

Петро Дужий

УКРАЇНСЬКА СПРАВА

ВЧОРА І СЬОГОДНІ

(ЗБІРНИК СТАТЕЙ, СПОГАДІВ)

ТОМ II

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	3
ЧАСТИНА I.....	4
НЕЗАЛЕЖНА ДЕРЖАВА, ОУН-Б, ОРГАНІЗАЦІЇ, ПАРТІЇ, ПОДІЇ, ЛЮДИ, МОЛОДЬ	4
МІРКУВАННЯ ПРО СУЧАСНУ ПОЛІТИЧНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ ТА ПОТОЧНІ ЗАВДАННЯ.....	4
ЛИСТ ДО ГОЛОВНОГО ПРОВОДУ	8
ДО ЧЛЕНІВ ПРОВОДУ ОУН-Б.....	13
ІНФОРМАЦІЇ, МІРКУВАННЯ, МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ДИСКУСІЇ ТА ПЕРЕДБАЧЕНЬ	14
Доповнення до листа від 25 грудня 1991 р.....	20
НИЗКА НЕВІДКЛАДНИХ ЗАВДАНЬ І ПРОПОЗИЦІЙ	21
(Виступ по телебаченню Петра Дужого в програмі “Хто ми.....	24
ПРОПОЗИЦІЇ	26
ДУМКИ ПРО СУЧАСНІСТЬ	29
ДО ПИТАННЯ ПРО ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ	36
ПРОПАМ’ЯТНА ЗАПИСКА	39
ДУМКИ ПРО МАЙБУТНІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФРОНТ ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА	44
ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАНІ РОБОТИ	45
РОЗВ’ЯЗКА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПИТАННЯ	46
КОНКРЕТНА ПРОПОЗИЦІЯ:.....	46
ВНУТРІШНЯ ЦІЛИНА - НЕЗОРАНЕ ПОЛЕ.....	47
ЛАМАТИ СТЕРЕОТИПИ, ЗНИЩУВАТИ БОЛЬШЕВИЦЬКІ СТАНДАРТИ!	49
СЛОВО ДО ЧИТАЧА	49
РОЗВАЛИЛАСЯ РОСІЙСЬКА ІМПЕРІЯ, І НА ЦЕ НЕМА РАДИ	52
ЗА НАУКОВУ ОЦІНКУ ІСТОРИЧНИХ ФАКТІВ.....	55
УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ ЗА СУВЕРЕННУ ДЕРЖАВУ (Виступ Петра Дужого на пленарному засіданні Першого Всеукраїнського Великого Збору Конгресу Українських Націоналістів).....	56
ВІДКИНЬ ТОЙ КАМІНЬ!.....	59
ТО ЛИШ БИК У ЯРМІ ХОДИТИ ЗВИК.....	63
КОГО У ДРОЖ КИДАЄ ЕПОХА БАНДЕРИ?	65

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ	68
КОМУНІСТИ ПОКАЗИЛИСЯ	70
КІЛЬКА ДУМОК ПРО СЬОГОЧАСНЕ І МИНУЛЕ	71
КЛОПОТИ ОБЧУХРАНОЇ ІМПЕРІЇ.....	72
УКРАЇНА І МОСКОВСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ	74
ДУМКИ ПРО РОДИНУ – ФУНДАМЕНТАЛЬНУ ЧАСТИНУ НАЦІЇ	75
ПРО НОРМАЛЬНІ ПОДРУЖЖЯ.....	76
ПРО НЕДІБРАНІ ПОДРУЖЖЯ	77
ПРО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У РОДИНІ	78
МАСТІТЬ ФЕДЯ МЕДОМ, А ФЕДЬ ДАЛІ ФЕДЕМ... ..	79
ВСТУПНЕ СЛОВО (до книжки Володимира Паїка“Корінь безсмертної України й українського народу”.).....	81
ДІАСПОРА НА СЛУЖБІ УКРАЇНІ	84
ТУРБОТА ПРО СЬОГОЧАСНЕ І МАЙБУТНЄ	89
ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ І НАШІ ПОТОЧНІ ЗАВДАННЯ	93
РОЗМОВА ДІДА З ОНУКОМ, НЕЩОДАВНО ПОЧУТА Й СЛОВО У СЛОВО ЗАПИСАНА... ..	96
Передовсім добре поміркуємо та по ширості порозмовляймо ЧИ НАСТАЛА ПОРА РОБИТИ РЕВОЛЮЦІЮ?.....	97
ДЕРЖАВНА ІДЕОЛОГІЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	99
МОВА – НЕОЦІНЕНИЙ СКАРБ НАЦІЇ.....	100
“ОЙ, БУДЕ, БУДЕ...”	103
ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СТАН ІДЕОЛОГІЧНОЇ БОРОТЬБИ ТА ЇЇ МЕТА Й ЗАВДАННЯ.	105
ІЗ КОМУНО-СОЦІАЛІСТИЧНОЇ СВЕРБЛЯЧКИ ВИЙШОВ ПШИК.....	111
ДО ПИТАНЬ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА.....	112
З ДУМКОЮ ПРО ВЕЛИКИХ: ІДЕЮ І ЧИН.....	113
ДЛЯ ПАМ’ЯТІ ДРУГОВІ РОМАНОВІ ПАНКЕВИЧЕВІ:.....	114
ДУМКИ З ПРИВОДУ “ЧОРНОГО ВІВТОРКА”.....	115
ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО МОНУМЕНТОТВОРЦІВ	118
ДЕ КОРІНЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ЛИХА?.....	119
ПРОГРАМА “АВТОГРАФ”	124
ПРОПОЗИЦІЯ НА РОЗГЛЯД.....	127
ПРИВІТАЛЬНЕ СЛОВО.....	128
КРИТИКА.....	130
ДЕРЖАВНА ІДЕОЛОГІЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	134
БОРОТЬБА ЗА ДЕРЖАВУ ТРИВАЄ.....	136
ГЕНЕРАЛ ЧУПРИНКА	139
ЗАПОВІТ	142
ОСНОВНІ - НАПРЯМНІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.....	142
Молодь - це майбутнє нації	142
Спільність ідей і боротьби	142
Прапороносець національної віри	143
Культ позитивних особливостей	144
Наступ і захист	145
Творча молодь	146
Українська молодь у діаспорі	148

*В щасті нації - твоє особисте щастя –
це найдавніше правило, принцип чесних людей.*

ВСТУПНЕ СЛОВО

Ми вже мали нагоду говорити про Петра Дужого у вступних статтях до першого тому його творчості. Вже тоді не було потреби писати про нього ширше, накреслювати його постать, бо постать виокремлюється з його писань, з його спадщини, з того, який слід він залишив по собі. А слід цей впливає не від мовчанки, критики і пошуках провин у колишніх друзів боротьби чи недолі, а в активному співжитті в громаді, у громадських виступах, зустрічах з молоддю, з військовиками, тобто в інтелектуальній боротьбі за утвердження незалежності Української держави і за кращу долю українського народу.

Ми можемо лише додати, представляючи цей другий том, що його писання і сьогодні дуже актуальні, їх треба читати, осмислювати, передумувати і робити висновки згідно з потребами сьогодення, яке Петро Дужий завжди мав на увазі.

Тільки вдумлива людина могла, наприклад, зауважити, що еволюція ситуацій і поглядів відбувається на наших очах. Він писав: *"Найхарактернішою рисою сучасності є надзвичайно швидке чергування подій. Поряд з цим помічається прискіпливий процес переоцінки цінностей. Те, що вчора видавалося першочерговим і крайньо необхідним, сьогодні ж уже для декого, на перший погляд, утрачає свою високу значимість, стає менш важливою справою, оскільки на його місці з'являються нові, пекучі та невідкладні проблем."*

Це відноситься до загального життя в Українській державі. Життя політичного, церковного, соціального, профспілкового.

Петро Дужий усвідомлював важливість Церкви, точніше - національних Церков в житті українського народу. Він стверджував, що *"український націоналізм — суспільно-політичний рух, він і середовище плекання високих духовних вартостей, і кузня нових, всеціло відданих Україні патріотів"*.

Держава не існує без патріотизму її громадян. У своїх виступах і статтях Петро Дужий намагався викликати почуття патріотизму, виявляючи, що патріотизм не має нічого спільного з екстремізмом.

Нам хочеться вирізнити зокрема його "10 заповідей" для молоді: "...нині кожний український патріот повинен просто підійти до якомога більшої кількості українців і запитати:

1. Хто Ти: Ти просто громадянин чи український свідомий патріот?
2. Ти за волю України, за її державну незалежність?
3. Тобі не байдужа доля України?
4. Чи бажаєш Ти українському народові добра, щастя, слави?
5. Ти любиш українську мову, свою рідну землю, минуле України?
6. Ти допоможеш повернути своєму ближньому, знайомому і просто зустрічному почуття національної гідності, честі і гордості, що ти — УКРАЇНЕЦЬ?

7. Ти навчиш своїх дітей і онуків любити, знати і розуміти Україну, бути гордими, що народився саме на цій землі, саме в цій нації?

8. Ти щоденно готуватимеш себе до вміння дати відсіч усім запродавцям, яничарам і тим, для кого його "хата скраю"?

9. За жодних обставин не відмовишся від свого українського "Я"?

10. Проси Бога, щоб допомагав тобі бути незламним, упевненим гордо-благородним українцем, який уміє пошанувати і чужого, якщо він не зазіхає на твою свободу."

Цікавими і вартими уваги є політичні огляди і думки про сучасність Петра Дужого. Також думки про родину, про націоналізм (наприклад "Український націоналізм проти нацизму", "Стрижньові позиції українського націоналізму",

Роз'яснювальні зауваження до ідеологічно-політичних позицій українського націоналізму" та багато інших).

Коли мова про минуле, про історію ОУН, багатий фактаж щодо учасників Великих Зборів і членів Проводу ОУН знаходимо у інформаційно-аналітичному матеріалі з питань керівництва ОУН (факти та висновки). Сюди треба включити також статтю "До питань про взаємовідносини із ОУН А. Мельника".

Багато із статей та виступів П. Дужого важливі для історії українського визвольного Руху, ОУН і УПА. Учасник підпілля і збройної боротьби під час німецької окупації, член Проводу ОУН, обдарований незвичайною пам'яттю і знанням справ, він пояснює багато невідомих історичних аспектів і деталей.

Це знаходимо також у його відповідях на отримані листи та листах до таких осіб як М.Прокоп, П.Содоль, П.Мірчук, Я. Цар, В. Кук, В. Косик та інші. Всюди можна знайти цікаві уточнення, думки.

Читач з приємністю прочитає також оповідання П. Дужого про його поїздки до Канади

Петро Дужий писав гарною, зрозумілою українською мовою. Здається, не всім дано з такою легкістю висловлювати і пояснювати часом комплексні справи. Тому його твори читаються з приємністю. І треба надіятися, що його писання знайдуть місце не так на полицях українських хат, як у серцях українців, зокрема молоді та молодих дослідників української минувшини.

Володимир Косик

ЧАСТИНА І.

НЕЗАЛЕЖНА ДЕРЖАВА, ОУН-Б, ОРГАНІЗАЦІЇ, ПАРТІЇ, ПОДІЇ, ЛЮДИ, МОЛОДЬ

МІРКУВАННЯ ПРО СУЧАСНУ ПОЛІТИЧНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ ТА ПОТОЧНІ ЗАВДАННЯ

Найхарактернішою рисою сучасності є надзвичайно швидке чергування подій. Поряд з цим помічається прискішений процес переоцінки цінностей. Те, що вчора

видавалося першочерговим і крайньо необхідним, сьогодні ж уже для декого, на перший погляд, утрачає свою високу значимість, стає менш важливою справою, оскільки на його місці з'являються нові, пекучі та невідкладні проблеми. Для повнішого розуміння вище з'ясованої думки можна навести і конкретний приклад з церковної проблематики. До легалізації українських Церков церковне питання стояло на одному з перших місць, після неї - зійшло на дальший план.

Незважаючи на це, церковне питання повинно бути в центрі уваги українських націоналістів.

Відомо, що зразу ж після другої окупації України військовими ватагами червоної Москви, при активній допомозі послужливої їй агентури - Комуністичної партії України - Москва знищила обидві українські національні Церкви: Українську Автокефальну Православну Церкву й Українську Греко-Католицьку Церкву. Москва допустилася цього вандальського злочину, не рахуючись з волею українського народу, проте здаючи собі справу з того, яку вагому роль ці Церкви відігравали в національному житті України.

Наполегливі зусилля українців, спрямовані на реактивацію цих Церков, а навіть самі спроби організувати т.зв. "українські молитовні дома", що законом ССРСР нібито і дозволялося, - не давали позитивного вислід. Москва не дозволяла. Обидві Церкви не здалися й перейшли у підпілля - катакомби. Тим самим вірні цих Церков, супротивляючись большевицькому режимові, вони фактично підкріплювали загально-національний антикомуністичний фронт боротьби. І це закономірно: адже кожний громадянин, будучи членом своєї Церкви, визнавав християнської віри, одночасно міг бути й був борцем за національні права. І владики та священики українських Церков, поневіряючись у советських тюрмах і таборах, були страждальцями за українську національну Справу. Про це треба не тільки пам'ятати, але й наголошувати в розмовах із сучасним українським духовенством.

Яка ситуація на українському церковному форумі сьогодні?

Коли фундаменти російсько-комуністичної імперії почали тріскати, під натиском українського громадянства та ще й при деякій підтримці зовнішніх чинників, Москва була змушена поступитися й визнати та легалізувати обидві українські національні Церкви. До Києва й Львова прибули їх Голови: патріарх УАПЦ Мстислав - Скрипник і (Ватиканом незатверджений) патріарх УГКЦ кардинал Мирослав - Іван Любачівський.

Хоч сьогодні ще подекуди, з інспірації ворожих сил, між вірними цих Церков виникають непорозуміння, то їх можна пригасити стараннями самих священиків - національно свідомих громадян.

Легалізація обидвох українських національних Церков (при тому ще раз слід наголосити, що вони були й є національними, незважаючи, що сьогодні дехто з духовенства силкується заперечувати їх "національний характер") - це дуже важлива подія в нашому національному житті й шкода, що останнім часом це не повною мірою всіма підтверджується. Церковні справи - одна із складових частин всеукраїнської проблематики. Активні співдії церковних чинників з носіями національно-визвольних ідей освячені глибокою й тривкою традицією.

Одне з ідеологічних визначень стверджує: український націоналізм - суспільно-політичний рух, він і середовище плекання високих духовних вартостей, і кузня нових, всеціло відданих Україні патріотів. Виходячи з такого положення, слід докладати старань, щоб релігійний процес виховання в душі християнської доктрини тісно ув'язувався з національно-виховною працею. Всі ці зусилля повинні зливатись в один

потік.

Виконуючи одне із своїх головних завдань, український націоналізм дає об'єктивну оцінку існуючим в Україні політичним структурам і визначає своє ставлення до них.

Під сучасну пору в Україні поутворювалось доволі багато партій, об'єднань, спілок тощо, інакшими словами - політичних структур, як їх останнім часом привикли називати. Майже всі вони антибольшевицького спрямування.

Багато хто з українських громадян відданих Україні патріотів, особливо із середовищ української діаспори, хвилюються цим явищем, а дехто й обурливо констатує їх надмірну кількість, акцентуючи, що достатньо було б обмежитися до двох чи п'ятих, подібно, як це є в Америці, Великобританії, Франції, Німеччині, Італії, Японії чи Швеції.

Сьогочасну українську багатопартійність оправдується, в першу чергу, тими особливими обставинами, що впродовж десятиліть у російсько-комуністичній імперії не тільки не дозволялось, а безпощадно каралось тих, що тільки мали намір приступати до організації тих чи інших політичних структур. Приймаючи нацистські методи у здійснюванні своїх імперіалістичних програм, большевики ввели монопартійну систему. Поява багатопартійності в Україні це і є спонтанний спротив цій набридлій системі. Таке помічається теж в інших республіках: наприклад, у той час, коли в Україні існує близько двох десятків політичних партій, то порівняно з Україною в невеликій щодо населення Грузії (десята частина населення України), утворилось щось понад сто партій, тобто у п'ять-шість разів більше, ніж в Україні.

Щодо комуністичної партії в ССРСР, то вона творилась і укомплектовувалась за планом, наказовим способом. Про добровільність не могло бути й мови. Вона утворювалась за таким способом, як НСДАП у Німеччині чи фашистська партія в Італії.

Постає запитання: чи доцільно було б примусовим способом забороняти заснування нових, цим разом - антибольшевицьких партій в Україні? І далі: чи годилося б, щоб тією стримуючою чи заборонячою силою мав би бути український націоналізм? І, що головне: чи на поборювання багатопартійності в Україні слід витратити засоби?

Якщо ближче приглянутися до новоутворених політичних структур України, зокрема, знайомлячись з їх програмами, стверджується, що вони не лише щодо їх назви, а щодо програми дублюються. І власне, це зовсім виправдано хвилює й обурює кожного громадянина-патріота, який твердить, що українська багатопартійність може діяти на догоду нашим противникам-комуністам, а також - що найголовніше - розпорошує наші національні сили. І заперечень цьому не може бути.

Кілька слів про те, що собою являє компартія України сьогодні?

Вона і надалі штучний зліпок невеликої групи большевицьких фанатиків (типу Гуренка чи його новоспеченого заступника Харченка), а далі чисельної отари різношерстих комбінаторів, що вступали в партійні ряди з корисливих цілей (краща посада, вигідна квартира, дохідне становище тощо).

І все-таки, хоча ідейно вихолощена, а можливо, - своєю безперспективністю затривожена компартія України вдержується на поверхні, не виключена річ, дещо міцніша за компартії в інших республіках.

Ще донедавна вона нараховувала десь до 3-х мільйонів членів, а тепер нібито зменшилась до 2,5 мільйонів, хоч партійні внески платить не більше 2 мільйонів. Все-

таки це є ще деяка сила, незважаючи на те, що ще донедавна багато партійців вагається, в яку вступити, тобто, чи затриматися в партії, чи, за прикладом багатьох комуністів, виступити з партії, як багато з них зробило на західноукраїнських землях.

Який головний критерій при оцінці національних партій?

Критерій є один: як дана партія ставиться до виходу України із СРСР чи з Союзу Суверенних Республік, чи ще з будь-якого союзу, чи спілки, незалежно від того, як би та нова “тюрма народів” не називалась.

Позитивно оцінюється лише таку партію (об’єднання, спілку, фронт тощо), яка за Українську Самостійну Соборну Державу, за її повну незалежність, тобто за вихід із СРСР.

Всі ті політичні структури, що добачаються позитивної розв’язки українського питання в будь-якому союзі на “нових договірних засадах”, на збереженні республіканського суверенітету, на заміні політичних самостійницьких аспірацій українського народу на економічну санацію союзу чи республіки, - сприймаються негативно, нарівні з комуністичною партією.

Отже, вже зародився новий опортунізм, який буде розвиватися і гуртувати біля себе гореполітиків, здатних змішувати головні принципові засади з положеннями стратегії й тактики, а згодом, можливо, і виступати діаметрально проти засад українського націоналізму, очорнювати його, як це вже спостерігалось в минулому.

Чи шкоду завдає опортунізм українському національно-визвольному рухові? Безумовно, - так, оскільки він вносить і розбиття й дезінформацію в політичне життя України, притуплює народні стремління до боротьби за державність, і - що найважливіше - вже тепер частково, а в майбутньому щораз більше ослаблюватиме волю народу до боротьби за державність, звертаючи вістря своєї боротьби не на головного ворога, яким є всі форми російського імперіалізму, а на міжпартійну ворожнечу. Лихо ще і в тому, що нову “теорію” (опортуністичну) сповідують ті, які довгі роки каралися по советських тюрмах і таборах, законно здобувши в народі характеристику мучеників за народну справу, чим дезінформуються народ.

Є ще одна, властива риса сьогочасних політичних партій в Україні: йдеться про те, якими засобами здобути Україні самостійну державність?

І тут є ще й друга диференціація. Велика частина партій, а можливо, й більшість, заявляється лише і тільки за т.зв. парламентарною формою боротьби, категорично відкидаючи всі інші форми. Це є помилковий погляд, і його слід осудити.

В той час кількість членства всіх сьогочасних антикомуністичних партій в Україні не перевищує цифри 20 тисяч, що становить лише 1% до членства компартії України. Якщо до цих 20-ти тисяч приплюсувати ще стільки ж, то і тоді процент збільшиться вдвоє, а це не є аж забагато. Про це цифрове співвідношення показників у арифметичному вираженні треба пам’ятати всім тим, хто хоче мати картину співвідношення комуністів з антикомуністами.

Коли говорити про ідейну характеристику антикомуністичних партій в Україні, то слід підкреслити, що ще донедавна майже всі їх лідери заявляли, що їхні партії виникли й вирости на традиції національно-визвольної боротьби 40-50-х рр., тобто на традиції боротьби УПА. Багато хто декларував свої націоналістичні погляди. Останнім часом це робиться зрідка, або й промовчується.

Наступила диференціація поглядів: дехто й далі принципово відстоює націоналістичні погляди. Інші відмовчуються, а є й такі, що рішили “ділити” націоналізм на частини: лідер Української Республіканської партії - Левко Лук’яненко

відмічає аж чотири різновидності націоналізму, а саме т.зв. націоналізм інтегральний, недемократичний і тоталітарний, які оцінюються негативно, і, врешті, націоналізм демократичний, який (можлива річ, поки що) оцінюється позитивно. І тут доцільно було б спитати, який націоналізм сповідували наші національні Герої - стрільці УПА, які на жертівнику нації без роздумів у 40-х роках складали життя.

За все існування Організації членство в ній було і є досмертне. Це значить, що вихід з неї може бути лише:

а) після винесення судового рішення чи рішення дисциплінарної комісії, або

б) на бажання члена її. Причому член, що покидає Організацію, не має права розголошувати довірені йому організаційні таємниці.

Найвищою цінністю Організації є її Велична Ідея. Погоджуючись вступити в члени Організації, тим самим він не зв'язує себе такою мірою з членами і навіть її провідними керівниками, як з самою Ідеєю. Членство Організації не можна покинути з огляду з якимись особами, щодо яких даний член може мати якісь застереження.

Не може бути також виходу з Організації на якийсь термін (тиждень, місяць, рік, два чи кілька років). Нехтування цим правилом, чи незастосування цього правила може привести до небажаних наслідків, може давати поганий приклад молодшим кадрам, молодшим членам, а так загалом деструктивно впливати на саму Організацію. Не рахуватися з цим правилом - це рівнозначно з тим, що завдавати удару по тій Організації, яка поставила перед собою Величну Мету.

П.Опанасович – Скеля,

28 жовтня 1991 року

ЛИСТ ДО ГОЛОВНОГО ПРОВОДУ

Шановна Подруго! Дорогі Друзі!

Хочу поділитися з Вами міркуваннями про сучасну політичну ситуацію в Україні й поточні завдання українського революційного націоналізму.

Найхарактернішою рисою сучасності є й далі надзвичайно швидке чергування подій. Поряд з цим помічається прискішений процес переоцінки цінностей. Те, що вчора видавалося першочерговим і крайньо необхідним, сьогодні уже для декого стає менше важливою справою, оскільки на його місці з'являються нові пекучі та невідкладні проблеми.

Не будемо витрачати часу на те, щоб з'ясувати, чи Горбачов був замішаний у проведенні т.зв. "сталінського путчу" 19-21 серпня ц.р., але не підлягає сумніву, що той путч завдав великого удару по комуністичній партії. Комуністи розгубилися, під пресом страху т.зв. парламент України проголосив 24 серпня Акт про незалежність. Розгубленість тривала недовго. Комуністи переходять у підпілля. Дуже багато членів формально неіснуючої компартії повідходили з її рядів, але тим самим партія пройшла й проходить оздоровчий процес. Колишні члени компартії намагаються створити нову компартію під іншою назвою, але не це головне, головне те, що досьогодні вони (комуністи) й далі посідають державні пости виконавчого апарату. Навіть секретарі обкомів і райкомів попереходили на інші посади (професорів і викладачів інститутів, технікумів, займають керівні пости у народній господарці тощо). Формально розпущено компартію, але не витіснено комуністів з важливих державних посад. І це є сповнена тривогами небезпека. Цього, либонь, не розуміють чи й нездатні зрозуміти

наші парламентарії, т.зв. прихильники демократичного курсу. А якщо й розуміють, то виявляють повну бездарність у проведенні консеквентних антикомуністичних акцій.

Йдеться про те, що комуністи перейшли у підпілля, але зі своїх нових підпільних позицій готуються до дальшого поборювання українських національно-самостійницьких сил. Комуністів стало менше, але вони здатні у взаєморозумінні між собою ставити опір противника, а то й іти у наступ.

Слід, зокрема, наголосити на тому, що ще дуже довго треба буде вести боротьбу з комуністами, з їх ідеями, з їх закликами. Боротьба триватиме і за умов повної державної самостійності, прикладом чого є сьогочасна політична ситуація у Польщі та інших країнах - сателітах колишнього блоку.

З повною відповідальністю за свої слова я категорично відкидаю гнилий погляд, що, мовляв, коли утвориться вповні самостійна соборна Українська Держава, Організація Українських Націоналістів стане зайвою, а дехто підказує, що вона повинна саморозпуститися.

Другий погляд, не менш банальний і необґрунтований: в той час, коли комуністи перейшли у підпілля, ми, націоналісти, зорганізовані в ОУН, повинні виходити з підпілля і вести легальними засобами боротьбу проти комуністів, скріплюючи, поки що на папері, існуючу самостійну державність.

Інша справа, коли йдеться про тих націоналістів, які вже виявлені, відбули в'язнично-табірні покарання. Вони повною мірою можуть виступати відверто. Ті ж націоналісти, що не виявлені, а також ті, що лише тепер поповнюють націоналістичні ряди, - повинні залишатися нелегальними, законспірованими.

Починаючи від 1929 року, тобто від часу заснування, ОУН була завжди нелегальною, законспірованою. Не можна законспіровувати ідей українського націоналізму, їх треба безперервно нести в народні маси, в конспірації слід тримати її людські резерви, а передовсім, нові кадри. Наша сила базувалася теж на тому, що ворог не знав докладно нашого кадрового потенціалу.

Організація Українських Націоналістів - це орден, а не партія, а коли вона перейде у сферу легальних форм діяльності, тоді багато втратить. Вона не зможе достатньою мірою впливати на політичну діяльність інших політичних структур, вона поступово буде знижуватися до їх рівня, втративши свою надрядну роль. А в кінцевому результаті буде змушена на рівних правах вести полеміку з різними партіями і тим самим втрачати нашими славними попередниками завойований у народі авторитет.

Тим самим я не хочу твердити, що завжди так буде. Ситуація може так скластися, що всім нам треба буде виходити на поверхню, але це може бути лише в завершальному етапі боротьби.

Я за дальше підкріплювання всіх політичних структур, що мають співзвучну з нашою ідеологією і політичну програму. Це і є наша легальна форма, але на її щитах немає напису ОУН. В рядах таких структур повинні бути й наші члени, а не лише симпатки. І вони повинні вести нашу роботу. З таких структур повинні входити фактично наші люди і в Верховну, обласні, міські й місцеві ради, у державні виконавчі комітети, у сферу господарської діяльності, у профспілки, громадські організації. Оце і є наша легальна форма! ОУН такі структури повинна підтримувати, вести в них відповідну роботу, перевіряти їх тощо.

Між нашими друзями дещо зрізничковані погляди щодо Української Націоналістичної Спілки, ми її гудимо за її непродумані кроки й вибрики, але ми не

задаємо собі питання, чи в тому й нашої вини немає. Це є молодий, надмірно гарячковий, бунтівничий елемент, і його треба нам опановувати. Там є багато нерозумних людей, безперечно, є й провокатори й наші противники, але у своїй масі це є дуже активний елемент, який хоче включатися і вже включається в політичне життя.

Найгірше і дуже небезпечно, що не інакше як з намови чужих чинників у рядах “молодих” появляються нездорові думки. Дехто з їх лідерів бездумно захоплюється навіть расистськими теоріями, а з праць Донцова бере те, що контroversійне, а навіть те, що сам Донцов у свій час відкидав, як непотрібне. Зрідка появляються голоси, які закликають “не прислухатися до наших політиків старшої генерації, до тих, що в діаспорі витрачають лишню енергію на взаємопоборювання”. Проте справа не є аж ніяк трагічною! Не маємо причин усіх молодих засуджувати у нерозважливих кроках. Я особисто підтримую близькі зв'язки з цілими гуртами наших молодих людей і бачу в них прекрасні задатки. Між ними дуже багато таких, які інтелектуально навіть перевищують діячів старшої генерації. Їх треба постійно знайомити з нашими ідеологічними принципами, з нашою політичною програмою.

“Наші демократичні сили”, які пішли на те, щоб 1 грудня відбувся референдум щодо підтвердження самостійності України, зробили помилку, яка може дати непередбачувані результати. Представимо собі, який це був би моральний удар і на рідних землях, а ще більше за кордоном. Світ, який ще донедавна не бажав у нас бачити здорової сили, світ, який останнім часом заговорив про нас, дізнався б про нашу німеч. Звернення Проводу про підтримку референдуму - своєчасний і потрібний. Вселяє певну віру й те, що по телебаченні, по радіо і в усній пропаганді ведеться прихильне ставлення до референдуму. Дотепер усі знаки на небі й на землі вказують, що вислід 50+1 таки повинен би бути. Частина колишніх комуністів теж за самостійність України.

Дещо інакша справа щодо вибору президента. Кравчук міг би вийти президентом лише при першому турі голосування. Якщо в першому турі він не вийде - тоді може провалитися. З т.зв. “демократичних” кандидатів найбільше шансів має Чорновіл. Але і при позитивному висліді референдуму стосовно самостійності - вибраний Кравчук був би змушений відстоювати позицію, яку задекларував референдум.

Шухевич Юрій дав себе переконати своїм поплічникам, щоб виставити свою кандидатуру. Доброго вислуду аж ніяк не може бути, крім компрометації самостійницького руху, бо може й 100 тисяч підписів не доведеться йому мати.

Шановні Друзі! Закликаючи на останній зустрічі з Вами усім Вам відвідувати Україну - я дальше підтримую ту думку. Проблеми України, процеси, які мають тут місце, - повинні бути в самому центрі Вашої уваги. Бажано б було лише, щоб узгоджувати всі питання, пов'язані з відвідинами. А після відвідин, щоб на основі подетальних звітів Провід міг скласти ясну картину про ситуацію в Україні й мав підставу для прогнозування й напрямків дальшої праці. Лише спільні зусилля Друзів з діаспори з місцевими активістами та їх скоординована співпраця може дати кращі результати. Пора кінчати з тим, щоб одні одних підштовхували, як теж, щоб друзі з Краю ставили безконечні вимоги і від позитивного ставлення до тих вимог проводили свою працю.

Треба докласти максимум зусиль, щоб як можливо побільше перевести відповідної літератури із книжкових складів Нью-Йорку, Лондона й Мюнхена і ін. на Україну, очевидна річ, крім полемічної літератури, яка приносить більше шкоди, ніж

користі. Полемічну (читай - огидну) літературу намагається на Україні друкувати пан Дорожинський і має вже подекуди успіхи (Ковельщина і ін.). Більшість преси в Україні друкує матеріали для популяризації самостійницьких ідей у нашому розумінні. Напр., недавня “За вільну Україну”, крім цитат Ярослава Мудрого, Хмельницького, Мазепи, IV-го універсалу Центральної Ради, помістила цитату з Акту 30 червня, згадуючи при тому прізвище Степана Бандери.

Дорожинський атакує міську раду Львова за те, що вона підтримує Акт 30 червня, критикує Стасюка, який у “Державності” відстоює позиції революційної ОУН, намагається поширювати “критичні” матеріали про наш рух.

В Краю виникає думка серед деяких людей, чи не поспробувати б ще тепер об’єднати інші відлами з революційним націоналізмом, оскільки цього не вдалося і не вдасться здійснити на чужині. Поки що це лише задуми, конкретно нічого не робилося.

Останнє інтерв’ю Подруги Слави в “Ратуші” загально схвалено, лише дехто (в Стрию) звернув увагу, нібито в ньому замало “гостроти”, був один голос, що нібито ми, націоналісти, повинні готуватися самі брати владу в руки за умов самостійної державності. Однак позиція Подруги Слави, власне, демократична, знайшла схвалення серед широких кіл громадськості, але я просив би, щоб на майбутнє давати інтерв’ю в написаній на папері формі, уникаючи таким чином неточності нашої позиції. Коли йдеться про формулювання думок нашого Провідника, то ми не маємо права “давати повну свободу” панові І.Ходакові чи навіть такому прихильному до націоналізму, як Ярослав Сватко.

Активізується польська національна меншість в Україні (поляків налічується в нас коло 350 тисяч, а дехто підносить цю цифру до 400 тис.). Не зважаючи на протести Чорновола, польський архієпископ Яворський, громадянин Польщі - поселився у Львові. 19 жовтня ц.р. в Києві відбувся II-ий конгрес польських організацій. Конгрес відбувався у будинку колишньої Центральної Ради, що при вулиці Володимирській. Поляки рішучим чином добиваються своїх прав. Ремонтують 2 костели (св. Александра і св. Миколи), на ремонт потрібно коло 7 мільйонів доларів, кардинал Глемб звернувся до польської діаспори в Америці - покрити цю суму. Готуються в наступному році приймати (і в Києві) Папу Римського. В розмові з нами один із делегатів (з Житомира) заявив, що поляки голосуватимуть за самостійну Україну.

Останнім часом туристи з Польщі в розмовах з галичанами починають “переконувати”, що українцям краще було б, якщо б заявили за приєднанням Західної України до Польщі.

Яка ситуація на українському церковному форумі?

Коли фундаменти російсько-комуністичної імперії почали тріскати, під натиском українського громадянства та ще й при деякій підтримці зовнішніх чинників, Москва була змушена поступитися й визнати та легалізувати обидві українські національні Церкви. До Києва й Львова прибули їх Голови: патріарх УАПЦ Мстислав Скрипник і (Ватіканом незатверджений) патріарх УГКЦ кардинал Мирослав - Іван Любачівський.

На превеликий жаль, з інспірації ворожих сил, між вірними цих Церков виникають не лише непорозуміння, але й бійки, їх можна б пригасити лише стараннями самих священиків - національно свідомих громадян чи, врешті-решт, зусиллями свідомих і активних громадян.

Легалізація обидвох українських Церков (притому ще раз і ще раз слід наголошувати на тому, що вони були і національними, незважаючи, що сьогодні дехто

з духовенства силкується заперечувати їх “національний характер”). Церковні справи - одна із складових частин всеукраїнської проблематики. Активні співдії церковних чинників з носіями національно-визвольних ідей освячені глибокою і тривкою традицією.

Одне з ідеологічних визначень стверджує: український націоналізм - суспільно-політичний рух і середовище плекання високих духовних вартостей, і кузня нових, всеціло відданих Україні патріотів. Виходячи з такого заложення, слід докладати старань, щоб релігійний процес виховання в душі християнської доктрини тісно ув'язувався з національно-виховною працею.

Всі ці зусилля повинні вливатись в один потік.

Дозвольте кількома словами поінформувати Вас про т.зв. антикомуністичні партії в Україні, які тепер дехто залюбки називає ще “Демократичними”. Потрібно дати їм оцінку та визначити ставлення до них: багато хто з українських громадян, відданих Україні патріотів і в Краю і з діаспори, збентежений їх кількістю, обурливо зазначаючи, що їх кількість можна б обмежити до трьох чи п'ятих, подібно, як це є в Америці, Англії, Німеччині, Італії тощо.

Сьогочасну українську багаточисельність партій оправдується, в першу чергу, тим, що впродовж десятиліть у російсько-комуністичній імперії, подібно як у гітлерівській Німеччині, - на різноманітність політичних партій не дозволялось, а ініціаторів нелегальних партій безпощадно каралось. Теперішня партійна багаточисельність в Україні є свого роду спротивом того, що десятиліттями зоборнялось.

Постає запитання: чи доцільно було б ці партії примусовим способом заборонити? А далі, якщо так, то хто повинен це вчинити? І врешті-решт, чи варто на заборону їх витратити сили?

Вважаю, що найважливіше те, щоб визначити критерій при оцінці названих партій. Критерій один: як дана партія ставиться до питання виходу України з імперіальної структури, категорично заперечуючи навіть саму думку про входження України в таку структуру.

Не менш важливою справою є поступовий відхід цих партій від раніше проголошуваних ними принципів: ще два роки тому майже всі вони явно-славно зазначували, що вони появилися, нав'язуючи до славетної боротьби - збройної боротьби ОУН-УПА в сорокових-п'ятдесятих роках. Сьогодні вони того не голосять, а навпаки: то стримано, то навіть вороже висловлюються про національно-визвольну боротьбу українського народу, очолювану націоналістами. Приклади: Чорновіл - “мусимо покінчити з націоналістичним мотлохом”, Лук'яненко: “є кілька націоналізмів - інтегральний, антидемократичний”. До них якоюсь мірою схилиються всі три брати Горині і їх невідлучний дружок - Іван Гель. Напр., на перехованні тлінних останків сл.п. Михайла Сороки - Гель закликав до слова всіх Горинів, лише в середині торжества допустив до слова члена Проводу ОУН - близького друга Покійного, а представника із-закордону, а також С.Хмару й І.Кандибу - просто до слова (нібито помилково) взагалі не допустив. А покійний Сорока був у першу чергу видатним націоналістом, одним з найактивніших членів ОУН! Горині та інші це промовчують і підкреслюють, як то Сорока прихильно ставився до них - до дисидентів, нібито Сорока “батько дисидентів”, бо в таборах був з ними в добрих стосунках тощо. Так, і не менше. Можлива річ, нам ще доведеться точніше визначити, хто такі були дисиденти.

Дисиденти чи, як дехто каже, шістдесятники, семидесятники тощо - вирости на традиціях боротьби націоналістів. Націоналісти - борці за волю України - були справжніми революціонерами, а дисиденти лише зависниками людських і національних прав і тільки. Всі вони - і Чорновіл, і Лук'яненко передовсім - змагали до того, щоб комуністична влада здійснила виконання власної, комуністами написаної, конституції, тобто, щоб мирним шляхом "дозволила" вийти Україні з ССРСР. Намагання, хоч би найменшою мірою, ставити себе у рівнорядне становище з борцями-націоналістами - нічим неоправдане. Але тепер, набравшись нахальства, до свого клану силкуються "приписати" навіть Михайла Сороку, який був справжнім революціонером.

І тут дозвольте, Дорогі Друзі, приступити до кінцевого питання - питання пекучого і болючого для нас усіх: констатується факт, що сьогодення Організація в Краю ще не набрала тієї сили, яку повинна б мати. Націоналістів, які відбули покарання, ще багато, але, якщо врахувати те, що вони, перейшовши червоне пекло, сьогодні щонайменше досягнули 65 і більше років - то і фізично виснажилися і насправді доживають свого віку. Які вимоги їм ставити сьогодні?

Спадають на думку слова Лесі Українки: "старі мечі заржавіли, а нових ще не встигли викувати молодії руки..." Це, Друзі, не песимізм чи безнадія промовляють моїми устами. Така реальність. Прикра, але правдива! Іншими словами - ми на переломному етапі. Скоро відійдуть і рештки тих, що своє життя пов'язали з боротьбою за нашу Долю і Правду, а повинні прийти нові когорти - міцні, незламні, і загартовані у відповідності до наших нових часів. Образно кажучи, ми мусимо передати наш Прапор у гідні руки!

Чи є кандидати на спадкоємців боротьби за Україну? Є, їх дуже багато, але вони ще досить недосвідчені. Між ними люди з величезним інтелектуальним багажем, спеціалістів різних ділянок. І що дуже важливо - майже всі вони з якимось пієтизмом ставляться до націоналістів-революціонерів.

І накінець: і тут, як і в діаспорі, можна почути критичні голоси тих, що нашу боротьбу тісно пов'язують з тим, хто нас тепер очолює. На мою думку, вважаю треба відповідати так: нас очолює Дух Одвічної Стихії, Дух Коновальця, Шухевича, Бандери і Всіх наших Героїв, а ті, що сьогодні при кермі нашої Організації - це перші Прапорonoсці, які згодом свої Прапори передадуть нащадкам, забезпечуючи таким чином Невмиручість Головної Ідеї, задля якої ми посвячуємо усе.

Слава Україні! Героям Слава!

28 жовтня 1991 р.

П.Опанасович - Склея

25 грудня 1991 року

ДО ЧЛЕНІВ ПРОВоду ОУН-Б

Шановна Подруго! Дорогі Друзі!

З нагоди Свят Різдва Христового, що наближаються, і нового - 1992 Року прийміть з Вашими Родинами, Близькими та Знайомими найщиріші побажання міцного здоров'я, успіхів, всього найкращого, наснаги й витривалості. Христос народився! Славимо його! Слава Україні!

Дозвольте передати Вам оці:

ІНФОРМАЦІЇ, МІРКУВАННЯ, МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ДИСКУСІЇ ТА ПЕРЕДБАЧЕНЬ

1. Невимовно радіємо з вислідів ГРУДНЕВОГО РЕФЕРЕНДУМУ. Про позитивний вислід не було причин сумніватися, але й допускалися масові фальсифікації з боку ворожого елемента. Вислід був понад усякі сподівання. Це наш атут передовсім перед зовнішнім світом, що нарешті почув голос України. Не викликає сумніву, що це був один з найсильніших ударів по імперській структурі, а водночас - вагомий крок до державної самостійності. Цим атутом доведеться ще довго користуватися.

2. Підписання Білоруської угоди й угод у Алма-Аті, навіть без обговорення, слід розцінювати як зраду принципу самостійності, підтвердженого референдумом. Зокрема ганьбою є:

а) уступки для Росії щодо отримання спадку посісти в Раді Безпеки місце постійного члена, яким до цього часу користувався колишній ССРСР,

б) заява Єльцина про те, що він бере на своє фінансове утримання армії, без огляду на те, де вона дислокується. Тим самим Єльцин бере на себе (хай і неформально) обов'язки головнокомандувача,

в) збереження єдиної валютної системи (рубель), незважаючи на те, що Україна мала б мати свої гроші (гривні). Заступник прем'єр-міністра "відкладає" введення гривні поки що до кінця наступного року, а це значить - ад календас грекас.

г) передача атомної зброї Росії, і цілий ряд менших уступок. Фактично утворення співдружності незалежних держав - це прямий шлях до утворення нового імперського центру, хоча від нього і Кравчук, і Єльцин поки що відмовляються. Кравчук зокрема намагається прирівняти ту співдружність до співдружності британської. Народ у це не вірить, бо на таку аналогію немає місця.

3. Вибори президента України і то в той час, коли немає конституції, яка б визначала права і обов'язки того президента, справа меншої ваги. Той президент (Кравчук) не має можливості навіть найменшою мірою співставити себе з президентами справді вільних і незалежних країн. Загальна думка, що це "перехідний" президент, і ця назва, либонь, найбільш підходить. Конкуренти Кравчука показали себе слабшими, бо далеко краще було б, якщо б вони перед самими виборами були погодилися на одного конкурента, незважаючи на те, що для Кравчука передбачалася перемога. Плющ правильно заявляє, що і Народна рада в парламенті, не є одностайною, бо вона фактично складається з 4-х чи 5-х антагоністичних груп.

4. В угодах Білоруській і Алма-Атинській позитивно розцінюється лише юридичне покінчення з ССРСР. Позитивно розцінюється заява Верховної Ради України з приводу укладення Україною угоди про співдружність незалежних держав, підписана Іваном Плющем, зокрема 12 - й пункт, в якому наголошується: "Україна залишає за собою право не тільки призупинити, а й припинити свою участь в угоді або в окремих її статтях".

5. Чорновіл називає Кравчука злодієм, який украв його та інших політичну передвиборну платформу. Це правда, бо Кравчук тепер, виступаючи, ставить перед собою синьо-жовтий прапорець, який ще недавно оплюгавлював і не міг терпіти, не міг терпіти таких слів, як самостійність, українська державна незалежність тощо. Але й Чорновіл не менший злодій, бо він "запозичив" ідею самостійності України в націоналістів, а колись (правда не так, як Кравчук, бо навіть подібного місця в

компартії не займав) був вірним лєнінцем. Тепер популярність Чорновола починає падати, критикують його і в самій Львівській обласній раді. Щоб якось підкріпити свій авторитет, він накидається на націоналістів, правда, не безпосередньо, а на тих, що служили кагебістам. Він бере як автентичний документ КГБ, хоч відомо, що кагебісти і колись, і тепер, щоб бити своїх противників, допускалися різних провокацій, в числі тому й простого фальшування нібито офіційних документів (подібно гітлерівці такий документ (сфальшований) склали й дали викрасти, на підставі якого НКВД знищило маршала Тухачевського!). 17 грудня 91 р. Чорновіл сказав таке: “Щоб не запідозрили мене у перебільшеннях, процитую документ початку 80-х років, підписаний колишнім начальником Львівського управління КГБ Черпаком (я думаю, цей документ ми опублікуємо повністю: “По состоянию на 1 февраля 1981 года на территории Львовской области проживает 21296 человек, в прошлом причастных к подпольной террористической деятельности. Из них - 9132 - бывших участников ОУН-УПА, в том числе 119 главарей бандорганizations, 67 человек, участвовавших в совершении убийств советских граждан, остальная часть - это бывшие бандпособники и спецпоселенцы. Для работы по бывшим участникам банд ОУНовского подполья управлением и гор - райорганами КГБ используется 1352 агента, из них - 373 - из числа бывших участников ОУН-УПА, 989 - из близкого к ним окружения”. На жаль, справа не обмежувалась агентурою з числа колишніх членів ОУН-УПА. З вірогідних джерел мені відомі прізвища ряду осіб, досить помітних сьогодні у нашому суспільному і політичному житті, які свого часу були завербовані для агентурної роботи. Деякі з них підтримують зв'язки з КГБ і сьогодні...” Питання: чому саме тепер стало потрібним робити такі об'яви, посилаючись на вірогідні джерела, і на автентичні документи КГБ, хоч вони були чи могли бути фальшивими. Провокації КГБ відомі. Зрештою, не шкодило б, щоб Чорновіл такі документи опублікував.

6. КГБ - головний фундамент імперії, який лише формально не існує, пильно простежує за популярністю ОУН і тими ідеями, які Організація поширювала, вважаючи ОУН головним своїм противником, - намагається різними шляхами, а передовсім інспірація, розбивати блок націоналістичних одностудців, за всяку ціну протиставляючи націоналістам так званих правозахисників, які ніколи не представляли такої загрози російському імперіалізму, як націоналісти. І раптом шістдесятники, семидесятники “забули” підкреслити, що вони появилися на тому ґрунті, на якому вели збройну боротьбу в 40-х роках націоналісти, учасники ОУН-УПА. Чисто по-большевицьки, як большевики, згадуючи про 1917 рік, мовляв, від того часу “починається” історія, правозахисники починають “рахувати історію” від шістдесятих років. Це простежується у виступах трьох братів Горинів (Михайла, Миколи й Богдана) та дружини Михайла - Ольги, яка нещодавно “заклала” жіночо-християнську політичну партію, дехто іронічно підхоплює: почалась ера Горинів на перезахороненні сл.п. М.Сороки й Катерини Зарицької виступали всі три Горині з промовами за стараннями Івана Геля. Представника ОУН допустив Гель до слова лише в середині промовців, а С.Мудрика просто поминув, нібито не бачачи. Їхні поплічники, “забувши” про ріки крові, пролітої націоналістами, і тепер виголошують:” погляньте, Україна воскресає без краплі пролітої крові!” Ось яку мудру політику повели т.зв. демократи, ті горе - політики, що ділять український націоналізм на інтегральний, тоталітарний, антидемократичний, і лише малесеньке місце залишаючи на “демократичний націоналізм”, який поки що (поки що - лишень) вони “сповідують”. І вся ця заколочена тріскотня на користь нашим ворогам.

7. 21-22 грудня проходив у Львові Другий збір об'єднання ДСУ. Прибуло з різних кінців України делегатів і гостей до 400 чоловік. Вибрали й надалі головою Івана Кандибу (делегати хвалили його за стійкість, за те, що відсидів у таборах багато років), але в заступників вибрали трьох молодших: зі Львова Івана Балинського (коло 50 років), з Рівного - Віктора Шкурятюка (32 роки), Олександра Чорненка із Запоріжжя (коло 30 років). Дехто висловлювався про "об'єднання" ОУН і ДСУ в одну Організацію ОУН. Інші виступили проти такого непередуманого проекту, але, на диво-дивне, такої думки дотримується і сам Кандиба. Це, на мою думку, недопустимо! Хай покажуть роботу, а підмазуватися під ОУН - неповажне діло. Висували проект: уже тепер треба готуватися до майбутніх виборів до Верх. Ради, треба намічати своїх кандидатів з числа членів ДСУ і прихильників. Вибрали головним редактором видань ДСУ Романа Ковалю. Я з ним раніше листувався, в нього є багато добрих думок, треба ще з ним трохи попрацювати, може дехто з молодих його забагато розхвалює, але Р.Коваль справляє добре враження (хоча доповідь читав, а не виголошував). Є підстави покладати на нього надії, якщо не зазнається. Багато пише. Привітання від Проводу виголосив Друг Омелян, я виголосив політичну доповідь. Був запит про полковника Мельника. Я давав пояснення, наголошуючи на тому, яку роль відігравав він при створенні Січових Стрільців, а далі, що про тих людей, які проживали й працювали 39 і більше років тому - найправильнішу оцінку дасть історія. Андрій Мельник теж прагнув Самостійної України, але його стратегія й тактика багатьма не сприймалася. В окремому виступі я наголошував на тому, що слід пильнішу увагу звернути на село. У нас тепер коло 40 тис. сіл. Якщо б у кожному мати лиш одного члена чи прихильника ДСУ - яка це була б сила! Обіцянок було багато - побачимо, як їх нове керівництво буде здійснювати.

8. Актуальним стає те, що передбачали наші Друзі попередніми роками: підіймаються, врешті-решт, мусульманські республіки, в першу чергу країни Середньої Азії - Узбекистан, Туркменія, Киргизія, Таджикистан, а за ними Казахстан. Зростають відцентрові сили на базі релігійній. До тих країн пристають Азербайджан, мусульманські народи Кавказу. Їм байдужа доля України й інших країн Європи, але вони ненавидять Росію, загарбницьку Росію. Дуже цікаве те, що той рух мусульманських країн підтримує Туреччина, яка саме тепер, оскільки була нейтральною під час Другої світової війни, підноситься економічно і тим самим набирає політичного значення. Прохання: в можливо короткому часі бажано б було на підставі правдивих і перевірених статистичних даних опрацювати невелику обсягом працю про сучасну Туреччину. Можна б це зробити краще в країнах поселення наших науковців, оскільки в даний час у нас, либонь, і не знайдеться солідних і правдивих публікацій про Туреччину.

9. В газеті "Молода Галичина" номер 141 за 23/XI 91 надруковано статтю "Кишеньковий скандал", в якій згадується про те, що Роман Зварич звинуватив у часописі "За вільну Україну" народного депутата Володимира Яворівського в присвоєнні великої суми грошей у доларах, зібраної діаспорою на лікування потерпілих дітей від чорнобильської аварії. Члени й засновники і фундатори Канадського Товариства Прихильників Народного Руху - Микола Співак, Василь Васюк заперечили це. Вони пишуть: "Звинувачувач належить до того середовища, якому демократичні процеси, які відбуваються в Україні, не до душі. Це те середовище, яке кидало каміння у вікно квартири славної пам'яті І.Багряного, яке палило демократичну пресу ... сіяло розбрат, яке робить всілякі перешкоди для тих,

хто хоче допомогти Рухові та дітям - жертвам чорнобильської трагедії. Своїми методами вони обрали не правду, не об'єктивність, а брехню, наклепи, очорнювання людей, які, ризикуючи своїм життям, борються за кращу долю України, за її Незалежність і Свободу". Мені підказують старші й досвідченіші друзі: всякий раз треба мати для звинувачення тверду основу, найкраще в письмовій формі, щоб таким чином можна було дати належну відсіч. На словах не слід опиратися. Якщо ж є все-таки міцні основи для спростування Співака й Васька, можливо, це треба б і зробити, оскільки звинувачується не лише Р.Зварича, а "середовище"?

10. Появився 1/8 номер громадсько-політичного журналу "Український час" за грудень 1991 року. Редактор Григорій Приходько, його ж дружина Андріяна Дячишин - член редколегії, і Богдан Чик - так сказати б, технічний редактор. Журнал на доволі високому технічному рівні. Перша стаття Василя Барладяну "Про українську монархію". Автор розхвалює гетьмана П.Скоропадського. Він робиться ніби теоретиком монархізму, дарма, що Вячеслав Липинський написав капітальну працю "Листи до братів - хліборобів". Це, як би там не було, Барладяну не рівня. Та нехай би. Але ж Барладяну розхвалює Скоропадського, що після Лизогуба призначив прем'єром Гербея і ввійшов в альянс з білою Росією. Під кінець свого життя Липинський порвав зі Скоропадським, про що, виглядає, Барладяну не знає. Але тут же зразу пішло розхвалювання Олелька 2-го, а ще, крім того, Барладяну, допускає безсоромну брехню: "А Українська Народна Республіка? Ні! Вона ніколи не була державою". А далі: "Найвищим витвором УНР став IV Універсал, в якому чорним по білому стверджується, що Українські Установчі Збори мають "рішити про федеративну зв'язь із народними республіками колишньої Російської імперії" а ще далі: "Державою, в повному розумінні цього слова, Україна стала лише 29 квітня 1918 р..." Це явна брехня. Таких слів немає в IV-му Універсалі. А заперечувати, що УНР не була державою українського народу, делікатно кажучи, підлість. Про Олелька розписався Барладяну, вводить людей в оману. Після цієї писанини нема причини йому довіряти. Так чесний українець писати не може. Він цим самим втрачає повне довір'я. Як то кажеться: що не дихне - то брехне. Навіщо нам така писанина? Правда, Приходько далі заперечує автора. Так навіщо ж було брехню друкувати?

11. 19 грудня ц.р. в залі Львівського історичного музею відбулась нарада працівників музею, істориків (молодих) і представників громадських організацій - Братства вояків УПА і ін. Приїхав з Коломиї давній політв'язень Гриць Пришляк. Були проф. Омелян і я. Тема обговорення: "Концепція музею історії визвольної боротьби нової та новітньої України". Ціль музею: "Музей повинен стати тим осередком, де навіть через сто років зможуть контактувати між собою ті покоління, які жили і вмирали во ім'я свободи України, з тими, які будуть цією свободою користатися". Виділяється приміщення музею - тюрма Замарстинівська з прилеглими забудівлями, площею коло 1600 квадратних метрів. Дискусія пішла дещо манівцями, хоч був ряд цінних зауважень, напр., показати в натурі, як вели чекісти допити, якими знаряддями катували тощо. Під кінець в короткому виступі я старався накреслити, яка ідея повинна просвічувати напрямки музею, а також те, що державно-визвольницька ідея передавалась з покоління в покоління, з детальними висвітленням боротьби УВО, ОУН, УПА - тобто той період, який найбільше перекликається з нашою сучасністю. Зв'язки з організаторами музею нав'язуються.

12. Як відомо, Михайло Осадчий став викладачем історії журналістики XX століття в Львівському університеті, а нещодавно одноголосно був обраний доцентом.

Я поцікавився цим і з повною відповідальністю стверджую, що працю Осадчий проводить на високому рівні. За його ж стараннями 16 листопада ц.р. мене покликано прочитати лекцію в університеті на тему: “Українські націоналістичні видання в підпіллі в 40-х роках”. Слухачами були старші студенти й частина професури, оскільки і для них це була “табула раза”. Зрештою, й дивуватись нема чого, бо звідки ж їм було про ці речі знати, коли страшна кампанія велась проти всього націоналістичного. Лекція тривала без перерви 2 з половиною години. Лекція побудована з 4-х частин:

- 1) короткий екскурс в історію України і, зокрема, - в історію націоналістичного руху,
- 2) організація видавничої справи й технічні засоби,
- 3) короткий виклад змісту друкованих публікацій,
- 4) доволі широка дискусія (запитання й відповіді). Беручи до уваги те, що це майбутні журналісти, тож і всіх зусиль слід докладати, щоб вони не очорнювали нашої ідеї, щоб писали правду.

13. Вже в грудні одного понеділка по радіо з Києва велась дискусія: хто такий Степан Бандера? Запитувачам відповідав старший науковий співробітник Інституту історії Академії Наук. Можна було подивляти прекрасну поінформованість науковця. Він сказав одверто: Степан Бандера - національний герой України і таким входить в історію. Бандерівським прозвано весь націоналістичний рух тому, що Бандера був його символом. Об'єктивно висвітлив ставлення до обидвох імперіалістичних сил, що вели битву за володіння Україною. Михайло З. мав записати на ленту цю передачу, варто з нею познайомитися.

14. 2 грудня в годині 19.50 я виступив по всеукраїнському телебаченні. Виступ був короткий, бо Київ “притискав”, і всього сказати я не міг, але найголовніше таки вдалося. В першу чергу, я привітав увесь український народ з перемогою на референдумі, підкресливши політичну мудрість наших громадян. На запитання диктора я розказав коротенько про свій життєвий шлях у лавах ОУН, про переслідування ворогами, далі з'ясував, що таке український націоналізм, а саме, що це і є найчистіший вияв безмежного патріотизму. Особливо ясно визначив, що лише вороги намагаються очорнити український націоналізм, що фактично є національно-визвольним рухом, що цей рух ніяким чином не може бути прирівняний до нацизму-фашизму й націонал-соціалізму, які виникнули на базі існуючих державних організацій, що змагали до підкорення чужих земель і поневолення чужих народів. Накінець, я склав таку заяву: “Якщо б якась надприродна сила повернула мені 60 років, я, не зважаючи на всі польські німецькі й большевицькі тюрми й табори, де мене безпощадно переслідували, став би на той самий шлях боротьби за українську державність. Боротьба за державну самостійність стала змістом мого життя”.

15. Увагу світу приковують події на Закавказзі. Вірменія, яка зазнала страшних ударів з боку Туреччини під час Першої світової війни (турки винищили фізично коло півтора мільйона вірмен), тепер може бути схильна шукати захисту від Росії чи новоутвореної співдружності незалежних держав, тобто, від фактично відроджуваного нового імперського центру.

Подиву гідні події в Грузії: там на вулицях столиці - бої між грузинами, є десятки вбитих і сотні поранених. Президент Гамсахурдія - вибраний демократичним способом - взяв курс до демократії через диктатуру. Це дещо в дусі сталінізму. Проте, на штики можна опертися, але сидіти на них неможливо. Гамсахурдія обвинувачує

багато своїх громадян, навіть колишніх друзів, у зраді національних інтересів. Між ними є й такі, що були репресовані, яких особисто знаю. Наприклад, грузинського патріота-письменника широкої слави Амiredжибі - президент теж зарахував до зрадників. Гамсахурдія впертий до краю, але, втративши довіру народу, не має рації займати президентський пост. Мені здається, що його противники доб'ються перемоги, а якщо навіть хвилево програють, то ніколи не простять президентові того, що він допустив кровопролиття на вулицях Тбілісі.

16. Виконує на Україні свою “дипломатичну місію” Євген Стахів - як представляє преса (львівська) - член президії УГВР, заступник голови українсько-американської координаційної ради. В газеті “Молода Галичина” за 21 грудня 91 Стахів, даючи інтерв'ю, підкреслює: “Не варто нікому дорікати його минулим”... На питання кореспондента, як він ставиться до Кравчука, “колишнього партійного ідеолога, людини, яка ще зовсім недавно перебувала на цілком інших засадах”, - Стахів пояснює: “На мій погляд, не варто нікому дорікати його минулим”, а далі: “А нині, як би там не було, мусимо допомагати Кравчукові”, Стахів хвалить і теперішній уряд Фокіна, і Верховну Раду, ну й Кравчука - для нього все “о'кей”, хоч так воно не є, бо тишком-нишком за плечима народу, що проголосував за самостійність, таки монтується нова (перекрашнена) імперська структура Єльцина. Треба бути сліпим, щоб цього не бачити. Правда, ще годі сказати, куди все повернеться, бо і Єльцин твердих позицій не посідає (відцентрові рухи Татарстану, Мордовії, Башкирії та інших районів, не згадуючи вже про Північний Кавказ, - повної перемоги Єльцину не гарантують).

17. Інший емісар - Тарас Гунчак монтує в Києві видавництво “Сучасність”. Нічого дивного тут немає, він майже 2 роки сидить в Києві, поробив знайомства (його більше за місцевих цінять - адже “професор з діаспори”, притому і грошовитий). Тож немає причини дивуватися, що Гунчак і такі, як він, мають успіхи.

18. Майже безвиїзно сидить на Україні П.Дорожинський. Йому таки вдалося друкувати “Українське слово” у Львові, вже вийшло 3 номери. До редакції він залучив: Йосипа Лося (нар. депутат), Павла Мовчана, Любомира Сеника (ну і за гроші, ще раніше) чл. “проводу” Тараса Чорновола. Редакція й видавництво завжди пов'язане з певними фінансовими витратами. Мене інформують, що з таких позицій вийшов Дорожинський. Я думаю, що вже найвища пора “перенести” на Україну “Шлях Перемоги” й “Визвольний Шлях”, чи хочби паралельно ці видання (тобто - крайовий випуск і закордонний випуск). Підшукати журналістів не важко, але за “дякую” вони працювати не зможуть, бо мусять з чогось жити. Місячний гонорар журналіста, якщо в амер. валюті - то обійшлося б не більше 10-15-20 дол. місячно. Отже, 250-500 дол. місячно - і розв'язка запевнена. Це єдиний вихід, бо “дерев'яні” рублі нікому вже непотрібні (1 кг. яблук - 25 руб., 1 кг. сиру - 25-30 руб., 1 кг. м'яса - 60-80 руб. і т.д.) але за 3 дол. можна купити великого індики, це багато дешевше, як у Америці. Чому? Бо рубель утратив довіру, а долари мають “авторитет”.

19. Десь у середині січня н.р. до Німеччини на короткий побут мав би виїхати Сергій Герман - гол. редактор “Ратуші”. Напевно, матиме зустрічі з Вами. Не зважаючи на те, що газета має деякі риси брукової преси, а також те, що там ще працює ред. Володимир Горбовий (дивний збіг прізвищ!) - фігура одіозна, газета в минулому друкувала статті Сватка і Дашкевича та ін., які притримуються наших позицій. Вважаю, що з Германом треба б поговорити, можливо, чимось допомогти (з техніки), але із зазначенням, щоб він зберігав лояльність супроти нас і щоб

опубліковував статті, висвітлюючи нашу лінію, наше ставлення до подій і фактів. Стасюк пересилає мені рукописи на рецензії. Після третього номера в цьому році дальших не видаватиме, а почне з першого числа вже в наступному році. Якщо йому заплатили б за 200 прим., які він висилає до Німеччини (ну, а тим самим і в інші країни - можна б було сприяти в кольпортажі) і якщо б він отримав за 1 прим. - 1 дол.. всього 200 - це можливе, очевидна річ, щоб питання кольпортажу (висилки) займався хтось з техн. персоналу. Стасюк таким чином вирішив би хоч трохи свої матеріально-фінансові справи (з папером у нас ситуація погіршується).

20. Залучаю вирізку з газети “За вільну Україну” число 230, де є інтерв’ю Стахіва. Він обстоює думку, що ОУН вже непотрібна. А якщо так, то нехай пан А.Камінський розпускає свою ОУН (з). Така логіка. Але я думаю про інше: чи не поспробувати б ще говорити з Камінським і його групою про якусь хоча б коегзистенцію з нами, ліквідуючи тим самим “третю ОУН”. Аргумент: в Краю готується консолідаційна акція. Чи пан Камінський хоче бути осторонь? Чи більшу ціну мають подані кимось гроші, чи політична репутація в Краю? Що він на таке сказав би?

21. З попереднім питанням пов’язане проведення Конгресу. Це повинен бути не Конгрес ОУН, лише Конгрес Українських Націоналістів. Про консолідацію націоналістичних сил в Україні багато говорилося і говориться в нас. Ми можемо це питання вирішити на підході персональному, це легко, але не маємо права нехтувати певними групами. Але цього питання за одним ходом вирішити не можна. Отже, чи спочатку не організувати б таки конференцію, а після того, підготувавшись ще краще, - Конгрес. Тема для дискусії! Дуже добре, що наших 5-6 Друзів “проламали лід”, відважившись їхати на Україну (Подруга С., Степан, проф. Володимир, проф. Омелян, друг Байда, друг Богдан) з цього велика користь і для Краю і для них (навіть в особистому плані). Але це рішуче замало! Для підготовки Конгресу треба щонайменше ще 3-4 осіб. Прошу погодитися, що “Представник із діаспори” це краще звучить, більш авторитетно. Ви ж прекрасно знаєте “Макольондру”, його концепції, але і його в нас дехто слухає, можливо, не те слово, але прислухається. Про Всіх наших, що побували тут, збереглася гарна думка. Треба йти на контакти особисто, з цього буде користь. В першу чергу, прохання до Сектора к.с. безпосередньо контактувати з Краєм, на цьому ми тільки виграємо.

На закінчення хочу підкреслити, що “все йде, все міняється”, отже, можливо, у міжчасі виникне багато змін (я попередньо і далі тверджу: такого швидкого, як тепер, чергування подій ще не було!), а також бажаю звернути увагу, що все це матеріал дискусійного порядку. Якщо можна так висловитися, я бажав би свої думки “сконфронтувати” з думками Всіх Друзів.

Слава Україні! Героям Слава!

25 грудня 1991 р.

Доповнення до листа від 25 грудня 1991 р.

Шановні Друзі!

Наспіла інформація з Києва: 22 січня ц.р. мав би приїхати “президент” УНР М.Плав’юк туди з метою здати свій мандат новій київській владі. Дозвольте запитати: яке становище займає щодо цього та які заходи планує Українське Державне Правління?

Не встрягаючи у не свої компетенції, відважуюсь висловити свої міркування: якщо УДП має намір, припиняючи свою діяльність, заявити про свій саморозпуск, то, не їдучи до Києва, ще до 22 січня слід би в пресі опублікувати документ відповідного змісту (повідомлення чи заяву), в якому підкреслювалося б, що в зв'язку з анулюванням 21 грудня в Алма-Аті Советського Союзу, а передовсім з першого грудневим волевиявленням України про державну самостійність, УДП вважає, що тепер, вирішуючи державні питання демократичним способом (про що раніше не могло бути й мови), виникла нова ситуація, що гарантує принципи законності.

Покликане Народними Зборами 30 червня 1941 р. коаліційне Правління складалось з представників різних політичних партій і з вихідців всіх Земель України. Сам Акт про відновлення української державності, проголошеної історичними Актами 22-х Січнів, 1 Листопада, 15 березня, став переломовою подією в нашій історії, змушуючи гітлерівських окупантів відкрити своє імперіалістичне обличчя, що в свою чергу прискіпило процес політичного прозріння народних мас. Акт 30 червня сприяв наступному виробленню ставлення українців до червоної Москви й коричневого Берліну, сприяв організації опору, що у своєму подальшому розвитку вилився в формування збройних сил України – Української Повстанської Армії. Збройна боротьба УПА рятувала народ перед винищенням і депортацією, і – що не менш важливе – укріпила ідеологічно-політичну платформу, на якій базується сьогочасне національне відродження.

Друге питання: у зв'язку з сучасною політичною ситуацією для багатьох співвітчизників Антибольшевицький Блок Народів (АБН) трактується анахронізмом. Виникає термінова потреба, враховуючи події останнього часу, переглянути позиції АБН і прийняти відповідні ухвали: чи самоліквідація, чи перетворення цієї структури в нову форму, заповнену відповідним змістом, що в зв'язку з подіями, які прибирають вигляд революційних рис, значно ускладнюється.

Слава Україні!

30 грудня 1991 р. (П. П-Скеля)

П. Опанасович-Скеля

НИЗКА НЕВІДКЛАДНИХ ЗАВДАНЬ І ПРОПОЗИЦІЙ

1. Наближаємося до сповненого тривогами 1-го грудня: референдуму щодо самостійності України і вибору президента республіки. Щодо вислідів цих заходів думки в прогнозістів розходяться. Певним є одне: утворились дві сили. Комуністична чи посткомуністична, яку очолюють Л.Кравчук, а далі Ткаченко (насправді ортодоксальний комуніст-ленінець, близький путчистам) і Гриньов (росіянин, аж ніяк не прихильник української аспірації). Проти них т.зв. демократи: Чорновіл, Лук'яненко, Юхновський і Табурянський. Найбільше шансів на перемогу має Кравчук, хоча дехто вважає, що він за першим туром голосування може не вийти, але при повторному голосуванні ті, що дали голоси за Ткаченка і Гриньова, можуть віддати за Кравчука. Демократам перемога може датися з великими труднощами, єдине, що могло б дати потрібний результат, - відмова трьох “демократів” на користь одного, але, видається, до такого консенсу наші “демократичні претенденти” не дійдуть. Серед наших людей побутує думка, що вибраний претендент матиме якусь чи не магічну силу і багато що вирішить у користь української справи, але це далеко не так, бо це буде претендент з дуже обмеженими правами. Важливіше – це референдум, що

повинен визнати самостійність України, і тут більшість обіцяє успіх, оскільки й Кравчук нібито за самостійну Україну. Для нього це теж якоюсь мірою аут. Ентузіасти сподіваються, що близько 70% голосів буде за самостійність, але той ентузіазм аж надто високий.

“Літературна Україна” відважилася 7 листопада 1991 року надрукувати Звернення Проводу ОУН, за підписом Слави Стецько. Всі редакції отримали текст Звернення, але не поспішали з її публікацією. Я відвідав редактора “За вільну Україну” Павла Чемериса, багато ми говорили про наші справи, він у всьому майже погоджувався, але ясно не висловився, чи буде друкувати Звернення. Тепер, можливо, відважиться.

Вийшло сім кандидатів на пост президента України, а було 93. Досить себе скомпрометував Ю.Шухевич, який не бажав прислухатись до доброї поради, а пішов по лінії безвідповідальних поплічників і тепер, так усі кажуть, не набравши потрібних 100 тисяч підписів, якоюсь мірою компрометує націоналізм. Простий громадянин каже: націоналісти ніпочому, не мають прихильності народу навіть у Західній Україні. Поплічники доказували, що Шухевич може й не вийти, але його кандидування буде “великим пропагандивним фактором”. “Фактор”, однак, вийшов зі знаком мінус!

2. Для української справи у теперішній час дуже бажаним було б, якщо б проти зарозумілого Єльцина появилася якась сила, скажімо, з правдиво демократичним підходом до остаточного розчленування російської імперії. На наше щастя, такі сили є: є опозиція Єльцину. Коли той розпорядився про введення надзвичайного (воєнного) стану в районі Північного Кавказу, парламент Росії відкинув диктат Єльцина. А друге, що далеко важливіше, ріст спротиву національностей так званої російської федерації. Почалося, і того силою не зупинити: Якутія каже – не дамо Москві алмазів, це наше – нашої автономної республіки. Проти виступає автономна республіка Комі, а найважливіше – Північний Кавказ! Чечено-Інгушетія приступила до організації власних збройних сил, мають поки що 6 тисяч озброєнних військовиків, готових битися проти Москви. І ще дуже важливе, що повстанцям (їх так треба називати!) сприяють інші північно-кавказькі народи і готові йти їм з допомогою. Всі вони за відірвання від імперії. Почали рухатися навіть ставропольці, й козаки заметушилися. Для нас же, українців, важливе й те, що це якоюсь мірою вплинуло на розбудження зі сну і наших кубанських козаків. Вони ж у недалекій віддалі від цього поки що метушливого терену. 17 листопада цього року відбувають з'їзд кубанські козаки. Ми післали їм з Києва ксероксні копії відомостей про Кубань, відбиті з “Енциклопедії Українознавства”. Можливо, що поїде туди представник з Товариства української мови з Києва, але треба і конечно треба, щоб там був наш представник.

Пропоную: негайно підібрати одного відповідального референта до справ Кубані. Рівночасно – такого ж референта мусимо мати й тут, а може, навіть колегію з трьох-чотирьох чоловік.

Мусимо негайно нав'язати тісні контакти з Кубанню, а ще краще було б мати свого кубанця – переконаного самостійника-державника.

Що в першу чергу слід зробити? Негайно з наявних матеріалів надрукувати коротеньку брошулку про Кубань, особливо про її минуле, як і з кого виникло кубанське козацтво, слід вказати, де коріння козацтва. Брошулка повинна бути коротка, лаконічна, на 24-32 сторінки, і що ще дуже важливе: двомовна, тобто і українською і російською мовами! У відповідь на вислану нами відбитку про Кубань українською мовою – наші кубанці просять її надрукувати російською мовою. Ось до

чого дожились чорноморські козаки, та можна сказати, що і не козаки, а слабодухи. Проте мовчанкою обходити їх не можемо. Хай Товариство української мови вчить їх української призабутої мови, а ми мусимо дати українську ідею! Треба допомагати чорноморцям себе усвідомлювати. Там проживає біля 2 мільйонів українців (чит. “Хохлів”).

3. Наводжу дослівно текст інформації в газеті “Молода Галичина” 31 жовтня 1991: “Діаспора впевнена: голосуватиме вірно. Голова відділу внутрішніх справ уряду УНР у вигнанні, віце президент Україно-Американської координаційної ради Юрій Іхтіаров повідомив, що керівництво, яке репрезентує УНР, готується після 1 грудня цього року здійснити візит на Україну. Його мета – офіційна передача сьогоднішнім президентом УНР Миколою Плав’юком своїх повноважень президенту незалежної України та передача доктором М.Воскобійником і професором І.Самійленком повноважень відповідно Голови Української Національної Ради (парламент УНР) і голови уряду УНР новим державним чиновникам в самостійній Українській державі. Одночасно Україні будуть передані державні архіви УНР, вивезені за кордон ще в двадцятих роках, та клейноди влади, які збережені урядовцями УНР”. Кінець цитати.

Чи не надто поспішне це рішення? Бо чи годиться передавати все це панові Кравчукові, який має шанси стати президентом? А хто такий Кравчук – відомо (ідеологічний референт Щербицького). А може, це тільки хитрість? Все допускається... Проте треба до того факту зайняти якесь ставлення. Люди мене запитують: що в такому випадкові робитиме УДП (Українське Державне Правління). Отже, треба (не об’являючи це в пресі, як це зробили Плав’юк, Воскобійник і Самійленко) зайняти чітку до цього позицію. Це входить у компетенцію Українського Державного Правління. Я не бажав би першим в цьому питанні висловлюватися, бо ж не маю права входити у не мої компетенції. І ще одне: з цим питанням не можна зволікати.

4. Вічно актуальна для Організації проблема: нарощувати свої сили. Справа виховання середньошкільного юнацтва якось недобре поставлена. Організація не має контролю, та що казати? Не спрямовує виховної роботи з юнацтвом. Ідеться про середньошкільників: учні 8,9,10,11 класів проявляють зацікавленість нашими національними справами, а це мало потребує поведи вишкільну працю.

Пропоную найближчим часом покласти відповідальність на одну особу, молоду, енергійну, віддану Справі, щоб ця особа відповідала за той молодіжно-юнацький сектор. Ця людина повинна побіч себе створити апарат, теж з числа молодих людей, можливо, студентів старших курсів, який проводив би організаційну працю з юнацтвом (виключно з середньошкільниками), а разом з організаційною працею – виховно-вишкільну.

На підставі юнацьких матеріалів (маю на увазі інструкцію “Йди за мною!”) виробити власні, пристосовані до сучасної дійсності в Україні програмові матеріали і приступити до праці.

У вишкіл повинні ввійти:

1. Історія України – є нове видання Крип’якевича-Долинського (узгоджені вісті про ОУН, УПА, 30 червня тощо).

2. Курс історії XX століття: Тарасівці, Міхновський, Донцов, роки революції й державного будівництва в Україні 1917-1920 рр. Визвольні змагання. УВО, ОУН, УПА, УГВР, зокрема події в Закарпатті в 1938-39 рр, Відомості про нашого головного ворога - російський імперіалізм.

3. Загальні відомості про УКРАЇНУ. Питання соціології: одиниця, родина, народність, народ, нація, Українська Нація. Загальні відомості про державу. Державний устрій (республіка, монархія, диктатура). Українська національна назва, герб України, прапор, пояснення організаційного прапора, гімн.

4. Короткий нарис географії України, зокрема питання економічної географії. Етнографічні границі. Загальна характеристика. Багатства України. Перспективи економічного розвитку.

5. Українська культура, загальний нарис.

6. Ідеологічні основи українського націоналізму.

7. Українська література на службі нації.

8. Про конфесійні справи.

9. Фізичне виховання. Мандрівництво, спорт.

10. Військова справа. Підготовка військового вишколу. Можливо, ввести назву “УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО”.

Думаю, що не треба добиватися офіційного затвердження юнацтва. Сходили 1 раз у тижні. Інформації (самостійна робота), звіти, політичні огляди.

Охопити всі середні школи (в кожній школі повинно бути не менше однієї юнацької ланки. Можливо, паралельно засновувати групи юнацьких прихильників).

5. 21-22 грудня проектується провести другий з'їзд ДСУ у Львові. Об'єднання ДСУ дуже потрібне. Його треба оживити і розбудувати. Бажано, щоб хтось із діаспори прибув і виголосив відповідне слово.

6. Усно через друга “Байдю” передаю міркування щодо “зустрічей”.

14 листопада 1991 р. “Десятник”

(Виступ по телебаченню Петра Дужого в програмі “Хто ми... Громадсько-політичний тижневик”, 2.XII.1991 р. О год. 19-30)

Редактор Савчак Петро: Шановні телеглядачі! Маю честь представити Вам довголітнього політичного в'язня Петра Дужого. Пане Дужий, розкажіть, будь ласка, кількома словами про себе, а також про те, які ідеї Ви сповідуєте?

П. Дужий: Шановний редактор уже сказав, мене звуть Петро Дужий, мені пішов 76-й рік, я – уродженець Львівської області, мешкаю тепер у Львові, а тривалий час доводилося проживати й працювати в різних місцевинах Осередньої та Східної України.

Мій життєвий шлях був суворий і важкий. Ще в юнацькі роки доля моя пов'язалася з національно-визвольним рухом українського народу. За це мені судилось гірко страждати. Кілька разів у тридцятих роках запроторювали мене в тюрми польські окупанти, згодом – німецькі, а восени 1943 року підступно захопивши у Холодноричині, де я разом з іншими приступав до організації збройних відділів УПА, - засудили на страту. Втеча з поїзда під час конвоювання врятувала мені життя. Підпільну боротьбу проти червоних окупантів я продовжував далі в 1944-1945 рр., коли мені передано керівництво сектором пропаганди ОУН й пост редактора підпільного офіціозу “Ідея і Чин”.

Влітку 1945 р., загалувавши підземну криївку, мене заарештували в неприємному стані чекісти і після дворічного слідства засудили на кару смерті. Цим разом врятував мене Указ від 26 травня 1947 р. про відміну смертної кари. Після 15-

річного поневіряння у концтаборах Колими, Сибіру й Мордовії, заходами американського президента мені вдалось вирватися з лабет Гулагу, перейшовши під неослабний нагляд сатрапів КГБ, які, очорнюючи моє ім'я, а також імена померлих доктора Горбового й Юрія Литвина, розповсюджуючи зловісні інсинуації, врешті, в 1977 році мене арештували й варварськими методами довели до інфаркту міокарда. Напівживого прокурор Руденко викинув мене “подихати” дома. І цим разом мені судилося залишитися між живими.

Оцими короткими штрихами я обрисовував свій тернистий шлях. Заявляю: якщо б якась надприродна сила повернула мені мої роки, я знову вибрав би шлях боротьби за волю України, не шкодуючи труда й життя. Моїм девізом – давня латинська пословиця: “почесно й солодко помирати за Вітчизну”.

Редактор Савчак: Ви український націоналіст-самостійник. Які ідеї Ви сповідуєте?

П. Дужий: Наші найлютіші вороги – російські великодержавники – намагались і намагаються прирівняти український націоналізм до нацизму. А це підла брехня. Адже нацизм, що проявився в Італії у вигляді фашизму, а в Німеччині гітлерівського націонал-соціалізму, виник на базі існуючих державних організмів, їх мета – загарбувати чужі території, поневолювати інші народи. Український націоналізм це – рух, що бореться за справедливість, за побудову на українських етнографічних землях Самостійної Соборної Української Держави, надаючи всім жителям України, незважаючи на національність чи віросповідання, рівні права.

Я вважав і вважаю, що єдиним гарантом життя й розвитку та процвітання народу є Самостійна Держава, суверенна, вільна і ні від кого незалежна, за яку вчора проголосувала величезна більшість громадян України, маніфестуючи тим самим своє право стати в колі найпередовіших народів світу.

Я вважав і вважаю: будувати й розбудовувати нашу Державу за високими демократичними принципами, і в минулому й тепер властивими українському народові.

Я вважав і вважаю: і Україні, і усьому світові потрібний мир і взаємоповага між народами, оскільки війна знищить і переможених, і переможців.

Редактор Савчак: Прошу сказати ще кілька слів про Вашу оцінку сьогочасної політичної ситуації в Україні.

П. Дужий: 16 липня минулого року парламент проголосив Акт про суверенність України. Цього року той же парламент проголосив Акт про її незалежність, але тут же прийнято ухвалу про проведення референдуму 1-го грудня. Чи не думаєте Ви, що – відкликаючись до референдуму – той парламент якоюсь мірою сам дискваліфікував себе? Адже тим самим він відзначив, що не виявляє волі народу. Чи не пора б тому парламентові саморозпуститися, оскільки між його учасниками ще й тепер є такі, що не відстоюють прав українського народу. Знані імена тих, що 24 серпня голосували проти незалежної України.

Наш народ 1-го грудня виявився на належній висоті, це доказ почуття високої честі, відваги й політичної зрілості. Народ, бачачи до якого становища, до якої руїни довели український народ, а також російський і інші підневільні Москві народи большевицькі комуно-фашисти, не бажає входити в ніякі союзи, не бажає далі підкорятися якомусь монстрові-наддержаві, ніяк не бажає признавати російського імперіалістичного спрута, в якій машкарі він не виступав би, чи то у вигляді необольшевицького союзу суверенних держав, чи леліяної Солженіциним і іншими

великодержавниками нової “єдиної і неделімої”.

Хотілося б звернутися до мальованого президента неіснуючого союзу пана Горбачова, а також до президента Росії – пана Єльцина: чи ви чуєте голос українського народу? Чи втямили ви, врешті-решт, що Україна не бажає вашої опіки? Годилося б вам поступати чесно супроти інших народів, народу України, якщо не хочете, щоб наші люди й мільйони людей демократів-росіян та всі волелюбні народи світу не таврували прокляттями ваших імен сьогодні і у віках. Навіщо й до останнього часу Кремль і далі поширює побрехеньки про те, що Україна не зможе жити самостійним життям? Залиште фальшиві турботи про Україну, не готуйте на наш народ нових кайданів. Нічого з вашої затії не вийде. Україна хоче бути самостійною, такою і буде. Така воля народу.

Дозвольте ще кілька слів сказати і про вибір президента України: чи не передчасні ті вибори? Здається, спершу треба б було опрацювати основний закон – конституцію України, яка визначила б права й обов’язки президента, окреслила б його місце в державі.

І ще одне, що не менш важливе: знайдімо відповідь на запитання – чи того нововибраного президента можна б поставити поруч з такими президентами, як Буш, Міттеран, Вайцекер і інші? Аж ніяк! Президент мусить бути повним господарем на своїй землі, не бігати підтюпцем чи галопом, чи літаком летіти на наказовий виклик Москви. Народ хоче, щоб президент України не мав заплямованого імені ні в теперішньому часі, ні в минулих роках.

П.Опанасенко-Скеля

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Нова політична ситуація в Україні, обумовлена проголошенням української державної самостійності Актом 24 серпня 1991 року і підтвержена всенародним референдумом 1 грудня того ж року, ставить вимогу перед Організацією Українських Націоналістів переглянути дотогочасні позиції, а також опрацювати й ввести в дію нові організаційно-структурні засади й методи з метою найефективнішого розгортання подальшої праці й боротьби за утвердження й укріплення української державності.

2. Погляд, що нуртує подекуди серед нашого громадянства, а навіть між членами ОУН, про те, що, досягнувши головної мети – самостійної державності, Організація, мовляв, вичерпала своє завдання, а це значить – ніби не має рації дальшого існування, – вважати неправильним, оскільки Самостійна Українська Держава мусить пройти протягом тривалого часу глибокі перетворчі процеси, вона повинна стати державою модерного типу, рівняючись на найбільш розвинуті держави світу. Слід докласти всіх зусиль, щоб і надалі, посвячуючись питанню розбудови Нації та Держави, - націоналісти своєю жертовністю, відданістю та патріотичними виявами заслужили авангардну роль.

3. Організація Українських Націоналістів і на цьому відповідальному етапі спрямовуватиме свої зусилля на консолідацію всіх національно здорових сил, на мирну коєзистенцію, повертаючи вістря своєї боротьби проти найлютіших ворогів українського народу та його державності – російських імперіалістів.

4. Організація Українських Націоналістів готує й проведе у березні 1992 р. в

Києві Конференцію Українських Націоналістів, яка повинна виробити основні ідейно-політичні напрямки, а також покликати до життя комісії: а) ідеологічну, б) політичну, в) організаційну, г) політичних прогнозувань, д) міжорганізаційних відносин, е) видавничо-редакційну й інші, у завданнях яких входить у термін не більше 8 місяців провести Конгрес Націоналістів, який започаткував би утворення Всеукраїнської Націоналістичної Репрезентації під відповідною назвою, напр., “Національний Конгрес” чи іншу (певною мірою на зразок колишньої УГВР чи пізнішого Руху), зареєструвавши як легальну форму політичного Центру.

5. Всеукраїнську Націоналістичну Репрезентацію, яка виступила б під пропонованою назвою “Національний Конгрес”, чи якоюсь іншою, повинен очолювати Головний Провід з 10-15 членів, а при ньому Секретаріат як виконавчий орган, підзвітний Головному Проводові, а разом з ним Великому Зборові як найвищій політичній інстанції. В склад Головного Проводу й Секретаріату входять вихідці з усіх Українських Земель, з різних націоналістичних структур, причому ОУН повинна бути запрезентована найвідданішими діячами.

6. Всеукраїнський Національний Конгрес розбудовує і проводить свою діяльність на теренах України, при потребі утворює свої осередки та експозитури поза межами Держави, в країнах поселення українських середовищ на території колишнього союзу, а також на інших континентах.

7. Національний Конгрес опрацьовує власну політичну стратегію й тактику, а головним чином, підбирає відповідні кандидатури на посади депутатів у Верховній Раді та всіх Радах нижчого рівня, проводить широку передвиборчу акцію, маючи на увазі те, щоб в склад Рад на всіх рівнях входили найчесніші особи, українські патріоти, наділені високими кваліфікаціями, люди широкого суспільно-політичного діапазону.

8. По лінії ОУН наголосити на тому, що центром її уваги є Українські Землі. Всіма попередніми Постановами Великих Зборів підкреслювалось, що не менше половини провідного активу повинно перебувати на Україні і на місці проводити революційно-політичну працю. Проте через особливі умови підсовєтської дійсності ці ухвали належною мірою не виконувались. Тепер з усією рішучістю слід підкреслити, що не менше двох третин провідних націоналістичних активістів повинні (з невеликими перервами при конечній потребі) проживати й працювати в Україні, а сектор крайових справ, в ім'я оправдання свого покликання, повинен перебувати в Україні у повному складі.

9. Категорично засудити й відкинути як неприйнятну й деструктивну форму взаємних підштовхувань і спонукань, тобто такий стан, коли крайові частини намагаються обумовити свою діяльність залежністю від матеріально-грошової допомоги ззовні, а закордонні частини обмежують свою працю складанням і відредагуванням директив для Краю і адміністративним керівництвом з ближчого чи дальшого закордоння.

Всякі спонукання діють убивчо на ініціативність, здорові пошуки, є перешкодою для нормальних відносин.

10. Провести організаційну роботу по виявленню всіх колишніх членів ОУН і учасників УПА і з них сформувати: а) клітини (осередки), перевіривши їх щодо їх активності й безпеки, б) з менш активних складати клітини симпатиків і прихильників націоналістичних ідей.

Президії Проводу ОУН періодично складати повідомлення про організаційний

стан кадрових структур. В обов'язковому порядку ввести обов'язкове для всіх щомісячне вирівнювання внесків і добровільного оподаткування для потреб Організації (видавнича справа, поїздки тощо).

11. Організація в обов'язковому порядку нав'язує найтісніші зв'язки і поширює націоналістичні ідеї у всіх націоналістичних структурах, даючи їм широке поле політичної діяльності, ініціативності, політичних акцій. До таких структур зараховується в першу чергу: Всеукраїнське Братство воїнів УПА, Об'єднання Державна Самостійність України, Спілка політичних в'язнів і репресованих, Товариство "Січ", Діти репресованих, інші організації – Комбатанти Українських Дивізій, молодіжні, жіночі, спортивні тощо.

12. Провести переговори з групою ОУН (з) з метою об'єднатися й тим самим ліквідувати непотрібне конфліктування, оскільки конфлікт, як тепер виявляється, – не без втручання ворожих сил, виник у середовищах діаспори і продовження його на терені України – є послабленням сил у поборюванні ворожих наступів і зазіхань.

База переговорів і створення консолідаційного ґрунту – Край.

13. Визначитись щодо дальшого існування Українського Державного Правління. За умов дальшого існування УДП. За умов дальшого існування УДП – слід негайно визначити його ставлення до проголошеної в Україні Самостійності. Дальше існування може бути оправдане лише негативним ставленням до існуючих в Україні властей, що не буде зрозумілим для оточуючого чужинецького світу. Це надзвичайно послабило б позиції УДП і Організації, яка весь час сприяла Правлінню.

14. Визначитись щодо дальшого існування АБН. На теперішній час ані назва, ані зміст його діяльності не відповідають потребам часу. Утворений АБН на території колишнього союзу теж утрачає своє значення, вже хоча б тому, що його очолив діяч грузинської національності, а з боку України – особистість досить слушно критикована і аж ніяк не популярна. Хоча певні контакти між представниками колишніх поневолених Москвою народів були б потрібні. А на зовнішньому відтинкові переформований АБН міг би виконувати відповідальну роботу щодо обсади амбасад і консульств України потрібними людьми, підтримуючи з ними контакти.

15. Видавнича справа в Україні поставлена вкрай незадовільно. Це питання слід вирішувати негайно і не на платформі теоретичних контемпляцій. Є багато газет і журналів, вони не на високому рівні, але офіціозу націоналістичного немає!

Виринув план перенести "Шлях Перемоги" до Львова чи Києва. Цього робити не треба, але треба заснувати поважний український націоналістичний тижневик, в якому передруковувалися б деякі найцікавіші статті, які не втратили актуальності, з "Шляху Перемоги", з "Національної Трибуни", з "Гомону України", з "Української Думки" тощо. Між новоутвореною редакцією в Україні мусить бути скорий і постійний контакт (факсами) з нашими зарубіжними виданнями.

І саме тут потрібна ефективна грошова допомога. Мало того, що в Україні дуже сутужно з папером, люди – редактори мусять щось їсти, на самому ентузіазмі не поїдеш. Дорожинський сидить 2 роки в Україні, оплатив Тараса Чорновола, Павла Мовчана і інших і зумів перенести "Українське слово" з Парижа до Львова. Воно слабеньке, але є. В газеті-тижневику, щоб на відповідний рівень його поставити, треба щонайменше 7-8 постійних працівників, і їх поки що треба оплатити.

Подібна справа з "Визвольним Шляхом".

Ентузіазм – корисна річ, але його працювати не примусиш.

16. Слід продумати, щоб, не відкладаючи, з найпевніших людей організувати нашу службу безпеки – назвавши її – Відділом Інформації і Вивчення Суспільно-Політичних Явищ. Справа не в назві! Той орган треба б підпорядкувати, можливо, попервах Президії Проводу.

Мета: обороняти наші кадри від провокацій, збирати потрібну інформацію про ворожі середовища й центри, вести дослідницьку роботу тощо.

12 лютого 1992 року.

П.Опанасович-Скеля

ДУМКИ ПРО СУЧАСНІСТЬ

I. Не підлягає ніякому сумніву (це підкреслюється в Краю і в закордонних засобах масової інформації), що нищівного удару по російсько-большевицькій імперії завдав всеукраїнський референдум 1-го грудня 1991 року. Світ звернув увагу на Україну. Процесами, що проходять на нашій Батьківщині, зацікавились широкі кола політиків. Інколи складається таке враження, що раптом відкрили якусь екзотичну країну, про яку досі в світі не знали. Референдум – наша Велика Перемога, наш атут на роки й десятиліття. Представимо собі, скільки ми втратили б у в очах чужинців, якщо б референдум вийшов з негативним результатом!

Загальний настрій помітно захмарився після підписання угод в Білорусії та утворення т.зв. СНД (Співдружності незалежних держав). Загал зрозумів, що це і є утворення нового союзу під іншою вивіскою, хоча Кравчук увесь час підкреслював, що це не є якась наддержава. Позитивною сторінкою угоди є анулювання ССРСР.

В Росії ще й до референдуму поширювались антиукраїнські настрої, вони весь час зростали, а тепер набрали форм антиукраїнської кампанії. Диктори московського телебачення, російські політичні коментатори й преса весь час завогнюють ситуацію, заявляючи про “альянс партократів з українськими націоналістами, а навіть фашистами”. 9 лютого ц.р. в Петербурзі москалі спорудили манекен Кравчука й прилюдно спалили.

На даному етапі Кравчук виконує бездоганну роботу, коли взяти до уваги, що вводиться купонна система, яка торує шлях українським грошам (гривням), проводиться присяга військ на вірність Україні, проголошується український Чорноморський Флот тощо. Верховна Рада прийняла музику гімну “Ще не вмерла Україна” композитора Михайла Вербицького, а сам Кравчук наполягав, щоб державним прапором України став синьо-жовтий прапор. Все це продумані кроки. Але мусимо погодитися з думкою, що тепер Кравчук інакше поступати не може, він не має права нехтувати результатами референдуму, тими 90,32%, якими народ заманіфестував волю жити окремим самостійним державним життям.

II. Кілька слів про самого Кравчука, про його політичні ходи. Яку оцінку дати Кравчукові? Мусимо погодитися з думкою, що Кравчук таки відірвався від комуністичного воза. До комуні йому вороття немає! Журналістка Марія Базелюк у вузькому колі висловила, що саме його походження із Західної України (Рівненщина) значною мірою вплинуло на формування його поглядів. Трудновато з цим погодитися... Ми не можемо і не сміємо оцінювати Кравчука лише з позицій сьогодення, бо важко забути те, що він головний комуністичний ідеолог за каденції Щербицького, в пам’яті залишилася його дискусія з представниками Руху

(конкретно з доктором філософії Поповичем) якихось три роки тому, в якій Кравчук розпинався за марксизм-ленінізм, та ще й минулого року намагався “прирівнювати” наш національно-визвольний рух, як він казав – “криваву бандерівщину” з такою “кривавою сталінщиною”.

Підлабузництво Миколи Плав’юка, а також Євгена Стахів до Кравчука нехай ляже на їх совість! Та й не можна забути того, як за згодою того ж Кравчука силою брутально схоплено із зали ВР депутата Степана Хмару. Всі ці підлі вчинки записані на політичній карті Кравчука.

Хтось подав думку, чи не скласти б йому візити. Питання: з якою метою? Чи для того, щоб заявити про підтримку? Він на це не заслужив, хоча вести якусь кампанію проти нього на даному етапі – безглуздя. Він ніхто інший, як “перехідний” президент і як такий виконує свою роль.

III. Контрагентами Кравчука у передвиборчому марафоні було 6 кандидатів. Ортодоксальний комуніст Ткаченко зняв свою кандидатуру, чим підкріпив позиції Кравчука. Про неукраїнців – космополіта Гриньова та Табурянського, який і не збирався брати на захист українські інтереси, нема що говорити. Але троє інших (Чорновіл, Лук’яненко, і Юхновський), знаючи, що до президентського крісла їм не добитися, таки не виявили політичної мудрості, щоб двох із них зняли свої кандидатури, щоб перед народом заманіфестувати, що ті, які стоять на національних позиціях, здатні поступитися своїми особистими інтересами. Ні, не пішли на те. До поняття національної солідарності не доросли! Кому ж народ повинен вірити? На кого орієнтувати людей? Якщо ті громадяни ще мали якусь прихильність людей, то тепер її втратили, а авторитет Кравчука тим самим скріплюється.

Чорновіл, якого донедавна ще шанували (довголітній політв’язень), втрачає перед народом свій моральний і політичний капітал. Він ще й дотепер хизується тим, що, мовляв, Кравчук украв його (Чорновола) політпрограму й тим добився успіху, але забуває Чорновіл, що і він украв самостійницьку програму в українських націоналістів.

Під кінець лютого мав би відбутися третій з’їзд Руху. Але ще до того виразно зарисувалися дві протилежні концепції: Чорновіл за перетворення Руху в партію, а Михайло Горинь за збереження статус кво. Кілька років тому наші громадяни мали змогу бачити на екранах тих же Чорновола й Гориня як непохитних політичних одностайців, “братів за переконаннями”, а тепер це братерство розвіялось з вітрами. Чому так? – не один ставить запитання, а сам факт навіває на смуток.

Ясним є, що Верховна Рада у такому складі, як сьогодні, не повинна існувати (понад 50 депутатів голосували проти синьо-жовтого прапора), а ще багато повиходили й не брали участі в голосуванні, сподіваючись, що не буде кворуму, і тим самим проект не пройде. Така ситуація, а в ній серед представників т.зв. Народної Ради далеко до згоди, до єдиної мудрої лінії. Єдине, що великою мірою сприяло би консолідації українських сил – це доволі сильний ще фронт російського імперського охвістя, яке позиції здавати не бажає, але веде боротьбу проти України і тим самим змушує єднатися.

IV. Хто головний філяр московської імперії? Той, кого офіційно нема, але він діє. Це і є апарат КГБ. Колись в московсько-большевицькій царстві першу скрипку грала комуністична партія і за нею її репресивно-терористичний апарат – КГБ. Тепер дещо змінилося: компартія зазнала великих утрат: у сфері програмовій, а ще більше у практичному її здійсненні. Головну роль у розвалюванні імперії відіграли два фактори:

економічний крах і революційний ріст прискішеними темпами відцентрових сил. Набрав могутнього розмаху той процес, якого не здатна припинити ніяка сила. Тепер усі свої заходи на збереження імперії спрямовує – офіційно неіснуюча – чекістська ватага – багатотисячні, різногалузеві структури КГБ. Вони офіційно ніби не існують, але далі діють.

КГБ – головний організатор путчу в серпні 1991 року. Дослівно всі кагебісти намагались вчинити переворот і заводити свої порядки. А ще до того, навіть не інформуючи партійних чиниш, підсилювали свою “діяльність”. Вони поширювали брехливі інсинуації проти комуністичної опозиції, в тому числі за підписом свого колишнього працівника генерала Калугіна (який останніми часами викрив частину кагебістських секретів) пускали “інформації” про те, що і померлі, і ще живі деякі керівники українського національно-визвольного руху нібито “співпрацювали” з органами КГБ, щоб таким чином посіяти незгоду між учасниками визвольницького руху. Характерне те, що деякі українські політичні діячі (напр. Чорновіл) ці видумки підхопили, і, жонглюючи ними, почали звинувачувати українських націоналістів у “зрадництві”, у “співпраці з органами КГБ”.

V. Коротенько про т.зв. Самоліквідацію УНР. Прибулі до Києва Микола Плав'юк і Павло Дорожинський, заявляючи, що вони готуються 24 серпня ц.р. (у роковини прийняття Акту про Самостійність) передати свої “агенди” президентові Кравчукові, цим самим якогось особливого ентузіазму не викликали. Якимось досягненням того повідомлення вважати не доводиться, хоч, кожному це зрозуміло, діяльність за теперішніх обставин на міжнародному форумі представництва УНР виправдання не може мати, бо, якщо б те представництво далі існувало, то тим самим мусило б перед світом пояснити своє ставлення до існуючого представництва Української Держави, а це значить: мусило б окреслити свої позиції у відношенні до тієї влади, яка в Україні є і, особливо, щодо дипломатичного представництва за кордоном.

Під час пресової конференції Івана Плюща голові ВР щодо цього ставили запитання. Плющ відповів, що Україні потрібна відповідна допомога, але такої ефективної допомоги представництво УНР не надавало, хоч декому посилало посилки тощо. Самоліквідацію з усмішкою схвалив.

VI. Не зважаючи на те, що в Україні у зв'язку з т.зв. “лібералізацією цін” матеріально-побутовий рівень населення дуже знизився, загальний настрій на деякій висоті: люди вірять, що з процесом утвердження української державності матеріально-побутові умови поліпшаться.

Багато говориться про вільно-ринкові відносини, але при відсутності приватної чи (по-справжньому) кооперативної власності не може бути мови про вільний ринок.

Повертаючись ще раз до питання про лібералізацію цін, констатується, що вона (лібералізація) позитивних наслідків не дала. Підвищення цін повинно стимулювати виробничі процеси, виробничники, отримуючи кращу грошову еквівалентність, повинні нібито давати більше продукції, а її немає. Але по бідному населенню “нові ціни” вдарили несамовито, оскільки в той час, коли ціни збільшилися в 10-20 і більше разів, зарплату підвищено лише в три рази.

Багато слів про приватизацію, є й мудрі пропозиції, але досі якось не зустрічалось програми так званого перехідного етапу, тобто, від того стану, що в економіці є – до повного роздержавлення. В Росії з цим питанням ще гірше. Там концепція т.зв. “общинного господарства” має свої глибокі коріння, і кандидатів щодо

нового роздержавленого господарювання, зокрема у сільському господарстві, негусто. Не встановлено, який орган повинен проводити роздержавлення (приватизацію) і яку роль в тому повинна відіграти держава (питання про інвестиційно-земельні банки тощо).

VII. За останніх кілька місяців відмічається повільний, але поступовий ріст національної свідомості на землях Осередньої та Східної України: наприклад – 5 січня ц.р. у місті Дніпродзержинську (давня назва Кам'янське), що на північ від Січеслава (поки що Дніпропетровська) відбулася конференція учасників УПА, організовано там осередок Братства воїнів УПА з 15 чоловік. Хід нарад транслювався по радіо. Гостей, братчиків з Галичини, приймали з відкритим серцем. Люди перестають боятися, що дуже важливо.

Годиться ще згадати про агітаційні заходи перед референдумом 1 грудня: найбільшу активність виявила Тернопільська область – майже весь листопад 1991 року близько однієї тисячі пропагандистів і агітаторів перебували у таких областях: Луганській, Донецькій, Кримській, Одеській і Миколаївській. Після Тернопільщини йшла Львівщина, а далі Івано-Франківщина. За деякими підрахунками кілька тисяч пропагандистів виїжджали у ті терени напередодні самого референдуму.

Які аргументи сприяли здобуттю прихильників Самостійної України? Головним чином, аргументи економічного порядку (“за умов Української Самостійної Держави Москва не буде нас обдирати, так, як це робила досі”). Цей аргумент переконував і росіян, що проживають в Україні, і врешті, погоджуючись з такою думкою, 54% кримчан проголосували за Самостійну Україну.

VIII. В січні 1992 року російський найбільш почитний тижневик (понад 30 мільйонів екземплярів) “Аргументи і факти” об’явив, що “вождь світового пролетаріату” Ульянов-Ленін був платним агентом німецької імперії, отримавши через посла Німеччини Мірбаха 40 мільйонів марок на проведення т.зв. “жовтневої революції”, а фактично брутально-кривавого перевороту. Крім того, стало відомо, що т.зв. “Русская Православная Церква”, яка від 1946 року тримала своє зверхництво, насильно накинене, над церквами Західної України, в 99% були на услугах МГБ-КГБ.

З гіркотою в серці слід відмітити, що ще й досі в декількох селах Галичини не притихли конфлікти між українськими Церквами – Католицькою і Православною – як результат інспірованих інтриг КГБ.

І в той же час з великою радістю констатується, що по районах, містах Галичини проводяться конференції, наради, академії, присвячені ОУН і УПА. Наприклад, 26 січня (неділя) 1992 р. в місті Миколаєві, в Народному Домі, при участі коло 1000 чоловік відбулася конференція, присвячена пам’яті братів Пришляків і Михайла Палідовича – видатних націоналістичних діячів – членів ОУН. Учасниками конференції були члени ОУН і УПА, а також багато молоді, яка прагнула довідатися про боротьбу ОУН-УПА проти німецької, а відтак большевицької окупації України. Миколаївщина дала приклад іншим районам, як вшановувати тих, що, життя не шкодуючи, йшли на нерівну боротьбу з окупантами України, захищали честь української нації, клали підвалини під відродження самостійної державності.

Конференція закликала популяризувати ідеї українського націоналізму, влаштовувати в кожній школі виставки, присвячені висвітленню національно визвольної боротьби, розповсюдженню літератури про ОУН і УПА, влаштовувати стенди портретів визначних борців за волю України.

IX. Останнім часом подекуди появляються видання, перевезені з-за кордону,

опуси сумнівної вартості. Громадськість засуджує розповсюдження, а також друкування публікацій, зміст яких, нібито з метою давати правдиву інформацію, очорнює, або знижує оцінку видатних революціонерів. До таких належить брошура пасквільного змісту Романа Кричевського-Ільницького про конфлікти між різними закордонними націоналістичними відлами. Люди сприймають такі “твори” з обуренням, бо в них, крім міжусобної люті, немає того, що звеличує людину-борця за торжество правди. Львівський “Меморіал” видав такий опус, можливо, і з метою зробити добрий бізнес.

Інший автор, надсилаючи в Україну “твір” під назвою “ОУН в ретроспективі” до друку, тобто працю з претензіями на об’єктивність, копається у закордонних чварах, і ані одним реченням не згадуючи про героїчну боротьбу ОУН на Рідних Землях у 1941-1954 роках. Кому потрібна така однобока, а до того й викривлена “інформація”? Видно, автор зі всіх сил намагається розпалювати вогнища конфліктів, розбрату й сварок таки на нашій многостраждальній Україні та ще й певна річ, заслугою своєю вважатиме, що вносить сум’яття, яке аж ніяк Україні не потрібне, а потрібна національна єдність, взаємопорозуміння, прагнення укріпляти нашу державність, розбудовувати всі ділянки господарського й культурного життя, виховувати нове покоління не на уособицях із закордонних задвірків, а на патріотизмі, на глибокій пошані до наших безстрашних воїнів УПА, жертвних членів ОУН, тих безіменних завзятців, що смертю гордили, що імперіалістичних злочинців карали, що народ від ворогів захищали.

В деяких привезених публікаціях допущена і така “інформація”, що ганьбою спадає на автора, який, “відзначаючи заслуги” Боровця-Бульби, ніби мимохідь згадує сл.п. Головнокомандувача УПА – Романа Шухевича-Чупринку.

Х. Особливо слід підкреслити, що відносини України і Росії, радше б сказати, Московщини, наповнюються в останні часи новим змістом. Всі ми добре знаємо, що при самому зіставленні слів УКРАЇНА і МОСКОВІЯ нам на згадку приходили ті нечувані, терористично-насильницькі, грубі й антигуманні методи, які Москва протягом століть застосовувала до нашого народу. Ми – познайомлені з історією – ніколи не можемо забути Батурина, Полтавської трагедії, насильства, обману й закабалювання України Петром і Катериною, циркулярів Валуєва і Емських указів, заміни нашого святого національного імені УКРАЇНА – огидливим словотвором-покручем Малоросія і т.д. Викривлюючи нашу історію, перекидаючи факти, та й загалом відкидаючи історичну правду, большевики, культивуючи постулати російської імперіалістичної маячні, – з усіх сил намагалися посіяти брехню, представити гармонійну “співдружність двох народів”, що нібито вийшли з одного коріння, врешті, придумали т.зв. “совєтський народ”.

В процесі національного відродження України велику роль відіграють тепер доступні публікації (які й далі слід масово розповсюджувати, мається на увазі твори Б.Лепкого “Мазепа”, численні статті в “Літературній Україні” про Визвольні Змагання, про Українську Народну Республіку, про Армії УНР, УГА, УПА, про полковника Коновальця, про Степана Бандеру й ін.). Все це так, але зокрема в процесі відродження не меншу роль відіграють оті всі нападки на все українське. Московська преса, а особливо – телевізійні передачі – перенасичені видумками й інсинуаціями проти України, українського народу, сповнені злоби і закликів до фізичної розправи, залякування, наповнені закликами до грубих дій та погрозами). Наприклад, до Єльцина: “Боріс, застав хахлов снабдіть нас хлебом!”, або таке: “В Москві немає

молока, немає чим годувати дітей, бо Україна нам не поставила молочних продуктів” тощо. До того скреготіння долучають свої божевільні вигуки люди такого масштабу, як мер Петербурга Собчак (за походженням “чистокровний” українець-хахол), який, не зважаючи на свій високий пост професора університету й великого знавця міжнародного права, викрикує, мов базарна баба, мовляв “Україна не може самостійно існувати...бо не може.” Коли дивитися московські передачі по телебаченню, то в декого може скластися таке враження, що у Львові всіх москалів бандерівці вже порізали, що в Україні ось-ось і почнеться новий “Карабах”, “тбіліська різня” тощо. Нагнітається перекручена, зловна й видумана “інформація”, одне слово, Москва біситься. Людей наших в усіх областях, в тому й росіян, що проживають в Україні, такі “горе-вістки” озлоблюють, адже ніхто не хоче “Карабаху”.

Не останню роль у тому відіграє і сам Єльцин – російський імперіаліст (хоч ще минулого року Л.Лук’яненко, дуже помиляючись, твердив, що “Україні небо послало Єльцина”). Підписавши акт про утворення СНД, в якому гарантується недоторканість існуючих кордонів, готовий тепер їх ревізувати, або ж вишукуючи, що “чорноморський флот був, є і буде російським” – дехто доказує, що Єльцин так висловився, будучи в стані оп’яніння, інші твердять, що в групі його дорадників є такі ж самі російські великодержавники, а загалом – люди, позбавлені не лише політичного розуму, а просто глузду й такту.

16 січня ц.р. в Москві відбулось збіговисько солдафонського зброду (генералів і вищого офіцерського ешелону), яке намагалось виносити рішення всупереч виявленої волі п’ятдесятмільйонного народу. Це небувала річ. Джерелом усіх законів повинен бути лише народ, це є аксіома-аксіом, непорушне правило. І якщо представники армії, що є тільки якоюсь частиною народу, силкуються винести якийсь протинародне рішення – це і є явний абсурд, божевільня. В тім фарсі брав участь і сам Єльцин і не протестував, коли ота відрежисерована збиранина закликала до звітування перед нею вибраного народом президента Кравчука. На адресу України посипалися гідотні вислови й погрози, оце і є російська великодержавницька політика, яка викликає в Україні – і то не лише в українців, але й росіян – не тільки подив, але й обурення.

До подій, які впливають на теперішні, підсилювані крайньою ворожістю, стосунки Росії до України, належить розгляд ВР Росії про повернення Криму (того Криму, що 54% висловився за Самостійну Україну) до складу Російської Федерації. Це і є типова московитська нахальність! Притому слід пригадати, що останніми днями населення північної частини Криму (десь коло одної третьої біля Перекопу і майже до Джанкою, а на заході від нього й далі на південь), де проживають в переважній більшості українці – місцеве українське населення готується провести референдум, яким та територія повинна визначитись щодо її приєднання до Херсонської області.

Українофобія – це і є одна з найхарактерніших рис сьогочасної російської політики, ненависництво до всього українського з боку росіян весь час підсилюється. Це є певною мірою той фактор, який формує українсько-російські відносини.

І ще один фактор, про який я згадував у попередніх інформаціях: тепер, як ніколи, утверджується те поняття, що за умов повної й справжньої державної самостійності України, Україна при зусиллях всіх верств народу має шанси стати вище Росії, ввійти в коло найбільш розвинутих країн світу.

Російсько-большевицька імперія розпадається, теоретично вона не існує, проте залишилися імперські структури і їх треба подолати, витісняючи ворожий елемент. Це нелегко дається. Коли Львівська обласна рада винесла ухвалу передати посаду

колишнього обласного начальника КГБ, кагебісти запротестували, доказуючи, що Микола Горинь не годиться, бо він не є спеціалістом, не має кагебістської виправки, бо викручувати руки, провокувати, шантажувати людей, підступно вбивати (так, як це зробили 1978 року з композитором Івасюком) – треба мати “кагебістську школу”. І так на кожному кроці: наприклад, помінявши начальника ВВіР по місті Львові, залишили тих же попередніх чинуш, затверджених ще КГБ, які були агентами “органів безпеки” і залишилися в добрих взаєминах зі своїми вчорашніми панами.

Треба собі здати справу, що теоретично маємо Самостійну Державу, в якій пости, від високих до низьких, займають колишні партократи, або їх прислужники. Той увесь набір нічим не є кращий за наших найлютіших ворогів, якими є російські імперіалісти.

І тут дозволю собі повторити ту думку, яку я аргументовано відстоював у попередніх листах: ми мусимо вести таку політику, щоб нашого противника, де тільки можна, розбивати, а нерозумними ділами не мобілізувати проти себе. І ось приклад: в грудні м.р. Українська Націоналістична Спілка, за своїм підписом, видала листівку з таким коротким написом: “Ваше м’ясо з’їли москалі, Вашу ковбасу з’їли москалі, Ваше масло з’їли москалі, Вашу горілку випили москалі...”. Дурнішого не може бути, бо такими твердженнями мобілізується всіх москалів проти України. Якщо вже писати, то правильніше б було підкреслити, що ті продукти злочинний елемент з України сам вивіз. Ну, і ще головна недоречність: значить, москалі нам учинили лихо, що поїли наші харчі й випили горілку. А воно далеко не так: наші вороги роками-десятиліттями-століттями ведуть стократ гіршу нищівну діяльність у сфері духовності, в культивуванні спантеличного малороса, в зросійщенні й асиміляції. Але наші загорільці й далі продовжують подібну “діяльність”. Ворога треба як слід оцінити за всіма законами строгості, треба вміло його поборювати зважено й аргументовано, переконливо давати відсіч, роз’яснювати найширшим масам саму суть московського імперіалізму, але будувати свою концепцію виключно на русофобії, юдофобії чи ще на будь-якій фобії – доброго вислідку не дасть. Не тому ми за УССД, що вороги нас винищують, а в першу чергу тому, що нами керує безмежна любов до своєї Батьківщини, і за її Волю, за права, за самостійну державність ми – націоналісти – боролися і будемо боротися навіть тоді, коли б нам матеріально непогано жилося, коли б “москалі не з’їдали наших харчів...”

XI. Побутує така фальшива думка, і то в Краю (не скрізь), а по-більшості за кордоном: “Ось маємо вже вільну Україну без краплі крові...” Певною мірою приписується успіх тим останнім, що тепер опинилися при владі чи навіть позаймали деякі державні пости. Цю наскрізь фальшиву думку треба заперечувати на кожному кроці. Не так воно! За Українську Державу пролито море крові й ріки сліз.

Коли б не було збройної боротьби ОУН-УПА в 40-х роках – не було б національного відродження. Не було б шестдесятників-семидесятників і т.д. В гіршому випадку це і є намагання понизити вагу Організації і її збройного дітища – Української Повстанської Армії. А в кінцевому результаті – це вода на млин російських імперіалістів, які не перевелися і не збираються свої позиції здавати.

XII. В цьому – 1992 році святкуємо 50-річчя утворення УПА. В Краю робляться певні організаційно-підготовчі заходи. Намічається провести науково-історичну конференцію, присвячену УПА, молебні, походи, мітинги, лекції і промови по всіх селах, які великою мірою спричинилися до успіхів УПА, історичний музей у Львові (керівник Віктор Сусак) вже готує експонати до виставки УПА в стінах історичного та

етнографічного музеїв, головні святкування у зв'язку з вакаційним часом будуть проведені у місяці серпні у Львові, Києві, інших обласних і районних центрах. Святкування будуть закінчені в місяці жовтні (14 жовтня).

В Краю подекуди, а навіть у київському літературно-художньому журналі “Київ” були опубліковані фальшивки про Акт 30 червня, про УПА. На цьому полі “пописалися” прихильники Плав'юка. Це викликало страшне обурення серед учасників УПА на одному із засідань. Треба було вжити великих зусиль, щоб заспокоїти колишніх воїнів УПА.

Нещодавно по всеукраїнському радіо з Києва один з молодших працівників інституту Історії давав відповіді на запитання слухачів стосовно націоналістичного руху й боротьби за державність. Відповіді молодий історик давав дуже влучні. ОУН і її боротьбу охарактеризував, що це є одна з найсвітліших сторінок нашої новочасної історії, а Степана Бандеру назвав символом української національно-визвольної боротьби. І. Драч на конгресі представників “Східної Діаспори” назвав український націоналізм – найвищою формою ідейності та патріотизму. Українська історична наука дає справедливую оцінку Організації та її боротьбі за державність, виділяє її авангардну роль у змаганнях до Волі. На всіх живучих учасниках націоналістичного руху лежить обов'язок нести прапор ОУН далі й передати його в чесні руки молодого покоління.

12 лютого 1992 року.

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ

Після проголошення Акту про державну самостійність України 24 серпня 1991 року, підтриманого величезною більшістю депутатів ВР, що сталося у висліді пресії страху й розгубленості партотратичного крила, врешті, підтвердженого референдумом 1-го грудня того ж року, і – накінець – після визнання Української Держави понад сотнею держав – самостійна державність характеризується лише декларативністю.

Найголовнішою рисою самостійної державності, єдиною ефективною її опорою є збройні сили.

Понад 400 тисяч офіцерів і солдат склали присягу на вірність Україні, українському народові, більшість з них – не українці. Головним стимулом до присяги були економічні вигоди. Просто кажучи: дали і пообіцяли давати по фунтові ковбаси – присягу склали, але, якщо знайдеться якась інша сила, яка дасть по два фунти ковбаси і обіцятиме далі по стільки ж давати, – то штучно сформовані “українські” збройні сили будуть служити тому, хто даватиме більше. Не можна нехтувати економічним фактором, бо треба якось жити й родину забезпечити, але при формуванні збройних сил найголовнішим є патріотизм, який інколи за певних обставин змушує поступитися економічними вигодами. Про патріотизм новостворених в Україні збройних сил не може бути й мови. Ті сили можуть відіграти й трагічну для самої держави роль, пам'ятаючи те, що, хто має зброю в руках, той має і фактичну владу. Інакшими словами, державна влада попадає в залежність від збройних сил, виходить на другий план. Наведу приклад: т.зв. Ульяновська “залізна” дивізія, яка дислокована в областях Західної України, згідно з планом, була тут розміщена як протипага самостійницьким силам, як потенційна сила для подавлення відродженого руху ОУН-УПА. Тепер та дивізія присягнула на вірність Україні. Весь час велась відповідна “робота” з метою підсилувати в дивізії “радянський” (чит. Російський) патріотизм, і це безслідно не

пройшло.

Українські “національні” збройні сили могли б насправді стати дещо національними, якщо б в їх рядах було не менше 80% вояків української національності і якщо б з інших колишніх республік колишнього СРСР на Україну були переведені вояки української національності. І в той же час вояки–неукраїнці були переселені на свої рідні терени: москалі до Росії, узбеки – до Узбекистану, білоруси – до Білорусії. Хай така “перетасовка” в можливо короткий час відбулася, то це деякою мірою сприяло б українізації українських збройних сил. Бо якої вірності Україні можна вимагати від москаля, дід якого винищував наших студентів під Крутами? Та й узагалі чужинцеві не можна прищепити українського патріотизму – найголовнішого фактора у створюванні насправді української армії.

Не менш важливою справою є збереження в Україні збройного арсеналу, в тому числі – ракет і ядерної зброї, яка є гарантом безпеки. Мусимо погодитися з поглядом, що саме та зброя була найсильнішим здержуючим фактором. Наявність тієї зброї стримувала військові потуги від війни.

Віддача тієї зброї, відмова від тієї зброї і то в той час, коли Росія Єльцина і не задумує повністю знищувати ту зброю в себе, – з боку Кравчука є не лише проявом меншовартості, але є прямою зрадою українських національних інтересів.

І тут напрошується історична аналогія: за тиждень до проголошення Центральною Радою IV Універсалу голова Генерального Секретаріату (Уряду) В.Виниченко вигукував, що нам не треба війська. Будучи соціал-демократом, тобто членом тієї партії (російської), в якій був Ленін, – політичний засліпленець вірив у фантоми, інакшими словами – вірив, що соціалізм буде тим помостом, на якому зйдуться “соціалістичні” голови держав і мирно-полюбовно вирішать усі спірні питання. Такий вигляд і здійснення “миротворчої” політики потягли за собою втрату державності.

Хитка позиція щодо збройних сил України їх “главверхкома” Кравчука ніякою мірою не дає гарантії на те, що найближчим часом Україна матиме свої справжні збройні сили. Єдиним відчутним позитивом може бути хіба і лише те, що українська молодь тепер відбуватиме військову службу на терені України, хоча і тут допускається можливість висилки української молоді на військову службу поза межі України.

Головні засади військової концепції:

1. Українській Самостійній Державі потрібні **УКРАЇНСЬКІ** збройні сили – патріотичні, тобто віддані аспіраціям українського народу, виховані в дусі самостійно-державницьких ідей, всенародні – тобто такі, що готові захищати інтереси всього українського народу, а не якоїсь окремої групи чи політичного об’єднання, висококваліфіковані – а це значить, обізнані з найновішими досягненнями військової теорії та практики (це стосується, головним чином, середнього і вищого командного складу), вишкolenі, згідно з виробленими військово-вишкільними програмами стосовно українських умов, і останнє – що особливо важливе – зберігаючі та продовжуючі традиції Української Повстанської Армії, що характеризувалась безмежною жертовністю, відданістю, зразковою дисципліною, спаяністю, безпощадністю до всіх ворогів України.

На цю характеристику слід робити особливий натиск: культивувати слід не зовнішні ознаки козацтва (шаровари, оселедці тощо) – а козацький дух, моральні вартості козацтва, які зробили його славним на весь світ.

Не військова форма прикрашала стрільців УПА (її, до речі, й не було), а

нескоренний дух. Одягнути стрільця в уніформу, а не дати відповідного вишколу й патріотичного виховання, а навіть невихованому в патріотичному дусі стрільцеві дати зброю до рук, – то, не можна сумніватися, він ту зброю у першій сутичці з противником викине і психічно зламається. Лише в силі духу міститься перемога справді наших, справді українських збройних сил.

2. Приступити негайно до складання програм військового вишколу, отже, організації армії, бойових правильників, впоряду, засобів військового зв'язку, сучасної зброї, а для старшинського складу з цими ж питаннями в чужих арміях, лекції й вишкольні курси, знайомство з чужинецькими військовими працями включно до військової мемуаристики тощо.

3. Знайомство з тактикою партизанських загонів, вивчення прийомів, які застосовувались у відділах УПА й інших формувань – їх позитивні та негативні сторони, широке знайомство з військовою тематикою.

4. Пам'ятати, що перші загони УПА – це були рої (10 чоловік) – відповідно вишколені, а – що особливо важливе – “згармонізовані” в діях. Для добре вишколеного вояка координація дій у загоні – гарантія успіху. В окремих випадках, при наявності відповідного складу слід приступати до творення чот (3 рої), евентуально самостійних чот (4 рої).

5. З найкраще вишколених і вихованих політично військовиків приступити до організації штабу збройних сил, з перспективою на утворення Головного Штабу з усіма відділами й службами.

6. Приступити до організації груп сприяння українським збройним силам у середовищах діаспори з метою надання потрібної допомоги у вигляді посібників, військових публікацій, карт, інструкцій – діючих у чужинецьких частинах, нових і найновіших військово-технічних засобів (мається на увазі, інформацію про ті засоби) тощо.

7. Особливу увагу звернути на розгортання спортивних програм, маючи на увазі те, що добрий воїн – це в першу чергу – патріот і зразковий спортсмен. Розгорнути туризм, туристичні походи з одночасним проведенням військово-вишкільних програм. В УПА командири й стрільці підкреслювали: добрий воїн УПА знає всі стежки й дороги, лісові хащі й степові балки, всі яри, річки й потічки і кожний кущик. Знання терену нераз було гарантом перемоги.

Наведені зауваги ніякою мірою не претендують на вичерпність, вони – лише перший матеріал для розгляду питань, що стосуються військової справи.

Конкретна пропозиція у доповненні до моєї усної заяви, проголошеної на нараді 7 березня 1992 р.

(На розгляд друга М.Зеленчука й організаційного активу в Краю, й Друзів за межами України).

Пригадую: з метою уникнення репресій з боку німецьких окупаційних властей в Галичині фактичні військові формування названо УНС (Українська Народна Самооборона), не зважаючи на те, що в 1942, 1943 роках на Волині наші військові формування мали назву УПА (Українська Повстанська Армія). Українська Націоналістична Спілка, очолена О.Вітовичем, приступила до формування частин під тією ж назвою. Їх усього поки що набралось коло півсотні, але, на мою думку, – це єдине те, що заслуговує похвали. Формування зачатку справжніх українських збройних сил треба з “нульових” позицій. Це треба робити, не вдягаючи молодих людей у шапки військового крою, не дбати про мундири тощо, а треба прищеплювати

дух жертовності й проводити систематичні військові вишколи під виглядом спорту, для самооборони тощо. Все це повинно очолити Братство воїнів УПА. При Братстві слід утворювати чи то групи сприяння, чи групи симпатиків, чи прихильників УПА (не в назві справа!), але це повинні бути наші – патріотичні формування! Маємо: Крайові Братства УПА (волинське, львівське, подільське й карпатське). Ми повинні при кожному з названих Крайових Братств найближчим часом зорганізувати по сотні таких прихильників з груп молодих людей (20-25 років). Таким чином утворився б курінь із 4-х сотень. Люди, які відбували військову службу (старшого віку), повинні проводити військові вишколи, притому слід особливо наголосити на національно-патріотичний вишкіл. Це повинні бути послідовники УПА! На традиціях УПА будуємо зачатки наших збройних сил. Зобов'язуюсь підготувати програму політвиховної праці в утворених сотнях. Очевидна річ, не вдасться зразу зорганізувати сотні, можна чоти чи навіть рої, але це слід робити не зволікаючи. Це мали б бути патріотично-спортивно-виховні загони при Братстві УПА, яке є зареєстроване. Поменше розголосу – побільше конкретної праці.

І накінець – нам найвища пора приступити до організації військової референтури від верху до низів.

Водночас – опрацювання військової доктрини у відповідності до сучасних умов – невідкладне питання сьогодення!

Слава Україні!

Львів, 9 березня 1992 р.

ПРОПАМ'ЯТНА ЗАПИСКА

(Інформації, міркування, пропозиції)

1. Всі ми покладали великі надії на Конференцію Українських Націоналістів, проведену 28-29 березня 1992 року в Києві, як таку, що мала б стати переломною, оскільки вона – перший крок до “виходу українських націоналістів на відкриту політичну арену”. Думки щодо її успіху не були однозначними: в той час, коли величезна більшість нашої громадськості ждала її з нетерпінням (дехто зауважував, що Конференцію треба було провести раніше), то появлялися “відзиви” завуальованих зловмисників, які “ворожили” невдачу. Львівська газета “Ратуша” за 26 березня 1992 р. (підпис: Наш кор.) опублікувала таку нотатку: “Чи буде скандал на конференції ОУН? Як стало відомо з добре поінформованих джерел, на конференції ОУН, яка має відбутися наступної суботи і неділі, окремі сили намагатимуться спровокувати скандал. Суть цього скандалу у тому, що нібито закордонне керівництво ОУН збирає на конференції надто вже різношерсту публіку, а не форум однодумців. Особливі протести – з боку, так би мовити, борців за чистоту рядів викликали такі імена учасників, як Лесь Танюк, Ігор Деркач, які мали б бути співдоповідачами на конференції. Закордонне керівництво ОУН звинувачують у тому, що, мовляв, воно намагається зберегти саму назву ОУН, а суть цієї організації нібито буде заміненна, і ОУН стане чимось на зразок центристської партії. Власне, з такими реформаціями і не погоджуються старі оунівці, які збираються приїхати на конференцію з протестами. Останніми днями розповсюджуються чутки про те, що відомий історик Ярослав Дашкевич, який мав робити одну з центральних доповідей, на конференції, теж начебто відмовився від участі в її роботі. Наскільки достовірна ця чутка, сказати важко, однаке, вона швидше схожа на правду, аніж навпаки”

Така “інформація” – вода на млин наших ворогів, зокрема колишнього КГБ. Тут ідеться про те, щоб за всяку ціну вбити клин між Краєм і Закордоном. “Розбити націоналістів” – такий був девіз Москви в той час, коли чекісти слали за кордон “депеші” з висловами недовіри до сл.п. С.Бандери, і хто на розбиття націоналістів іде ще й тепер, то тим самим, свідомо чи несвідомо, сприяє нашим ворогам, які ще є, які “працюють” далі і ще скоро не переведуться. “Почерк” відомий і відомо, де його коріння!

“Ворожба” не підтвердилася: дисонансів не було, а історик Дашкевич узяв активну участь у конференції. Коли ж були фальшиві вислови Мусієнка і Смірнова (мовляв, всім керує жидо-масонство, в тому й націоналістами, і вигук про “білу расу”) – то нашими друзями зроблено зразу відповідну заяву про те, що цими поглядами ОУН не керується і поборює їх, як шкідливі. Конференція пройшла спокійно, проголошувалися виважені думки, часто-густо апробовані гучними оплесками.

Конференція Українських Націоналістів викликала позитивний резонанс по всіх Українських Землях, не зважаючи на те, що в “Молодій Галичині” Юрій Покальчук намагався одягнутися в тогу “верховного повелителя”, “підказуючи”, що ОУН повинна бути в першу чергу “національно-визвольним рухом” тощо, так нібито ОУН до сього часу такою не була і жде рекомендації того непрошеного порадики.

Короткі повідомлення про Конференцію помістили “Літературна Україна”, “За вільну Україну”, “Молода Галичина”, а навіть “Ратуша” й ін. пресові органи. Були передані інтерв’ю по радіо та по телебаченні. Відозви позитивні. На рішення Конференції послався теж Іван Дзюба у телепрограмі “Плеяда”, підкреслюючи: “На Конференції Українських Націоналістів у Києві задекларовано позитивне ставлення до кримських татар, за якими право повернення на їх історичні землі (Крим) вважається єдиносправедливими”.

Наші вороги не мають за що причепитися, вони не мають найменших підстав називати нас “терористами”, “буржуазними”, “екстремістами” тощо. Всі проголошувані на Конференції ідеї знайшли свій позитивний відгук.

На мою думку, Конференція має шанси стати історичною навіть тому, що проходила в будинку Центральної Ради – історичному домі, в якому 75 років тому збирався наш перший парламент.

2. Конференція мусить бути поштовхом до нової широкої діяльності не так, як це подекуди було з нашими маленькими партійками: “приїхали, побалакали, роз’їхалися...”

7 квітня 1992 року у Львові відбулася нарада членів Секретаріату Конференції Українських Націоналістів, яка накреслила план дій на найближчий час. Рішено – в міру потреби – з метою посиленої активізації – покликати (кооптувати) до Секретаріату нових членів, головним чином, з осіб з виконавськими прикметами, оскільки на Секретаріаті лежить обов’язок готувати скликання Конгресу Українських Націоналістів та й загалом розгортати діяльність щодо створювання клітин і осередків з громадян націоналістичних переконань, тим самим укріплювати в народі не лише популяризацію наших ідей, але й свою присутність, одним словом: “іти в маси”. Прийнято ухвалу: протягом найближчих місяців провести одноденні МІЖОБЛАСНІ – (обласні) НАРАДИ, на яких довести до відома рішення Конференції, доповнюючи їх певними ухвалами регіонального значення, а – що особливо важне – покликати до життя обласні ДЕЛЕГАТУРИ – своєрідні відповідники Секретаріату. На обласні Делегатури покласти обов’язок найближчим часом провести одноденні РАЙОННІ

НАРАДИ з покликанням до дії РАЙОННИХ ДЕЛЕГАТУР. В склад Обласної Делегатури повинні обов'язково входити особи, які несуть персональну відповідальність за кожний район. В обов'язок районних Делегатур входить: вести широку акцію щодо приєднання до середовищ націоналістичних симпатиків, найактивніших українських патріотів, в тому числі особливо з кіл молоді, з таким розрахунком, щоб у кожній місцевості (у містечках і селах) був би хоч **один** учасник націоналістичного руху, людина націоналістичних переконань, чесна, розумна, активна, кандидат у послідовники тих наших славних попередників, що характеризувалися високими морально-етичними прикметами. Таким способом можливо виокремити тих, що в майбутньому утворили б кадрову структуру.

На нараді намічено календар обласних (міжобласних) нарад:

23 травня 92: Івано-Франківська, Чернівецька, Закарпатська обл.

6 червня 92: Тернопільська, Хмельницька, Вінницька обл.

20 червня 92: Рівненська, Луцька, Волинська, Житомирська обл.

13 червня 92: Львівська область

5 липня 92: Дніпропетровська, Запорізька, Кіровоградська обл.

12 липня 92: Харківська, Сумська обл.

19 липня 92: Одеська, Миколаївська, Херсонська обл., Крим.

26 липня Донецька, Луганська обл.

2 серпня 92: Полтавська, Черкаська, Чернігівська, Київська.

3. Деякими Друзями наголошувалася потреба зустрічі Голови ОУН С.Стецько з Президентом України – паном Л.М. Кравчуком. Що мало б бути змістом зустрічі? Якщо не підтримка Кравчука Організацією, то що? Моя позиція така: ми – націоналісти – залишаємо за собою право критики, незалежно від того, хто б не був Президентом. Якщо і той, що задекларував би себе націоналістом, а робив би шкідливі для України кроки, ми і на такому сухого місця не залишимо.

Розберімся: хто такий Кравчук? Вчорашній екстра-партократ – ідеологічний секретар КПУ при найбільшому негідникові Щербицькому! Тепер він відмовляється, посилається на непоінформованість щодо голоду, репресій тощо. Важко повірити. Хтось уже й назвав Кравчука новим Мазепою, терпів його – а в свій час він нібито покаже своє чесне лице... А кого він поробив своїми президентськими представниками по областях? У Донецьку – Смірнова – росіянина, який і проти того, щоб у Донецьку була одна-єдина українська школа. В Києві Салія – секретаря Подольського райкому компартії – комуніста – хитренького хохла, який нібито й критикує комуністів, але не відмовляється від імперії. Чому досі тримає Фокіна на посту прем'єра кабінету міністрів, того Фокіна, що скрізь виступає проти українських інтересів? Чи відомо Вам, що до сьогоднішнього дня **вся** закордонна пошта, адресована в Україну, йде через Москву? Кравчук міг би це відмінити одним розчерком пера, але не робить. Коротко: не бачу причини (на даний час, а можливо, і взагалі) для зустрічі з Кравчуком.

4. За останні тижні й місяці в Україні нічого суттєвого не змінилося. Самостійність України і далі носить лише декларативний характер. Складається враження, що колишні компартійці та їх терористично-репресивна остоя – КГБ – тільки вичікують відповідного моменту, щоб приступити до рішучих дій. Але вони поки що цього не роблять, бо все-таки мають страх перед народами, перед тією могутньою відцентровою силою, яка постійно зміцнюється і не покладає жодних планів на відновлення російської імперії.

В дуже невідгідному становищі перебуває Єльцин, бо з кожним днем втрачає свій авторитет, якого він набув у зв'язку з ліквідацією путчу. Парламент Росії часто блокує його укази й розпорядження, в Росії й далі панує фермент, який виник на базі важкої економічної скрути. Власне, ці два фактори: відцентрові сили й економічна слабкість призвели до розвалу імперії.

Щоб хоч якоюсь мірою підкріпити свій авторитет, Єльцин вдається до крайнього російського шовінізму. (Зрештою, російськими шовіністами, не зважаючи на їх демократичні посмішки, були і є, крім Єльцина, і Горбачов і навіть академік Лихачов, який твердив і твердить, що Росія у XVII та XVIII століттях без основного вкладу української науки й культури не вийшла б на шлях прогресивного розвитку.) Єльцин дав свободу крайнім російським шовіністам типу Руцького (свого віце-президента, генерала авіації, учасника афганської авантюри) і іншим, які вигукують про чорноморський флот – єдину й правомірну власність Росії, про СНД – як нову форму імперіальних структур тощо. І дивує лише одне, а саме, що Захід, а особливо США, обіцяють мільярди доларів на підтримку російської економіки, а це значить, - на збереження імперії. Хочеться вірити, що це і є лише “цяцянка-обіцянка”, а коли доведеться робити інвестиції, що на якомусь сучку ця допомога зависне.

А тим часом економіка України найтісніше пов'язана з економікою Росії. В чому суть? Та в тому, передовсім, що т.зв. Кабінет міністрів України на чолі з його прем'єром Вітольдом Фокіним – це завуальовані, а по суті – найлютіші вороги української економічної незалежності.

Я дозволю собі провести певну аналогію з нашого минулого. Коли восени 1939 року розпадалася Чехословаччина, на Закарпатті утворився нібито український уряд на чолі з Бродієм і Фенциком. Обидва вони були і русофіли, і мадярофіли, а докладніше кажучи, запеклі вороги свободи на Срібній Землі. Вони й стреміли до того, щоб якомога скоріше віддати Закарпаття Угорщині. Отакі були проводирі, які мали захищати інтереси нашого народу на Закарпатті. Все змінилося лише з моменту очолення Закарпатського уряду о. Августином Волошиним.

Подібна ситуація тепер в Україні. Президент Кравчук (вибраний фактично більшістю голосів референдуму) бере під свій захист і Фокіна і його міністерську команду. Якось сам обіцяв, що треба 70% міністрів міняти, а в заступники Фокіна підсунув Ланового – такого ж завуальованого агента московського центру. Існуючий так званий уряд України – є нічим іншим, як кублом антиукраїнської орієнтації. Цей уряд треба розганяти!

А що Верховна Рада? Прийняли ряд законів, які, не ввійшовши в життя, треба відкидати. І хто в ній? Остроушенки, Чародєєви і ряд інших типу “соціаліста” (фактично – комуніста ортодоксального типу) Мороза – вірного сподвижника Леніна, про що він голосно заявляє. Одним словом, і це в основному антиукраїнська, антинародна структура!

Мусимо рахуватися з тим, що Верховну Раду можуть розпустити, та і до кінця її каденції вже не так багато залишилося. Ми мусимо вже заздалегідь розпрацювати програму дій, спрямовану на те, щоб – урешті-решт – у Києві був і український парламент і український уряд! Отже, – і висування кандидатів до ВР, і агітація, і перевірка сил, здатних фальшувати вибори і т.ін. Треба до того готуватись, а не робити в останню хвилину!

5. І ще дуже важливе, а можна сказати – і найважливіше: ми мусимо мати подетально розпрацьовану **економічну** програму. Ми маємо ще й програму, що

стосується дуже конкретних, наболілих питань.

Що для цього потрібне?

Пропоную найближчим часом приступити до покликання до життя Економічної Ради (можливо, і треба з осіб членства, а при потребі, залучати і не членів, але перевірених українських патріотів – головним чином, спеціалістів у економічній ділянці, яка і є, і буде повсякчас справою найважливішою і найбільш пекучою!

Останнім часом виявилось кілька видатних теоретиків щодо економіки, вчених (головне, що і практично думаючих), серед них депутат ВР, професор львівського університету, доктор економічних наук – Віктор Пензенік (родом із Закарпаття). З досі виявлених наших економістів він на передовому місці. Таких людей слід залучати до Економічної Ради обов'язково. Одну частину Ради становили б наші вчені економісти із Діаспори, частина з Краю. Їх гармонійна співпраця, спрямована одним руслом, може дати позитивні результати. Така Рада є на часі, вона найпотрібніша!

Як я уявляю собі конкретну і невідкладну працю такої Ради? Збиратися Раді періодично й часто – може бути утруднено, а справи вимагають невідкладності. Слід розподілити працю між учасниками Ради з таким розрахунком, щоб кожен опрацьовував якусь конкретну чи кілька конкретних тем. А тем, як виявляється, дуже багато: тут і введення власної валютної системи, і заходи, спрямовані на її високий рівень, і фінансова політика, координаційна політика банків, і роздержавлення, і приватизація, і лібералізація цін, і виявлення найпродуктивніших виробничих сил, і співпраця з закордонними фірмами, і вишукування нових інвестицій – одне слово – все те, що є запорукою багатства громадян і багатства держави. Я далеко не вводжу в облік усіх питань, це справа економістів, але осторонь питань нашої економіки ми стояти не можемо і не сміємо.

На перший початок: розпрацювання пекучих економічних проблем і у вигляді коротких рефератів розповсюджене між членів утвореної Економічної Ради, а також осіб не економістів фахових, але людей, яких економічні питання турбують, – було б рекомендоване. Бажано, щоб такі праці не потрапляли зразу в чужі середовища, особливо ті, що ставляться до нас вороже. Таким чином, були б створені перші передумови щодо вироблення Радою усистематизованої збірної праці з питань економіки.

Другою – але, при правильній постановці справи, формою відповідної співпраці – може бути листування щодо економічних проблем між окремими членами Ради і дорадниками.

Водночас зазначаю, бо в інших середовищах так і робилося, щодо якоїсь конкретної проблеми можна б залучувати і чужих економістів (за очевидною виногоородою), не вводячи їх у цілу систему наших економічних проблем. Це не обов'язково, але і такий спосіб залучення спеціалістів щодо розробки економічних проблем – не треба категорично, апіорі відкидати.

Певним завершенням цієї економічної діяльності (в теоретичній сфері і в обсягу практичних дій) було б скликання симпозіуму українських економістів, проведеного за нашою ініціативою і стараннями.

У своєму творі “За межами можливого” (в 1900 р.) Франко писав, що у справу державної самостійності входить не лише питання політичної волі, але й питання соціальної справедливості, що (у свій фундамент кладе розв'язку економічної проблеми).

Наголошую на цьому - питання не з огляду всецілого вичерпання та абсолютної

непогрішності; пропозицію свою виношу лише на розгляд і обміркування ВП. Друзями, оскільки вважаю, що це є особливо актуальне питання нашої сьогочасної політики.

Висилаючи оцю пропам'ятну записку до Дирекції, я просив би зміст її донести до наших Друзів, зокрема тих, що зацікавлені в економічних питаннях, а цими питаннями, на мою думку, ми повинні бути зацікавлені всі.

Слава Україні!

Львів, 15 квітня 1992 р.

ДУМКИ ПРО МАЙБУТНІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФРОНТ ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА

Щоб не вносити плутанини, підкреслюється: не Представництво, а Український Фронт Державного Будівництва. ОУН, що є ініціатором створення надрядного органу суспільно-політичного життя - УФДБ - подібно як, будучи ініціатором УПА і УГВР - є натхненником націоналістичних спрямувань, підтримує Фронт, надає потрібну допомогу, хоча згодом матеріально-фінансове забезпечення Фронт виконує власними силами. З цією метою організується видавництво, радіомовлення, телебачення, бібліотеки, курси, а також невеликі підприємства з метою створити власну фінансово-матеріальну базу.

У Фронті асоціюються різні організації, суспільно-політичні рухи, партії, об'єднання тощо, національно-демократичного спрямування (націоналістичні і демократичні). Керівництво Фронту - Провід проводить консультації, подає рекомендації, при потребі забезпечує координаційну роботу тощо.

Тільки з цього Фронту були б пропозиції щодо вибирання та висування кандидатів на депутатські пости всіх структур (Верховна Рада, обласні, районні, селищні, сільські, міські). ОУН не висуває своїх кандидатів, але всіляко підтримує висунутих кандидатів Фронтом. Це не значить, що член ОУН не може бути кандидатом.

Абсолютно покінчити з непередуманою пропозицією, мовляв, ми - націоналісти - не змагаємо до влади. Це не так: ми будемо через клітини Фронту змагати до захоплення якнайбільше постів в органах законодавчої, виконавчої та судової влади і за пост окремо вибраного Президента.

Ніби скромний, а, до речі, недолугий погляд, мовляв, ми не боремося за владу - відкинути!

Допускається передвиборне блокування з різними партіями, РУХ-ом, але підтримку Фронт може надавати лише таким кандидатам, які не виступають проти українського націоналізму.

Фронт покликає до життя Консультаційні Органи, Суспільно-політичні лабораторії, різні комісії, зокрема ідейних науковців, ради: військові, молодіжні, економічні, політичні, жіночі тощо...

Це буде найширший форум українців, в якому повинні взяти участь передовсім націоналісти, симпатичні, патріоти, демократи, також українські громадяни, які хочуть будувати Українську Державу - це представники України, а також запрошені представники діаспори (Східної та Західної), отже, по суті - всесвітній форум Українського Фронту Державного Будівництва. За попередніми планами (дискусійне питання) жителі України повинні скласти не менш 70-80%, решта - обидві діаспори.

Підготовка Форуму мусить бути дуже копіткою, для цього треба певного часу, щонайменше 6-10 місяців. Форуму передували б попередні наради, присвячені питанням тем (змісту) і організаційним справам.

Місце проведення - столиця України - місто Київ.

Тривалість нарад: не менше 3 днів, не більше - 5 днів.

Слід заздалегідь укомплектувати списки кандидатів, треба поосібно знати, хто буде учасником Форуму.

Примітка: Представники з України повинні бути ті члени Представництва і обласних та районних Представництв Секретаріату, які найкраще себе запрезентували, проявили найкращу та найвищу активність, крім них, ряд інших осіб - націоналістичних активістів.

Провести переговори з групою ОУН (з) з метою об'єднатися й тим самим ліквідувати непотрібне конфліктування, оскільки конфлікт, як тепер виявляється, не без втручання ворожих сил, виник у середовищах діаспори і продовження його на терені України є послабленням сил у поборюванні ворожих наступів і зазіхань.

База переговорів і створення консолідаційного ґрунту - Край.

Не виключається можливість, щоб запросити й представників інших груп, що називають себе націоналістичними, із застереженням - не зводити на Форумі особистих звинувачень, не робити наклепів, не висувати своїх амбіційних вимог тощо, коротко, все те, що вносило б у праці Форуму непотрібний дисонанс, хоча допускається ділова критика, заяви, а передовсім позитивний вклад. Всі минулі взаємні обвинувачення (особливо ті, що виникли за межами України) не повинні мати місця.

У запрошеннях слід виразно поставити ЗАПИТАННЯ: **Невже ми, українці, не здатні зібратися і, не підпорядковуючись одні одним, сказати собі правду в очі, показати високу політичну культуру?**

В характері гостей запросити представників усіх українських партій, за винятком комуністів і їх лакейського охвістя.

Вибори керівного органу УФДБ - числом: не менше 25, не більше 40 осіб. Обов'язково покликати до життя виконавський орган.

Бажаним було б, щоб своєчасно (за місяць до відкриття) були передані на адресу Секретаріату доповіді (надруковані на машинці).

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАНІ РОБОТИ

Противники звітування підкреслюють, що це "паперова" робота, вона нібито користі не дає. Це далеко не так.

Що розуміється під словом ЗВІТУВАННЯ? В його обсяг повинні ввійти короткі, але змістовні справоздання з усіх нарад (зборів), з усіх засідань Секретаріату і Представництв Секретаріату в трьох примірниках, при тому 2 примірники передається до Секретаріату, з них один поміщується в архіві. Наприклад: у Івано-Франківську відбулася нарада Карпатського краю (Івано-Франківщина, Закарпаття, Буковина), виголошено доповіді, були дуже цікаві виступи, пропозиції. Секретарі копітко працювали, треба здогадуватися, що вони склали подетальний протокол. 2 копії такого протоколу слід відсилати до Секретаріату Конференції (писані на машинці). Далі слід подати повний список Представництва Секретаріату, і то не лише Голови Представництва, але й членів з коротким життєписом, адресами, телефонами. З

протоколів можна буде довідатися про активність членства обласного Представництва тощо. Після проведення районних нарад, на основі їх протоколів (і списку районних Представництв) обласне Представництво опрацьовує і подає звіт до Секретаріату.

ЗАУВАЖЕННЯ: На Форумі мусить бути зачитана доповідь - звіт про діяльність Секретаріату і його Представництва, про те, що проводилось підготовку УФДБ, яку підготовку, де і з якого часу починаючи. Такий звіт стане документом історичного значення.

РОЗВ'ЯЗКА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПИТАННЯ

Перші націоналістичні СТРУКТУРИ (легальні) - це і є Представництва (обласні, міжобласні, районні), покликані до життя конференцією і нарадами (зборами), це є націоналістичний АКТИВ, це скелет, з якого починається розгортання запланованої, копіткої, самовідданої праці. Хай у тій праці проявить себе кожен член Секретаріату і Представництв Секретаріату. Праця кожного учасника Секретаріату і Представництв буде найкращою АТЕСТАЦІЄЮ. Ще раз підкреслюється, що не місце, не організаційна приналежність є характеристикою кожного учасника - а його ПРАЦЯ, його вклад, врешті, його підприємливість і заповзятість!

Відомо, що ріст і рівень національної свідомості в силу об'єктивних причин не є однаковим по всіх областях України. В цьому самих жителів України не слід обвинувачувати, хоча дехто докорами силкується виправити справу. Можливо, не слід того на кожному місці підкреслювати, але фактом є факт: західні області України фактично є П'ємонт, тобто тією найздоровішою у політично-національному аспекті частиною, яка ініціює добрі почини та випромінює націоналістичні животворні елементи по всій Україні, а навіть поза її межами.

Такий стан прекрасно розуміла Організація Українських Націоналістів ще в 1939 році і факт т.зв. визволення фактично окупації Західної України червоною Москвою (використовувала: видано наказ - всіма можливими способами переправлятися націоналістичним діячам (підпільникам)) на осередні і східні українські землі і там проводити націоналістичну працю. В 1941 році вже були позитивні висліди: в Києві, Житомирі, Кривому Розі, Кременчуку, а навіть у Джанкої були перші підпільні націоналістичні осередки. Ще до початку німецько-совєтської війни Провід ОУН видав наказ - формувати ПОХІДНІ ГРУПИ, які записали певну сторінку історії України, оскільки багато з учасників тих груп заплатило життям, багато попало в німецькі концтабори. В 1941 році (під кінець) та в 1942 році пішли на Схід нові ПОХІДНІ ГРУПИ, але вже нелегально, з пістолетами і гранатами. Так рішив поступати Провід ОУН, такий видав наказ і той наказ націоналісти виконували.

Підкреслюється: таку працю слід проводити ТЕПЕР, сьогодні, беручи до уваги те, що умови далеко сприятливіші, легші, не зважаючи на те, що пов'язані з певними труднощами.

Нашим східним БРАТАМ і СЕСТРАМ мусимо допомогти прикладом жертвовності, відданості ідеям українського націоналізму, мусимо не тільки втішатися славою, що ми - П'ємонт, але насправді показати, хто ми, на що здатні. Та й праця на Сході тепер легша, оскільки вже і на Сході, СЛАВА БОГУ, є такі подруги і друзі, з яких і нам (з Заходу) приклад слід брати!!! Чванство і задеркуватість (а її ще дехто проявляє) недопустимі.

КОНКРЕТНА ПРОПОЗИЦІЯ:

Наприклад: Відбулася Нарада УФДБ Подільського краю у Тернополі. Скласти обласне Представництво Секретаріату - неважке завдання. На Хмельниччині та Вінничині дещо важче. Отже, - по 5-7 членів Хмельницького і Вінницького Представництва повинні поки що комплектувати із числа націоналістів Тернопільщини (вважайте, що ви вислали по 7 чоловік “Похідної Групи” у ті області). Треба, щоб учасники тих делегацій працювали на згаданих теренах, щоб це був “терен їх дій”. Чи це значить, що ті делеговані друзі повинні постійно жити у тих областях? Не шкодило б, але можна влаштувати так, щоб вони періодично не менше як 2 рази у місяць туди виїжджали на 3-4 дні і проводили там відповідну працю: політичний вишкіл, інформацію, розповсюдження націоналістичної літератури (книжок), врешті, сучасних видань - газетних, журнальних тощо, проведення короткотривалих курсів по ідеології, вивченню програм, організувати і невеличкого формату власні (обласні) видання, використовуючи при тому місцеву поліграфічну базу, ГУРТУВАТИ МОЛОДЬ І ЮНАЦТВО, проводити з МОЛОДИМИ курси, декого на довший час запрошувати в Тернопільську область і, провівши ідеологічно-політичний курс з ними, відправляти їх на місця постійного проживання.

У Житомирську область відправляють двох “делегатів” - області Луцька (Волинська) і Рівненська.

Львівщина направляє - в Київщину, Черкащину, Полтавщину, Одещину. А всі три області Галичини і дві Волині - по 2-3 своїх “делегатів” - на Донбас, Чернігівщину, Дніпропетровщину, Запоріжжя, Миколаїв, Херсон і Крим. І це ще не все: є наші українські національні території - Кубань, а також величезні частини областей Брестської, Курської, Воронежської та Білгородська майже вся.

Окреме питання - українські громадяни на теренах Східної діаспори.

Вишкільні матеріали можуть готувати науковці західних областей, яких набереться дуже багато, в них високий інтелектуальний рівень. Їм треба тільки допомагати у постачанні відповідної літератури.

Івано-Франківська область повинна допомагати (деякою мірою) Закарпаттю та Буковині. Не менше 15-20 осіб повинна виділити для новочасних “Похідних Груп” на О і СУЗ (Кіровоградщина, Сумщина, Харків).

Ось безмежна НИВА національно (націоналістичної) - демократичної діяльності!

ВНУТРІШНЯ ЦІЛИНА - НЕЗОРАНЕ ПОЛЕ

У 1990-91 роках піднялася велика ейфорія. Партії, об'єднання повели широку діяльність, ішла “передвиборна і ще трохи післявиборна” праця. І поволеньки почало все притихати. Наші “демократи” (вони спочатку покликалися, що виводять своє коріння з боротьби ОУН-УПА в 40-х роках, потім почали промовчувати, а інколи й “відрікатися націоналізму - як непотрібного “мотлоху, пережитку”), клялися служити народові, а почали служити собі, шукати вигоди. Кандидати на пост Президента із т.зв. демократичного блоку не зуміли навіть в останній час відкликати свої кандидатури, щоб народ голосував за ОДНОГО “демократичного” кандидата, але цього не зробили, хоча в користь Л.Кравчука зняв свою кандидатуру комуніст Ткаченко. Він виявив більше “партійної солідарності” від наших нещасних “демократів”, які єдність знехтували... Ейфорія як швидко появилася, то ще швидше зникла, а тепер на селі наших депутатів не видно, вони туди не їдуть, з людьми не розмовляють, а роблять “дрібну” політику, порозбивавшись на невеличкі групки - колишнім комунякам і російським імперіалістам увигідь.

Не краща ситуація з політичними партіями: вони розколюються знову ж у угоду ворогам. Де національна партія (безмежна і бездумна приватизація і особиста зброя - "як гарант" демократичних відносин, не сказано лише, коли і за якими даними ту зброю використовувати)? Де Християнсько-Демократична (дислокація в основному - Долинщина і ще трохи сусідньої території, диктаторські методи правління), можливо, більший відлам з неї створить щось путнього)? Яке дике безкультур'я і диктаторські замашки (за большевицькими зразками) на лоні Республіканської партії? Знову ж розкол. Створення нової - Української Консервативної (чому так?) Республіканської Партії (з невизнанням де юре) декларативної (держави і повній підтримці УНС, що є поки що лише ударною силою однієї групи, а не всеукраїнською силою?) Неполадки і в РУХ-ові нічого доброго не ворожать - ось наша "демократична" партійно-політична дійсність! Люди шукають іншої опори, люди хочуть, щоб політики з ними спілкувалися, щоб пояснювали незрячим (сільська баба викрикала: "хотіли самостійної України - їжте тепер ваші синьо-жовті прапори!"). І це не на ОіСУЗ, це таки в нашій Галичині. Чи знайшовся хтось з "демократів", який тій незрячій жінці пояснив би те, хто ДОВІВ країну до економічної скрути, щоб запитав її, чому вона не викрикала, коли комуністи відрізали в неї шматок присадибної землі, яка прокормлювала її родину, ще й на базар дещо вдавалося вивозити? Хто має пояснювати, хто має людям говорити правду? "Демократи"? Ніяким чином, вони на це нездатні.

Люди ждуть СПАСЕННОГО ГОЛОСУ - голосу українських націоналістів! Ще в пам'яті добре збереглося те, як відстоювали права нашого народу члени ОУН, безстрашні воїни УПА. І тепер з усіх кінців заговорили: наш єдиний шлях - це ШЛЯХ РОЗБУДОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ! Про це треба знати, треба пам'ятати і не тільки - треба велику частину активістів направляти в села!

На західноукраїнських землях не менше 3 тисяч сільських шкіл. То чи не знайдеться в кожній школі хоча б ОДИН вчитель, який поділяв би націоналістичні (національно-демократичні) погляди? Хто повинен тих учителів (а це ж наша інтелігенція) гуртувати, озброювати ідеями, спілкуватися з ними!?

На селах і далі верховодять голови колгоспів, голови сільрад, усі дослівно - УСІ старі, вчорашні комуняки з холуями-п'яницями, які їм вірно служать - оце і є керівництво села! Оце і є та неозора ДИКА нива! На тій ниві ніхто не працює, бо не вигідно.

Втрати будуть величезні, якщо найближчим часом не вирішуватиметься проблеми села, його піднесення, його духовного відродження, його оздоровлення. Ми чуємо голоси з сіл: це можуть зробити лише українські націоналісти - ПАТРІОТИ своєї ДЕРЖАВИ, які інтереси НАЦІОНАЛЬНІ І СОЦІАЛЬНІ українського народу повинні ставити ВИЩЕ від своїх інтересів. А тим часом багато хто претясе в ОУН (за славою), а хоча б найменшою мірою наслідувати тих, що все Україні віддали, - їм неохота.

В цьому році Україна святкує 50-річчя Української Повстанської Армії. Не сміємо забувати того, що наше українське село ту Армію і годувало, і зодягало, і розвідку вело, і інформації постачало, і лікувало, і полеглих Героїв тихцем хоронило...і все село, село. А скільки в цьому році виїздило націоналістів за переконаннями на село з лекціями? З інформаціями про УПА, про сучасну політичну ситуацію, про те, де шукати виходу із скрутного становища? Представництва Секретаріатів - і обласних, і районних - всі зусилля спрямовують на всі неопановані місця, на місця, де наша думка не має ходу, де інколи хтось зі злопихателів "монтують" свою "організацію", обманюючи

людей, що це не вони повтікали закордон, коли велася боротьба, а що саме вони були й причетні до самої УПА. Останнім часом перестали гудити Головного Командира УПА - Р.Шухевича, але, очорнюючи далі і обріхуючи людей, представляючи в кривому дзеркалі всіх інших бандерівців. Людям треба пояснювати, не вдаючись до того, щоб вістря своєї боротьби спрямовувати на міжгрупові чвари, треба пам'ятати, що нашим головним ворогом є російський імперіалізм, що проти нього треба виступати, проти нього боротися. Ми повинні стояти вище за всякі внутрішні дисонанси, не повинні культивувати ворожнечі, повинні об'єднуватися, де лише можливо. Ми повинні нести людям ПРАВДУ і лише ПРАВДУ!

ЛАМАТИ СТЕРЕОТИПИ, ЗНИЩУВАТИ БОЛЬШЕВИЦЬКІ СТАНДАРТИ!

Це нелегка, а доволі важка справа! Хоч вороги наші непримиренні - це комуняки - большевики, але багато хто з наших людей недоброго і від них набрався.

Наводжу приклади: компартія наказувала, коли орати, коли сіяти, що сіяти, як першу "заповідь" (це вивезення урожаю) виконувати "перед народом і державою", як на сусідів доносити, як церкви руйнувати, як їх, комуністів, славити і т.д.

ІНДИВІДУАЛЬНА ІНІЦІАТИВА була вбита. Десятиліттями люди підпорядковувалися партії комуністів і, врешті-решт, звикли... Багато хто і тепер розмірковує так, що всі вказівки повинна давати саме ОУН - як протилежна сила до компартії. Такий погляд треба ламати, викорінювати, тож обласні чи районні Представництва Секретаріату і не ждуть і не думають, що за большевицькими зразками працюватиме Секретаріат Конференції, хай самі вони проявляють ініціативу, хай привчаються до нового мислення, до норм, протилежних большевицьким стандартам.

Звідсіля і оте непродумане стремління не показати себе у праці (надумане підпілля в Українській Державі), не ініціювати добрі речі, а якомога швидше "причалити" до ОУН, мовляв, вона так, як донедавна компартія, надаватиме пільги, квартири, автомобілі, дефіцитні товари тощо. Привикли до большевицьких порядків і важко їм привикати до чогось протилежного. Так вони думають, але голосно цього не говорять, і ніби й соромляться таке казати.

Чи треба їх звинувачувати? Ні, аж ніяк! Треба ще раз і ще раз пояснювати те, про що говорилося на початку цього проекту:

ПОЗИТИВНОЮ ЯКІСТЮ (ВАГОМІСТЮ) КОЖНОГО НАЦІОНАЛІСТА Є І БУЛИ НЕ ЙОГО ГОТОВНІСТЬ "ЗАПИСАТИСЯ" У ЛАВИ ОУН, ЦІННІСТЬ НАЦІОНАЛІСТА ВИЗНАЧАЄТЬСЯ НЕ ТАК ЙОГО ПРИНАЛЕЖНІСТЮ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯК ПРИЯВЛЕННЯМ ЙОГО ПОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ, САМОВІДДАНОСТЮ УКРАЇНІ, ВИСОКИМИ МОРАЛЬНИМИ ЯКОСТЯМИ, А ЗОКРЕМА ЙОГО ПОЗИТИВНИМ ВКЛАДОМ У НАШУ ЗАГАЛЬНУ СПРАВУ.

Слава Україні!

Львів, 9 червня 1992 р.

СЛОВО ДО ЧИТАЧА

Остання декада ХХ-го сторіччя відрізняється стрімким чергуванням вагомих для усього світу, і зокрема для України, подій; поряд із бурхливим громадянським піднесенням спостерігаємо помітне піднесення національної свідомості. Той процес не

підлягає поверненню до попереднього застою, ніякі сили не можуть його зупинити.

Приспіла велика зміна: над рідною землею замайоріли національні синьо-жовті прапори. А згадаймо: ще зовсім недавно, рік чи два тому, омонівці шматували їх, собаками накидалися комуністичні ставленики-українці, а інші, нібито “помірковані”, схвально приглядалися дивовижному видовищу. Згодом парламентарі, щоправда, з невеликим ваганням визнали цей прапор державним символом. Всупереч комуно-партократичній парламентській кліщі, тисячолітній Володимирів Тризуб удостоїно признати державним Гербом України. Тепер під мелодію національного Гімну “Ще не вмерла Україна” військові частини, що дислокуються на наших землях, урочисто складають присягу “на вірність народові України”. Здається, годилося б повторити захопливий пеан відомого поета: “Яка краса - відродження країни!” Проте радити немає чого.

Призадумаймось, Шановні Читачі, і постараймось знайти відповідь на питання: чи закономірно, щоб і тепер, коли український народ заманіфестував, що не хоче бути далі в колоніальному рабстві, усе ще залишився і діяв обраний за часів УССР верховний законодавчий орган, т.зв. “Верховна Рада”?

Чи відповідає інтересам України існуючий Кабінет міністрів, у складі якого є лише невелика частина членів, які виправдовують своє перебування у ньому? Більшість із них гальмує необхідні процеси в економічному та культурному будівництві України. Пригадаймо, скільки заходів треба було вжити, щоб зняти з посади прем’єр-міністра Масола, а згодом Фокіна. Чи можливо, щоб у французькому парламенті міністри і депутати користувалися чужою, скажімо, німецькою мовою? Невже ганьба і сором не діймають дошкульним боєм високих посадових осіб в Україні, коли вони не реагують на те, що міністри та депутати настільки тупі та злобні, що, проживаючи десятиліттями на українській землі, не завдали собі труда вивчити мову корінного народу?

Зрозуміло всім, що найміцнішою опорою держави є її армія. І знову ж постає питання: чи будується Українська Армія так, як вимагають потреби України? Аж ніяк! Призадумаймось: якщо в Україні проживає понад 70 відсотків українців (а є підстави твердити, що це занижений відсоток), то і кількість командного і рядового складу повинні, хоча б якоюсь мірою, відповідати цьому відсоткові. А тим часом на сьогоднішній день на 128 тисяч офіцерів і генералів Української Армії - 90 тисяч не є українцями за національністю; українців тільки дещо більше 35 тисяч. Хіба ж це нормальне явище?

Україні потрібна Українська Армія, щоб боронити кордони Української Держави. А вони “прозорі”... Як боронити кордони, якщо їх може порушувати, хто тільки захоче? Чи можна говорити про міцні оборонні позиції Української Армії?

Відомо, що розраховувати когось на виграш у термоядерній війні - крайнє божевілья. Проте не менш божевільним є віддати всю атомну зброю України Росії нібито на знищення. Україна повинна пропагувати повне знищення атомних арсеналів у всьому світі, але немає причин сумніватися: наявність термоядерної зброї є стримуючим засобом перед виникненням нових світових війн.

Особливу і найнебезпечнішу загрозу для Української Самостійної Держави створює російський імперіалізм. Щоправда, юридично імперії немає, але не зникли російські імперіалісти. Вони леліють думку про те, що першим і, можливо, найголовнішим, кроком до відновлення імперії є СНД. Якщо вірити деяким видним посадовим особам України, Співдружність Незалежних Держав - це та “обов’язково

потрібна” структура, яка унеможливилюватиме виникнення якогось нового союзного об’єднання і на базі якої повинні остаточно розірватися міцні вузли колишньої імперії. Інші - за “негайне укладення нових економічних угод на договірних засадах”, за “координацію діяльності у сфері спільної оборони”, за “єдину валютну систему” і т.д., одне слово, — за нову російську імперію. Подальшу участь України у СНД слід класифікувати як відступництво від Всеукраїнського референдуму 1-го грудня, як зраду інтересів українського народу.

Ворожа до України пропаганда шукає свого опертя на викривлений і брехливий інтерпретації існуючої дійсності. Наші противники і словом не згадують про те, що державна влада загалом залишилася у руках колишнього партократичного апарату, який, розгортаючи діяльність, із народними інтересами не рахується. Чорні сили ремствують на постійно зростаючі ціни на товари першої необхідності, на різні неполадки, і вину за все спихають на Україну. “Ось вам і самостійна Україна, ось вам ваша національна символіка, ось вам національний Гімн!” - намагаються викликати прагнення до повернення попереднього стану, не згадуючи про те, що саме колишня комуністична верхівка довела народи до краю економічної, екологічної, духовної катастрофи. Будучи непоінформованим, багато хто готовий простити комуністам-большевикам те, що саме вони організували штучний голод в Україні, довели до чорнобильської катастрофи, що вони відповідальні за економічну скруту. Дехто державотворчу працю намагається втиснути в рамки т.зв. “ковбасного заспокоєння”. Витворення атмосфери невдоволення, залякування народу, що Москва “візьме гору”, - все це вода на ворожий млин.

Гідними подиву є непередумані, а в перспективі загрозливі деякі пропозиції верховних властей України. Наприклад, закликається громадян німецької національності, які здебільшого в Україні не проживали, переїздити на постійне проживання у південні області України і поселятися там компактними групами, штучно створюючи при цьому цілі чужонаціональні острови. Скидається на те, що в умовах української державної самостійності повинно продовжуватися організоване большевицькими керівниками штучне переміщення народу. І, на диво, верховна влада України не робить ніяких заходів, щоб повернути в Україну із Сибіру, Казахстану й інших закутків колишнього СРСР насильно депортованих громадян України. А тих українських громадян, які хотіли вільно жити на своїй землі в умовах української державності, залишають без захисту й опіки. Чи можна погодитися з таким підходом державної верхівки, щоб Українська Самостійна Держава брала під опіку чужих громадян, нехтуючи побажанням своїх співвітчизників? Погодьмося з незаперечною думкою: кожна політична структура, яка не захищає свого народу, непотрібна і не має рації на існування.

Нещодавно вийшов із друку проект Конституції України. І знову в цьому проекті знеосіблюється український народ, українська нація. Відомо, що не “народ України”, а українська нація “здійснює своє невід’ємне право на самовизначення”. Хто ж боровся протягом віків за Українську Державу? Були це росіяни чи поляки, чи німці, чи якісь інші національні меншини? За Українську Самостійну Соборну Державу боролася тільки українська нація, у тій боротьбі віддали своє життя найкращі сини і дочки України.

Ми заторкнули лише кілька важливих питань, на які мусить дати чітку відповідь сьогочасна громадськість, а зокрема ті громадяни, які переживають за наші національні цінності, за народ, за нововідтворену державу. Бажалось би, щоб саме наш

тижневик “Шлях Перемоги”, всеукраїнська газета, стала форумом для з’ясування, обміркування життєво важливих справ.

Ось у цей славний, але водночас і тривожний час, у 50-літні роковини Української Повстанської Армії, покликаної до життя Організацією Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери, з’являється в Україні наше видання.

Під визначенням “всеукраїнська газета” слід розуміти, що це орган, який має своє розповсюдження не лише по регіонах України, але також по місцях поселення українців за межами сучасної Української Держави.

Змагаємо до того, щоб наша газета була засобом сполучки широких кіл наших однодумців-визнавців і послідовників ідей українського націоналізму, які освітлювали шлях до Правди і Волі, до повноцінного життя, яке належить українському народові у вільному колі народів.

Прагнемо, щоб “Шлях Перемоги” і надалі продовжував справу популяризації ідеології, політики, стратегії і тактики українського націоналістичного руху.

Хочемо, щоб наша газета допомагала обмінюватися думками, вираженими критичними заувагами і пропозиціями щодо політичної ситуації.

Плануємо, що на сторінках нашої газети висвітлюватимуться економічні питання. “Економічне питання таке важке, таке основне, що при справі політичної самостійності всякого народу не то що поминути його не можна, але треба класти його як вихідну точку”, - писав І.Франко у статті “За межами можливого”. Вважаємо, що ці слова Великого Каменяра актуальні й сьогодні.

Намагатимемось, щоб наша газета всебічно висвітлювала питання культури, освіти, виховання, літератури, мистецтва, науки і мови.

Будемо інформувати наших Читачів про те, як висловлюються про Україну чужинці, у чому погоджуються з нами, а що піддають критиці.

Закликаємо наших Прихильників розповсюджувати нашу газету, організовувати обговорення порушених у газеті тем і, що для нас особливо важливе, щиро ділитися з нами думками про її зміст, про інтерпретацію суспільно-політичних явищ тощо.

Спільно змагатимемо до того, щоб газета була популярна і мала повагу серед народу. Спільно досягнемо успіхів!

17 жовтня 1992 року

РОЗВАЛИЛАСЯ РОСІЙСЬКА ІМПЕРІЯ, І НА ЦЕ НЕМА РАДИ

Нехай задурманені великодержавницьким шалом про повернення “старих добрих часів для обранців” російські імперіалісти і не мріють: розвалилася російська, остання у світі, імперія і на це вже порятунку немає. Шукаючи винуватця краху, недалекоглядні люди силкуються довести, що імперський труп нібито поклав у домовину Горбачов, проте факти свідчать про інше. Та невже ж Михайл Сергєєвич ні з того, ні з сього загорівся бажанням позбутися становища першого громадянина імперії? Важко з такою думкою погодитися.

Посівши найвищий кремлівський стілець і довідавшись від експертів про катастрофічний стан народного господарства, зруйнованого надмірними видатками на милітаризацію СРСР і щедre субсидування голих і голодних сателітів, генсек большевицької компартії, що за її старанням ще й зробився президентом імперії, удався до хитрощів. Та вся біда в тому, що ті хитрощі надто грубими нитками шиті.

Намагаючись обманути довірливий світ і отримати від нього вкрай потрібні кредити й субсидії, большевицький брехунець одягнувся в тогу правовірного демократа. Але комедія з фарбованим лисом не вдалася. Демократія з імперіалістичною теорією й практикою аж ніяк не гармоніює, більше, власне демократія, була і є чи не найпотужнішим противником усяких імперій. Горбачов ніколи демократом не був, незважаючи на те, що партійні однодумці вишпурнули його з компартії за “демократичні ухили”.

Жодна імперія у світі не мала шансів на існування, оскільки кожна будувалася на насильстві й кровопролитті ні в чому невинних людей. Так було і з Російською імперією. Відповідаючи на запитання, на якому підмурівку виростала російська імперія, Олексій Толстой (1817—1875) в історичному романі “Князь Серебряний” пише: імперію будувала “Русь (чит. Москва-Росія) темних лісів, Русь тайги, тваринна Русь, фанатична Русь, монголо-татарська Русь... Ця Русь зробила деспотизм та фанатизм своїм ідеалом... Київська Русь була частиною Європи, Москва довго залишалась неґацією Європи...”

Російська імперія не була органічно пов’язаною, однорідною цілістю, це був конгломерат різних за етнічним походженням спільнот, у якому то з меншою, то з більшою силою діяли відцентрові сили. Щоб успішніше з тими силами боротися, російські імперіалісти вдалися до зросійщення чужих, ними окупованих народів, до гідкої асиміляції, внаслідок якої меншість асимілювала (пожирала) більшість, а витівники щодо цього придумали відповідну приказку: “глаз узкій, нос плоский - значіт: портрет рускій”.

Останнім часом ми є свідками процесу відторгнення від імперського колоса тих, яких насильно чи й напівдобровільно зросійщили, насамперед тут слід назвати казанських татарів, башкирів, народи Кавказу та Сибіру. За злочини російських шовіністів-імперіалістів російський народ і тепер платить, і ще довго платитиме високу ціну.

Внаслідок дій відцентрових сил під час безглуздої Першої світової війни викликаного нею економічного спаду - на просторах Східної Європи прокотилися громи Березневої революції. Падіння Російської імперії видалося неминучим. І тоді імперію узявся рятувати платний агент кайзерівської Німеччини Ульянов-Ленін – “вождь світового пролетаріату”, в жилах якого не було жодної краплі слов’янської крові. Його помічниками були єврей Бронштейн-Троцький і грузин Джугашвілі-Сталін. Та й пізніше вожаками російського імперіалізму були не росіяни: Маленков, Брежнєв, Дзержинський, Каганович, Косіор, Щербицький та інші.

Ніде правди діти: обіцянки Леніна були для багатьох привабливими. Ще б пак! “Земля селянам! Заводи робітникам! Мир у всьому світі! Соціальна справедливість! Рай на землі!”

Мабуть, немає в Україні родини, яка б не зазнала благ “большевицького раю”. Голодомор на початку 20-х років, штучно організований Москвою Геноцид у 1932-33 роках, голод 1946 року і, як результат, мільйони людських жертв. Винищення української інтелігенції, депортація українців у віддалені закутки імперії на загибель, асиміляція, топтання людських і національних прав, наруга над українською мовою, руйнація духовних надбань.... І невже теперішні комуністи, називаючи себе соціалістами, сподіваються, що наш народ усе це забув? І чи багато в Україні недоумкуватих і слабопам’ятних набереться, які дали б себе спіймати на комуністичну вудку?

Не забуваймо і того, що мільйони українців, учорашніх членів комуністичної партії, які вступили до її лав з розрахунку, а чи з примусу, політично прозріли і для них Російська імперія — не захисниця, а загибель.

Борцями за большевицьку “правду” були збаламучені українці. Вони виконали дане червоною Москвою завдання, а настав час - стали непотрібними. Згадаймо, де вони опинилися: Москва смертю покарала за вірну службу Коцюбинського, Затонського, Шумського, наклали на себе руки Скрипник і Хвильовий, а скільки пропало безвісти, а скільки обманутих лягло у вічномерзлу землю Колими, Воркути! То чи можна після того вірити нинішнім комуністам-соціалістам, вовкам в овечих шкурах? Чи можна надіятись на їхні обіцянки щасливо влаштувати життя у лещатах відновленої Російської імперії? А хто ж, як не вони, спричинилися до сьогоденного скрутного економічного стану?

Відбувся всенародний референдум 1 грудня 1991 року, задекларовано самостійну Українську Державу, за яку пролили кров найкращі сини й дочки України. Врешті-решт, Україна повинна бути самостійною державою українського народу так, як Франція, Німеччина, Великобританія. Коли ж ні: комуністам лєнінсько-сталінського гатунку це, бачте, не до вподоби, вони всіх сил докладають, щоб самостійної України не було, щоб ми своєї держави не мали, щоб були довічними рабами Московської імперії.

Деякий час, либонь, боячись народного гніву, вони, що “умом, честю і совістю” себе нарекли, припинили. Але останнім часом в сум’яття почали заводити народ, баламутити й підбурювати, обіцяючи так, як Ленін у 1918 р., “большевицький рай” на наших землях. Закликають до непокори, до страйків, оббріхують народ, що економічну скруту нібито не вони підготували, а винні ті, які за самостійність проголосували.

Ціну большевицьким комуністам народ знає здавна. Де, як не в Україні, поширений був вислів: “Серп і молот — це смерть і голод”. І справді це так: комунізм — це масові розстріли, поневірвання, фізичне винищення ні в чому невинних людей, це голод і нестатки, це духовна руїна.

Навіть тварина не йде вдруге на приманку. Невже є в Україні ще й такі, що знову повірять обіцянкам перефарбованих на соціалістичний колір комуністів - нащадків большевицьких катів, убивць, нещадних експлуататорів - поборників російського імперіалізму?

Комуністи ніколи не скинуть зі свого рахунку тих нещасть, які вони принесли Україні. Вони вже показали своє звір’яче обличчя, вони готові знов накласти на нашу Батьківщину нове московське ярмо, впрягти до свого воза, на якому збираються їхати до власного благополуччя, до особистих вигод, до винищування непокірних імперським властям.

Комуністи винищували насамперед тих, які не бажали скніти в московському ярмі, не погоджувалися служити большевицьким глитаям. У серпневих постановах 1943 року Великий Збір визначив українські цілі: “Організація Українських Націоналістів бореться за Українську Самостійну Соборну Державу, за право кожного народу на самостійне державне існування, за визволення поневолених народів від імперіалізму, за побудову справедливого політичного і соціального ладу”. Ясніше не можна сказати: Україна має бути незалежною державою українського народу, як це і є в інших країнах світу. А далі: кожний народ має право “на самостійне державне існування”, тобто: і російський народ має право мати свою самостійну державу, а

загалом - і найменший народ повинен сам вирішувати свою долю. Це і є головна демократична засада, яка могутнім ударом б'є по імперіалістах, б'є по тих, які є проти самостійної Української держави, по тих, які прагнуть відновити Російську імперію, тобто - проти т.зв. українських комуністів, які блокуються з найтемнішими силами імперського пошиву. Імперіалісти всіх мастей - найлютіші вороги українського народу!

Після падіння усякої імперії були такі, що намагалися її відновити. Але з їхніх силкувань нічого не вийшло. Імперії не відновлюються. Немає Римської імперії, немає Османської, Еспанської, Шведської... Нікому не вдалося їх відновити. Вони зникли з лиця землі.

Провалилась і Російська імперія, і на те ніхто вже не знайде ради.

27 лютого 1993 р.

ЗА НАУКОВУ ОЦІНКУ ІСТОРИЧНИХ ФАКТІВ

Протягом останніх років студенти українських вузів Києва, Львова, Івано-Франківська, Дрогобича та інших міст, а також вчені, викладачі, професори і зокрема дослідники минулого мають змогу періодично слухати лекції професора-історика Володимира Косика - доктора Сорбонського університету (Париж) й Українського Вільного університету (Мюнхен), а широкі громадські кола із великою зацікавленістю читають його статті на теми нової історії України, які друкуються в "Літературній Україні" та інших найпопулярніших газетах України.

Нещодавно у 35-му числі газети "Народна Армія", що є центральним органом Міністерства оборони України, була надрукована стаття В.Косика "Реабілітувати чи визнати боротьбу ОУН-УПА?". У редакційній ремарці пишеться: "...питання важливе і скорше чи пізніше мусить отримати остаточну відповідь... Донедавна преса і "наука" писали про ОУН і УПА як про бандитів. Тепер люди довідаються правду..."

Чи припинилося наклепницьке цькування української національно-визвольної боротьби ворогами України? Аж ніяк! Либонь, довго ще не припиниться. Авангардне місце у цькуванні українського державного самостійництва займають російсько-большевицькі імперіалісти. Не останню роль у цькуванні виконують місцеві перевертні-виродки - агенти червоної Москви. У їхньому таборі псевдонауковець із діаспори Андрій Білинський, який і досі своїми наклепами намагається очорнити сторінки нашого трагічного, але славного минулого.

Науковець-історик В.Косик аргументовано піддає у своїй статті нищівній критиці хибне, а можна сказати, й злочинне висвітлення ОУН і УПА, яке минулого року (можливо, у "подарунок" 50-літнім роковинам УПА!) в газеті "Народна Армія" подав перекручувач історичної істини Андрій Білинський.

Прочитуємо дещо. Наприклад, явна дезінформація, ніби ОУН, крім "терористичної діяльності", не проводила іншої роботи. Ані коретеньким словом Білинський не згадує про виховну працю ОУН, у результаті якої в нас виросли багатотисячні кадри національних героїв, які не служили так, як він, німецько-гітлерівським окупантам, ані їхнім побратимам щодо методів злочинної політики - большевицьким кровопивцям, а в боротьбі за вільну Україну не пошкодували ні крові, ні життя.

А.Білинський пише, що ОУН "не хотіла національної свідомості", що в її лавах були малограмотні люди. Дослівно таке казали колись польські шовіністи з-під стягу

україножера Дмовського, таке верзли гітлерівці, а за ними й чекісти. Їм потакує Білинський. А спитати б: чи могли члени ОУН не проходити ідеологічно-політичного вишколу? Чи могли запалювати народні маси до боротьби на життя і на смерть за Україну, за державну самостійність і соборність безграмотні люди? Чи невігласи змогли б організувати багатотисячну Українську Повстанську Армію, яку подивляли чужі народи?

Полемізуючи з А.Білинським, професор В.Косик нагадує зміст Маніфесту ОУН, проголошеного у 1940-му році: "... Ми - українці - підносимо прапор нашої боротьби за свободу народів і людини... Боремося за визволення українського народу та всіх поневолених Москвою народів... Боремося проти крайнього пониження людини в її праці та в її хаті, проти ограблення її з усякої радости життя, проти поголовного ожебрачування громадян, проти обтяжування жінок найтяжчими обов'язками під брехливою заслоною "урівноправлення", проти злочинного оглуплювання дітей і молоді брехливою большевицькою "наукою", газетою, кіно, радіо, театром, мітингами... Боремося за гідність і свободу людини, за право визнавати одверто свої переконання, за свободу всіх віросповідань, за повну свободу совісти. Боремося проти тиранії і терору большевицької кліки... Боремося проти економічного пограбування України. Боремося за те, щоб кожний поневолений Москвою народ міг вповні користуватися багатствами своєї рідної землі та здобутками своєї щоденної праці..."

Професор В.Косик слушно запитує: "Яка інша тодішня політична група, партія чи організація мала таку широку демократичну програму?"

А далі вчений констатує: "Багато з повищих постулатів знаходимо у прийнятій після війни Загальній декларації прав людини ООН. Цей програмовий Маніфест члени ОУН Бандери поширювали в 1941 році на центральних і східних землях України у формі листівок, які зберігаються у німецьких архівах..."

Заперечуючи брехливі видумки Білинського, професор В.Косик аргументами з архівних джерел виводить наклепника на чисту воду. Побажаємо вченому великих успіхів у його копіткій науковій праці, у науковому висвітленні історичних фактів.

22 травня 1993 р.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ ЗА СУВЕРЕННУ ДЕРЖАВУ (Виступ Петра Дужого на пленарному засіданні Першого Всеукраїнського Великого Збору Конгресу Українських Націоналістів)

На історичних скрижалях України записано чимало вікопомних подій. Однією з них є Всеукраїнський грудневий референдум 1991 року, яким наш народ перед усім світом заманіфестував свою непохитну волю: не погирати і не скіти в ярмі московсько-большевицької імперії, а жити повноправним самостійним державницьким життям. Ще раніше, влітку того ж року, Верховна Рада проголосила Україну Суверенною Державою. Не вникаючи в суть справи, дехто вважає, що сталося це внаслідок розвалу імперії і без кровопролиття. А насправді це не так: ідея української суверенної державності коріниться у далекому минулому, а за її торжество пролито море крові.

Передовсім слід звернутися до літературної спадщини нашого Національного Пророка - Тараса Шевченка, якого український націоналістичний рух вважає

духовним батьком і найголовнішим ідеологом націоналізму. Понад півтораєта років тому пролунали його слова: “В своїй хаті - своя правда і сила, і воля”. Під словами “своя хата” треба розуміти незалежну, свою, Українську Державу. Поетові слова не прозвучали марно. Боротися за вільну Україну, за Українську Державу, понад сто років тому на могилі Шевченка поклялися молоді українські патріоти, покликаючи до життя першу націоналістичну організацію - Братство Тарасівців.

Визнаючи націю найвищою і найціннішою суспільною структурою та сприймаючи це визначення за головну ідеологічну основу, українські націоналісти для підсилення тієї основи внесли аксіоматичне твердження, що єдиним ефективним гарантом не тільки розвитку та процвітання, а й самого життя нації є Суверенна Соборна Українська Держава.

Народжену у вогні та бурі революції (1917-1920 рр.) українську державність потопили у крові московсько-комуністичні зайти - спадкоємці білого російського імперіалізму. Українські національно-визвольницькі сили були в той час ще доволі слабкі, щоб поставити належний спротив навалі червоних окупантів, бойову оборонність України послаблювали внутрішні сум'яття, отаманщина, врешті, легковірні сподівання на заманливі обіцянки відроджуваної під багрянистим кольором Російської імперії. За все це Україна заплатила ціною багатомільйонних людських жертв - штучно організованим голодомором, депортаціями, нищенням духовних і матеріальних надбань.

І саме тепер, коли відбувається поляризація політичних сил в Україні, коли проти носіїв державної суверенності України, прикриваючись ортодоксальними соціалістичними закликами, підіймають голови неокомуністи, докладаючи всіх зусиль, щоб вдруге втягнути Україну в імперське ярмо, виникає крайня життєва необхідність дати відсіч ворогам.

Суверенна Українська Держава - це життя України! Україна в лабетах імперіалістичного хижака - це смерть!

Лисиця - звір, який ніколи не піде вдруге на приманку, а людина, наділена розумом, навчена прегірким досвідом, не замінить свободи на неволю.

На сторожі життя України стояли українські націоналісти, які не шкодували власного життя, віддаючи його за неї. Боротьба за Суверенну Українську Державу стала смыслом життя українських націоналістів, які понад шістдесят років тому проголосили першу свою заповідь: “Здобудеш Українську Державу, або згинеш у боротьбі за неї!” Ця найголовніша заповідь, що зберігає риси святочної присяги й військового наказу, освічувала шлях борцям за волю України.

Життя змушує нас реально дивитися на світ: немає раю на землі, і не побудує його імперська знать. Російсько-большевицькі імперіалісти обіцяли побудувати рай, а збудували пекло на землі, і цього ніхто не сміє забути. Невже короткопам'ятством хворіють ті, що ще й сьогодні покладають надії на послідовників кривавих Леніна та Сталіна? Невже довіряють тим, які завтра обіцяють підкинути шмат гнилої ковбаси, а післязавтра поженуть у концтабори й у закутини вічномерзлого крайсвіту?

Мусимо усвідомити, що національна доля України не завжди була й сьогодні не є достатньо доброзичливою для українського народу. І в сиву давнину, і в роки близької минувшини, і до сього часу шлях до осайної мети - незвичайно важкий, терням устелений, рясним потом скроплений і кров'ю политий. долання цього шляху - це не безперешкодна мандрівка, а наполеглива й зтяжна боротьба за саме існування. У короткомислячих, які не дбають про духовні якості, про майбуття народу, а про

власну вигоду й наживу, виринає думка: яким чином, оминаючи бурхливі морські буруни, наш національний корабель довести цілим і неушкодженим до спокійної, щедрої та тепловіями омітої пристані? І тут їх душі бентежить настирливе питання: а де ж та благословенна пристань, та чи й узагалі така пристань десь у світі існує? Ентузіастам блаженного пошуку доводиться гірко розчаруватися, бо ж і на краю світу немає казкового Ельдорадо, немає обіцюваного більшовиками раю і заспокійливого безтурбоття теж немає. У поті чола треба працювати на хліб, на свій хліб, а не чекати, що трудівниками зароблений хліб розподілюватиме кремлівський сатрап. Хай усе випродуковане в Україні йде на забезпечення нашого народу!

Наша пристань - кохана Земля Українська, Богом дана земля, що лежить на межі Сходу й Заходу, грозами запеклих боїв овіяна, копитами коней диких орд зорана, кістками синів і дочок України всіяна. На ній нам і нашим прийдешнім поколінням вікувати, на ній давати відсіч ворожим шукачам легкої наживи, на ній будувати благословенне Богом майбуття.

Найпекучіше питання нашого часу: як будувати Суверенну Соборну Державу? Відповідь на це дає український націоналізм. Згідно з найсправедливішою засадою, прийнятою українською націоналістичною теорією про те, що кожний, хоча б найменший народ, має право побудувати на своїй національній території власну незалежну державу, на наших Українських Землях має бути Держава Українська, оскільки це предківська земля, а за Українську Державу на цій землі боролися і кров проливали не росіяни, не поляки, не угри й інші, а лише українці.

Аналогічне явище: Франція є французькою державою, Німеччина - німецькою, Польща - польською і т. ін., а Україна має і мусить бути українською державою. Зовнішні й внутрішні вороги української державності висувають вимогу розчленувати Україну за федеративним принципом: окремим областям надавати автономії, одне слово, - ділити Україну нібито для заспокоєння етнічних меншин, які проживають в Україні. А фактично це перші кроки до ліквідації української державної самостійності і втягування України в імперське ярмо.

Етнічні меншини, які проживають в Україні, мають своє глибинне коріння в інших краях, наприклад, у Росії, Польщі, Угорщині тощо, де корінне населення, звідкіля вони походять, має свої національні держави: Росію, Польщу, Угорщину. В Українській Державі ніхто етнічних меншин не обмежує. Будучи лояльними до української державності, етнічні меншини України користуються усіма правами нарівні з українцями.

І в той же час дивним видається, якщо більше уваги держава приділяє етнічним меншинам, а менше - українському народові. Чи нормальним можна назвати те, що Українська Держава не піклується тими українцями, яких більшовицькі окупаційні власті депортували далеко поза межі України? Чому не сприяється їх поверненню на рідні землі, а надається право німцям, які ніколи не були громадянами України, переїжджати із Сибіру та Казахстану в південні області України й оселятися тут компактними групами? Чому громадянськими правами не можуть користуватися ті українці, які, з огляду на створені більшовиками жахливі умови, були змушені покидати рідні землі й іти на чужину? Ті державні, політичні й громадські структури, які не стають на захист свого народу, втрачають у нього довіру й не мають рації існування.

Наголошуючи на тому, що розбудова й добробут нації здобуваються боротьбою за національне та соціальне визволення, українські націоналісти підкреслюють, що в

ідеалі національно-державної суверенності є не лише ідеал політичної волі, а й ідеал соціальної справедливості. Держава, влада якої не може раціонально розв'язати економічні проблеми і поставити на відповідну висоту питання соціальної справедливості, залишається хисткою і неутвердженою. Економічні питання ніколи не втрачають своєї вагомості, проте пріоритетне місце відводиться вирішенню питань політичних.

Побудова Суверенної Української Держави триватиме довгий час, адже треба усвідомити, що і царська Росія, і її наступниця - московсько-большевицька імперія завдали нашій Батьківщині тяжких ран. Досить сказати, що червоні можновладці бачили громадян не інакше, як бездушних “вінтиків”, поставлених під нагляд партійних прикажчиків, підкорених московським гауляйтерам. Командно-адміністративний апарат довів людей до абсурду, до рабства. Цівіс советікус - *civis sovieticus* - це жалюгідний раб найгидкішого пошибу, бо коли давній раб усвідомлював своє рабське становище, то советський раб вигукує, що він найщасливіший у світі.

Не перевелися і досі раби такого покрюу і в Україні. Бо як інакше назвати гомункулюса, який, шукаючи особистого щастя, забувши голодомор і знуцання червоної Москви над Україною, силоміць преться до тієї ж Москви, до відновлення людиноненависницької імперії? До тієї злочинної потвори, що винищувала українців, не минаючи навіть наших народних бардів-кобзарів?

Боротьба за Суверенну Україну - це нещадне нищення культу рабства.

Боротьба за Суверенну Україну - це змаг за духовно здорову одиницю - громадянина, що, ставши вільним, здатний бути творцем величезних справ.

Боротьба за Суверенну Україну - це будування родини на найтривкіших основах. Кожна українська родина - національна твердиня, кузня життя і виховання нових поколінь, окриленіх високою духовністю.

Побудова Суверенної України йде поряд із моральним оздоровленням усього народу.

Тільки сильні духом виходять на вищі щаблі існування, розвитку та суверенітету.

3 липня 1993 р.

ВІДКИНЬ ТОЙ КАМІНЬ!..

Славний Син Галицької Землі, будитель української національної свідомості Маркіян Шашкевич, засуджуючи занепадництво, безкультурність і політичну неграмотність, писав: “Відкинь той камінь, що ти серце тисне”. Слова поета, написані понад півтора століття тому, не втрачають актуальності і сьогодні. І під сучасну пору надто багато того каміння, яке треба чимдуж відкидати.

Шановний Читачу! Ти маєш право на власну думку. Настав той час, коли ніхто не повинен позбавляти Тебе власного слова. Ти вільно говориш, хоча, за колишньою звичкою, ще інколи оглядаєшся, перевіряючи, чи часом хтось небажаний до Твоїх слів не прислухається. Давні звички, накинені силою нашого підневільного стану, вже не пригнічують Твого серця, але дочиста ще не вивітрилися.

Поважний Читачу! І Ти, і я, тобто ми разом, можемо тепер спільно поміркувати, обмінятися нашими поглядами. Поговорімо про сучасне, про той “камінь, що нас

тисне”.

Оце тепер нераз зустрічаємося з людьми незадоволеними, дещо скривленими, а буває – ображеними й обуреними. Від них довідуємося про те, що й без них нам відомо, що ще зовсім недавно, усього два-три роки тому, наші громадяни, збуджені від сну та глибоко вражені політичними перемінами, які тоді відбувалися, поробилися дуже активними. Вони не пропускали зборів і нарад, мітингували, розмахували національними прапорами, а тепер... отой ентузіазм зник, солом'яний запал погас. Чому так сталося?

Чому зникла громадська активність? Чому апатія охопила людей?

Російська імперія почала розпадатися 1917 року, а її спадкоємниця – російсько-большевицька – у безодню покотилася на початку останньої декади XX сторіччя. Події дуже скоро почали чергуватися, а в декого народжувалися мрії та надії на якесь безтурботне благоденство, яке до наших хат упритул наблизилось і вже ось-ось у наші двері веселенько постукає. А тут і дата 24 серпня 1991 року заблискотіла. Ще б пак! Нарешті, спокійнесенько, без шуму та без зайвого глуму, державну незалежність України проголошено. І раптом усі заговорили. Не мовчали й хронічні мовчальники.

Дехто, уже й на якийсь час забувши те, що безпричинно нічого не діється, що за волю України, за її державну суверенність і давно та в недалекому минулому найкращі сини й дочки нашої Батьківщини ні крові, ні життя не пошкодували, що Організація Українських Націоналістів й Українська Повстанська Армія проти двох найзажерливіших імперій збройно виступили... І раптом чудо – багато хто вже й на весь голос: безкровним чином, не потративши ані краплі крові, народ домігся віками в серцях леліяної української державної самостійності! А сумнозвісні дослідники історичних явищ уже у бубон забубоніли, риторичне питання ставлячи: а чи треба було тієї боротьби, що її вели ОУН-УПА, якщо сподіване досягнулось зовсім легко і дешевим коштом?

Та біда не в тім, лихо в тому, що похапцем і поверховно мізкуючи, дехто повірив, що сама собою, зненацька, випрошувана в молитвах до Бога, між різними, а навіть гостро конфронтаційними силами національна єдність вигулькнула. Непотрібний ентузіазм почав зігрівати серця нашим громадянам, адже тоді за вільну Україну, за її державну незалежність майже одногласно проголосували депутати Верховної Ради – комуняки, “обрані” до неї ще за часів небіжки-імперії. Отже, – чудо? Ні, не чудо! Пригадаймо, коли це сталося. Це сталося після повного провалу гекачепістських авантюристів. Колишні уесесерні ватажки, що у кріслах Верховної Ради позасідали, дуже перелякалися того, що тепер український народ може їм за всі їхні злодіяння рахунок виставити, знітились і принишкли, а там і синьо-жовтим прапором прикриватись почали, і Володимирів тризуб державним символом визнали, і під час співу Державного Гімну “Ще не вмерла Україна” (донедавна, на їх думку, “буржуазно-націоналістичного”) покірно з крісел вставали та не плакали й не протестували більше, коли ідоляку Ульянова-Леніна з постаменту в залі засідань Ради було безпardonно вишпурнено. Страх робить своє, а тут і свідомість дошкулювати почала, добре знаючи, що за скоєні проти народу злочини (а їх безліч!) відповідати доведеться.

Обдурив народи Ленін у 1917-1920 рр., то й нашим доморощеним комунякам – прихвосням російсько-большевицького імперіалізму – тепер придумалось: комуняки тепер – “демократи” під синьо-жовтими стягами, під тризубами, але в багатьох серця холодні большевицькі залишилися, вони без російсько-большевицької імперії собі

місця не знаходять, кортить в Україні московсько-большевицькими гауляйтерами бути. Звісно: собака, який навчився бігти за возом, – і за саньми поженеться. Комуняки на імперію уповають, на її відродження сподіваються, але того вже ніколи не буде.

Імперія розвалюється – і та, що союзом іменувалась, і та, що федерацією величатись силкується. Принишкнувши на деякий час, комуняки тепер “з окопів” висуватись почали, але вже не як комуністи, а дещо скромніше, – соціалістами себе назвавши. Тихцем за відновлення большевицької імперії беруться, а оскаженілі вже й ділити Україну заходились: Росії – Донбас, Південь України і Крим із Севастополем; русинам-мадяронам – Закарпаття, а всеньке Українське Полісся – штучно придуманому в Москві “поліському народові”. Комуністи всю відповідальність за економічну скруту, за високі ціни, за безробіття, яке нам загрожує, за всі негаразди на самостійну Україну спихають. Так, як їх ватажок, що колись народи пообдурював, так і вони собі тепер обманювати народні маси заходились. З їх фарисейського підшіптування деякі люди, таки наші громадяни, уже й на самостійну Україну ремствувати починають, дехто й безсоромно вигукує: “За большевиків було краще, отже, наш шлях до імперії!” А хто ж тепер відповідає за всі недогоди? Адже ж і нині комуністи в Україні, самостійною проголошеній, при владі, вони на всіх державних постах. Русифікація, зросійщення ведеться у ширших розмірах, ніж за часів Брежнєва. Далі зазнає переслідування українська культура, шовіністи ігнорують офіційно визнану державною українську мову. За економічну інтеграцію борються. Прем’єр-Міністер без допомоги від Росії можливостей розвитку української економіки не бачить.

Про енергоресурси (нафту і газ), які Росія Україні утридорога продає, уже й слухати всім набридло. Втовкмачується повсякчас, що Україна без Росії прожити ані дня не може. Виходить так, що коли б якого дня Росія зникла з лиця землі, то нам, українцям, нічого не залишилося б, як прямо йти в могилу? А як же живе Японія – бідна на корисні копалини країна? Як живе Бельгія, як Голландія – менші в кілька разів від України? Вони живуть, і ми без Росії проживемо, і ми доможемось кращого життя, позбувшись московського спрута, який звик тільки на чужому жирувати.

Отже, у чому гніздиться наше лихо, наші економічні знегоди? Хіба ж у тому, що проголошено, як твердять вороги-большевики, Україну самостійною державою? А втім, чи можливий розквіт народу, коли його затуманюють (підкинутою ворогом) “ковбасною ідеологією”? Чи хтось може ще повірити в те, що, відновивши “новий” союз і впхавши Україну до нього, уже завтра вороги наші дадуть нам ковбасу дешеvu і смачну? Це мрії стятої голови! Адже всі постсоюзні республіки у страшній економічній скруті, там гірше, як в Україні. Хто не вірить, хай їде туди, де краще, тим паче, що й досі, на сміх курям, Україна має, з благословення тих же комуністичних правителів, так звані “прозорі кордони”. Хваліться, нещасні, своїм інтелектуальним каліцтвом!

Громадяни Соборної України, мешканці всіх українських областей! У 1932-1933 роках большевицька Росія зорганізувала з допомогою місцевих комуняк-прихвостнів нечуваний голодомор, жертвами якого стали мільйони ні в чому не винних людей. Чи можливе це за умов існування справді Української, справді самостійної Держави? Ні, неможливе. Отже, не забудьте, що, увійшовши в новий із Росією союз, Ви не гарантовані від нових голодоморів, таких, як за часів большевицького панування в Україні. Імперія і союз із нею – це смерть для українського народу. Справді самостійна Українська Держава – це життя. Це твердження має силу євангельської

правди.

Посумніли наші люди й громадська активність причахла... А чому б нам усім, що цілком усвідомлюють наше незavidне становище, не йти зі словами правди в народ? Не патетикою освідомлюймо народні маси на всіх землях найдорожчої усім українцям України, а аргументами, роз'ясненнями політичної та економічної ситуації в Україні: хто відповідає за долю народу? Хто силоміць і хитрощами затягає Україну до імперського ярма? А хто за справді вільну, сильну та щасливу Україну?

А тим часом ворог не спить! Він лютує, усі зусилля докладає, щоб Україну біля Росії, як її колонію, тримати, щоб за лєнінським прикладом обдурювати грушками на вербі, щоб, врешті, нищити Україну.

Останнім часом, за інспіраціями большевицького центру, всім українським політичним структурам руками задурманених, амбіційними пристрастями зачумлених, таки ж своїх безсовісних вождєнат важких ударів завдають. Руками виродків Москва вбиває клини між нашими людьми, насамперед між тими, що на Рідній Землі, і тими, що їх нещадна доля примусовим чином по далеких закордоннях порозкидала. Домагаючись свого успіху, ворог устиг досі порозколювати майже всі українські організації, партії, спілки. Тільки сліпа людина не здатна бачити цього. Ворогові треба такого розколу, таких подрібнєнь українських політичних і громадських середовищ, а засліпленці, нерозважливі у своїх вчинках, навіть не здатні зрозуміти, що вони ллють воду на ворожий млин.

Вороги, які знищили Коновальця, Шухевича і Бандеру, руками безрозсудливих і засліплених отаманчуків повели шалену атаку на революційну ОУН, повернувши на свій бік людей, які ніколи й не мали стосунку до національної політичної праці, щоб таким чином завдавати рани Україні. Появилися з легкого благословення червоної Москви вимуштровані в советських школах новітні отамани-самозванці, нові Махни, Григоріїви, Зелені, які роблять усе можливе, щоб народ не гуртувався, а ділився на ворожі одні до одних групки, адже відомо й непосвяченому у велику політику, що роз'єднаних легше і скоріше можна подолати, що руками зловмисників і саму ідею самостійної України можна в очах народніх мас представити у викривленому світлі. Хто за всю ту Юдину роботу, за обдурювання народу відповідатиме?

Українські націоналісти не мають права миритися з лихом. Життя нації – це безупинна боротьба за її розбудову та розквіт. Українському націоналізмові вороги завдавали шкоди, але ніколи, навіть із допомогою підлих провокаторів, не домагалися успіху. За українським націоналістичним рухом довголітня звитяжна боротьба, великий досвід і залізний гарт.

Українські націоналісти, вірні ідеям духовних Батьків, вірні заповітам великих Провідників, завжди своєчасно розкривали перед народом імперіалістичні ходи й замисли.

Гуртуймося під стягами українського націоналізму, об'єднані одною глибокою вірою, що служіння Нації – перший і святий обов'язок кожного свідомого українця. Нація, яка породила таких славетних борців і натхненників, як Євген Коновалець, Роман Шухевич, Степан Бандера, Микола Леми́к, Дмитро Мирон, Іван Климів-“Лєґєнда”, Олег Ольжич, Олена Тєліґа, Микола Міхновський, Дмитро Донцов, Микола Сціборський, Степан Ленкавський, Ярослав Стецько, Ростислав Волошин, Дмитро Маївський, Дмитро Грицай, не згине ніколи.

Розбивання на ворогуючі групки, незгода, міжконфесійне та міжнаціональне поборювання, амбіційні вихиляси там, де потрібна копітка праця і тверезий розум, –

усе це той важелезний камінь, який натискає на серця усіх чесних українців.

Громадянині України! Відкинь той камінь!..

21 серпня 1993 р., Григорій Граб.

ТО ЛИШ БИК У ЯРМІ ХОДИТИ ЗВИК

Оце нещодавно розмовляло двоє наших громадян. Розмовляли вони голосно, і мені неважко було прислухатися до їх балачки, а можливо, зміст її так, як мене, зацікавить ще когось із читачів газети. Розмову громадяни вели про наші насущні справи.

Запам'яталося прислів'я, яке я зразу ж і на папірець схопив: “То лиш бик у ярмі ходити звик”. В очах моєї уяви зразу зарисувалася картина: запряжений до воза бик, смирно і не входячи із своїм господарем-паном у суперечку, як покірна тварина, тягне того воза, а той, що в нього батіг у руках, ще й час від часу батагом бика змушує тягти воза...

Чи задумується той покірний бик над тим, що господар використовує його волячу силу для себе, хльостає його батагом, а той тягне, нібито так і повинно бути? Правда, тут дивного нічого нема: безмозка тварина або ж із дуже маленьким мозком, який усе нагадує їй, що треба працювати і дуже важко працювати, а думати лише господареві-панові дозволено.

Чи є у нас люди, дечим подібні до покірного вола? Є, щоправда, їх, можлива річ, не дуже багато, але вони є. Бо як назвати людину, яка силоміць преться в імперське ярмо, напевно, думаючи, що так до кінця віку і повинно бути? Розмовець із волячою ментальністю каже: оце як ми були вкупі, тобто як імперіалістична Росія панувала над Україною, було краще, неже так?

Натомлений війнами Хмельницький, попавши в дуже скрутне становище, погодився на Переяславські угоди – як вільний з вільним, підкреслюючи те, що Москва не матиме права втручатися в українські внутрішні державні справи. Він скоро зрозумів помилку, яку допустив, шукав нового союзу, цим разом зі Швецією, але занедужав і помер. А тим часом москалики “усе обчухрали”. Зробилися повноправними господарями України, перерізали населення Батурина, Петро заборонив навіть українську мову, вкрав нашу назву, а там посипались московські укази та накази, а на кінець ще й нашу милозвучну назву “Україна” замінили осоружною кличкою “Малоросія”... А в 1917 році об'явився новий, хитрий на вдачу, кровожерливий господар – агент німецького кайзера Ленін. А він і його наступники, такі ж посіпаки, що з Україною зробили? Голодоморами губили Україну, експлуатували, розпинали. Хіба ж недавнє лихо забулося?

Громадянин із волячою ментальністю тут і каже: “Ет, чи варто згадувати минуле? Правда, була в нас біда, та чи варто її згадувати, коли сьогоднішня ситуація важка-преважка і не знати, як нам далі жити. Краще таки, як був Союз – ціни були доступні, на прилавках була ковбаса. Нам таки той Союз відновити б і заживемо по-старому...”

Тут опонент його запитує: “А скажіть, що б змінилося, якби і справді так сталося? Дозвольте пригадати вам таке: оце і по радіо чуємо, і на телевізійних екранах бачимо: наші люди з нашої України понапаковували мішки цукром, якого вони не продукували, понабирали ковбас, борошна і всякого їстівного добра та й гайда в

Москву, до Росії. Це не окремі випадки, це масове явище. З того виходить, що там – у Росії – з харчами погано, їх не вистачає, бо якщо було б інакше, якщо б тих харчів було там удосталь, то їх туди з України не везли б. Ви згодні зі мною? Чому, наприклад, з України не везуть харчів до Англії, до Франції чи хоча б до сусідньої країни – Угорщини? Не везуть тому, що там харчі є і ціни на них, як на тамтешні заробітки, громадянам доступні. Висновок прямий: буде відновлений Союз чи буде нова російська імперія, до складу якої входить Україна, то наші люди харчів у Росію не повезуть, бо їх силоміць забиратимуть володарі імперії та їх покірні слуги, а можливо, і вас змусять усе в Росію вивозити, а ще й накажуть під небеса розхвалювати “руское атечество”... А хто найбільше викрикає про те, що Союз треба відновлювати? Кричить найбільше той, що харчі до Росії шмуглює. А були б ті харчі в нас, які до Москви вивозять, напевно їх собакам у нас не давали б, а люди їх спожиткували б”.

Громадянин-віл тут і сперечатися починає: “Живемо матеріально погано, отже, у тому винна проголошена самостійною державою наша Україна, оце саме Самостійна Україна нам лихо принесла. Не треба її...”

Опонент на те каже: “Чи справді Україна є уже самостійною державою, хоча за її самостійність у грудні 91-го року весь народ проголосував? Аж ніяк. Чи за таку державу, яку тепер маємо, боролися українські самостійники? Ні. Значить, самостійної України ще немає, то чого ж звинувачувати українських самостійників? Чи вони, чи, як дехто каже, демократи відповідають за наше сучасне незavidне економічне становище? Хто в Україні при владі? Ті ж самі, дослівно ті ж самі комуністи чи екскомуністи, які вчора покійно виконували волю червоної Москви і здебільшого сьогодні готові це робити. Вся найвища влада в їх руках, у руках учорашніх слуг тоталітаризму все наше господарство. А про так звану ринкову систему – поки що балачками кінчається. Отже, залишилася та сама “соціалістична” (читай большевицько-соціалістична) система, але тепер оздоблена національними інсигніями і галаслива, така, що нібито до “ринку” йде.

Ще зовсім недавно екс-прем’єр Кучма так відверто і заявив: повинна залишитися у нас колективна власність, тобто колгоспи і радгоспи, промисловість, а про ринкову систему і словечком він не обмовився.

Отже, що в нас є? Є та ж сама большевицька економічна система, та система, яка себе не виправдала, а довела народні маси до того зубожіння, яке ми сьогодні маємо. Не шукайте причини в демократах, адже до економічного краху довели ті ж самі комуністи, що тепер носять гвоздики до підніжжя ідола Леніна, перейменувались на соціалістів, бо комуністичне пекло всім надоїло і в комунізмі вже ніхто у світі спасіння не бачить. Яку тепер мають силу комуністи Франції, Америки, Канади, інших країн? Вони були, коли їх Москва у нас пограбованими доларами підтримувала, а тепер вони (комуністи) там, у закордонні, зникли або вагу свою втратили, їх ніхто й слухати не хоче, вони – приший кобилі хвіст. І тільки. Але в нас, в Україні, декому ще й досі комуністична дурійка з голови не вивітрилася, а світ дивується і тих українців, які до комуністичного марева далі пруться, розумними аж ніяк не вважає. Усі дивуються: комуністи Україну голодом морили, асимілювали народ, розпинали Україну, експлуатували в ім’я своєї перемоги, в ім’я завоювання світу, підкорення Афганістану, а далі Пакистану, врешті виходу до берегів Індійського океану, як пропонує пан Жириновський, то ще чомусь до сього часу збереглися в Україні громадяни-воли, що в московському ярмі ходити й далі прагнуть. Як нас трактують чужинці, коли у нас ще життям невинуватана реакційна дурійка декому голови

затуманює, до московського ярма запрошує?

Світ бачить, що в нас при владі не демократи, а на демократичний колір перефарбовані. Комуністи в Москві на початку жовтня різанину вчинили, російська влада поставила комуняків-виродків поза законом, а в Україні їх – ідейних спадкоємців чекістського тероризму й насильництва – законними визнають, ніби заохочують їх: ану підкріплюйтесь, розбудовуйтеся, агітуйте за те, щоб Москва ще кілька голодоморів в Україні провела, щоб Україну дорешти винищити. Комуністи та їх приспівники ніякої ідеї не мають, вони лише знають, як гроші для себе за кордон вивозити, у чужих банках депонувати.

Наближаються вибори до Верховної Ради України. Комуняки-фашисти та російські імперські підспівувачі змагають до того, щоб народ наш обдурити, щоб у нас було якнайбільше громадян із волячою ментальністю.

За кого голосувати? Якщо голодоморів хочете – то за імперіалістів, комунофашистів. Якщо хочете бути рабами – голосуйте за них, торуйте дорогу до нової імперії. Оті хитруни наобіцяють вам багато чого, а потім на слизький лід виведуть – не дайте себе купити за обіцяний шмат гнилої ковбаси.

Який вихід? Треба докласти всіх старань, щоб у Верховній Раді України були найчесніші громадяни. Треба, щоб Україна мала праведні закони, щоб нашому народові стелився шлях до процвітання.

Чим ми – українці – гірші від німців, французів, канадців чи шведів? То ж чому ми не можемо побудувати так життя, щоб воно не було гірше від їхнього? А маємо шанси побудувати життя ще краще. Зробити це можна без відновлення Союзу, без відродження нової російської імперії.

Громадяни з волячою ментальністю кажуть, що без Росії, без її енергоресурсів ми прожити не зможемо. А якщо б Росії узагалі не було, а якщо б Росія тих енергоресурсів не мала, то що тоді? Погибати нам чи як?

Якщо хтось хоче самотужки в імперське ярмо лізти, йому, як кажуть, “вічна пам’ять”. Усім чесним українцям-патріотам треба жити без чужої підказки і самим своє життя будувати!

22 січня 1994, Григорій Граб.

КОГО У ДРОЖ КИДАЄ ЕПОХА БАНДЕРИ?

Нещодавно Москва на весь світ загорлала: “Проминула епоха Івана Мазепи, уже й епоха Степана Бандери минає, а тепер епоха Богдана Хмельницького настане!...” Неважко збагнути, про що йдеться Москві.

Після невдатного збройного зриву Мазепи, що мав на меті відірватися з-під московської залежності й побудувати самостійну Українську Державу, українського гетьмана, який став прапором державної незалежності, Москва прокляла та ще й Православній Церкві анафему на нього накласти наказала. У російській лексиці синонімом слова українець (щоправда, не той український тухтій, котрий байдужий до долі свого народу, а українець - прихильник самостійно-державницьких поглядів) стало слово мазепинець. Понад двісті років російські шовіністи обзивали національно свідомих українців мазепинцями. Не змінили свого ставлення до свідомих українців і комуно-большевики. Вони ще більше від своїх імперських попередників ганьбили ім’я гетьмана Мазепи, поборювали та знищували українців-мазепинців.

У сорокових роках нашого століття заплямовані кров’ю народів спадкоємці

російського великодержавницького шалу почали побіч слова “мазепинець” ставити слово “бандерівець”. Раніше в особі полковника Євгена Коновальця, а після його знищення в особі Бандери Москва добачала свого найнебезпечнішого противника. Проголошуючи революційну концепцію національно-визвольної боротьби українського народу, Степан Бандера - Провідник ОУН - став символом української нації, котра бореться за державну суверенність. Від того часу й дотепер апологети російського імперіалізму з прізвиськом Бандери пов’язують стремління українського народу до волі, до відновлення державної незалежності. Силкуючись відбудувати струхлявілу й ненависну імперію та усвідомлюючи, що бажана імперія без України міцною бути не може, крикуни імперських аспірацій шовкотіли про “короткотривалість епохи Бандери”, про її “неминуче закінчення”. Їм забажалося... відновити “епоху Хмельницького”. І тут доречно кілька слів сказати про ту епоху, про те, що у зміст тієї епохи вкладають рятівники імперського спруту.

Чи то нав’язуючи до 340-літніх роковин Переяславської угоди, чи беручи до уваги сьогodнішню складну для Російської Федерації політичну ситуацію, у Москві затужили за “епоху Хмельницького”. Громадянам цікаво знати: а що ж таке “епоха Хмельницького” в московській інтерпретації? Чому ж москалі за Переяслав понад міру Хмельницького вихваляють, “своїм” називають, хоча Хмельницький - будівник Гетьманської України - не Москву, а Україну носив у своєму серці?

Москалі “епоху Хмельницького” називають час, характерний такими жахливими для України явищами, як закріпачення українського народу за царювання Єлизавети й Катерини II, котра “доконала вдову-сиротину”. Це руйнування Запорізької Січі, а ще раніше - будування на кістках українського козацтва нової російської столиці, це й омоскалена України, нещадна економічна експлуатація Росією, це Валуєвський циркуляр і Емський указ, це пограбування українських культурних надбань, врешті – уже за советського царювання - голодомори, депортації, асиміляційні процеси, фізичне винищування українського народу...

А яким був насправді початок так званої “епохи Хмельницького”, що датується Переяславською угодою?

Сталося так, що в січні 1654 року в Переяславі на вимогу самого гетьмана, а не в Києві - більш престижному центрі України, підписано Переяславську угоду, а два місяці пізніше, у березні того ж року, укладено так звані “Березневі статті” в Москві.

У наукових, а правильніше сказавши, - у псевдонаукових творах російських авторів і їх “малоросійських” підспівувачів, в російській художній літературі, в опусах советських борзописців виходить так, що нібито Богдан Хмельницький усеньке своє життя тільки й носився з думкою та турбувався: “як би то потрапити під високу руку московського царя Алексея Михайловича”.

Появився несусвітній термін “воссоединение” – возз’єднання між Московщиною і Україною, та нібито прийшло до злуки, яка вже колись у минулому була, хоч насправді такого ніколи не було, до Переяслава Україна у злуці з Московщиною не була, тож і саме слово “воссоединение” - це вигадка-блахман, яку силоміць і досі ще подекуди, а в Росії скрізь, втовкмачують у голови непоінформованих людей.

Для сьогочасних істориків - дослідників того періоду - та і загалом для зацікавлених людей бажаним було б ознайомитися із самим текстом Переяславської угоди, так що ж? - і не пробуйте шукати, текстового першоджерела немає, жодного оригіналу не збереглося. А є лише самі копії угоди та чернетки, і всі вони... зроблені в Москві. Об’єктивні дослідники того часу твердять, що п’ять років пізніше, тобто вже в

1659 році, московські фальсифікатори придумали й виготовили так звані “статті Богдана Хмельницького”, і той фальсифікат московський уряд, а далі російські та російсько-большевицькі імперіалісти визнають за справжній текст Переяславської угоди.

Треба кілька слів сказати про те, яка була ситуація, що передувала Переяславській угоді. Україна була між чотирма ворожими силами: із заходу на неї чигала Польща, з півдня - Туреччина та її васал - Крим, з півночі - Московщина. Війною з Польщею, що почалася блискучою перемогою Хмельницького під Жовтими Водами у травні 1648 року, Україна багатьма протипольськими баталіями була виснажена, та й на ніяку зовнішню надійну допомогу Хмельницький не міг розраховувати. В найважчу хвилину трактовані гетьманом як союзники кримські татари, підкуплені Польщею, зраджували Богдана. Гетьман думав про перепочинок, який міг настати після підписання угоди з Московщиною як держави рівної з рівною. Це мав бути своєрідний мілітарний союз, який назовні мав би вигляд тимчасового протекторату, врешті, - це був викликаний примусовими обставинами військовий союз проти Польщі і татар, які, власне, в той час дійшли до порозуміння та згоди і стали великою загрозою для існування Гетьманської України.

У Переяславі в Успенському соборі стався ніким не передбачений інцидент: Хмельницький спочатку перед своєю присягою наполягав, щоб московські послі першими склали присягу від імені царя. Хмельницький стояв на принципі формального ствердження союзу українців і московитів як рівних з рівними і гарантії оборони України та недоторканості українських прав.

Проти угоди з московитами були київський митрополит Сильвестер Косів, полковник Іван Богун та інші. Москалі бажали, щоб до Москви з чолобитною приїхав сам Богдан Хмельницький, але він, уже добре усвідомивши суть фатальної помилки, того не зробив.

Шевченко про Переяслав писав, що “Богдан молився, щоб москаль добром і лихом з козаком ділився...”, а далі: “Мир душі твоїй, Богдане! Не так воно стало, Москалики, що заздріли, То все очухрали. Могили вже розривають Та грошей шукають. Льохи твої розкопують Та тебе ж і лають...”

Два роки після підписання Переяславської угоди Хмельницький, щоб повністю унезалежитися від Москви, яка з перших днів порушувала угоду, шукав нової коаліції, звільняючись від обов’язків, пов’язаних із військовим союзом із Москвою. До тієї коаліції мали ввійти Швеція, Бранденбург, Семигород, Молдавія, Волощина та Литва. Смерть Хмельницького, що сталася в 1657 році, перешкодила завершити йому далекосяжні державницькі плани.

Будуючи Гетьманську Україну, Хмельницький хотів, щоб та держава була могутня, а отже, - самостійна. Мазепа й мазепинці боролися за незалежну українську державність. Степан Бандера і українські націоналісти мобілізували весь український народ на боротьбу за Соборну Суверенну Українську Державу, за її укріплення. Епоха Степана Бандери - це продовження епохи Мазепи, це непереможна всеукраїнська епоха, уся спрямована проти московського рабства, проти окупації та визиску, за вільну Україну, за право жити українському народові на своїй території не гірше, а краще, як живуть усі волелюбні народи світу. Епоха ця не закінчується, а з кожним днем набирає сили. Вона нездоланна, бо коріння її - у серцях мільйонів синів і дочок України.

12 лютого 1994 р.

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ

Перша чверть 1994 року

(Міркування, оцінки, прогнози)

В центрі уваги українського громадянства були розписані на 27 березня 97 р. вибори до Верховної Ради України. Причиною всіляких непорозумінь був прийнятий існуючою Радою Закон про вибори, в якому дозволялось висувати кандидатів у депутати виборцями (300 підписів), трудовими колективами. Під ту категорію кандидатів проходили люди випадкові, здебільшого колишні комуністи, спекулянти, люди із нахилом до особистої наживи. Виникає питання: чи може одна людина укласти потрібну програму, в якій взято б до уваги всі аспекти суспільно-політичного життя? Ясна річ, таку програму міг би написати геніальний кандидат. Кандидатів від політичних партій була приблизно третина. Винесений Закон давав можливість висувати дуже багато кандидатів, усі вони представляли себе “великими патріотами”, обов’язково – “безпартійними”, не згадуючи про те, що в комуністичній партії пробули по кілька чи кількадесят років, а формально безпартійними стали 3-4 роки тому.

Дуже вдалу й переконливу позицію зайняв Конгрес Українських Націоналістів. Націоналісти (КУН) декларували :

1) виходячи із положення, що питання державного будівництва - це справа всього народу, ніяка політична структура не має в цьому монопольного права; приступаючи до виборів, Конгрес УН висуває кандадатів у депутати з числа власного членства, змагає до того, щоб у парламенті були передовсім українські патріоти, а це означає - і не члени КУН-у, але й учасники інших національно-державницьких формувань. (Така заява перед виборцями робила велике враження, таку позицію виборці сприймали з почуттям пошани до КУН-у, оскільки ніхто такого не декларував.)

2) заявлено, що Конгрес УН відкликатиме свого депутата, якщо він не буде дотримуватися політичної лінії, визначеної Конгресом, ніяка політична партія чогось подібного не заявляла!

3) Конгрес УН заявив, що там, де будуть балотуватися лідери будь-якої самостійно-державницької партії, націоналісти (КУН) не виставлятимуть свого контркандидата. (Ніяка партія такої розв’язки не пропонувала.)

Що заявляли інші партії?

1. “Соцнаци” – (Соціалістично-націоналістична партія України) заявляла: “Якщо нас виберуть, то за три місяці ми наведемо у державі порядок”. Ставлячи на місце тризуба знак “ІН” у композиції-різновидність гітлерівської свастики, ведучи шалену агітацію (позаклеювані стіни міста їх агітплакатами) - люди - виборці прямо заявляли: “нацистів не хочемо”. І результат: у Львівській області ні один “соцнац” не пройшов навіть до другого виборчого туру.

2. Досить подібними до “соцнаців” виявились УНА-УНСО - для досягнення успіхів УПА разом з Управлінням культури провела 19 березня 1994 (год.-18) Вечір пам’яті Голови Проводу ОУН у Краю, Головнокомандувача УПА ген.-хорунжого Романа Шухевича. Йшлося про те, щоб зробити агітацію для партії УНА і УНСО.

Театр переповнений, на сцені лише один синьо-жовтий прапор, решта - прапори УНСО. В передніх рядах лише бійці УНСО. Наказ Війтовича до всіх: встати, вносять прапори, привіт “Слава нації”, і всі учасники УНСО, а також деякі цивільні громадяни, що сиділи в дальших рядах, викидають по-фашистськи праві кулаки (прим., так вітали себе перед війною комуністи, різниця лише в тім, що комуністи “викидали” затиснуті кулаки лівими руками.) Справляє це гнітюче враження, зокрема, якщо згадати, що Р.Шухевич рішуче виступав проти нацизму і всіх його проявів. З головною доповіддю виступив професор-історик Я.Дашкевич і заявив, що “діаспора збайдужіла, оскільки навіть “не здобулась на протест”, коли загинув Шухевич”! Промова Дашкевича була побудована так, що цілковито знецінюється вклад української діаспори. Коротко виступив Юрко Шухевич, заявляючи, що це вперше так святочно (що в Оперному театрі), відзначається 44-ті роковини смерті Головнокомандувача. Виходить, що нібито діаспора так урочисто не святкувала роковин головнокомандувача.

Виступила Дарія Гусяк, згадуючи про риси характеру Р.Шухевича. Вдалася у деякі деталі, які добрі були для малого гурту людей, але для переповненого Оперного театру не годилися. Неповажний був виступ старшої членкині ОУН - Ольги Ільків, місцями промова викликала сміх.

Виступав Корчинський, на большевицький лад, без піджака, у светрі, і повно дурниць, і закликів фашистського змісту. Менш-більш достойно вів себе Шкіль - головний ідеолог. Війтович (насуплений, з дуже грізним виглядом) міг подобатися лише йому підвладним бійцям.

Деся мала бути розмова, що нібито треба на те святкування запросити Славу Стецько і Петра Дужого, але офіційного звернення-запрошення не було, і то добре, бо їм треба б було заперечити інсинуації Дашкевича, що нібито “діаспора навіть не заперечувала на смерть Р.Шухевича”

Запрошені Юхновський, Валентин Мороз і дехто ще - повиходили після офіційної частини. Під час художньої частини виступив Ігор Калинець, з рефератом про Шевченка, який виголошував уже під час Шевченківського вечора, в загальному дуже добрий був реферат, крім однієї нісенітничі, в якій Калинець підкреслював, що слова Шевченка “Кайдани порвіте...” стократ сильніші за слова Декалогу ОУН “Здобудеш Українську Державу, або згинеш у боротьбі за неї”. Це зіставлення - зовсім непотрібне, бо будь-якої дисгармонії між Шевченком (його творчістю) і закликами ОУН бути не може, оскільки Шевченкова літературна спадщина лягла в основу націоналістичної ідеології.

УНА-УНСО вела широку агітацію за вибір у Львівській області своїх депутатів, а скінчилося майже невдачею, бо на 23 округи УНСО здобула лише щонайбільше 2 пости, якщо пройде у Яворові Ільясевич, а по Жидачівському окрузі - Війтович, що йде проти Миколи Гориня, і тепер різними силами, а зокрема адміністрацією робиться усе можливе, щоб депутатом став М.Горинь.

Провалилися у виборах: Юрко Шухевич (по Золочівському округу) і Шкіль (по Львівському-Південному). Ті невдачі дуже боляче сприйняли інші члени УНА-УНСО, зокрема Анатолій Лупиніс, який силкувався винувати за невдачу звалити на КУН, він “твердить”, що Шухевичеві дуже пошкодила відповідь Слави Стецько і Ярослава Сватка, коли по телебаченні був запит від когось, чи то правда, що Шухевич зняв свою кандидатуру, а вони відповіли, що про це нічого їм невідомо.

КОМУНІСТИ ПОКАЗИЛИСЯ

Приїхав до мого дядька з Полтави однополчанин - вони разом німецьких окупантів з України проганяли. Два колишні фронтовики сердечно привіталися, згадали трагічну минувшину, покритикували Сталіна, що з Гітлером злигався, а потім криваву бійню розпочали два диктатори - червоний і коричневий. Далі розмова про нашу буденщину поточилася. Про радісні справи говорити не довелось: нестатки, скрута, дорожнеча - нині наші непрості гості...

Ввечері телевізор увімкнули. Гість з дядьком і я з ними дивимося, яку дискусію завели наші депутати з Верховної Ради. Один депутат з фракції “Державність”, один з “Селянської партії”, яка, як каже дядько, комуністично-большевицьким душком задурманена, ну і сам лідер так званих українських комуністів, яких слово “українських” не прикрашає, бо не відповідає дійсності, якщо так звані “наші” комуністи з усіх сил намагаються український нарід у московське ярмо силоміць заштовхати. Комуніст московський Зюганов, бачите, за свою, за російську державу, її інтереси відстоює, він патріот Росії, а наш лідер так званих комуністів за нашу українську державу і чути не хоче, він хоче Україну знов загнати в комуно-большевицьку кошару, а собі тим самим за вірну службу Москві посаду московського гауляйтера заслужити. Лакейство йому, бачиться, більше до вподоби. Ну, що ж? Хоче бути лакеєм, хай собі буде на своє комуністичне здоров’ячко, але одурманювати народ український і його кривдити, відмовляючи від незалежності, - то вже вибачайте.

Завели депутати дискусію. Отой, що із селянської партії, так зажурився, що не приведи Господи. Каже він, що біда в нас велика, що овече поголів’я до самого низу покотилося. Скиглить сердега - “селянський захисник”, що овець у нас стільки, скільки було в 1923 році, а скоро буде ще менше. Тут треба шукати винуватців і до ганебного стовпа їх прив’язати, щоб усі знали, хто в нас оту противечу політику повів. З його слів виникало, що комуністи і він із ними тут ні при чому, а винуваті ті, що за державну незалежність України, що за свою хату-державу.

Побратався той “селянин” з комуністом-большевиком і нарікає, що все не так, що баранів у нас мало. І ані словом не обмовився він, що власне завдяки комуністам-большевикам, завдяки ними ж штучно організованим голодомором в Україні різко впала кількість українського населення. Хіба ж забулося, як понад сім мільйонів українців лише в 1932-1933 рр. комуністи-большевики загнали до передчасної могили? Канібали в Україні з’явилися, і то на такій благословенній і багатющій українській землі.

Скільки нас, українців, сьогодні? Та цифра в Україні - близько 40 мільйонів - утримується десятиліттями, і збільшення аж ніяк немає. Депопуляція!

Вчені підраховали, що нас - українців - у теперішній час повинно бути щонайменше вісімдесят мільйонів, а нині й половини немає. Хто винен у цьому? Ті комуністи-большевики - убивці несамопиті та вислужники червоних московських терористів - дітей, внуків і правнуків кривавого Леніна.

Зрозуміла річ, що для комуністів - доморощених московських блюдолизів - поголів’я овече дорожче за народ, за наших працюючих людей, тож, вислугуючись перед учорашніми окупантами, вони про державу Українську забули, їм захотілося над народом коверзувати. А поки що одурманювати. Комуністи показалися і по-баранячому BLEЮТЬ та ОББРІХУЮТЬ народ, до кошари його загнати силкуються.

Чи досягнуть успіху комуністи, а разом з ними “селянці-партійці”, побачимо, але коли народ обманюватимуть, про овече поголів’я дбаючи, а про народ забуваючи, то,

можливо, і кількість баранів збільшиться, якщо наші чесні, але плитенько мислячі громадяни комуністам ще раз повірять... Але з тих баранів користі народові не буде. Звісно ж - баран бараном, та й годі.

18 травня 1994 р. Григорій Граб.

КІЛЬКА ДУМОК ПРО СЬОГОЧАСНЕ І МИНУЛЕ

На самому початку хотілося б зазначити, що газета стає приятелем читача, якщо вона пише правду. Не дарма ж люди кажуть: “Правдою весь світ об’їдеш і додому повернешся”.

А яка правда сьогоднішнього дня і недавнього минулого? Коли почали тріщати фундаменти московсько-большевицької імперії, наш народ заворушився, люди почали мітингувати, кожен по-своєму виливав жалі на лиху підневільну долю. Коли ж замайоріли синьо-жовті прапори, народ ожив. Щоправда, міліція, омонівці розганяли людей, були поранення й побиття, декого почали судити за “порушення громадського порядку”, але народна стихія взяла верх. Таке було недавно.

Після невдалого комуністичного путчу в Москві влітку 1991 року комуністичні депутати в тодішній Верховній Раді України так перелякалися, що майже всі проголосували за самостійну Україну. Наші люди “лагідної вдачі” дуже подобрили і раптом повірили, що все погане забулося, що запанує мир у нашому національному домі. А дехто, навіть з кіл політично мислячих людей, залебедів: “погляньте, людоньки, маємо самостійну державу без проливу краплі крові”. А чи насправді воно так? А хіба ж уже призабулося те, скільки впало наших синів і дочок у боротьбі проти окупантів – московсько-большевицьких і гітлерівсько-німецьких?

Українські націоналісти завжди твердили: ніщо даром не дається, за все треба боротися. Не можна опускати рук. Коли народ збайдужіє, коли суперечки й колотнеча починають брати верх, велика небезпека нависає над ним. У той час ворог гуртується, набирає сили, а далі нахабніє та починає наступати на наші національні позиції. Погляньте, що робиться у нововибраній Верховній Раді України: комуністична більшість бере верх. А ще до того комуністи весь час вигукували, що в нас велика економічна скрута і що за неї відповідальність несуть ті, хто хотів Самостійної України. Значить, що вільної Української Держави не треба, а потрібно чимдуж змагати до відновлення імперії. А тим часом найважливіше питання – це вирішення політичних проблем, питання укріплення держави.

Звісно, щоб держава була міцною, мусить мати свою сильну армію. А в нас що робиться? Українські хлопці, такі жителі наших районів, не бажають іти до війська, а то й дезертирують. Пригадайте, що робили з дезертирами колишні польські окупанти, а потім – большевицькі. За дезертирство був суворий суд. Уже ж не посилають нашої молоді відбувати військову службу в Сибір чи на Камчатку, хлопці служать в Україні. А яку гарну та корисну працю могли б проводити наші національно-свідомі хлопці у військових частинах, куди набирають і менш свідомих.

Запитайте старших наших дідусів і бабусь: чи чував хтось перед війною про так звані міжконфесійні суперечки? Такого не було. Німці є лютеранського і католицького віросповідання, але вони не воюють між собою, не сперечаються, котра церква (кірха) краща. Німців єднає нація. Тому об’єднані німці збудували свою міцну державу і живуть багато краще від тих, що війну виграли. І врешті: кому вигідні наші міжконфесійні суперечки? Москалям, комуністам. На тих, що між собою ворогують,

чужинець накладе кайдани і зажене в неволю.

Над нашим народом нависло ще одне лихо, якого нібито і недобачає багато хто: це вимирання народу. У нас смертність перевищує народження. Такого не сміє бути. Не оправдувати себе, що причиною того економічна скрута. Нашим предкам не було краще, але народ не вмирав.

Багато дечого в нас ще не так, як треба, але було ще гірше, і ми перенесли всі незгоди. Так мусить бути і тепер. Хай ніхто не вірить, що імперія відродиться, хоча хоче того Москва, а за нею деякі наші недалекоглядні політики. Імперія впала раз і назавжди! Вороги між собою теж згоди не знаходять, але вони вміють гуртуватися, коли йдеться про те, щоб наступати на нас. Тому нам треба будувати нашу національну силу, а це значить: духовно відроджуватися, жити за християнськими морально-етичними принципами, відкинути міжконфесійні сварки, виховувати молодь у національно-свідомому дусі. Пригадайте той час, коли на наших землях точилась національно-визвольна боротьба. Тоді був бойовий дух і смерть страшною не здавалася, коли треба було захищати народ перед знищенням. Не було б УПА – не було б нашого українського населення на землях Західної України. З нами зробили б те, що зробили з кримськими татарами.

“Ми – козацького роду”, – співаємо і не дарма. Козацький дух живий. Наша верховна влада повинна бути в руках найкращих українських патріотів. Будова й розбудова держави – це справа всього народу. Наші політичні партії повинні бути середовищами національного єднання, дружнього співжиття, взаєморозуміння і згоди. Спільним фронтом здобудемо те, що нам належить. Не розпорошуймося по дрібних партіях. Не треба їх багато і що найголовніше: у грізний час треба творити один національний фронт, який дасть відсіч будь-якому ворогові. Незгода руйнує, національна злагода будує і веде до перемоги і щастя народу. Хай у всіх добрих починах благословить наш народ Господь Бог.

10 червня 1994 р.

КЛОПОТИ ОБЧУХРАНОЇ ІМПЕРІЇ

Велика імперія покотилася у провалля, а зменшена занепадає та нидіє і туди ж поспішає. Судилося таке – і нічого тут не вдієш. Проте жириновські, руцькі та зюганови і ще деяка братія тієї ж масті всіляких зусиль докладають, щоб самим на поверхні втриматись, щоб обчухрану імперію “обустроїть”.

Доктор історичних наук С.Караганов пише в “Комсомольській правді”, що добре було б Росії, якби “економічно” Україна з нею в одній упряжці пішла... Щоправда, Росії було б від того добре й вигідно. Але чи виграла б від того Україна? Доктор ніби встидається відповісти, та й відповідати він не хоче, йому думка про відновлення імперського спрута мозок сверлить.

Кажуть, що Україна економічно похитнулась, у господарську скруту втрапила. А що з Росією? Чи до її порогів гаразди котяться? Аж ніяк! Скажімо так: Україна вбога і Росія небагата. То якщо бідну з небагатою об'єднати (економічно чи й політично, бо так хочуть пан Кучма і пан Гриньов, і “товарищ” Мороз, і ще дехто...), то обидві вони зразу краще заживуть, заможними стануть? Відповісти на це запитання легко: добробуту від того не буде, але в тому, що Росія зубожілу Україну без обиняків скубтиме, сумніву немає. Ми, українці, ще не забули слів московського паразита: “Примусь, Борисе (Єльцине), Україну, щоб вона Росію прогодувала...” І ніхто хай не

сумнівається у тому, що якби до “злиття” дійшло, то виникне союз коня і вершника, і то так, що конем буде Україна, а вершником Росія.

Російська Федерація клопотує, у негараздах потопає, і важко їй з економічного водоторгівля на поверхню випливати.

Під кінець першого кварталу цього року майже п'ять тисяч окремих підприємств Росії занепали, гігантські підприємства простоюють, гігант ЗІЛ зупинився. Хіба ж таке непривабне явище добробут віщує?

Російська Федерація з селом не розраховувалася. Село грошей не має. Економіст С.Трубіч підкреслює: “Якщо раніше сільське господарство купувало в рік тридцять тисяч вантажівок, то цього року – тільки 200 (*тобто менше одного відсотка!* – Авт.), а заводи, своєю чергою, не можуть розплатитися з постачальниками матеріалів і комплектуючих. Зупинка таких заводів – це удар по всій російській економіці”.

Російські економісти імперського напрямку виходу шукають, вони бачать полегшу для Росії, якщо б хоч частину своїх економічних турбот-недоліків на Україну покласти. Росії стало б від того легше, а Україні? Та що Україні, Росія весь час експлуатувала Україну й далі готова це робити, далі безпощадно Україну використовувати, а там хоч, як росіяни кажуть, і трава не росте... Отака ситуація! То якого слова вжити, яким терміном окреслити тих жителів України – і неукраїнського походження, і нашенських доморослих яничарів, які всіх зусиль докладають, щоб на Україну московський налігач накласти і до імперського стійбища, до обчухраної імперії силоміць довести?

Прихильники “відновленого Союзу” під крилом зажерливої сусідки свого щастя шукають. А народ? А що їм народ! Московська імперія наш український народ фізично винищувала, голодом морила, по Сибірах ганяла, своє щастя будувала... Хто дасть гарантію, що якщо б союз із Росією відновився, того знов не буде? Гарантії немає. Мислячий українець на імперську приманку не піде, а проте... Та що казати? Дехто під впливом брехливих слів допускає ще таку можливість, що грушки московські верби й берези родитимуть і щось із того українцям попаде, якщо вони “бунтуватися” не будуть, а погодяться бути, як писав Франко, тяглом у поїздах їх бистроїзних...

Економіст С.Трубіч подає ще деякі велемовні цифри, які свідчать про економічний спад Росії. Послухаймо: “...закупівля худоби і птиці за минулий рік зменшилася на 15 відсотків, молока – на 66 відсотків, цукрових буряків – на 15 відсотків, молока – на 66 відсотків, цукрових буряків – на 34 відсотки, картоплі – на 46, овочів – на 30 відсотків”.

Якщо до того додати ще й те, що через недостатню кількість кормів зменшилося поголів'я худоби, то звідки молочні продукти наберуться?

Дехто підкреслює те, що останнім часом у Російській Федерації підвищили платню шахтарям і водіям, які страйкували, але в той же час, мов липку, пообдирали вчителів, лікарів, працівників культури, а передовсім сільськогосподарських виробників, тобто, як наші люди кажуть: “Поли вріж, щоб рукави полатати”.

Скриплять колеса Російської Федерації, скриплять і буксують... Треба ж на когось вину за такий стан скласти. На кого ж? На інші, колишні Москві підневільні народи, а насамперед на Україну. Жириновський загострює зголоднілого співвітчизника на добробут Фінляндії, Угорщини, Чехії, Болгарії, на країни Перської затоки, ну й особливо – на Україну. Не шукає він виходу з важкої ситуації в інтенсифікації російського господарства, а нишпорить, де б ще можна найдешевшим

коштом пожитися.

Клопоти обчухраної імперії не зменшуються, а зростає їх кількість. Надій на поліпшення немає і не буде. Такий закон: не допоможе імперії і кадило, якщо її горлянку озлидіння заціпило.

11 червня 1994 Григорій Граб.

УКРАЇНА І МОСКОВСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ

Після невдалого московсько-комуністичного путчу так звані українські комуністи дуже перелякалися (усвідомлюючи те, скільки завдали горя і нещастя принесли народові!), скинули з себе вовчі шкури й чимдуж в овечі зодягнулися, поробилися “демократами”, об’явилися уболівальниками за українську народну справу, врешті-решт, – за самостійну Українську Державу майже одногосно у Верховній Раді проголосували. Щоб так зразу народ їм повірив, то про це не могло бути й мови. Недарма ж наші робітники й селяни тихцем поміж собою говорили: “Комуніст-большевик, навіть якби прийшов із неба, – усе одно вірити йому не треба”. Інші казали: “Перефарбуватися легше, але переродитися важче. Комуністи з переляку перефарбувалися, то ж треба ще трохи подождати, а там і побачимо, чи на червоний колір вони знову не перефарбуються”. І не помилилися. Нове перефарбування стало модним у середовищах колишніх комуністів.

Дехто думав ще й так: був же у Литві вірний Москві комуніст Бразавскас, котрий почав переходити на національні позиції. Їх він і тепер відстоює. Справа свого народу, його небажання бути у злуці з Росією – Бразавскасові була зрозуміла, а добро самостійної Литовської Держави на серці лежало. Тому-то не дуже критикуйте тих наших громадян, які думали: невже і у нас українські Бразавскаси не могли появитися? Здається, наші прогнозисти таки не помилилися, адже з більш як три мільйони “заквиткованих” комуністів у нас вірних лєнінсько-сталінським заповітам лише десь понад двісті тисяч залишилося. Інші геть чисто червоне вчення відкинули, ще й потоптали, але можна думати, що дехто з Бразавскаса приклад хотів би брати... Були ж колись і в нас (20-ті роки) так звані націонал-комуністи, тобто такі, що вірили червоним ідеям, але під кормигою Москви скніти не бажали, хотіли бути господарями в себе. Щоправда, вони згодом гірко розчарувалися, бо “органи” і їх як ворогів народу чим скоріш на той світ відправили.

Скоро вже буде чотири роки, як Україну самостійною державою оголошено, а 1 грудня 1991 року всенародній референдум підтвердив те, що Україна може бути і мусить бути самостійною державою. Чи багато що після того змінилося щодо керівного складу, чи на місце колишніх комуністів прийшли якісь інші люди? Аж ніяк! Та що казати? Комуністами, і то не рядовими, були і Кравчук, і Плющ, і Дурдинець, і Масол, і Кучма, і величезна більшість міністрів, і посадові особи на нижчих щаблях державної структури. Скажімо прямо: близько 90 відсотків – це ті ж самі люди, у руках яких було кермо державою і за Брежньєва, і за Андропова, і за всіх інших комуністичних божків.

Через деякий час після путчу комуністи почали закликати, що пора з окопів виходити та йти в атаку. Дехто так і далі називав себе комуністом, інші, про людське око соромлячись тієї назви, перекабачилися на соціалістів, інші ще краще почали себе завуальовувати – вони, бачте, селянська партія, а ще є й партія “справедливості” і ще

деякі. Проте всі вони одним миром мазані.

Щось мудрого вони сказати не в силі, але, якщо об'явилися, ще й у парламенті більшість місць позаймали, обдурюючи народ перед виборами й фальсифікуючи вибори, то щось мусять людям говорити. Що ж таке вони кажуть і в парламенті і поза ним? Вони називають оте майже чотирилітнє існування Української Держави (щоправда, лише задекларованої) **експериментом**, кажуть просто: самостійницький експеримент не вдався, отже, негайно треба приставати до Росії, треба чимчикувати за Белоруссю, яка стояти на власних ногах побоялася. Комуністи вперто торочать: з Росією разом буде краще! Невже так? Невже з Росією, яка сама ледве клигає, економіка її шкеребеть летить, отже, звідкіля те “краще” візьметься?

З московсько-большевицькою імперією ми були 70 років. Оце й був комуністичний експеримент, але який! Той “великий червоний експеримент” у могилу передчасно загнав понад 60 мільйонів імперських рабів. Серед них на першому місці таки наші брати-українці!

Ось якою ціною довелося платити за “великий ленінсько-сталінський експеримент”! За неповних два роки (1932-1933) майже чверть українського народу була знищена штучно організованим голодом... Як вам подобається той експеримент, “гаспада-таваріщі”? Невже ви гадаєте, що це вже пішло у забуття і, як ви кажете, про це вже говорити не треба, що сьогоднішні ковбасні проблеми важливіші за все минуле, за большевицький терор, за нещадну експлуатацію народу, за депортації, за асиміляцію, врешті, – за несамовите “творення совєтського народу”?

Комуністи і лише комуністи повинні відповідати за економічну руїну, за те все, що маємо сьогодні. Тож не повірять народ, якщо вони свій злочин силкуються спихнути на здорові голови.

Годі жонглювати побрехеньками про “невдалий експеримент”! Великий **червоний експеримент** народ знає і пам'ятає про нього.

За Українську Державу пролили кров найкращі сини і дочки України. І тепер не перевелися ті, що для України, для її державної самостійності все віддати готові. Ряди борців за волю України з кожним днем зростають. Ідея Самостійної України полонила серця мільйонів. Тієї Ідеї не здолає ані прихильник імперського спрута, ані той, що на брехні далі їхати збирається.

2 липня 1994, Григорій Граб.

ДУМКИ ПРО РОДИНУ – ФУНДАМЕНТАЛЬНУ ЧАСТИНУ НАЦІЇ

Організація Об'єднаних Націй (ООН) проголосила 1994-й рік РОКОМ РОДИНИ

Родина - найменша суспільна клітина, а якщо висловитися образно, - то вона ніби цеглина, отой конче потрібний будівельний матеріал, з якого зведена велетенська споруда на ймення Нація. Могутність нації, її здоров'я (духовне й фізичне), її розвиток і процвітання, а навіть кожночасна обороноздатність і відсіч темним напасницьким силам коріняться у духовних вартостях родини.

Саме тепер у багатьох країнах світу помітне знецінення родини, унаслідок чого стали можливими такі негативні явища, як розлад у родинах, квапливі й безрозсудні розлучення, зросла кількість злочинів на ґрунті ненормальних сімейних взаємин. Тож не дарма Організація Об'єднаних Націй (ООН) вирішила 1994-й рік проголосити Роком родини. Цю акцію, пройняту турботою про життя людства, підтримали й інші

організації, передовсім церковні, а далі культурні, освітні, наукові, доброчинні, одне слово - численні суспільні структури й середовища. Всі вони звернули особливу увагу на оздоровлення родини, поставивши це наболіле питання у центрі уваги народів і всього світового співтовариства. Наполегливою стала ця вимога сучасності. Вона не обмежується ані територіальними, ані часовими, ні будь-якими іншими вимірами. Це життєво пекуча справа сьогодення, яка не втрачатиме своєї актуальності і в майбутньому.

Гострих форм набрали родинні проблеми і в Україні: зросла кількість розлучень, через які найбільше покривджені наші нащадки - діти, і, що не менше, а ще більше лихо - в Україні катастрофічне знижується кількість народжень, терпить усе суспільство, особливо болісно сприймається гіркотний вислід вимирання, глибокого сенсу набирає заклик до негайної боротьби за виживання Нації.

Наші інтелектуали, мислячі громадяни та й загалом патріотично настроєні співвітчизники однозначно поділяють думку, що невідкладною і найпотрібнішою справою для нас є духовне Відродження Нації - основний фактор у процесі зміцнення доволі хиткої української державності, в оздоровленні нашого народу, що віками зазнавав поневірянь під окупантськими навалами, будучи не господарем, а рабом-попихачем на рідній, не своїй землі... Духовне відродження Нації бере свій початок у родині.

Родинним питанням присвячена ця стаття. Вона має дискусійний характер, а це означає, що Читачі із висловленими в ній думками можуть погоджуватися чи й не погоджуватися, але нехтувати відповіддю на наболілі родинні справи, либонь, ніхто не має права, кому майбуття України на серці лежить.

Міркування щодо родинної проблематики висловлені у трьох розділах: про нормальні подружжя, про недібрані подружжя і про виховання дітей у родинах.

ПРО НОРМАЛЬНІ ПОДРУЖЖЯ

Найважливіша мета, що постає перед родиною і бере свій початок від подружнього поєднання двох (чужих, але вони стають найріднішими) осіб різної статі, - є продовження людського роду. "Ростіть, множьтеся і наповнюйте землю", - наче категоричний наказ, звучать повчальні слова Святого Письма. Суть цих простих, але глибокодумних слів і повинні збагнути особи, що готуються до подружнього життя. Вони належною мірою мусять усвідомлювати, що вирішили виконати спасенну місію. Адже подружжя - це, констатуємо відверто й категорично, не якась торговельна транзакція, це не гонитва за матеріальними вигодами й приємностями. Подружжя - це призначення, а водночас відповідальність за збереження та існування людського роду на землі.

З'ясуємо найголовніше: що є основою нормального подружжя?

Недвозначну відповідь на це запитання дають світові мислителі, знавці людських душ. Вони одностайно твердять: найголовнішою основою подружнього життя є любов. Вона є королевою пристрасті і то найбагатшою, і, оскільки бере під своє володіння всю людську істоту, починаючи від найчистіших вершин духовного життя аж до найбільш тілесних потреб. І душа, і тіло входять тут нарівні у гру: любов краси, любов до основ людська є любов'ю справжньої людини.

Ясна річ, подружжя любов повинна бути передовсім духовна, тобто оформлена з контакту двох душ на ґрунті взаємної пошани та спільних устремлінь до високого й щасливого життя. Але при тому треба знати, що й сентиментальні та чуттєві елементи

займають у ній дуже важливе місце, як це буває у кожній людській дії. Людина є створена для любові і на людську міру. А ця міра вимагає, щоб у склад любові входили афект і саме тіло з його найбільш стихійним інстинктом. Притому не можна забувати, що любов сентиментальна й осмислена набирає високогідних рис лише тоді, коли вона є частиною і матеріальною формою любові духовної.

Сентиментальна любов нормально закінчується осмисленою любов'ю, тобто прагненням символічно тотального союзу двох людей. Символічно тотального тому, що любов до самого тіла, яка полягає лише в шуканні насолоди тілом, не є нічим іншим, як повною тваринністю. Людською спілкою, у повному значенні цього слова, і по-людськи повною, може бути лише така спілка, в якій і людина ангажується повністю, тобто душею і тілом.

Цементуючою силою родини є подружня вірність. Вона є першою формою володіння і розуму над пристрастю. А що найважливіше: подружня вірність - перша й найголовніша риса правдивої любові. Вірність не повинна пригасати навіть тоді, коли призвичаєння і повсякденні турботи відбирають у подружжя первісну чарівність взаємин. Подружня вірність вимагає, щоб поза домом (родиною) не творити будь-яких “вузлів”. Подружжя, в яких триває тілесна вірність, але в яких серця “ходять своїми окремими шляхами”, не можуть досягнути ідеалу справжньої спілки.

Другою характерною рисою справжнього (чистого) подружжя є виважена стриманість перед звироднінням. Біда в тім, що багато хто майже зовсім не орієнтується у моральному аспекті питання, вважаючи, що поза подружжям усе заборонене, але в подружній спілці все дозволено. Тому-то слід мати на увазі те, що етика подружніх взаємин вимагає обмежень цих відносин лише до здорового та нормального співжиття.

І по-третє, взаємини в нормальному подружжі, що для українського народу набрало традиційних форм, - це християнська етика, яка кладе на кожного з подружжя рівний обов'язок, якщо ідеться про величину жертви власного егоїзму і різний обов'язок залежно від характеру кожної із сторін.

Назовні нормальне подружжя, оцінюючи його з інтересів народу-нації, часто-густо стає інституцією егоїзму і осмисленого користування із спільного життя: обидва партнери виглядають на простих людей, добре вихованих, інколи й добрих патріотів. Одне не може жити без другого, вони творять те, що звично називати дібраним чи й досконалим подружжям. Але заспокоювана без міри чуттєвість, нагороджуючи їх почуттям глибокого фізичного задоволення і спрямовуючи їх уми до фізичних зацікавлень, водночас викликає ослаблення їх життєвих сил і відразу до всього, що підносить людину вище фізичного. Часто подружжю важко звільнитися з цього проклятого кола. Деколи з нього подружжя не виходить.

ПРО НЕДІБРАНІ ПОДРУЖЖЯ

На диво, мало є дібраних подружніх пар навіть серед інтелігентних кіл суспільства. Але якщо з'ясувати, в який спосіб входять у подружній зв'язок молоді пари, то справа мається ще гірше: адже підготовка до подружжя проходить під знаком абсурду й випадку - щастя шукається насліпо, немовби йшлося про гру в карти.

Часто-густо молодята не знають про свій світогляд, не знають про взаємні релігійні погляди, нехтують національною приналежністю, хоча їх повинен поєднати досмертний зв'язок.

Комуністи-большевики проводили агітацію за “змішані подружжя”

(“Одружишся з росіянкою чи зрусифікованою єврейкою - шлях до твоєї кар’єри відкритий”, - базікали вони). Бували часті випадки, коли за їх “рекомендаціями” батьки записували новонароджених дітей - росіянами, а в деяких глухих районах червоної імперії означували національність новонародженої дитини словом “совєтська”. Виключно чуттєві підйоми бувають короткотривалими. Шасливу подружню спілку може гарантувати однакова національна приналежність, а ще більше гармонійність у світогляді (пригадаймо слова Котляревського: “Знайся віл з волем, а кінь з конем”).

Причиною нещасливих подружжів бувають різниці у засадничих поглядах, у непорозуміннях щодо суспільно-громадської діяльності одного із подружніх партнерів, а ще більше, коли партнери не стоять на однаковому рівні духовного життя. Майже ніколи не виникають конфлікти, якщо подружні партнери поєднані спільною великою ідеєю! Погана справа для подружжя, коли одна із сторін, бажаючи здійснення якоїсь високої ідеї, не повною мірою знаходить відгук у душі подружнього партнера та розуміння для своїх аспірацій.

Коли одне з партнерів мріяло про подружню спілку на високому національному чи й моральному рівні, а опісля побачить, що між партнерами немає обопільної національно-патріотичної святості, немає пошуку високих духовних шляхів, а є гонитва за матеріальними здобутками, за вигодами, - тоді подружні партнери втрачають свою тривалу єдність.

Причиною втрати подружньої єдності часто-густо буває недібране довкілля (напр., коли чоловік не знаходить ідейної співзвучності з довкіллям знайомих та близьких дружини і навпаки). Подружнє життя постійно може висувати важкі проблеми, якщо обоє стоять не на одному християнському моральному рівні.

Подружжя є досмертною спілкою, отже, завжди після непорозумінь, а часто після перших років спільного співжиття, може дійти до порозуміння, до тривкої подружньої рівноваги.

ПРО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У РОДИНІ

Скільки високопарних слів говориться про молодь, а зокрема про дітей! Яка молодь - таке й майбутнє, діти, молодь - цвіт нації і т.ін.

Немає сумніву, що батьки хотіли б бачити своїх дітей здоровими, щасливими, багатими. Є таке прислів’я: мати бажала б своїм дітям неба прихилити.

З давніх-давен склалося так, що першими вихователями дитини є її батьки, родина. Новонароджена дитина є дуже немічною, і якщо б батьки не піклувалися нею, вона загинула б, не проживши й кілька днів. І тут найважливіша роль матері - першої виховательки новонародженого дитяти. Мати дбає про фізичний розвиток дитини, стежить за її духовним розвитком.

Можливо, геть чисто не можна відкинути ролі батька, навіть у перші дні-місяці життя дитини, але самою природою перевага надана матері. Вона такою - першою з найперших - залишається весь дошкільний вік дитини, хоча щодо хлопчиків у дошкільному віці приписується певна немала роль і батькові. Те, що посіяне матір’ю, передусім у тому віці, впливає на пізніше формування характеру підлітка, юнака, дорослої людини.

Дотримуючись засад марксизму як послідовної матеріалістичної філософії, комуно-большевики завдавали нищівного удару родині, можна сказати, вони руйнували її. Були намагання звести роль батьків до опіки над своїми дітьми лише до

кількох початкових місяців життя новонароджених. Далі дитина мала б переходити під “опіку” держави. Батьки мали б право лише вряди-годи “відвідувати” своїх немовлят і підлітків у спеціальних державних закладах. Комуністи змагали до того, щоб виховані нові покоління були повністю віддані інтересам компартії. Ішлося про те, щоб виховувати своєрідних совєтських яничарів. Павліка Морозова, який продав свого батька, большевики наполегливо вводили до стійбища “сов-героїв”.

Згідно з українським націоналістичним світоглядом національно-свідома українська родина — це духовний бастион української нації.

Укріплюючи родину - укріплюється й могутніє нація, що є неоціненною суспільною вартістю. Образно висловлюючись, можна сказати, що родина є гніздом, в якому найперше проходить процес формування характеру нового громадянина. В умовах большевицького рабства громадянин шукав для своїх дітей “легкого хліба”, докладав зусиль, щоб посісти таке місце, де можна б побільше “урвати” для себе. Високо цінувалося навчання у школах, які готували спеціалістів торгівлі й харчової промисловості, інакше кажучи, батьки, будуючи “підвалини щастя” для своїх нащадків, планово підготовлювали їх до крадіжств, до інших обманливих спекуляцій, “щоб нічого не робити, а добре заробити”, тобто вкрати.

З такою “життєвою філософією” треба боротися, слід дощентно викорінювати наслідки формування большевиками взаємовідносин, треба викорінювати большевицький маразм і гнилизну.

Виховання дітей в родині треба починати від плекання любові до Батьківщини, що є неоціненною. Українські націоналісти кажуть: вищої ціни за ціну Батьківщини немає. В той же час антинаціоналісти закликали: “Коли Україна не буде соціалістичною, то нехай ніякої не буде”.

Любов до Батьківщини буває стихійною (неусвідомленою), але важливішою є любов свідомою, оскільки на свідомій любові базується жертвність в ім’я Батьківщини.

Найвищою жертвністю задля Батьківщини є готовність захищати її перед ворожими зазіханнями. Мати-патріотка навчає свого маленького синочка не такими словами: “виростеш, синочку, і продавцем будеш за прилавком стояти”, а “виростеш, мій сину, козаком будеш, боронитимеш нашу Україну перед ворожими навалами”.

Починаючи з дошкільного віку, слід дітям оповідати про наших національних героїв: про подвиги княжих дружинників, про козаків-завзятців, про геройські вчинки воїнів і борців нашого часу, які гуртувались у бойові загони ОУН-УПА, життя не жаліючи за народ, воюючи на двох фронтах - проти нацистів-гітлерівців і большевицьких убивць-терористів. Слід пояснювати, що “героями” своїми большевики називали тих, які імперію-рабство захищали, Героями в націоналістичному розумінні є лише ті, що за вільну Україну життя віддавали. За життя ніхто не може бути героєм.

Слід плекати й виховувати дітей і молодь у дусі чесності, пошани до батьків і старших, порядності, організованості, дисциплінованості, почутті обов’язку служити Батьківщині, бо лише в її щасті - щастя кожної людини.

16 липня 1994 р.

МАСТІТЬ ФЕДЯ МЕДОМ, А ФЕДЬ ДАЛІ ФЕДЕМ...

Уся цьогорічна весна та ще й чималий шмат літа пройшли в Україні під шум передвиборчої метушливості до Верховної Ради та до місцевих Рад і на високий пост

Президента України. А як наш український народ до того поставився? Народ наш добрий, до всіх кандидатів у депутати довірливий, а якщо докладніше висловитися, то аж надто довірливий. А в тій непомірно високій довірливості лихо заховалося... Ще б пак!

Уже не віднині побутує в народі приказка: “Комуніст-большевик (чи давнішній, чи сьогоднішній, який перефарбувався, скажімо, на соціалістичний колір) нехай був би з неба – йому все одно вірити не треба”. Та приказка приказкою, погане лише те, що її глибокий зміст не завжди повною мірою усвідомлюється та й на довгий час у пам’яті залишається...

Оце нещодавно розмова з однією жіночкою з Донеччини покотилась. Вона й каже: “Сорому наїлися, що не приведи, Господи! До Верховної Ради ми вибрали колишнього комуніста Генадія Васильєва, який на комуніста тепер і не схожий, але всі комуністи на нього, як дві краплі води, подібні, а він сам себе осоромив і нас на бас вивести збирався”.

Хто ж такий пан-товарищ Васильєв? Комуніст то комуніст, хоча в безпартійне товариство записався. Сам він – прокурор Донецької області. Вже хто як хто, але прокурор повинен із законами та всілякими юридичними приписами у злагоді жити. А тим часом... Всім відоме голосування у Верховній Раді 18 жовтня цього року. Депутати-комуністи, морозівські соціалісти та ще й “аграрники”, що либонь, із сільським господарством ніколи нічого спільного не мали, вирішили, отримавши міцну підтримку “спікера” українського парламенту Олександра Олександровича Мороза, таки без обговорення скасувати Укази Верховної Ради України щодо припинення діяльності так званої компартії України, яка фактично українською партією ніколи не була, а була колоніальною причіпкою сумнозвісної ВКП(б)-КПСС – партії російсько-большевицької імперії, котра безпосередньо винувата у фізичному винищуванні українського народу штучно організованими голодоморами, асиміляціями, експлуатаціями, колективізаціями, індустріалізаціями і ще Бог знає якими акціями.

Верховна Рада діяльність так званої партії-непартії КПУ заборонила, а комуністам-соціалістам та “аграріям” нишком-тишком закортіло колишні Укази про заборону КПУ скасувати й “випустити злочинного джина” з пляшки – собі на користь, а народові на лихо. Мороз “запустив” голосування, щоб якомога скоріше здобути перемогу. Трьома голосами “взяв перевагу” – і комуністи-соціалісти разом із горе-аграрниками кинулися цілуватися, вважаючи, що перемога вже за ними... Але фактичної перемоги не було, а наверх випило грубе фальшування.

А при чім тут прокурор Васильєв? Він же депутат ВР України від Донецької області. Пан прокурор занедужав, лежав удома хворий, але його карточка “проголосувала” - хтось виручив. А це і є фальшування. Щоб якось виправдати себе, Васильєв нібито послав на адресу Президії Верховної Ради факс, яким просив проголосувати “за”. Пан-товариш П.Симоненко, лідер українських комуністів-большевиків, найчистішим “руським язиком” заявив на засіданні Комісії з питань етики, що факс надіслано 18 жовтня, ще до голосування. Але виходить, що й пан-товариш Симоненко пробрехався. Лесь Танюк – народний депутат України від міста Дрогобича, округ 267, перевірів і устійнив, що 18 і 19 жовтня факс від пана-товариша Васильєва не зареєстрований. Лесь Танюк зазначає: “До речі, на самому бланку (фальшованого) факсу дату його відправки та позначення номера факсу, з якого і на який відправлено, відрізано. Отаких маємо прокурорів, отаких маємо в КПУ

генсеків...”

Якщо до таких кроків удається прокурор, каже жіночка з Донецька, то нам, донбасівцям, соромно, що ми за такого проголосували, вірячи, що юрист у юридичних питаннях себе “на висоті” проявить... А що вийшло з ним і з його дружком – паном-товаришем Симоненком? Сором та й тільки. Недарма ж у народі кажуть: “Мастить Федя медом, а Федь далі Федем”...

До фальшування був змушений признатися і пан-товариш Марченко Володимир Романович, депутат від Сумської області, округ 348. Лесь Танюк нагадує, що він невтомний мікрофонний борець за “правду” – член постійної Комісії у закордонних справах і у зв’язках з СНГ. Свою відсутність на сесії Марченко не заперечував. За нього його карткою проголосував колишній комуніст, а нині колега Марченка по соцпартії М.Лавриненко, Член Комісії з питань правової політики і судової реформи. Він пояснив, що помилився, “не зауважив”, що голосує чужою карточкою. Але Лавриненко злукавив, повідомляє Лесь Танюк, тому що 18 жовтня, перед голосуванням, із трибуни виступив народний депутат М.Ратушний від КУНу, який попередив, що готується фальшування і карткою відсутнього Марченка хоче голосувати його сусід. Отже, Лавриненко був попереджений – і все одно пішов на цю фальсифікацію.

Далі Лесь Танюк пояснює: “На засіданні Комісії з питань депутатської етики я навів генсекові КПУ П.Симоненкові цей аргумент. Генсек спокійно заперечив: “Ну, значіт, он етого виступлення не слишал, - может же человек отвлечся. Єслі человек говорит, что просто ошибся, ему надо доверять...”

Понад 30 депутатів із числа комуністів-соціалістів-аграріїв просто фальшувало голосування.

“А хіба ж їм соромно? – робить висновок жителька Донецька. – Відомо, що, починаючи від Леніна та Сталіна, комуністи завжди задурманювали народ, брехали йому, обіцяючи “світле майбутнє”, а якщо хтось про їхню брехливість одне слово сказав, – того в тюрму запроторювали. Здавалося, що комуністи вже занехали своє ремесло, що проти народу більше не виступатимуть, але так не сталося. Тепер самі себе картаємо, чому за них голоси віддали...”

12 листопада 1994 р. Григорій Граб.

ВСТУПНЕ СЛОВО (до книжки Володимира Паїка “Корінь безсмертної України й українського народу”.)

У наш дивовижний час, коли фундаменти московсько-большевицької імперії - смертельного ворога України - повністю потріскали, а сама імперія, судомно захитавшись, покотилася до свого ганебного кінця, розвалившись нарешті, мов картковий будиночок, коли лихі імперські сили докладають відчайдушних зусиль, щоб ту імперію під перефарбованими прапорами відновити, реставрувати і згідно із задумом фанатичних апологетів імперського спрута зробити її ще могутнішою та більшою через розширення її кордонів і додаткове поневолення багатьох волелюбних народів, коли боротьба за українську державну суверенність увійшла у вирішальну фазу, а народ український пройнятий тривогою за свою долю і державне існування, проте водночас і окрилений великими надіями та гарячими сподіваннями на свою прийдешність, виходить у світ із друку ґрунтовна праця ученого Володимира Паїка -

вагомий плід його довгорічних копітких досліджень - п.н. “Корінь безсмертної України й українського народу”.

Сама назва праці вже певною мірою декларує, що стало її змістом. А далі - глибокодумні вислови визначних людей, вміщені на початковій сторінці твору. Вони додатково вносять ясність про те, що автор розглядає наше минуле - історичний шлях українського народу, символічно назвавши свою працю словом “Корінь...”

Навіть для невтаємниченої людини, а тим паче для громадянина, який має власне бачення і розуміння суспільно-політичних подій та явищ, котрий намагається з'ясувати процес розвитку й поступу, ясно, що без ґрунтового чи хоча б загального знання нашого минулого, без визначення того, яке наше “коріння”, ми не можемо збагнути нашої сучасності, а вже ніякою мірою, не враховуючи першого та другого, неможливо прогнозувати й визначати наше майбутнє.

Кожна людина має право на власну думку, або, як у народі мовиться, - “усяка голова має свій розум”. Так було споконвіку. І в той же час є численні середовища з узгідненими поглядами, глибоко аргументованими, отже, можна їх назвати, з нормальними поглядами, і ті погляди укладаються у спільне річище.

І в той же час світ не без скептиків, які гордовито називають себе “реалістами” і до категорії недругів себе аж ніяк не відносять. Для них історія - щось маловажне. Вони найголовнішими вважають “проблеми сьогодення”, усю увагу спрямовують переважно на розв'язання насущних справ, отже, на матеріальний побут, на задоволення “шлункових потреб”.

Українські патріоти, тобто справжні реалісти, сьогодні наголошують на тому, що й про день сьогоднішній забувати не слід, але найголовнішою для нашого і майбутніх поколінь справою є **ДУХОВНЕ ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІЇ**, без якого на справжні успіхи й на подолання усіх знегод розраховувати не можна. Без духовного відродження нації і новопроголошена Українська Держава не зміцніє, а буде хитка, і суспільство наше не започаткує здорового духу. Лише в духовному відродженні нації коріняться наша сила, розквіт і процвітання, наша непохитна могуть.

Крім “скептиків-реалістів”, що нехтують історією, є ще інша категорія громадян - непоінформованих або з викривленими поглядами. Та, щоправда, невеличка група, не даючи собі труда належним чином вникнути в суть справи, твердить, що нібито самостійну Українську Державу “маємо без пролиття краплі крові”. Такий необґрунтований погляд є запереченням чи навіть і звинуваченням у бік тих, які доводили й доводять, що даром ніщо не дається, а державну самостійність, котра єдина є твердим гарантом життя і розвитку нації, здобувається лише безпощадною боротьбою. І тут слід відповісти на запитання: чи насправді так легко здобуто (поки що задекларовану) державну незалежність?

Відповідь однозначна: за волю народу, за державну суверенність України проливали кров найкращі сини й дочки України - воїни княжої доби, славетне козацтво, жертвне стрілецтво ХХ сторіччя, карпатські завзятці-січовики, революційні борці ОУН, безстрашні вояки УПА. Кров патріотів, що грудьми на захист України ставали й життя за Вітчизну віддавали, - свята. Вона не пропадає марно, а, пролита за Батьківщину, творить національні міфи й легенди. Кров'ю Героїв написані наші національні заповіді, що протягом віків сіятимуть дороговказами на шляху нашої нації.

Погодившись із думкою, що духовне відродження нації і на сьогоднішній день, і на завтрашній, і за життя прийдешніх поколінь найпотрібніше, у допитливого

громадянина може виникнути запитання: а що ж таке духовне відродження? У зміст духовного відродження входить безліч складових елементів: між ними й такі, як національно-патріотичне виховання, прищеплення сучасним і майбутнім громадянам високих морально-політичних якостей, культивування християнської Правди, що стала основою нашого буття, нашої віри, розвитку й поступу, політично-громадянське прозріння, домінанта духу над матерією, відчуття і розуміння потреби самозахисту нації перед чорними силами, що, руйнуючи душі, силкуються перетворити нас в етногафічну масу й знищити. Це безперервна боротьба за сонячну свободу, яка протягом нашої історії мала найбільшу ціну.

Взірець відродження українця показав наш Духовний Батько Тарас Шевченко в особі одного з героїв своєї поеми “Гайдамаки” - покірливого раба, “хамового сина” Яреми, що став Галайдою, борцем за Народну Справу.

Немає найменшого сумніву, що у процесі духовного відродження нації дуже важливим і необхідним фактором є ознайомлення з нашим минулим, з нашим корінням. З коріння ми черпаємо животворну силу, яка робить народ могутнім, творить громадян, сталить їх волю й розум. В історії живе “дух, що тіло рве до бою” (І.Франко), із сторінок анналів довідуємося: “Хто ми?.. Чий сини? Яких батьків? Ким? за що закуті?”... (Т.Шевченко).

Треба пам’ятати, що й за історичну Правду слід вести боротьбу. Мусимо знати, що про нашу минувшину пишуть і наші вороги, котрі несусвітніми “дослідженнями” силкуються викривити наше минуле, подаючи його у кривому дзеркалі. До боротьби з чужинецьким, ворожим насиллям у царині історичної науки мусить виступати загін наших учених.

У процесі викривлювання нашої історії головну роль відіграли й відіграють російські “мужі науки”, які не задля істини, а в ім’я імперських інтересів намагалися і досі намагаються перекрутити наше минуле. Злочин проти об’єктивності у ділянці історичних наук учинили не лише фальсифікатор М.Погодін, а й величезна плеяда “старших братів”. Гострих слів не щадив на їх адресу Т.Шевченко. Згадуючи й даючи оцінку Переяславським угодам (1654) поет писав: “Отаке-то, Зіновію (мається на увазі Богдан Хмельницький), Олексіїв друже! (мається на увазі цар Олексій Михайлович). Ти все оддав приятелям (москалям), А їм і байдуже, Кажуть, бачиш, що тоте Таки й було наше (московське), Що вони тільки наймали Татарам на пашу Та полякам...”

Великий Кобзар дуже часто звертався до минулого України, даючи об’єктивну оцінку людям і фактам, розуміючи, що історична правда найповнішою мірою укріпить фундамент нашого національно-патріотичного виховання, яке є однією з найосновніших складових частин **ДУХОВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІЇ**.

У праці Володимира Паїка зібрано не тільки багатющий матеріал для наукового роздумування - у ньому заохочувальна і, можна сказати, спонукальна сила для тих, кому об’єктивна історична правда лежить на серці, сила, що манитиме багатьох учених у далекі історичні мандри, у мало чи й зовсім ще не звідані пласти...

Автор дав творові безпретензійну назву “Корінь...”. Саме це слово нагадує нам рослину, яка його має і мусить мати. Коріння, як звичайно, у землі, здебільшого воно невидиме, але без нього рослина загине, не маючи можливості пити соки землі - живильний матеріал, необхідні засоби для життя та існування. Корінь тісно пов’язаний із землею. Вивчаючи корінь, треба вивчити і землю, з якою він найтісніше пов’язаний. Коріння - це наша історія, багата подіями, здобутками та втратами, перемогами і трагедіями... Там, де коріння сильне, - то й дерево сильне, воно бурям і стихійним

силам ставить свій могутній опір. Звісно, що сила дуба зберігається не лише в його крислатих гіллях - неподатних і стійких, а й - і то головним чином – у корінні. Перекотиполе з никлим корінням безсиле в бориканні з вітрами, які ганяють його, тому нарешті воно, покуйовджене й дочиста змарніле, закочується у провалля, стаючи погноєм іншої рослинності...

Із сторінок праці В.Паїка ми дізнаємося, що ми - український народ - походимо від найдавніших предків, які були господарями нашої землі, що наші найдавніші прапращури дали початок іншим етнічним відгалуженням, що виконували свою Богом визначену місію у світі.

Науковий твір В.Паїка - плід довголітньої праці. Це щедрий дар сучасникам і нащадкам, які протягом тривалого часу черпатимуть у ньому насагу й палке бажання служити Матері-Україні.

Київ-Львів, 1994 р.

ДІАСПОРА НА СЛУЖБІ УКРАЇНИ

Найголовніша мета української діаспори – зберегти свою національну ідентичність і самовіддано служити Україні. Кожний український патріот сприймає ці слова як провідну зірку на життєвих перехрестях. І незважаючи на все, погодьмося, що, враховуючи нашу емігрантську дійсність, цю незаперечну істину слід пропагувати серед загалу.

Аніж приступити до детального розгляду запланованої теми, дозвольте поділитися кількома вступними зауваженнями.

Саме слово діаспора закріпилось за більш чи менш чисельними середовищами українських поселень на всіх континентах, у країнах, котрі поза межами колишнього СРСР. А якщо докладніше висловитись, то слід підкреслити те, що тут ідеться про так звану Західну діаспору, оскільки нещодавно появився новий термін Східна діаспора, а під цією назвою мається на увазі багато численніші поселення (можливо, 10-12 мільйонів і більше) – українців, що проживають у Російській Федерації та в інших донедавна так званих союзних республіках. Між Східною і Західною діаспорами є величезна різниця у всіх сферах суспільного життя, і їх треба розглядати окремо.

Розглядаючи Західну діаспору, слід звернути увагу, що найбільші українські поселення розміщені передовсім у Сполучених Штатах Америки, далі – у Канаді, а відтак - у країнах Південної Америки (Аргентина, Бразилія), та незначні щодо кількості українців – українські середовища (острівки) у Центральній Америці. За заокругленими підрахунками в Америках (Північній, Південній і Центральній) українці становлять до трьох четвертих (тобто біля 75% всього українського діаспорного населення на Заході, на Далекому Сході та на п'ятому континенті. В Європі найбільше українців проживає у Великобританії (за недавніми підрахунками – біля 30 тисяч, хоча є відомості, що за останні роки ця цифра могла скоротитися до 50%). В інших європейських країнах є невеликі скупчення українців у Німеччині, Франції, Італії, Іспанії, у країнах Бенілюксу, в скандинавських і інших країнах, і нарешті у країнах, що донедавна входили у так званий блок “соціалістичних країн” (Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина, Румунія і Югославія). Невеликі українські поселення є в країнах Азії та Африки, а на п'ятому континенті (Австралія, Нова Зеландія й Океанія) українського населення нараховується біля 30 тисяч, за деякими

не підтвердженими підрахунками – до 40 тисяч). У загальному ж підсумку в Західній діаспорі проживає понад 5 мільйонів українців, а це значить, що наших громадян є удвічі більше, ніж усього населення у такій державі, як Латвія, або у півтора раза більше, як у Литві.

Подаючи ці загальні демографічні дані, з прикрістю усвідомлюється, що, либонь, немає точних підрахунків, а такі треба б робити хоча раз на п'ять років, щоб мати ясну картину про те, чи чисельно росте населення української Західної діаспори, чи скорочується, чи втрачаємо, і скільки, у висліді асиміляційних процесів, урешті, скільки є українців у світі, українського походження людей, але вже не українськомовного. Точні чи приблизно точні підрахунки нашого земляцтва, його характеристика, статистичні дані, які висвітлювали б наші середовища за статтю і віком, за заняттями та професією, за освітнім і культурним рівнем, за наявністю громадських і інших структур, за змішаними родинami тощо. Все це дуже потрібне для планування і проведення певних дій, спрямованих на збереження ідентичності, для духовної чи матеріальної допомоги, для спілкування з різними середовищами, щодо туристики до країн батьків і дідів тощо.

З'ясування демографічного становища у Західній діаспорі - це загальноукраїнська справа, а це значить, що хоча саме ми повинні цими питаннями займатися, але ми повинні подавати ініціативу, а в міру можливості, підключати і наші кадри до тієї праці.

Висвітлювати питання Західної української діаспори в історичному аспекті – це велетенська тема, і вона не є змістом цієї доповіді. Тут ідеться про те, щоб заторкнути й дати об'єктивну оцінку певним подіям і фактам відносно невеликого відтинку часу, конкретно – відтинку останніх чотирьох років.

В центрі уваги світових чинників, а зокрема нашого земляцтва за межами України, були події історичної ваги, які мали місце у нашій Батьківщині. Відомо, що в результаті Першої світової війни та революцій почала розпадатися російська імперія – наш найлютіший ворог, але процес повного її падіння припинили комуністичні більшовики на сімдесят років і, нарешті, той процес закінчився розвалом СРСР у 1991 році. І після Першої світової війни і після Другої мільйони наших громадян опинилися за межами України, за кордонами московсько-більшовицької імперії. Тим мільйонним масам мету й шляхи до кращої долі вказували й по сьогодні вказують українські націоналісти. У Західній діаспорі, завдяки невтомній праці наших видатних громадсько-політичних діячів, поутворювано цілий ряд могутніх структур, а серед них не тільки збережено, але й розбудовано ОУН з-під стягу Степана Бандери, яка підтримувала українські маси на дусі, вселяла глибоку віру в боротьбу за Українську Суверенну Соборну Державу на рідних землях, проводила широкомасштабні акції по інших країнах, а для борців на Рідних Землях додавала наснаги й витривалості у всіх національних діях.

Боротьба проти окупантів на рідних землях мала велетенську підтримку з боку національних сил Західної української діаспори. І раптом – розпадається злочасна московсько-більшовицька імперія, а після серпневого путчу у Москві, 24 серпня 1991 року, Верховна Рада України проголошує Україну незалежною Українською Державою, підкріпленням цього стає славетний Референдум 1 грудня того ж року, акт надзвичайно великої ваги, який – скажимо одверто – здивував увесь світ, а в першу чергу всіх українців у діаспорних поселеннях. І тоді в українських середовищах поширювалась думка: маємо Україну без пролиття крові... Біда в тому, що таке

говорили не лише ті, які не симпатизували націоналістичному рухові, але й дехто з наших прихильників. У дальшому розвитку тієї думки почало виникати, фальшиве за своїм змістом, метикування: а чи потрібна була боротьба УПА, яка потягла за собою великі фізичні жертви? Чого доброго, можливо, дехто готувався ставити українських націоналістів на “суд історії”. З тим фальшивим поглядом треба було боротися і, як повідомляють Друзі з Великобританії, а за ними й інші, – та шкідлива плутанина мізків уже припинилася. Це добре, але нам слід це явище з’ясувати до самого кінця. Чим пояснити, що греміальною більшістю за незалежність Української Держави проголосували... комуністи, обрані до Верховної Ради ще за існування імперії? Перша відповідь, що комуністи – це ті щурі, які чимдуж покидають потопуючий корабель. Вони довідалися, що їх найбільшим ворогом у Росії є Борис Єльцин – щоправда, колишній комуністичний діяч, але з тріском вишпурнений із лав компартії. Комуністи знали, що з ним непереливки, він каратиме безпощадно. Рятуючи себе, слід якомога скоріше відриватися від Росії, а в Україні як-небудь таки проіснувати фізично вдасться. То настав дуже важливий час. Тоді треба було використати цю обстановку і пошвидше повипахати комуністів із різних насиджених державних постів. Хто це мав в Україні зробити? Очевидна річ – антикомуністичні сили, одне слово, так тоді звані демократи, які встигли побудувати власні, хоча не дуже тривкі, проте, можлива річ, і достатні структури. Правду кажучи, це треба було зробити націоналістам, але націоналістичні ряди в Україні були так сильно понижені, що це було не під силу. А найголовніше те, що так звані “демократичні” українські сили повірили, що комуністи покорилися, що опору вже ніколи ставити не будуть, отже, можна їм усе простити, можна залишити їх, мовляв, не годиться проганяти “добрих і практичних спеціалістів”. А ті “спеціалісти” - комуністи робили все можливе, щоб триматися своїх попередніх місць. Та що казати? У Львівській області за “благословенням” лідера Руху В.Чорновола при державних постах збереглося 60% “колишніх”, не прогнано ні одного голови колгоспу, радгоспу і т.д. А на Сході України зняття комуністів з державних посад зовсім не практикувалося.

Саме тоді, коли українські комуністи попали у стан шоку, треба було негайно розпочати нові вибори до справді українського парламенту, розпустивши на законній основі попередній парламент (Верховну Раду), вибраний ще за часів імперії, отже, недійсний. До цього не змагав і сам Кравчук, намагаючись лавірувати, і це його лавірування дороге коштувало, навіть після того, як тиждень по Референдумі і президентських виборах він подався до Біловезької пуші, щоб там творити монстр під назвою СНД. Сам Кравчук пояснював, що СНД - це має бути поміст для точного розподілу майна між Україною і Росією та іншими колишніми союзними республіками, а москалі і тоді і тепер вважають, що СНД – це поміст до відновлення імперії (російської) під будь-якою назвою і вивіскою.

Наші так звані українські демократи виявились дуже нерозумними, наївними, можливо, боялись, що доведеться їм покинути нардепівські пости, злегковажили нагодою – утворити справді український парламент, а большевики припишкли і ждали слушного моменту. Вони почали обкрадати Україну, кинулися до економічних операцій з підставними назвами тощо. А тим часом наші демократи дивились і підсміхались, як то большевики приймають український синьо-жовтий прапор за державний, приймають Гімн “Ще не вмерла Україна”, погоджуються на (як вони тепер кажуть) “бандеровський” Тризуб. Наші демократи дивились на зовнішню форму, а не на те, що під тією формою ворог намагається укривати. Врешті, комуністи “вилізли з

окопів”, ніби розділилися на “чистих комуністів” і на “соціалістів”, тепер поскидали синьо-жовті нардєпівські значки, все ведуть російською мовою, санкціонують комуністичні походи, інколи “зникають” серед невідомих обставин, чесні українці. Одне слово, комуністи пруть до імперії, поставивши під сумнів даліше існування навіть задекларованої (чи як її називають паперової) Української Держави.

Вчинив непростимі злочини й сам Президент, тепер почав опам’ятовуватися, але пізно. Це ж він довів до кримської бочки пороху, це ж він не допустив до відкритого суду над злочинами комуністів в Україні, одне слово, явно чи напівявно, підпираючи тим “комуністичних товаришів”, які тепер і над ним познущалися. А весь час він чванився, що “не допустив до кровопролиття”. Одним реченням кажучи: комуністи державної влади в Україні ніколи не віддавали, а демократи не зуміли її взяти, а тепер комуністи докладають зусиль, щоб ту їхню владу ще й санкціонувати, тобто признати їх як тих, що разом з іншими, збираються боротися за “світле комуністичеське будуще”.

Що залишається далі демократам робити? Далі боротися за прапор, за Тризуб, за українську мову... лише не за державну владу. Такий результат.

У такій ситуації одним з головних завдань нашої Діаспори: пильно стежити за тими всіма процесами, котрі відбуваються в Україні, далі, на основі правдивої інформації та аналітичних даних, прогнозувати дальший хід політичних подій в Україні, робити відповідні висновки і разом із нашими друзями в Україні виробляти план дальшої діяльності, тобто вести ту працю, яка під силу (і за призначенням) українським націоналістам. Іншими словами, беручи до уваги те, що боротьба за українську суверенну державність не скінчилася, а набрала гострих форм – не покладати рук, не заспокоюватися, а продовжувати боротьбу й діяльність до досягнення повної Перемоги українського народу.

І в діаспорних середовищах, а навіть в Україні подекуди після 1 грудня 1991 року поширювано думки, що, мовляв, усе вже досягнено, треба чимшвидше легалізуватися, можна знизити темпи діяльності, а зрідка прихоплювалось і ставилось під сумнів, а чи взагалі Організація Українських Націоналістів далі потрібна, адже... “маємо Самостійну Державу...”. Зразу слід підкреслити, що свідомий націоналіст такого не міг допускати, оскільки своєрідним доповненням першої точки Декалогу є десята точка, яка наголошує на тому, що після здобуття державної суверенності треба Державу укріплювати. Це повинні робити відповідні сили, мобілізовані українськими націоналістами. При тім слід підкреслити й те, що за припинення діяльності націоналістів, а то й за розпуск, чи саморозпуск Організації ратували й підшептували наші вороги, а дехто із так званих лідерів так званого “демократичного” руху в Україні брав на себе ганєбну й непростенну роль, заявляючи, що ОУН – це “пережиток історії”, що вона нікому більше не потрібна, відігравши у попередніх роках свою велетенську роль. При тому й вороги радо підхоплювали такий погляд, намагаючись “вбити клин” між українськими націоналістами – учасниками національно-визвольної боротьби і шістдесятниками, семидесятниками та іншими борцями за Українську Справу, але вже не збройними виступами, а боротьбою за “людські права, за демократичні перетворення” тощо.

Друге і не менш важливе завдання Діаспори – це і надалі зберегти організаційні структури, підсилювати їх діяльність, а загалом акцентувати, що ворог докладатиме гігантських зусиль, щоб ставити Україну у важке становище, щоб робити перешкоди в нашому державному будівництві, щоб завдавати нам якнайбільших ударів в ім’я своїх

імперських інтересів. Висновок такий: не тільки скорочувати наші структури, а розбудовувати їх і повною мірою укріплювати.

ОУН є всесвітньою Організацією, вона є скрізь там, де є хоча б найменші скупчення українських людей.

Третьою справою є упорядкування у сфері фінансів, помножувальної техніки й технічних засобів узагалі та бібліотек. Мається на увазі те, що до наших Друзів у Діаспорі нерідко звертаються за фінансовою чи будь-якою іншою матеріальною допомогою так звані “великі національні діячі” і дещо отримують, іншими словами обдирають, а потім “шукай вітра в полі”. Був випадок у Канаді, коли поміч від окремих патріотичних громадян таку допомогу (нібито на добру справу) отримав колишній запеклий комуніст, а в іншій місцевині (теж у Канаді) агент “легалістів – ОУН в Україні”, показуючи свої друковані репильки просив 800 доларів, і то на видання такої газетки-репильки, яка піддавала нищівній критиці всю революційну ОУН і її активістів.

Фінансово-матеріальну справу треба полагоджувати компетентними людьми і перевіряючи “прохачів”, а передовсім – централізованим способом. Прохання завести строгий облік і контроль за рухом фінансів та інших матеріальних цінностей.

Треба вважати опущенням і великим недоліком те, що досі ОУН у Краю не має своєї друкарні, в якій могла б друкувати публікації газетні, журнальні, книжкові (усіх потрібних розмірів). Діаспора повинна у цьому допомогти.

У Західній діаспорі по окремих Теренових Проводах слід наладати або щомісячний, або щодвомісячний “Інформаційний Бюлетень” виключно для інформації наших кадрів (для внутрішнього користування), у якому треба б подавати внутрішню інформацію (за винятком тієї, яка не підлягає широкому поширенню), в кількості 100-300, а найбільше 500 примірників (на малій друкарській техніці, - ксерокси, ротатори тощо).

Дальше звертати увагу на інші національні громадські структури, поширювати в них ідеї українського націоналізму, вести відповідну пропаганду, підтримувати на душі тих, хто після найменшої невдачі розгублюється. Не дозволити, щоб у наших українських середовищах поширювались чужі елементи, наклепи й інші видумки з метою сіяти сумяття, апатію.

Особливу увагу звертати на молодіжний сектор, притягаючи до наших молодіжних структур нашу молодь і проводити для молоді ідеологічно-політичні вишколи. Домовлятися з Краєм про висилку молоді під час вакацій на вишколи чи просто для знайомства з Батьківщиною.

Проводити заходи для підвищення дисципліни та порядку. Боротися із байдужістю, з безактивністю, дбати про повсякчасний інтелектуальний рівень. Нам потрібні не лише бізнесмени, але не меншою мірою інтелектуали, фахівці високих розрядів. Культивувати побратимство серед наших Друзів, поширювати самопоміч між нашими громадянами тощо.

Накінець – кілька слів про Східну діаспору:

Головну роль у праці в середовищах Східної діаспори повинен виконувати Край з огляду на зв'язки, а Західна діаспора повинна в тому допомагати. Праця із середовищами Східної діаспори у початковій фазі.

Найважливішим є нав'язування контактів з тими середовищами, які потрібних контактів ще не мають, і підкріплювати контакти, де вони ще неміцні. У Східній діаспорі є такі структури громадського типу, культурно-освітнього, подекуди

появилися (повинні появитися, наприклад, у Казахстані, українські школи, чи шкільні українські курси), дуже рідко появилися “Просвіти”. У Москві і ще в кількох центрах є перші дуже скромненькі публікації, газетки, листівки. Цього всього вкрай мало.

Коротше кажучи, найголовніше – контакти. Після чого зібрати всю інформацію про українські середовища у Східній діаспорі. Можливо, порекомендувати, щоб при Крайовому керівництві покликати до життя відповідну референтуру чи Комісію для справ Східної діаспори. На це мусять бути відповідні фонди для поїздок у країни колишнього Советського союзу, приймати підданців із тих республік (оплачувати їм дорогу), наводити зв'язки. Далі використовувати поштовий зв'язок. Можливо, така референтура мала б появитися в системі КУН.

Друге, не менш важливе питання, а властиво, найголовніше – це повернення наших громадян із країн Східної діаспори на Україну. Це, властиво, треба б вирішувати на державному рівні, але слід комусь (очевидно, нам) про це дбати, підказувати через наших нардепів, інших впливових людей, при зустрічі з високими політично-державними діячами. Можливо, треба розгорнути цілу акцію під назвою “За повернення на Рідну Землю”, в першу чергу тих, що в примусовому порядку були депортовані і тепер треба їм надати поміч. Знов же – державними засобами.

Болюче є те, що попередній Президент (можливо, щоб приподобатися німцям і отримати від них якусь поміч) почав закликати німців і то тих, що в Україні ніколи не проживали, а вік свій коротали по Сибірах, щоб вони поселялись на Півдні України. Це заздалегідь закладена вибухівка, яка може розірватися після довгих років і принести Україні шкоду. Згодом німці знов можуть висувати свої претензії до України, мовляв, вони мають в Україні право, законно їм надане. Це злочин супроти своєї нації. А тому злочин, що чужоетнічний елемент буде зростати на шкоду Україні. Натомість, переселяючи українців із країн Східної діаспори, ми збільшуємо чисельно наш народ, а зменшуємо чужоетнічні елементи, які поки що користі нам не приносять, а можуть завдати шкоди.

Тема Східної діаспори – дуже важлива і специфічна, вона вимагає окремого (на науковому рівні) розгляду.

Слава Україні!

ТУРБОТА ПРО СЬОГОЧАСНЕ І МАЙБУТНЄ

Ми часто звертаємося до літературної спадщини Шевченка, шукаючи в ній спасенних думок і помислів, відповідей на пекучі запитання чи, врешті, конкретних закликів, указівок, порад, побажань...

І знаходимо. Шевченко писав:

*“Мені однаково, чи буду
Я жить в Україні, чи ні.
Чи хто згадає, чи забуде
Мене в снігу на чужині –
Однаковісінько мені...”*

*Та не однаково мені,
Як Україну злії люде
Присплять, лукаві, і в огні
Її, окраденую, збудять...*

Ох, не однаково мені.”

Шевченкові слова – це осуд байдужості, якою страждає деяка частина українців. На превеликий жаль, і поза межами України, і в Україні нерідко можна зустрітися із цим негативним явищем. З ним треба боротися, хоча повної надії на цілковите викорінення байдужості не можна мати.

За жодних умов український націоналіст не може бути байдужий до національної долі. А якщо брати це і в особистому аспекті, український націоналіст не може бути байдужим щодо того, як його охарактеризує прийдешність за його дії чи бездіяльності, що про нього скажуть нащадки, що скаже Історія – яка є не лише вчителькою життя, але і найсправедливішим Суддею. Історії не попросиш говорити про себе позитивно, не підкупиш її, вона, як кажуть, усе розставить по своїх місцях. Якщо хтось скаже, що йому все одно, що скаже про нього історія, якщо хтось сповідує погляд “після мене хоч би і потоп” – це не націоналіст, а нікчемна людина. Людина повинна робити добро, націоналіст повинен зберігати моральні якості націоналіста, дбати про чистоту політичної лінії, відстоювати честь Організації, членом якої він є.

Знаємо, що покликана до життя Організація Українських Націоналістів у 1929 році під головуванням полковника Євгена Коновальця – нашого Національного Героя – скоро здобула великий авторитет у народі, стала на передньому краї у боротьбі українського народу за українську суверенну державність, не покинула України, коли на неї нахлинула московська комуністсько-більшовицька навала. ОУН мобілізувала сили народу на боротьбу за збереження національної ідентичності, захищала народ від ворожих ударів, несла слово Правди, вселяла віру у щасливе прийдешнє...

ОУН (революційна) здобула велетенський моральний капітал, на якому можна ще прожити деякий час, але ніхто з націоналістів не має права користати з цього здобутого (часто-густо, ціною крові та життя) капіталу, націоналіст мусить той капітал примножувати копіткою працею. При тому повинен, як зіницю ока, берегти честь, гідність і чистоту націоналістичної лінії, яку визначили нам Великі Попередники – наші Провідники. Українського націоналіста зобов’язують націоналістичні морально-етичні засади, які оберігають націоналістичний рух від звиродіння, а в кінцевому висліді – від падіння.

Найвищого свого розвитку досягнула Організація Українських Націоналістів Степана Бандери під час Другої світової війни та ще й десяток років після її закінчення. ОУН вела широку пропагандивну і роз’яснювальну працю, проводила консолідаційні процеси у політичній сфері, врешті змобілізувала народні маси й зорганізувала збройну боротьбу проти двох найпотужніших ворожих сил – гітлерівських окупантів і московських комуністсько-більшовицьких імперіалістів – найлютіших ворогів українського народу.

За час свого існування ОУН побудувала струнку теоретичну основу, що стала надбанням усього українського народу. ОУН здобула велетенський досвід, який дається нелегко, але стає вагомою частиною озброєння народу в боротьбі за державну суверенність, котра є ефективним гарантом не лише процвітання української нації, але і її існування.

Мусимо пам’ятати і те, що народ і в минулому, і тепер, і в час політично-економічної скрути покладає надії на ОУН, народ вірить, що та ОУН, яка весь час брала народ під свій захист, вона справиться із завданням, які сьогодні висуває саме життя.

В останньому десятилітті нашого (XX-го) віку сталися дві події велетенського

значення: почала розсипатися московсько-большевицька імперія і проголошено утворення української державності 24 серпня 1991 року – значущий акт, підтверджений Грудневим референдумом, тобто виявленням волі українського народу жити в окремій Українській Державі, самостійній і ні від кого незалежній.

Кілька днів пізніше відбулась зустріч у Біловезькій пущі: Президента України Кравчука, Президента Російської Федерації – Єльцина і Прем'єр-міністра Білорусії Шушкевича. На тій історичній зустрічі підписано Акт ліквідації ССРСР і визнано, що Україна, Росія і Білорусь – це окремі та рівноправні держави. Той важливий документ треба брати на озброєння, його не можна відкидати. І тому дивує те, що засуджено Біловезьку зустріч узагалі. Засуджувати треба покликання до життя СНД, тимчасову структуру, яка, за твердженням Кравчука, мала бути органом для остаточного розподілу того, що залишила московська імперія (отже, – розподіл!), хоча згодом Єльцин почав інтерпретувати справу так, що СНД повинно бути своєрідним помостом до відновлення імперських міждержавних структур, тобто – до остаточного відновлення імперії, очевидна річ, під іншою назвою, але з однаковим змістом, як це було за часів ССРСР. І цю сторінку Біловезької угоди треба критикувати, треба відкидати.

Щоправда, не з націоналістичного боку, а з боку людей недалекоглядних посипались “твердження”, що “маємо Україну без проливу краплі крові”, а це значить, що і УПА не була потрібна, і діяльність ОУН була зайвою, бо “маємо те, чого прагнули, і так просто...” Таке “твердження” було ввигідь передовсім ворогам – Москві і її агентам, бо це було по націоналістичних позиціях. Слава Богу, що (таки завдяки праці наших Друзів) ця фальшива “теорія” дістала в лоб і її поширюють лише “ботокуди” – перевертні, які комусь таки служать, невідомо-кому, а лише ясно, що не Україні.

У відновленій Українській Державі, а просто сказавши, задекларованій, національно-демократичні сили розгубилися, повірили, що комуністи вже стали ягнятами, зрештою, за їх згодою вишвирили ідола Леніна із салі Верховної Ради України, а комуністи поначіпляли синьо-жовті прапорці і тризуби. Вони, нібито стали порядними і чесними українськими громадянами, то за віщо їх проганяти, якщо вони ще й добрі спеціалісти? Саме тоді пішов скритий наказ комуні: грайте роль українських патріотів, бережіть насиджені місця у державному апараті, дислокуйте гроші за кордоном, крадіть і все це робіть під прикриттям національно-державної роботи...

Подумки звернімося своїм зором у минуле: ОУН ніколи не була партією, ОУН завжди стояла вище партій, але в той же час ОУН проникала у різні громадські структури, тобто ішла до “Просвіти”, до “Рідної школи”, до протиалкогольного товариства “Відродження”, до кооперативного руху і т.д. ОУН використовувала всі можливі акції у сфері легальних установ, проводила в них відповідну працю, і в тому була сила ОУН. Тепер це якось призабулося, ОУН почала проявляти діяльність після страшної руйни в Краю самотужки, і інші політичні структури почали з нею менше числитися. Голова Руху Вячеслав Чорновіл ще в Ризі у 1990 році назвав ОУН “пережитком-мотлохом”, осудив її дії, але цього чомусь відповідальними людьми не було враховано, йому публічно почали націоналісти подавати руку, промовчавши його хуліганські вислови. Про це скоро дізналися інші і почали трактувати ОУН як силу, щонайменше собі рівнорядну. Заграли амбіції, дехто почав примазуватися до ОУН, почали авторитет ОУН використовувати для своїх вузько-партійних цілей. А з боку

націоналістичних діячів це ніби не добачувалося...

На першому Зборі Конгресу Українських Націоналістів 2-4 липня 1993 року в Києві Степан Хмара легковажно поставився до всіх учасників, називаючи їх не націоналістами, а (по крайній мірі) патріотами, незважаючи на те, що в салі були сотні справжніх українських націоналістів, його “висвистали” і викинули із приміщення. Хмара не вибачався перед націоналістами, а на Другому Зборі КУН-у 2-3 вересня 1995 р. тому ж Хмарі надають слово і то так, ніби нічого поганого він супроти українських націоналістів не вчинив, не зневажив, не образив, то що подумують інші члени-учасники політично-громадських структур? Вони скажуть, що націоналісти – це та крива й похила верба, на яку кози можуть скакати. Націоналісти “все простять”. Чи це правильно? Чи так поступали наші попередники? Ні, вони дбали про авторитет ОУН.

Створилася якась нічим невинуватана поспішність: до ОУН почали приймати будь-кого, без належної перевірки, а ще й не питаючи людей з Краю про рекомендації, про характеристику новоприйнятих, одне слово, пішов “курс на кількість”, а не на якість. І цим уже заподіяно великої шкоди. Проникнути до ОУН – справа “дуже легка”, кілька патріотичних фраз, патетика, підлабузництво відкривало шлях до тієї Організації, яка завжди якість ставила вище кількості.

Ворог, який за націоналістами дуже пильно стежив і стежить, прийшов до переконання, що тут можна понапихати “троянських коней” з тією метою, щоб проникнути в середину, а то й посісти певні місця і то на керівних шаблях...

Ворог, скажімо прямо – червона Москва ніколи не випускала з уваги українських націоналістів, вона знищила Бандеру, вона планувала проникати до середини ОУН, дезінформувати, розбивати, присилати “побажання з Краю”, щоб руками самих націоналістів понизити і дискредитувати Степана Бандеру, щоб таким чином послабити ОУН. Москва це робила весь час у минулому, і ми мусимо поставити запитання: чи тепер вона відмовилася від свого ганебного діяння на шкоду ОУН, а тим самим на шкоду Україні, її державній самостійності?

Ще в 1990 році КГБ післав Колесника–“Михайла” - нібито назначеного Горбовим “керівника”, до Лондону. Той підлий московський агент до того знахабнів, що викрикав на Провідника ОУН, хамським способом силкувався ввійти у довіру і далі робити свою юдину роботу на шкоду ОУН. Не говоримо вже про большевицьку акцію “Бумеранг” із перевертнем Панчишиним. Вся ця большевиками відрежисерована гра багато кого кинула у дрож, мовляв: де ж та пильність, де той розум, щоб не збагнути, що мається діло з підлим провокатором – агентом червоної Москви? Врешті, чому посипалися гроші для агентів? Де була революційна пильність?

І тут може виникнути питання: чи можна всіх поголовно відкидати, якщо вони у минулому були членами компартії? І в тому є явна націоналістична позиція: нікому не можна заборонити будувати Українську Державу, укріплювати її. Кожний має право будувати Державу. І в той же час пильно приглядатися, чи той хтось, не дивлячись на своє минуле, робить це щиро. Адже є багато комуністів учорашніх, які таки відмовилися від свого комуністичного талмуду і стали на становищі прихильників української державної суверенності. Адже Кравчук – колишній ідеолог компартії в Україні – сьогодні силкується підтримувати українську незалежність від Москви, а за кордоном прямо заявив, що він стоїть тепер на націоналістичних позиціях. Є причини йому вірити, хоча Коцюба відкинув свого часу свій партквиток, а потім підняв його з болота і поцілував. (Є й такі – раз пес, раз баран, а загалом – нікудишній осібняк). Візьмім Івана Плюща: він теж немаловажна шишка у минулому комуністичному

балагані, але тепер на словах відстоює незалежність України від Москви. Чи можна йому вірити? Можна, хоч і до нього варт придивлятися. Таких повно, і це непогано. Нам би мати українського “Бразавскаса”, який націонал-комуніст і, що найголовніше, – речник самостійної литовської держави, окремої від Москви.

Є в Україні комуністи вчорашньої дати, а тепер стали патріотами України. Але чи це значить, що їх треба приймати в ОУН чи в КУН? Аж ніяк!!! І в той же час до Організації поприймали багато учорашніх комуністів: лікаря Трача у Львові, з багатолітнім стажем, безумовно тепер патріотку Базилюк, але теж з комуністичним квитком у минулому і то на відповідальній роботі, а тепер Базилюк всіма силами захищає всіх колишніх комуністів, які оголосили себе націоналістами, бо це їй вигідно, бо, захищаючи колишніх комуністів, вона захищає себе і, коли хтось зверне на це увагу, вона (Базилюк) підвищує голос і репетує: ви що, хочете усунути Жижка, який, зрештою, і не був (не виявлено) членом компартії. Але був на атеїстичній роботі, згоду на яку мусили дати органи КГБ, перевіривши кандидата до найменших подробиць, до минулого, до того, як він виконуватиме роботу, як буде справлятися із своїми завданнями, які контролює і направляє КГБ...

Голова ОУН(з) професор Анатоль Камінський на зустрічі у Львівському театрі прямо заявив, що КУН – покликана до життя стараннями революційної ОУН – є малозначною структурою, та ще й до того в тому ж КУН-і є багато колишніх комуністів. Це говорять не лише люди з його крила, це відомо широким колам, і лише періодична атестація – очищення кадрів КУН-у може якоюсь мірою оздоровити цю Організацію. Про атестацію свого часу говорилося, але її не проведено.

ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ І НАШІ ПОТОЧНІ ЗАВДАННЯ

Увага світу прикута до останньої імперії – колишнього Союзного Союзу, який де юре нібито й не існує, але залишилися майже незаторкнутими всі його структури. Докладніше кажучи, світ цікавиться тими процесами, які відбуваються на території імперії. Одним словом, ті процеси, які настали й проходять, швидко чергуючись, можна назвати одним найкоротшим виразом: крах.

Коли появлялись імперії, розвиваючись і могутніючи, їх апологетами висувались теоретичні концепції – про незнищимість імперії, про їх вічність. Прийшовши до влади в 1933 році, Гітлер заходився будувати германську імперію, назвавши її Великонімеччиною, тобто підкреслюючи той факт, що з моментом запуску в дію політичних заходів (поки що це був процес об’єднання німців, повернення втраченого тощо) Німеччина якось ніби автоматично перетворюється у Великонімеччину. Появилась імперська теорія про тисячолітній Райх. Втовкмачували кожному громадянину, що Німеччина, чи тепер вже Великонімеччина, проіснує тисячу років, а це мало б вселити в кожного громадянина віру, що так саме воно й буде, що, докладаючи зусиль для досягнення того апогею, кожен уже тепер вкладає і повинен вкладати свою лепту для цієї імпозантної структури. Німеччина, чи пак німецька імперія, добивалась успіхів, і це ще зайвий раз нібито підтверджувало правильність висунутої націонал-соціалістами теорії. Вся біда в тому, що та (насправді фальшива) теорія полонила уми, а можливо, й серця, доволі великої частини німецьких інтелектуалів, чи псевдо-інтелектуалів, які в свою чергу насильним шляхом поширювали ту імперіалістичну теорію, і будь-яка її критика чи хоча б тінь критики кваліфікувалась ними й державно-політичними діячами як непростимий злочин, який

заслуговує на кару. Тисячолітній термін німецької імперії, будованої Гітлером і його численною партією, скоротився до 12-ти років. З історії знаємо, що інші імперії проіснували багато довше, наприклад, Римська – понад 1000 років, хоч і розвалилася в повному економічному розквіті; зникли з лиця землі імперії: Отоманська, Шведська, Іспанська, Британська й ряд інших. Історія доводить, що всі вони після деякого розквіту скінчили своє існування. Отже, є закономірна теорія про те, що імперії не були і не можуть бути довговічними, що вони з бігом часу доходять до свого часто-густо безславного кінця.

Виходячи з такого заложення, ми можемо твердити про те, що імперії не мають рації свого існування і, як правило, народів чи й рядові народів приносять страшну кривду, відкидаючи їх розвиток на багато років назад.

Сучасна політична думка світочів аж ніяк не сприяє виникненню та розвиткові імперій. Волелюбні народи, властиво, імперій не хочуть і нерідко погамовують творців імперіалістичних теорій і їх практичних дій щодо здійснення ними їх планів і великодержавницьких заходів. Світочі науки й учені доволі пильно стежать за всіма заходами, які можуть призвести до виникнення й процвітання нацизмів, які, як правило, сприяють імперіалістичним теоріям і практикам. Це треба мати на увазі і ніякою мірою національно-визвольним рухам, що фактично висуваючи національні дезидерати й аспірації, борються за справедливую справу, не намагаючись своїми нерозважними діями внести розлад у світову систему. Такі погляди побутують у світі вже довгий час. І колишня, щоправда, невдачлива Ліга націй, що мала покласти край міжнародним конфліктам, але, базуючись на ґрунті несправедливої структури світових відносин, створеної Версальським миром, мала своєю метою вести таку (миротворчу й справедливую) лінію, проте не могла через початкові засади вив'язатися від покладених на неї завдань, спасувала і світового миру не загарантувала.

На дещо справедливій основі побудована ООН (Організація Об'єднаних Націй), розпрацьовані нею положення, от хоч би “Декларація прав людини” й ін. Є якоюсь мірою нормуючим і стабілізуючим фактором у побудові міжнародних відносин. Тому-то, складаючи програми політичних партій і об'єднань, необхідно випрацьовані положення цією міжнародною Організацією брати до уваги. Якщо хтось цим нехтує чи не повною мірою враховує ці положення, стягає зразу на себе лавину нападок з усіх боків і тим самим приречений на невдачу. Треба особливо підкреслити, що хоч би найменше намагання будувати програми й політичні теорії, базовані на принципах нацистського характеру – зустрінуть спротив світової громадськості. Навіть сама спроба хоч би дещо запозичувати з екстремістських теорій – призводить до небажаних результатів.

І тут мені може хтось задати питання: а чому ж на початку тридцятих років світ таки погодився на розбудову нацизму в Німеччині, іншими словами – потурав тим імперським процесам, які в Німеччині мали місце?

Відповідь проста і тепер кожному ясна: йшлося про те, щоб у протигагу російській імперії, що прийняла вигляд большевицького комуно-фашизму, запрягнувши до свого імперіалістичного воза ряд одурманених людей з-за кордону, змальовуючи їм марево комуністичного раю, світової революції, тобто висунути на перше місце нібито принципи міжнародної справедливості й визволення робітничого класу з-під ярма капіталістичних акул. Заманлива ідея світової революції, заведення світової рівноваги й справедливості – заманлива ідея для експлуатованих людей – фактично грала на користь “країни переможного соціалізму”. Треба було проти

червоного диявола дозволити накопичувати сили коричневого чорта і довести до зудару між ними. Це не дарма наступник американського президента Рузвельта – Трумен у 1941 році заявив: треба так покерувати справами, щоб комуністи (він, здається, називав, як тоді в певних колах було прийнято – росіяни) побільше вбивали німців, а німці росіян, і тій стороні, яка слабнуче, надавати матеріальну допомогу й допомогу озброєнням тощо. Цими словами нібито з'ясовано оцінку світом большевицьких і гітлерівських екстремістів. Світ хотів, щоб зникли і німецький нацизм, і большевицький імперіалізм, і навіть японський мілітаризм, оскільки він починав бути загрозою, в першу чергу, для інтересів Америки.

Зупиняючись на німецькому нацизмі чи німецькому імперіалізмі, слід ще раз підкреслити, що його проблематика тісно пов'язана з процесами (як би це не виглядало дивним) в ССРСР. Історики тепер підкреслюють той факт, що до виникнення Совдепії ще за часів Леніна Німеччина відіграла не останню роль.

Це лише кілька вступних зауваг щодо російської імперії, яку треба трактувати з позицій історичних, геополітичних, соціологічних. Вже остаточно мусимо собі усвідомити, що ССРСР не виник на пустому місці, це і є логічне продовження російського імперіалізму, що нараховує сотні літ, тобто сягає своїми коріннями до Івана Каліти – “собірателя русских земель”. Совдепія – це тільки одна із видозмін тієї ж самої імперії. “Чисті” комуністи – і російські, і ті, що із суміжних земель, і ті, що з-за далеких кордонів, – були так заідеологізовані, що, попавши під заманливі заклики Маркса й Енгельса, фактично працювали на користь російського імперіалізму.

Чи можна, врешті-решт, виключати і таку можливість, що Українська Держава на рівних правах укладе військовий договір і з демократичною Росією, якщо вона насправді відмовиться від посягань на чужі території та відмовиться “визволяти” чужі народи?

Слід констатувати, що при наявності нуклярної зброї, яка впродовж останніх десятиліть є стримуючим фактором, безглуздою є всяка війна – і нуклярна і “чиста”, оскільки позитивного вислідку не дасть ні тим, на кого напали, ні тим, хто нападав. Переможців у майбутній війні, якщо б вона проти всякої логіки розв'язалася, не буде, а буде поголовне винищення всього людства, що заселяє нашу планету.

Україна проти всіляких війн. Україна (про це заявляють усі українські політики національного спрямування) не розв'яже війни, вона за повне знищення всіх ядерних арсеналів за умови, що ті арсенали планомірно й до кінця будуть знищені у всіх державах, де вони дислоковані.

Україна – вільна держава, зі своєю національною, а не накиненою сталінщиною атрибутикою, зі своєю економікою, зі своєю окремою дипломатичною службою і, що не менш важливе, зі своїми збройними силами, які нагадуватимуть усім світовим авантюристам, а в тому числі й російським імперіалістам (антидемократам), щоб не важились шукати свого щастя у поневоленні українського народу.

Розвалом російської імперії, що ще донедавна звалась ССРСР, кінчається ера імперій. Тепер відкривається на постімперіальному терені дорога волі та державності всім підкореним червоною Москвою народам. Новими обіцянками більш ніякого народу не заманити. Сам собі ворог той, хто з такою думкою не погоджується.

У світлі розглянутих аспектів несусвітність уболівальника за захист України очевидна. Леся Українка наголошувала: хто звільниться сам – свободний буде, як звільнить чужий – у неволю забере. Не можна сумніватися, що і той, хто наш захист гарантуватиме, хто про захист України дбатиме, силкуватиметься Україну на рівні

колонії тримати так, як це було до останнього часу. Лише та держава справді вільна й повноправна, що сама себе захищає.

Петро Дужий.

Довголітній політичний в'язень польських, німецьких і совєтських тюрем і таборів.

РОЗМОВА ДІДА З ОНУКОМ, НЕЩОДАВНО ПОЧУТА Й СЛОВО У СЛОВО ЗАПИСАНА...

Онук: Дідусю дорогенький! Чи доводилося вам бути в лісі і там вовків бачити?

Дід: У лісі я бував, але, слава Богу, з цими хижаками там не бачився і тобі від щирого серця бажаю з ними ані в полі, ані в лісі не зустрічатися.

Онук: Хіба ж вовки такі страшні?

Дід: Як тобі сказати? Не такі вони вже страшні, як небезпечні. Вовки свою хижацьку справу добре знають і розбишацтвом усеньке життя займаються.

Онук: А хіба великі звірі вовків бояться? Ну, скажімо, коні?

Дід: Коні – мирні тварини, вовків нібито й не бояться, але не бажають з ними зустрічатися, а тим паче конфліктувати.

Онук: Отже, вовки – агресори, вони займаються розбоєм, навіть на коней нападати відважуються, ну, а коні не агресори, вони мирні істоти?

Дід: Саме так.

Онук: А що роблять коні, коли на них вовки нападають? Хіба коні перед лицем небезпеки неспроможні себе захистити?

Дід: О, ні! У критичний час, коли смертельне лихо їм у вічі заглядає, коні вміють **ОРГАНІЗУВАТИСЯ І ОДНОСТАЙНО ДО БОЮ З ХИЖАКОМ СТАВАТИ.**

Онук: Дідусю! Розкажіть, будь-ласка, як вовки з кіньми **КОНФЛІКТУЮТЬ!**

Дід: Коли зграя вовків на одного коня нападе, кінь пропав. Вовки загризуть його. Загризуть вовки й кілька коней, якщо коні **СПІЛЬНОГО ОПОРУ ВОВКАМ** не ставлять. Інакше справа мається, якщо коні **ОРГАНІЗОВАНО ОБОРОНЯЮТЬСЯ.**

Онук: Дідусю, прошу розповісти про це докладніше.

Дід: Уяви собі таку картину: на леваді пасеться табун коней і лошат. Ну, табун, не табун, а так десятків зо два-три. Аж тут зненацька вовча зграя на них нападає, ну, скажімо, вовків два-три десятки чи й більше. Що роблять коні в передчутті смертельного нещастя? Вони чимдуж утворюють коло, головами стають досередини, задами назовні. В той же час лошат беруть усередину утвореного кола. Можна вважати, що коні чинять розумно, вважаючи, що лошата ще не мають належного досвіду боротьби.

Онук: А як боротьба між вовками і кіньми точиться? Що роблять коні?

Дід: Боротьба завзята, як мовиться, – боротьба не на життя, а на смерть. Якщо якийсь вовчисько намагається атакувати коня, то кінь його копитами так гримне межи очі, що вовк і хвоста відкинути може. Прямо кажучи: або здохне, або охота нападати на коня відпаде на все життя.

Онук: Коли постане питання, як рятувати життя перед напасниками (вовками, а можна ще сказати, перед імперіалістами), то тут вихід один – це і є **ОДНОСТАЙНА ОРГАНІЗОВАНІСТЬ!** У злагодженому гурті гарантоване життя членів того гурту, а тим самим життя кожної одиниці зокрема. Правильно я думаю, дідусю?

Дід: Дуже правильно думаєш, онучку. Я дивуюся і водночас безмежно радію, що

в тебе ще й вус не сіється, а ВИСНОВКИ вже вмієш робити, як доросла людина.

Онук: Дякую за похвалу, дідусю. Признаюсь: мені радісно на серці, але водночас тривожне почуття його кліщами стискає. Я лише перед вами свої думки виливаю. Чомусь соромно і боляче мені про те говорити перед старшими, перед носіями спасенних для нашого народу думок. Багато хто з них гарні слова вимовляє, до згоди закликаючи, але... все на словах і закінчується. І я б'юся з думками, задумуюсь над тим, чи на весь голос не поставити б перед ними питання: "Шановні рятівники життя! Чи не взяти вам, урешті-решт, за взірець одностайну організованість кінського поспільства? Невже на крутих поворотах, коли ЖИТТЯ У НЕБЕЗПЕЦІ, кінський розум перевищує ваш, вибачте, розум?"

1994 Григорій Граб

Передовсім добре поміркуємо та по щирості порозмовляймо ЧИ НАСТАЛА ПОРА РОБИТИ РЕВОЛЮЦІЮ?

Два мешканці нашого міста: Сергій Нетудирозум і Андрій Рубайгада повели дискусію на актуальну тему.

Сергій каже: Біда настигла, якої ще не було. Терпець уривається. Революцію робити треба!

Андрій, глибоко задумавшись, каже: Дозвольте вам, Сергію, задати питання: проти кого треба, на вашу думку, закликати громадян на барикади?

Сергій: Звісно, проти тих, хто біду накликав, тобто, проти нашої влади.

Андрій: Є таке прислів'я: "Бий свого, щоб чужий боявся". Прислів'я прислів'ям, а революція - діло дуже поважне. Невже тепер революція потрібна?

Сергій: Я й далі стою на своєму: треба, значить, треба.

Андрій: Гаразд. Поки що сперечатися з вами не збираюся, але, будь ласка, скажіть: в ім'я чого треба до революції вдаватися? Хіба мало є таких, що бажали б скористатися з нової революції? Це – передовсім, учораšní комуно-большевицькі верховоди. Чи не так?

Сергій: Ну, мені ще важко сказати, хто б міг прийти в нас до влади...

Андрій: Цікава ви людина, пане Сергію, ви ще сьогодні не знаєте, хто мав би в нас порядок заводити.

Сергій: Чому не знаю? Я таких конкретних осіб назвати ще не можу, але вважаю, що це повинні бути люди, які забезпечили б людей хлібом з ковбасою...

Андрій: І дешевою випивкою. Чи на так?

Сергій: Воно то так: нам потрібний дешевий хліб, недорогога ковбаса, ну, а про випивку я не кажу, випивки не треба.

Андрій: Коли ще був СРСР, тоді все це було, всього було вдосталь. Отже, треба б повернути назад до Советського союзу? В Союзі було б краще?

Сергій: Можливо, і так, я політикувати не збираюся, я хочу всього вдосталь за дешеvu ціну.

Андрій: Мені дивно, що ви за Союзом засумували. Московські верховоди всіх мастей - від комунарів до ліберало-демократів докладають зусиль, щоб Союз відновити, очевидна річ, і Україну під своє крило взяти?

Сергій: Я ще раз заявляю: я не політик, я скучаю за добробутом.

Андрій: Ви пане, Сергію, хотіли б, певна річ, знати, де той добробут забарився. Ви, здається, вважаєте, що він десь далеко, отже, не в Україні, а десь там, може, в Білорусії чи у Російській Федерації. Отже, де він?

Сергій: Я не знаю, мені і знати не треба! А твердо знаю, що у той час, як ми були разом, було легше жити...

Андрій: Краще було жити, коли наших братів і сестер на Сибір вивозили на животіння і вимирання? Краще тоді було?

Сергій: Мене не вивозили. Зрештою, про це тепер і призабулося...

Андрій: А краще було тоді, коли наших молоденьких хлопців гнали в Афганістан, чужу землю для Москви загарбувати. Чи Україні був потрібен отой Афганістан? Кому він був потрібний? Україні - аж ніяк. А як вам здавалося, чи не краялося ваше серце, коли наших мертвих хлопців у оцинкованих домовинах на нашу рідну землю привозили? Краще було тоді?

Сергій: Я там не був, не воював і мої рідні в Афганістані не побували...

Андрій: Ви такого погляду: моя хата скраю... Але призадумайтеся, прошу, як краялося серце української матері, коли вона свого сина у домовині, знищеного за чужі московські інтереси, зустрічала. Пане Сергію, годі бути егоїстом, доволі нам того "моя хата скраю...", через те, між іншим, і по-сьогодні ми страждаємо...

Сергій: Ну, щодо завойовування Афганістану - я згідний, він Україні не був потрібний. То була помилка Москви...

Андрій: А що скажете про Чечню? Чеченці, колись завойовані москалями, ними й поневолені, тепер бажають жити своїм окремим державним життям. Вони проливають кров за волю своєї вітчизни, а Москва каже, що це її "внутрішня справа". Москаль пішов збройним шляхом на Кавказ, а тепер - він, бачте, вже довічним господарем Кавказу зробився. А яким правом? Те саме стосується нашого міста. В 1939 році нас, вибачте, "визволили", Москва взяла верх, а тепер москаль у нас господарювати далі хоче. Він хоче позбавити нас і тієї куценької волі, бо він - пан, а ми за його бажанням - рабами повинні бути?

Сергій: Ви говорите такі речі, які для мене мало зрозумілі, я є практик і хочу добра.

Андрій: І ви вірите, що те добро принесе нам Москва? Вона тепер сама збідніла, там неспокій, людям за працю грошей не виплачують, там масові терористичні акти, а до того Москва викликала авантюру в Чечні. Гадаєте, що білорусам, яких Лукашенко Москві запродав, легше буде? Ні, і ще раз ні! Тепер Москва має право білорусів на фронт гнати, а за віщо? Я вам відкрию один секрет: недалеко від мого помешкання проживає росіянка, вона учителька-пенсіонерка. Має внука, якого скоро до війська вже покличуть. І та росіянка каже: "Хай буде самостійна Україна, тоді мого внука на фронт у Чечню не поженуть. А якщо Росія запанує над Україною, - то таке станеться. А я не хочу, щоб мій внук замарно погибав. Він повинен жити. Ось, чому я за Україну, відокремлену від Росії..." Таке каже росіянка, і я якось не чув, щоб нарікала вона на негаразди. Живе так, як усі.

Сергій: Це мені дуже цікаво, що до такого розуміння дійшла і росіянка. Це так, але не всі росіяни так думають...

Андрій: Не всі, бо багатьом голови запоморочені. Вони хочуть російської імперії і не бажають, щоб їх діти - внуки погибали. А цього поєднати неможливо.

Сергій: Нам треба мати краще керівництво, правдивий український парламент, і уряд такий, щоб за українські інтереси стояв, щоб захищав усіх мешканців України,

які хочуть жити спокійно і багато в Українській Державі.

Андрій: Ви святу правду кажете, тож не відмовляйтесь, що ви політично думати не вмієте. Лад буде і в нас і в усьому світі, якщо добрі і чесні керманичі в Україні командуватимуть, для добра народу працюватимуть, Україну не заганятимуть в імперське ярмо. А це значить, що нам в Україні революції робити не треба. Воля народів, воля людині, геть імперіалістичних акул, геть спекулянтів, кровопивців, геть окупантів!

Сергій: Дякую вам за повчальні слова...

Оцю розмову слухав і на папір "схопив" Гринь Твердозір.

ДЕРЖАВНА ІДЕОЛОГІЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

або у конкретній формі:

КОНСОЛІДАЦІЯ ДЕРЖАВОТВОРЧИХ СИЛ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ

тези:

1. Державна ідеологія сучасної України є суто українське явище, оскільки вона базується на літературній спадщині Тараса Шевченка, який є головним ідеологом українського державництва та Батьком духовного відродження України.

Глибокодумні слова Т.Шевченка "в своїй хаті своя правда, і сила, і воля" найвимовніше підкреслюють погляд поета, що "своя хата", тобто своя держава, є для українського народу найпотрібніша.

У наведених словах Шевченка коріниться основна теза ідеології сучасної Української Держави:

Суверенна Соборна Українська Держава - це єдиний ефективний гарант не лише розвитку й процвітання, але і життя української нації.

2. Будівництво й укріплення Української Держави - це справа всього українського народу, а не якогось суспільного класу, політичної партії чи окремого середовища. Державна ідеологія України категорично відкидає монопартійну систему, як це було у колишньому Радянському Союзі, а також в інших державах нацистського типу.

3. Актуальне питання сучасності - це консолідація державницьких сил, а в даний час консолідація таких сил є найпекучішою справою, беручи до уваги те, що й далі посилено діють ворожі чорні сили реакції, які всіма, в тому числі найгидкішими способами поборюють єдність державницьких сил і цим самим підривають фундаменти української державності.

4. Українська Держава повинна бути унітарною державою із сильною президентсько-парламентарною владою, якої головним завданням є відстоювання та скріплення української державної могутності, а передовсім - збереження цілісності й непорушності державної території.

5. Українська Держава повинна бути сильною, тому-то рішуче відкидаються всі форми федеративного устрою, союзи слов'янських держав (Росія-Україна-Білорусь), які у кінцевому результаті ведуть до розпорошення національно-державних сил і до анархії.

6. Українська Держава є великою цінністю українського народу, український народ будував її, українці за неї проливали кров і не шкодували свого життя. Для прикладу: Францію ми називаємо державою французького народу, Німеччину -

державу німецького народу, врешті, Росію - державою російського народу, не зважаючи на те, що в ній проживає велика кількість етнічних частин, в тому й українців.

І в той же час в Українській державі мають відповідну увагу та захист інші етнічні групи, що тривалий час проживають на нашій території. Відповідно до цього Українська Держава має право вимагати і від її автохтонного населення - українців, а також від етнічних груп лояльного ставлення до Української Держави згідно із правилами, прийнятими у всіх державах світу.

Український народ є повновласним господарем на своїй відвічній прадідівській землі.

7. Розбудова Української Держави та її укріплення можуть здійснюватися лише на базі духовного відродження нації. Духовні вартості є домінантними над матеріальними, яким теж надається відповідне місце.

8. Гасло “УКРАЇНА ВИЩЕ ВСЬОГО” для кожного українця є провідною зорею і означає безмежну любов до всього рідного, а це в свою чергу ніякою мірою не виключає росіянам проповідувати гасло “Росія вище всього”, білорусам твердити “Білорусія вище всього” і т.д. Любов до рідного не виключає належного пошанівку до чужого, якщо те чуже не стоїть на перешкоді нашого національного розвитку й поступу, не підриває основ нашої державної суверенності.

9. Гасло “ДОБРО УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ - НАЙВИЩИЙ НАКАЗ” - це означає, що в драбині всіх наших вартостей на найвищому щаблі вміщаємо український народ, його добро.

Під поняттям “добра народу” українці розуміють: а) фізичне здоров’я народу; б) високу героїчну мораль українських людей; в) високий рівень української культури, високий культурний рівень українських мас; г) видобуття з народу розвинених всіх його здорових творчих сил; г) високий економічний і цивілізаційний рівень країни, високий добробут народних мас; д) максимальну готовність до кожночасної оборони власної національної незалежності.

МОВА – НЕОЦІНЕНИЙ СКАРБ НАЦІЇ

Ще в минулому столітті (1869 р.) український поет, композитор і вчений Сидір Воробкевич (1836-1903) писав: “Мово рідна, слово рідне, Хто вас забуває, Той у грудях не серденько, Тільки камінь має...”, а далі: “...Вчіться складно говорити своїм рідним словом!” Складно говорити означає добре, правильно говорити, зберігати чистоту рідної мови, остерігаючись від суржику. Проти суржику нібито весь час вели боротьбу наші громадяни – працівники розумової праці, але не з достатньою наполегливістю. Ще недавно ми бачили написи – дослівну кальку з російського – “Добро пожалувати!” Такого напису тепер уже не видно, але й далі “закривають двері”, замість зачиняти їх, багатьом ще чомусь “кидається у вічі” (рос. “бросается в глаза”), хоч треба казати “впадає у вічі” тощо.

Якось недавно довелось розмовляти з одним учителем-мовником. Він заспокоював: “Не хвилюйтеся дуже. До нашого мовного арсеналу попало російських слів не так-то вже й багато... от, щоправда, незугарно поналітало до нашої мови трохи отих “полотенець”, “потолків”, “часів”, “брюків” тощо, але не треба з цього робити трагедії...” Одначе це далеко не так. Нашим учителям, а загалом і людям розумової праці треба б, і конечно треба б, познайомитися із недавно надрукованою книжкою

Святослава Караванського “Секрети української мови”. Pozнайомтеcь із змістом цієї публікації, а не пошкодуєте.

Читаючи часопис “Шлях Перемоги”, можна зустрітися з прізвищем С.Караванський: він автор коротеньких фейлетонів під рубрикою “Щира бесіда”. У цих коротких нарисах автор порушує злободенні проблеми. Але Святослав Караванський не лише публіцист і поет, він ще й високоосвічений український мовознавець.

Авторові цих рядків довелося нещодавно говорити ще й з іншим громадянином, занепокоєним нинішнім станом нашої рідної мови. Він почав нагадувати давні часи, підкреслюючи те, що українську мову окупанти-загарбники “з північного краю” почали переслідувати ще від Петра, якого російські історіографи чомусь найменували “видатним європеїзатором Росії”, хоч правильніше його слід назвати б “душогубом волелюбних народів”.

Граф Петро Валуєв – міністр внутрішніх справ Росії – видав у 1863 році таємний циркуляр проти української мови, а це означає – проти українського народу. Він узявся “доказувати”, посилаючись нібито на підтримку українців (треба розуміти: українських яничарів, перевертнів і запродавців), що “ніякої малоросійської (чит. української) мови немає, не було і бути не може” і що “мова українська не мова, а наріччя, яке вживає простолюдня”.

Промайнуло сторіччя, але й тепер можна почути з уст “старшого брата” і від місцевого будяччя про те, що мова українська – це мова “сільська, колгоспна, мова селянських замазур...”

Проминуло тринадцять років від валуєвської авантюри – і об’явився ще один “добродетель”, цим разом куратор київської шкільної округи, запеклий московський шовініст Михайл Юзефович. Це він автор постанов, які стали основою так званого “Емського указу” (1876 р.), підписаного російським царем Александром Другим у місцевості Емсі біля Кобленцу, що в Західній Німеччині (там він був на відпочинку). Емський указ, як і валуєвський циркуляр, був таємний. Зміст його, спрямований проти української мови, не дозволяв друкувати нашою мовою книжок, не допускав на терени російської імперії книжок, друкованих українською мовою. Указ вводив сувору цензуру.

Проти української мови були й інші шовіністичні динозаври, а між ними і російський “патріарх пролетарської літератури” Максим Горький, котрий українців трактував як низькокультурну масу, а українську мову вважав “наречієм” і не дозволяв на те “наречіє” перекладати свої твори...

Щоб не образити “старшого брата”, українці, що проживали в есесерному царстві большевиків, не відважилися запротестувати проти московського варварського акту у столітню річницю Емського указу, побоюлися затаврувати його. Це зробили наші емігранти, яких нещадна доля закинула до Німеччини. Як згадує у своїх спогадах політичний діяч Степан Мечник, автор багатьох мемуарних праць, українські емігранти “вирішили показати світові той мовний геноцид, який застосовували супроти українського народу білі московські царі, а тепер продовжують їхню злочинну роботу червоні російські вожді. Рішено на будинку, в якому 1876 р. мешкав і там підписав диявольський наказ московський цар Александр Другий, закріпити мармурову таблицю з написом, який би всім указував злочинність московського царя та його уряду супроти українського народу”. В суботу, 26 червня 1976 року, в Емсі відкрито таку таблицю з написом німецькою мовою: “На цьому місці підписав

російський цар Александер II 1876 року “Емський указ”, яким заборонено вживання української мови, погрожуючи покаранням. На знак живучості своєї культури українська спільнота встановлює цей символ перестороги, Бад Емс, 1976, Світовий Конгрес Вільних Українців”.

Звичайна річ, багато хто похвально висловиться про таку українську акцію за кордоном, але й тут же нагадає, що й тепер у самій Україні з українською мовою, яка має статус державної, не все гаразд, тож запитує: чи не краще повести відповідну акцію, спрямовану на те, щоб здійснювати Закон про мову в Україні, а боротьбу за чистоту української мови поставити на дальший план? Відповідь на це дає Святослав Караванський: “Українська мова, як і всяка інша мова, це колективний твір сотень поколінь. І хоч творили вони його стихійно, упродовж століть, твір цей має свої внутрішні закони, свою характерну тональність, своє неповторне обличчя – усе те, що коротко окреслено словом секрет.

Знаючи ці секрети, ми зможемо очистити рідну мову від суржика, повернути їй і собі самим національне обличчя”.

С.Караванський у своїй праці подає перелік так званих динозаврів-кальок, “живцем здертих із російської мови”. Тих кальок багато, і автор подає нашу форму, яку треба б застосовувати замість кальки-динозавра, наприклад, кальку; бережно ставитися, краще замінити словом дбати; замість благополуччя – добробут; замість бувший – колишній; замість виконуючий – виконавець; замість високопоставлена особа – достойник; замість виступаючий – промовець; замість (дуже часто вживане останнім часом) виток – корені, джерела; замість упадати в дитинство – дитиніти; замість доходи – прибутки; замість ємкий – місткий; замість за адресою – на адресу; замість засліплюючий – сліпучий; замість землероб – хлібороб; замість кладовищенський – цвинтарний; замість лаповидний – лапаний; замість масований – шквальний; замість незліченна кількість – безліч; замість передгір’я – підгір’я; замість перевдягтися – переодягтися; поїздка – подорож; замість полтавчанин – полтавець; замість приймати участь – брати участь; замість співвітчизник – земляк; замість увінчатися – мати успіх; замість хутовик – кушнір; замість через тиждень – за тиждень; замість штукатурити – тинькувати; замість щомісячник – місячник тощо.

Автор книжки “Секрети української мови” зазначає ще й таке: “Занадто часто вживання іншомовних слів дехто вважає за ознаку освіченності... Годі заперечувати, що сучасна культурна людина не може не вживати іншомовної лексики, а надто у сфері науки. Проте надмірне вживання іншомовних слів, а тим паче козиряння цим вживанням не прикрашає мови сучасників. Іншомовні слова треба вживати там, де необхідно, де без них нема як обійтися...” На десяти сторінках книжки автор наводить список таких слів. Ось деякі з них: замість слова абзац краще вживати відступ; замість абориген – тубілець; замість абсурд – нісенітниця; замість авантюра – пригода; замість акуратний – охайний; замість акція – дія; замість аналювати – скасовувати; замість біографія – життєпис; замість вертикальний – прямовисний; замість гвинтівка – кріс; замість генерація – покоління; замість дефект – вада; замість діапазон – засяг; замість кавалерія – кіннота; замість клумба – квітник; замість комплікація – ускладнення; замість консенсус – згода; замість кошмар – страхіття; замість лозунг – гасло; замість критерій – мірило; замість ландшафт – краєвид; замість мемуари – спогади; замість натура – природа; замість опортуніст – угодовець; замість оратор – промовець; замість патронташ – ладівниця; замість пейзаж – краєвид; замість перманентний – безперервний; замість преїскурант – цінник; замість премія – нагорода; замість

принцип – засада; замість процент – відсоток; замість реальний – дійсний; замість ритуал – обряд; замість рупор – голосник; замість силует – обрис; замість теологія – богослів'я; замість тестамент – заповіт; замість траурний – жалобний; замість уніформа – однострій; замість фактор – чинник; замість філантроп – добродій; замість фронтальний – чоловічий; замість фундатор – засновник; замість хаос – безладдя; замість циркуляр – обіжник; замість шанс – нагода; замість юстиція – правосуддя тощо.

Автор праці “Секрети української мови” закінчує виклад своїх думок такими словами: “Вороги українського народу робили все, щоб знищити неповторну самобутність нашої мови, обернути її на неоківирний суржик. Тому, відроджуючи свою культуру і свою мову, ми мусимо докласти чимало зусиль, щоб знешкодити заподіяне калічення”.

Книжку С.Караванського можна придбати у книгарнях. Вона видана спільним українсько-канадським підприємством “Кобза”. В анотації про цю книжку зазначено таке: “Секрети української мови” – це популярна розповідь про самобутні риси української мови, великою мірою знівельовані під дією асиміляторських заходів. Автор розглядає розділи “мовного господарства”, зачеплені ерозією: ортоепію, лексику, словотвір, правопис і частково граматику. Описано методи, як долати дискримінаційну спадщину минулого. Велику увагу приділено невикористаним можливостям українського словотвору. Додано словнички репресованої та безпідставно занедбаної української лексики. “Секрети української мови” розраховано на широке коло шанувальників рідного слова: від школярів до державних діячів.

14 січня 1995 р., Арсен Панасенко.

“ОЙ, БУДЕ, БУДЕ...”

На ярмарку, неначе в Сорочинцях, людей тьма-тьмуша зібралася: тут і продають, тут і купують, а дехто із-за цікавості надмірної так прийшов, щоб подивитися, а можливо, щось особливе, якусь вістку незвичайну почути й іншим її передати. Одне слово, на ярмарку як на ярмарку...

Проміж людей циганча мале протовплюється, у руках шапку тримаючи, а в тій шапчині чималенька купка папірців-карбованців наїжилась. Циганча немите писклявим голосочком, мов оса роз'юшена, лебедить і лебедить: “Ой, буде, буде...”

Люди прислухаються, дехто усміхнеться, інший спересердя плюне, а багатьом таки кортить знати, а що ж воно буде? Старий циган за циганчам чвалає і як стій пояснює: “Синочок правду каже, велику правду, але за неї карбованцями платити треба. Нічого ж дарма не дають. Ганяйте грошики і суцю правду почувете”. А циганча далі своє, неначе катеринка старомодна: “Ой, буде, буде...”

Якби допитливі соціологи десь тут підвернулися, вони й висновок зробили б, пояснюючи, що частина громадян на ярмарку так палахкотіла зацікавленням, яку-то правду, чує, “велику правду” циганча скаже? Інші махали руками, грошей не давали, пояснюючи: “А що мале сказати може? Де воно розуму набралось? Правда, воно хитрим на світ появилось і змалечку циганити вміє”. А ще дехто збайдужіло на ярмарку дивився, чи просто не думав про циганське лебедіння. Старий циган тим часом своє торочив: “Платіть, не пожалкуєте! За правду не скупіться карбованця дати”. І давали...

Коли шапка циганчати по самі береги папірцями наповнилася, циганча зробило поважну міну й каже: “Ото, громадяни вельможні, як я виросту та такий великий стану, як мій татко, то з гарною циганочкою шлюб візьму, а згодом батьком маленьких циганчат зроблюся...” Регіт піднявся несамовитий. Дехто до старого цигана чіплятися почав, мовляв, за віщо гроші циганчук збирав, чому “на бас” чесних громадян брав. Дехто хотів гроші від циганка відібрати. Циган пояснював: “Та що ви! Що ви? Невже годиться від синка гроші назад брати? А хіба ж він вам правди не сказав?...” Посміялися громадяни, дехто й засоромився, що в дурні пошився, а тим часом циганча зникло в людському муравищі...

І тут на думку порівняння навернулося: чи є у нас циганчата? Є вони скрізь. Чи є довірливі громадяни? Є, і чимало їх...

Перед парламентськими виборами якийсь там Іван Нахалюгін, що на Буковині перед кількома роками поселився і зразу у великі начальники пошився, пообіцяв людям міст на річці збудувати. Обіцяв, бо обіцяти – легка річ, та ще й таким, що обіцянками-цяцянками людей годувати звикли. Люди, наче тому циганчаті, повірили, що міст новенький на буковинській річці буде, а його як нема, так і нема.

Ще інші людей в цапа заклинати силкуються і знов же, наче те циганча невмите, торохтять: “Ой, буде, буде...” А що буде? Цікаво ж знати: що буде? Тут обіцяльники й кажуть: “А буде таке, що все повернеться на круги своя, червоне царство відродиться, партія далі над народом коверзуватиме, а люди – обіцянками нагодовані, брехнею обкутані – смирно-смирненько заживуть...” От що обіцяють ті, в яких мізки заморожені...! “Ой, буде, буде... Ой, буде, буде...” А чому? Бо циганча, яке на обрію стало, такі слова – таке пророцтво прорекло... І є, на превеликий жаль, ще невелика частина громадян, які тому циганчаті вірять, бо самим у власному мозку поколупатися ліньки беруть. І слухають циганчат, і слухають чародієєвих, остроушеників і тих, що їм потакують, а коли побачили, як циганчата до приміщення парламенту ще й червоні прапорці, символи клятої імперії, поприносили, то з чуда-дива задеревіли... “Ой, буде, буде...”, - заторохтіли, тепер уже впівголоса, а дехто й голосніше патякати почав. Хто він? Та це той, що 1 грудня 1991 року за вільну Українську Державу голосував, а тепер, наслуховавшись теревенів із чужого поля, розгубився дочиста і циганчатам вірити зібрався...

“Гм, до імперії хочуть...”, - каже розважливий громадянин. А яка вона сьогодні, ота сумнозвісна імперія? Яка? Та, що в минулому народ наш голодом виморювала, із нас соки витискала, по Сибірах нас кидала, а непокірних ще й далі запроторювала, яка сама в конвульсіях тепер здригається, котру весь світ гіркими словами згадує і ненавидить, та не вірить їй, врешті – чи є глузд з тією імперією брататися, якщо сама вона по швах потріскалася, на яку весь мусульманський світ вовком дивиться, котру всі люди ненавидять, бо знають, що на різні провокації та всесвітні авантюри вона здатна?..

Імперія котиться і далі до свого ганебного кінця, тож не вірте циганчатам, які залякують вас і голосять: “Буде, ой, буде...”

Що повинно бути і за що боротися треба? Треба жити власним розумом, до циганських теревенів не прислухуючись. Треба соромити тих, що на чужу ласку надіються, що під ту скирту, мов мишенята руді, ховатися хочуть, а та скирта вже полум’ям палає... Не шукайте порятунку, довірливі громадяни, що краще вам буде під чужим чоботом, чоботом того хитруна, який до вас весело підсміхається сьогодні, а все для того, щоб урешті велику дулю вам показати.

Чи багато в нас таких, які сухого куша лякаються, неначе полохлива ворона. Ні, небагато таких, але вони ще є. Добре було б, якби кількість їх із кожним днем меншала, щоб політичне прозріння якнайширші кола охоплювало. Треба порозумнішати, не вірити циганчатам, і химерному циганові вірити не збирайтеся, бо він тільки те й робить, щоб обманути вас і насміятися над вами.

Щоправда, не всі цигани такі, є серед них велика більшість таких, що, проживаючи в Україні і користуючись українськими громадянськими правами, чесно жити хочуть, як чесні громадяни, але є ще й такі, що без обману жити їм важко. Та чи лише цигани такі? Ні, і серед нашого брата ще чимало набереться з недалекими думками, з охолоднілими серцями, із замороженими мізками. Проте треба всіляких зусиль докладати, щоб таких усе менше і менше було, щоб не прислухались вони до хитрих і лякливих слів: “Ой, буде, буде...”

28 січня 1995, Григорій Граб

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СТАН ІДЕОЛОГІЧНОЇ БОРОТЬБИ ТА ЇЇ МЕТА Й ЗАВДАННЯ

У 1991 році офіційно розпався Советський Союз, керівна верхівка якого була носієм комуністичної ідеології. Союз той разом із своїми державами-сателітами, за твердженням більшовицьких можновладців, мав бути “інтернаціональним блоком народів”, а насправді був найгидкішою формою російського імперіалізму.

Твердження це не нове, десятки років тому до такого висновку дійшли українські націоналісти, а, передовсім, ідеологічно-політичні теоретики Українського націоналістичного руху, які відкрито говорили й писали у своїх творах, розкриваючи імперіалістичну суть.

Сьогодні більшовики-комуністи роздріблені, подекуди й розсварені: велика частина з них (старших за віком) — це ортодоксальні комуністи (ленінці, сталінці), а далі — “соціалісти”, партія із зашифрованою, назовні аж безпретензійною, назвою “аграрії”, врешті малочисельні групи - як партія “справедливості” й інші.

Як у минулому, всі вони прикриваються демократичними гаслами, в багатьох випадках піддають нищівній критиці своїх колишніх більшовицьких вождів-диктаторів.

Не зважаючи на роздрібленість, усі комуністичні фракції в одному погоджуються, змагаючи за всяку ціну відновити російську імперію, навіть під назвою Советський Союз. Водночас вони безпардонно поборюють тих, хто з ними у питанні щодо віднови імперії не погоджується. Віднова СРСР, твердять, це єдино спасенна мета, притому не стараються ближче пояснити, яким той відновлений союз мав би бути, як мав би вирішувати національні та соціальні питання тощо. Вони обмежуються пустими обіцянками, мовляв, “в Союзі краще людям живеться...”

Характерне те, що до відновлення Советського Союзу змагають не лише більшовики-комуністи у Російській Федерації, але й їхні “ідейні побратими”, що проживають у постсоюзних республіках, в тому числі і в Україні.

Прийнявши під тиском страху перед заслуженою карою 1991-1992 рр., згодом комуно-більшовики почали виходити з “окопів”, а в останні місяці зайняли наступальні позиції. Опам’ятавшись, а ще більше збагнувши, що з ними поведуться дуже толерантно, з боку своїх опонентів, загальнознаних — демократів, постійної рішучості й опору немає, що залишають комуністів, як “добрих спеціалістів”, на

попередньо засиджених ними місцях, вони вдалися до нахабства, “пересторог”, а подекуди до десятиліттями культивованих ними актів терору.

Комуністи мають тривку підпору з боку чекістського апарату-кагебістів, відповідальних працівників органів внутрішніх справ, прокуратури, які, маючи теоретичну підготовку й чималий досвід у ділянці провокацій, шантажу, залякувань тощо, — вміло проникають у різні організації, партії, спілки — політичні й громадські: у профспілкові й інші, і “ведуть” працю з метою підірвати взаємодовіру між громадянами, вони розбивають на дві, три і більше частин слабкі ще партійки, проникають до верхів тих структур, захоплюючи в них керівні місця, при тому, прикриваючись голосними патріотичними фразами, “керують” ними.

Треба бути сліпою людиною, щоб не зауважити “вислідів” підривної праці з боку “фахового апарату із рядів чекістського клану”. Чи чув хтось таке, щоб передвоєнні українські політичні партії такі, як УНДО, УРСП, УСДП, ФНС і інші, розколювались? А тепер? Порозколювались: РУХ, УХДП, УРП, ДСУ, УНСО та інші. Потягнулась ворожа рука і до ОУН, що користується безмірним морально-політичним авторитетом.

У 1991 році замість того, щоб керувати революційними принципами, з’ясованими нашими Великими Провідниками — С.Бандерою і Я.Стецьком, тодішні “демократи” пішли шляхом “культурної толеранції” щодо більшовицьких державних “чинуш”, залишаючи їх на дотогочасних “теплих посадах”. І той свій нерозважний крок розтрубили по “країні, а також у недіаспорних середовищах рознісся гомін, що “маємо Україну без пролиття крові...”, отже, — як дальший розвиток думки, чисто опортуністичний, бо вже дехто почав ставити запитання: “а чи потрібна була збройна боротьба УПА?...” Це прямий удар по націоналістам, у догоду ворогові. Революційний підхід до питання визволення і побудови держави, з’ясований С.Бандерою, в конкретному випадку не мав би бути “кровопролитним”, революційний крок мав бути рішучим, в результаті якого необхідно було усунути з державних посад “великих спеціалістів” — робітників КГБ і їх агентуру. Треба було посадити на державні посади “менш досвідчених”, але певних громадян, тих, які готові були служити Україні, а не більшовикам-комуністам, які тепер всіма силами пруть до імперії. Хай промах буде наукою на майбутнє. Не дарма ж ще дотепер розповсюджуються думки, що “демократи” не виконали своєї функції в інтересах України, пора за діло взятися націоналістам.

На революційний крок здобулися німці у Східній (пробільшовицькій), так званій Демократичній республіці. Вони виявили всіх “штазі” (своїх кагебістів) і не приймали на відповідальні пости.

Подібно тепер зробили естонці, виявляючи тих, що “працювали” з органами КГБ. З міністерських та інших відповідальних постів їх усувають, а нижчим пропонують самовиявитися.

У нас хитромудре СБУ (колишні кагебісти) відмовилось від того, щоб виявити своїх “сотрудників”, мовляв, це зробить заколот. І насправді це так, бо багато кому довелося би стати осторонь. Для КГБ це потрібно, щоб таким чином приховати свою агентуру, що далі працює не в користь України. Всі ті, які працювали за есесерних часів на постах, дозволених чи узгоджених з органами КГБ, повинні уступити. Притому слід бути уважним, що СБУ може, кінець-кінцем, “виявити” чесних людей, а своїх справжніх далі приховати. Вони ще не такі провокації робили і робитимуть, якщо така нагода й така потреба буде.

Здобувши перевагу шляхом обіцянок і залякувань перед “націоналістами-бандерівцями”, (які “всіх східняків виріжуть”), парламенських виборах на теренах південно-східних областях України, комуністи—соціалісти—аграрії знахабніли до краю і почали проводити у Верховній Раді на чолі із комуністом (“соціалістом”) О.Морозом “свій політичний курс”, явно протидержавницький, протиукраїнський, не приховуючи при тому й повного знецінювання офіційної української мови.

Подібна ситуація є в Білорусії, яка прожогом лізе в російське ярмо. У нас інакше: Західні Українські Землі, Північно-Західні й Центральні перебувають під непослабим впливом українських національно-державницьких ідей.

Не відкладаючи, слід звернути увагу на те, що в Україні за віднову Союзу серед величезної більшості (в тому числі й російськомовного) населення, агітація за Союз не знаходить багато прихильників. Не бажають Союзу й частково росіяни, що проживають в Україні. Вони добре усвідомлюють, що їх сини, якщо відновиться Союз, будуть платити своєю кров’ю й життям в московських авантюрах у Афганістані, у Чеченії ще десь поза межами України.

В народі збереглася сповнена тривогами пам’ять про більшовицькі злочини в Україні: голодомори, переслідування за саму пошану до свого рідного, безпідставні арешти і звинувачення у зраді, розстріли, масові депортації, переміщення народів з метою створити “советський народ”, постійно діючі асиміляційні процеси, жорстоке поборювання усіх проявів українського національно-культурного життя, нехтування основними правами людини тощо.

Щодо виявлення комуно-більшовицьких злочинів в Україні дещо зроблено, але мало. Заклик насипати могили в пам’ять голодомору, на превеликий жаль, не знайшов масового відгуку в містах і селах Центральних, а зокрема на Східних Землях України. Там і далі бовваніють постаменти комуно-імперських ідеологів та ідолят, рідко де проведено так дуже потрібний відкритий суд над компартією, а в Харкові, на ганьбу, прийнято ухвалу спорудити пам’ятник маршалові Жукову, тому катові, котрий разом із Берією планував мільйони ні в чому невинних українців повивозити на поталу й вимирання у найдальші закутини вічномерзлих районів СРСР.

Як бачимо, мешканці України не однакових політичних поглядів. Довголітні роки у московському ярмі зробили на людях свій відбиток. Тому і не треба дивуватися, що деякі політологи Заходу ставлять під сумнів факт збереження української (поки що тільки задекларованої, хоч визнаної світовими державами) державності. Появляються думки і про розкол України на два організми: західний (його називають — націоналістичний) і східний (комуністичний). Це нереально, проте при розгляді сучасної політичної ситуації варіантові роздвоєння слід давати рішучу відсіч.

При розгляді цього животрепетного для України питання треба знайти відповідь на питання, чи керманичі держав-потуг зацікавлені фактом існування Української Самостійної Держави, які вміють складати гарантії захисту України паперові (за певні уступки, у даному випадку — відмови від атомної зброї, а потім — у трудний для нас час — про обіцяне забувають...).

Наше непохитне становище: допоки хоча б у невеликому гурті людей жевріла ідея української державності, мусить бути збережений принцип соборності. Ми за Суверенну Українську Державу, але в той же час — ми і за Соборну, тобто таку, що охоплює всі українські етнографічні землі.

Принципи державної української суверенності й соборності лягли в основу

націоналістичної ідеології і ніяким змінам не підлягають.

Протилежністю державної соборності чи її послаблення є федеративний устрій України, який категорично відкидається. Запропоновану Чорноволом федеративну одиницю із областей Львівської, Тернопільської та Івано-Франківської треба розцінити як антидержавну, з чим, здається, і проєктодавець тепер уже погоджується.

Інтересам України відповідатиме сильна, вертикальна структурована виконавча влада.

Комуно-більшовицька концепція у тому плані — грубими нитками шита. Вони йдуть на розбиття державницьких сил. Вони змагають до того, щоб влада в Україні була в руках рад — обласних, районних, одне слово, вони за радянську форму державного правління. Вони розуміють, що це ослаблюватиме Україну, а це в свою чергу має шанс затягати Україну до союзу з Росією.

На початку 1991 року, виступаючи перед громадськістю у Мельбурні (Австралія), Лук'яненко так “розщедрився”, що кількакратно повторив слова: “Небо післало нам Єльцина”. Після того деякі поважні громадяни почали виходити із залу, наголошуючи: “Небо нам післало Шевченка, Петлюру, Коновальця, Бандеру”. Що це — надмірна довірливість, несвідомість чи просто — політична короткозорість? Помилковий погляд Лук'яненка, безумовно, патріота України, який доказав це своєю жертовністю та непохитністю... — тепер у всіх наяву!

Ще до недавнього часу (це було ясно та зрозуміло) комуністи-більшовики — носії російського імперіалізму. Тепер сталися зміни. Тепер у Росії (в Російській Федерації) до голосу прийшли інші некомуністичні сили. (Всіх партій і партійок у РФ налічується щось близько 130.) Вийшли на поверхню антикомуністи. Нас, українців, це цікавить, бо той антикомуністичний рух, який почався у Росії, якоюсь мірою відсуває комуністів на дальший план. Нам важливо, як ті партії і партійки та, зрештою, і сам президент Єльцин ставляться до нас, до України? Чи насправді “небо нам його послало”? Виходить, що не небо, а пекло... Єльцин, як і його ставленики: Граčov, Чорномирдін, Козирєв, та не лише вони, але й ті, що Єльцина не слухаються — Жиріновський та Ільїнський (оба жидівського походження), і цілий ряд опонентів Єльцина — всі вони російські імперіалісти, які докладають і докладатимуть зусиль, щоб Україну притягнути до союзу з Росією.

Це не тільки твердження українських націоналістів, це загально відомо, що Росія — як великодержавна, як імперія, — без України не може існувати. Доказувати цього не слід, бо це була б витрата дорогого часу.

Російська сила, незважаючи на те, під якими кольорами не виступала б (чи під червоними, чи триколірними), — для нас велетенська загроза. У даній ситуації — проти неї, і лише проти неї — ми спрямовуємо наш удар. Є спроби відвертати увагу від Росії, наголошуючи на тому, що проти нас і інші: поляки, жиди, мадяри, румуни і т.д. Це є інспірована московським центром хитрість, крок, щоб відвернути увагу від головного ворога. Був час, коли співали “смерть ляхам, смерть московсько-жидівській комуні...”, дехто ще й тепер співає так пісню, а публіка аплодує. Отже, кажуть: дивіться, чого люди прагнуть, а це не наші люди, це хитро інспірована затія Москви, мовляв, нехай вовком дивляться на Україну і українських патріотів не лише москалі, але і жиди, поляки...

Дуже короткозоро дивляться на світ ті, які вважають, що Україною світ мало цікавиться... Україна, як ніколи, перенасичена різними розвідками, які, у більшості, до нас неприхильні. Немає сумніву, що нами цікавиться ізраїльська розвідка, а різні

антисемітські виступи, короткі фрази — десь занотовані, розвідкою відмічені і зафіксовані. Зокрема, якщо якась антисемітська фраза вирветься з уст людини, що на видноті. Треба знати, що розвідка цікавиться не лише тими теоріями, концепціями, висловами, виступами тощо, які є в Україні, але (і ще більшою мірою!), яким особам ті слова належать.

Не зробимо помилки, якщо не забуватимемо, що саме нами — українськими націоналістами, і то в першу чергу, націоналістами-бандерівцями, цікавляться всі (і прихильні нам, а у більшості і неприхильні) чужинецькі чинники.

Ми радіємо, коли бачимо, що в Росії є багато суперечностей, багато клопотів — і економічних, і політичних, ми бачимо, що процес дальшого розпаду російської імперії продовжується. Ми щиро співчуваємо героїському народові Чеченії. І не тільки співчуваємо, ми захоплюємося її боротьбою, яка для багатьох може бути прикладом, ми бажаємо, щоб той визвольний рух і далі охоплював увесь Кавказ, інші країни — мусульманського світу, а також сепаратистські тенденції, наявні у республіках Сибірського краю, і в Татарстані, і в Башкиростані, і в Карелії, і на Уралі... Ми радіємо, що прибалтійські держави — Литву, Латвію, Естонію - приймають до Європейського союзу, ми радіємо, що НАТО цікавиться країнами центральної та східної Європи... Ми бачимо, що все це спрямоване проти Росії як імперії. Російська Федерація тріщить по швах, і це добре. Але було б непростачною помилкою, якщо б ми міряли чужу слабкість (слабкість, яка швидкими темпами збільшується), тобто, що імперія слабшає, як нашу силу і раділи б, що ось ворог слабшає, то ми з цього користаємо і самі набираємось сили! Це підхід нездоровий, ненаціоналістичний!

Непохитний принцип української націоналістичної ідеології: розраховуємо за всіх умов на себе, будуємо свою власну силу! Тільки власна сила вестиме нас до перемог!

Не маємо права на заспокоєність! Українська націоналістична боротьба точиться, бо не тільки ми за державну суверенність чи за її розбудову, чи суверенність — ми за всесторонній прогрес.

У цій загальнонаціональній політичній боротьбі головне місце відводиться ідеологічній боротьбі, яка є складовою частиною усіх наших заповітних стремлінь, нашого волевиявлення, що з народу, з етнічної маси — творить націю і спрямовує її до вершин.

Наша боротьба багатовимірна: ми за збереження української державності, ми за її розбудову. Але мусимо взяти до уваги й те, що це не легка справа, бо ми з цими завданнями зустрічаємось уперше.

Звісна річ, що державу, а ми хочемо, щоб вона була сильна та могутня, буде суспільство. Отже, максимум уваги ми мусимо звернути на суспільство, на його мобілізацію до того великого процесу. Найкоротшими словами це можна виразити так: ведемо боротьбу за те, щоб нашу державу будували і укріплювали якнайбільше людей. Політична мудрість каже, що це є мистецтво, якщо до нашого національного плуга запрягати не лише українців, а всіх (мається на увазі — лояльних до української державності громадян). Часто-густо лояльними їх треба робити, треба аргументованими переконаннями стверджувати їх у вірі, що в межах Української Держави і вони (але лише як лояльні громадяни!) знайдуть свій добробут і нормальні умови життя.

Відома річ, що в кожному, навіть високоорганізованому суспільстві, є так званий люмпен-пролетаріат. А чи ми не можемо пригадати над тим, щоб його

використати для державності, а врешті-решт, — знейтралізувати? Ця проблема не з легких, але і таку не шкодить брати під розгляд.

Більшою мірою тут ідеться про загал, мається на увазі, той загал, який або індеферентний, або певною мірою і вороже наставлений до українського націоналізму, до наших національних ідей узагалі. Чи ми маємо право не працювати в тому напрямку, щоб той елемент приєднати до лояльності, а навіть до праці в користь України? Не можна це зробити за методикою пана Хмари, який здатний бачити лише ясні і темні сторони. Кинути закид донбасцеві (ще й російськомовному) — ти яничар, користі з того не буде, той донбасець ще більше обуриться і не піде з нами. Треба вміти підбирати ключі і до тих, що російською мовою послуговуються, і не так думають, як треба, але вони, чи їх предки українського (можливо, — козацького) походження.

Треба докладати максимум зусиль, щоб різниці між українцями Заходу і Сходу вирівнювати. Копітка це праця, але вона сприятиме державотворенню і державоукріпленню.

Організація Українських Націоналістів з-під стягу Степана Бандери, як і в минулому, так і тепер користується велетенським морально-політичним капіталізмом. Той капітал створили передовсім ті, що вели активну боротьбу за Україну, віддаючи все для Батьківщини, а при потребі — й життя. Ті, що взяли зброю до рук, вступали в УПА чи працювали на різних ділянках у підпіллі — а всі вони ставили на карту своє життя — не потребували додатково складати присягу, проходити кандидатський стаж, вони ділом доказали, на що вони здатні, вони — націоналісти.

Велика частина націоналістів каралася у німецьких та більшовицьких тюрмах і таборах, а так загалом — усі вони були наражені на страту. Найкращий взірець націоналістичної стійкості подали Степан Бандера і Ярослав Стецько, якщо врахувати все те, що меч Дамокла постійно висів над ними, але ті відважні й мужні націоналісти не піддалися намовлянням гестапівців-гітлерівців, заявляючи, що вони виконують волю українського народу — вони витримали до кінця. А звільнені із ув'язнення весь свій труд посвятили тій великій справі, яка стала смыслом їх життя.

У трудні та найтрудніші часи борці за Україну покладали великі надії на тих Друзів, що потрапили далеко за межі України і там проводили працю, одне слово, боротьба за Україну велась не лише на рідних землях, але і на чужині, скрізь, куди нещадна доля закинула наших громадян.

Ось як будувався націоналістичний морально-політичний капітал! Цим капіталом можна ще доволі довго жити й працювати, але з кожним роком він може міліти і вичерпуватись. Ми — українські націоналісти — повинні той капітал примножувати, тобто, йдучи шляхом, указаним нашими великими Попередниками, укріплювати Українську Націю, продовжувати боротьбу за УССД.

Різні сили — українська, а передовсім ворожа — перші, можливо, і не зовсім свідомо, намагаються дивитись на ОУН як на якусь собі рівну партію, притому висуваючи деякі гасла і концепції українського націоналізму і проголошуючи як свої. Пішло в моду Хмари, і не лише його, на вступі своїх звернень на весь голос заявляти: “Здобудеш Українську Державу, або згинеш у боротьбі за неї”. Треба знати, що націоналісти не лише вимовляли ту першу заповідь, але й гинули, віддаючи життя за Україну. Тепер же і для Хмари, і для багатьох таких, як він, перша заповідь українського націоналіста — це мода, засіб, щоб підняти дух у слухачів. Це заява для заяви, а для націоналіста — це наказ, який націоналіст завжди повинен бути готовим

виконати.

З різних сторін доносяться голоси: єдина надія на українських націоналістів, на бандерівців. Народ має довіру до нас. І це великий капітал, яким не можна легковажити.

Ворог не спить, він докладає зусиль, щоб завдавати ударів по ОУН, щоб зробити з Організацією те, що вже ворогові вдалося зробити з різними, так званими демократичними партіями. Тільки сліпому не видно, яких результатів добивається ворог. Результати ворожої діяльності у всіх наяву.

Усім ворожим спробам-провокаціям треба поставити міцний заслін. Іде ідеологічна війна, вона скоро не закінчиться. Українські націоналісти-революціонери ніколи не відступали з фронту ідеологічної боротьби.

В силі нескореного Духу — наша Перемога!

Слава Україні!

1 березня 1995 р. “Десятник”.

ІЗ КОМУНО-СОЦІАЛІСТИЧНОЇ СВЕРБЛЯЧКИ ВИЙШОВ ПШИК...

У славному місті Львові зграйка комуно-соціалістичних брехунів (виплодків тих, що народ наш голодоморили і безжально мордували-убивали) та з ними ще декілька задурманених овечок галас великий зчинили: бачте, їм захотілося-засвербілося мешканцям Львова “добро чинити”, тобто чимдуж у Львові до влади приходити і до своєї кошари інших перевертнів заганяти, що з Матері-України на догоду Москві готові сорочку здійсмати і приклад із беларуського Лукашенка-Лукавого брати, й Україну в московську кормигу запрягати...

Комуно-большевицька репилька (вона з конспіративних причин не називає себе органом Львівського обкому КПСС-КПУ, як це п'ятдесят років робила, а назвалась обманливим терміном – “газета соціального захисту людини”) закликала 4 червня проголосувати “за тих достойних, хто наведе порядок у Львові, подбає про полегшення нашого життя”.

Звернення до львів'ян підписали “трудівниці”, які назвали себе “За майбутнє дітей України”. Ой, товаришки-“трудівниці”, а чому ви призабули і не згадуєте, як ваші “папаші” і загалом “товаріщі-чекісти” наших діточок-немовлят у 1941 році у Львові помордували?

Ті львівські діточки-немовлята (від кількох місяців до 2-3 рочків) поховані на Янівському цвинтарі. Де ви були (які так за майбутнє українських львівських діточок “турбується”), коли чесні львівські громадяни 7 травня від пам'ятника Шевченка на Янівський цвинтар із березовим хрестом ішли, щоб пам'ять жертв вашого терору вшанувати і Богові за їх невинні душі помолитися? Чому ви не пішли разом? А за “майбутнє дітей” турбуєтесь? Вам ніхто не повірить, бо ви пам'ять про наші жертви українські втратили...

Про інших “товаришів-комуністів” – кровопивців, ідейних спадкоємців кривавих Леніна-Сталіна і безлічі червоних катюг – і згадувати не треба. Про них львів'яни добре знають, а їх нащадкам прокляття посилають.

Хотіли комуно-соціалістичні “спасателі” червоної імперії наших львів'ян навколо пальця обвести, але не вдалося. Старе лихо не забувається, а за тим лихом, в яке ви бажаєте ввігнати чесних людей, ніхто не скупає.

Навіть із Києва дехто з уболівальників за російсько-большевицьку імперію вас підтримував, сподівався, що вам вдасться обманути мешканців Львова, що ваше чорне діло вийде горою, але не вдалося, у провалля закотилося. У Львові вибори 4 червня до міських районних рад не відбулися, бо майже ніхто із свідомих громадян вам підтримки не дав.

Безсловесна звірина вдруге на приманку не йде, а ви захотіли, щоб львів'яни за вас проголосували, щоб ви теплі містечка в міських районах позахоплювали, щоб народними грішми підкріплювати вашу антиукраїнську, антидержавну "роботу". Не вдалося вам обманути львів'ян і не вдасться, бо львів'яни добре знають, хто ви і які злочинні дії, як і ваші попередники, у своїх головах виношуєте. Один старожил і в будень, і в свято свої думки про ваш обман сусідам пояснює. Він і каже: "Чи комуніст, чи новоспечений соціаліст, чи з громадянського конгресу член-чекіст – хай він був би і з неба, то йому вірити не треба".

"Вибори", чи пак "невибори", хіба ж того не підтвердили?

Підтвердили, ще й як: Львів завжди вірний національним ідеям!

17 червня 1995 р.

ДО ПИТАНЬ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА

В українській державі проживає близько 65% міського населення, а 35% - сільського. В окремих областях, таких, як Волинська, Рівненська – сільського населення до 60%, дещо менше селян у Житомирській, Тернопільській, Закарпатській, Чернівецькій і ін., але у них відсоток сільського населення не набагато нижчий від 50%.

Беручи із заокругленням: по Україні близько 34 мільйонів міського населення, і до 18 мільйонів – сільського.

Із заокругленням - виборців: 17 мільйонів – міського населення і 9 мільйонів – сільського, тобто по всій Україні – 26 мільйонів виборців.

Громадсько-політичні діячі в унісон нарікають на те, що сучасне українське село випущено з-під уваги, що воно інертне, ним ніхто не цікавиться, а якщо цікавиться, то лише у передвиборчий період, щоб забрати сільські голоси. І це правда.

Чому так? Українське село, особливо західних і частково навіть правобережних областей, було базою національно-визвольної боротьби. Село годувало повстанців, зодягало, інформувало і... хоронило полеглих у боротьбі за Вільну Україну. І тому нищівну "діяльність" повели большевики ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА. І результати: село розпите, морально підупале, розбите міжконфесійними суперечками, здеморалізоване, інертне. І якщо трапляються села, де проводиться хоча б яка-така національно виховна робота (хори, аматорські гуртки тощо), то це рідкість. Большевики зруйнували село. Який вихід? Усі зусилля мусимо докласти на ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА. Цю працю мусимо взяти на себе ми – українські націоналісти. Конгрес Українських Націоналістів (КУН) має деякі впливи на село, але це робиться лише через районні осередки. Ми ще не ввійшли повністю до села, ми ще в більшості сіл не маємо своїх ПЕВНИХ і ТВЕРДИХ представників, контакти безпосередньо із селами проводяться доривочно, а це погано. Бували випадки, що селяни не знали, за кого голосувати, і ось результати: в Яворівському окрузі – Ільясевич (друг спікера Мороза!), в інших теж не кращі, і все це у Львівській області! В Івано-Франківській маємо депутата – росіянина Кожина. Ми не здобулися

на українців. І так багато депутатів – росіян із східних областей.

У передвоєнні роки ми мали по селах “Просвіти”, “Рідні школи”, інші громадські – високопатріотичні структури, які виконували гарну працю. Але стрижневу працю виконувала ОУН. На одне село було всього 5 (п’ять) членів, а яку працю виконували, а як були самі виховані, село і то майже кожне село в Західній Україні – це був НАШ бастион, і це все завдяки тому, що в селі (на 2-3 тисячі мешканців) було 5 (або і менше) жертвних, відданих справі націоналістів!

Пропоную: покликати до життя спеціальну референтуру, яка повинна займатися **ЛИШЕ** проблемами **ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА**.

Можна назвати її **РЕФЕРЕНТУРА СЕЛЯНСЬКИХ СПРАВ** чи ще якимось інакше. Справа не в назві. Може, дехто з Друзів поставить мою пропозицію під сумнів, бо це іновачія, непередбачена Устроєм. Формально так, але не зовсім. Звернімся до минулого: в другій половині 30-х років була референтура ремісництва КЕ ОУН ЗУЗ. Референтом був Ярослав Старух. То чому ж тепер не можна покликати до життя референтуру селянських справ?

Якщо буде така референтура (селянських проблем), то буде відповідальність за її роботу, буде звітування, буде запезпечена праця на селі. На мою думку – з цього і треба, врешті-решт, починати, треба завойовувати українське село. Треба укласти окремий **СТАТУТ**, треба розпрацювати програму праці, спрямовану на те, **ЩОБ УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО** стало повністю **НАШЕ** – націоналістичне. Праця не легка, але вона увінчається добрими успіхами.

8 липня 1995 року “Десятник”.

Заньківчанські вечори

З ДУМКОЮ ПРО ВЕЛИКИХ: ІДЕЮ І ЧИН

Читаю у Вячеслава Липинського: “Гине всею силою молодости моя улюблена Вільна, Незалежна, Велика Україна... Гине вона, бо немає до неї істинної любові в того мерзотного сучасного українського покоління...” (Шоденник 22. 05. 1919).

Роздивляюся біля входу в театр ім. М.Заньковецької. Бабусі у вишитих сорочках. Чоловіки з посивілими скронями. Літні люди. Зустрічаються серед них ті, хто, здається, давно не бачився. Один з одним. Це, річ ясна, прекрасно, коли вітаєшся з дитинством, з юністю. Було б приємніше, звичайно, якби під театром звучали молоді голоси. А представники молодого покоління прийшли б привітати колишніх чільних діячів ОУН – Петра Дужого і Степана Мудрика. Думаю, полагідніли б обличчя старших: є кому віддати кермо держави з огляду Великого Чину. Того, який мав би таки чинитися. Нині. Аби не тільки принагідним виконанням Гімну обмежувались охочі. А використовували виховану волю і реалізовували заповіти предків.

Слухаю про Чин старших. Петро Дужий. Народився 1916 року, вчився у гімназіях Рави-Руської та Львова. 1934 року перший раз його арештувала польська поліція, 1939 року – четвертий раз, 1939-1941 рр. – перебував за межами більшовицького раю. Працював над вихованням молоді. Вирвався з лабет гестапо. Підпілля в Східній Україні – організовував у тодішній Кіровоградській області збройні загони. Засуджений до спалення в крематорії. Уник екзекуції. Боротьби своєї не припиняв. Головний редактор журналу “Ідея і Чин”. 1945 року в загазованій криївці схопили більшовики; 22 березня 1947 року – присуд: до розстрілу. Після Колими,

Сибіру, Мордовії вийшов у “велику зону ув’язнення” (тобто на волю).

Якби панові Петрові повернулись ті роки, - знову б став на шлях боротьби.

Тези розповіді... В останніх роках ХХ ст. сталися дві великі події – історичні, епохальні: припинила своє існування советська імперія; виникли незалежні держави, в т.ч. – Українська держава.

Пішла поголоска: сталася незалежність без пролиття крові. Але це – велика помилка. Море крові пролито за Українську державу. Весь світ здивувався, що 92 відсотки людей в Україні проголосували за незалежність. Насправді нічого незвичайного не сталося. Після ГКЧП стало очевидно: комуністи перелякалися, що караюча рука Єльцина їх досягне. І комуністи України дійшли висновку: відділитися, щоб врятуватися.

Ми, українці, занадто добренькі. Усе прощаємо, хліба для всіх вистачить. Тут допущено було величезну помилку. Треба було розпустити Верховну Раду, яка була обрана за часів імперії. Вона не репрезентувала волі українського народу. Ці люди з більшовицькими переконаннями, люди з чорною душею. Треба було розписати нові вибори.

Питають мене часто, який треба би найперший закон прийняти? Отакий: “Хто змагає до відірвання частини території держави, закликає до анулювання держави, - повинен бути покараний”.

Лукашенко взяв свій народ і, як теля, повів на мотузку до кошари. Чути голоси – і нас закликають. Бо їм у мріях бачиться, що вони є верховодами над Україною.

Державотворення має два етапи, що дуже між собою відрізняються: 1) етап фізичної боротьби проти окупантів; 2) побудова держави. Це зовсім щось протилежне до першого. Перший етап ще не закінчено. Але вже виник другий етап. І дуже потрібні спеціалісти.

Колись історія нас запитає: що ви передали нащадкам? Гризню чи сонячну свободу? Коли кожний громадянин буде вважати, що його особисте щастя – це щастя України, отоді й буде держава.

Найвищим нашим провідником є ідея наша національна.

Побував і переповів Богдан Залізник.

(Газ. “За вільну Україну”, 5 серпня 1995 р.)

ДЛЯ ПАМ’ЯТІ ДРУГОВІ РОМАНОВІ ПАНКЕВИЧЕВІ:

Шановний Друзе!

Відомо, що Ви маєте бути ведучим на мітингу коло Оперного театру 30 липня 95. Мітинг не повинен бути довготривалим, гадаю, 60-80 хвилин. Бажано було б, якщо б був оркестр.

На що треба звернути увагу у відповідності до сучасного моменту?

1. В Українському війську досі збереглись подекуди диковинні форми солдатської діяльності т.зв. ДІДІВЩИНА. На превеликий жаль, випадки зустрічаються ще й на терені Прикарпатського Військового Округу. Просимо довести до відома генерала Шуляка.

У Тернополі, наприклад, вимагають “старші” вояки від молодших горілки, змушують молодших їти у пошуки за грішми, за спиртними напоями. Все це супроводжується із погрозами, інколи і побиттям. На нашу думку, це і є легковажність

або безвідповідальність у ставленні до своїх обов'язків з боку старшин і підстаршин (якщо старшини чи підстаршини, які безпосередньо у своєму підпорядкуванні мають стрільців, а сталося щось ненормальне - "акт дідівщини", - то вони повинні притягатися до суворої відповідальності). Тоді зловживань не буде!!!

2. Чому у війську Української Держави до цього часу не скрізь шанується українська мова згідно із постановами, прийнятими вже кілька років тому назад?

3. Коли в українському війську були назви прапорщик, рота, взвод і т.д.? Але ж є наші, українські, терміни - десятник, булавний, сотня, сотник (замість капітан). Коли вводитимуть українську мову у військових відділах?

4. Як з виховною роботою? Чи достатньо проводиться годин навчання нашої історії, чи подаються приклади жертвовного служіння Українській Державі та Українському Народові?

5. Чому у багатьох відділах новобранців не навчають військової дисципліни, а посилають на будівельні роботи - копання траншей, інших робіт? А наші стрільці є, властиво, не стрільцями, а звичайними некваліфікованими виконавцями простих робіт?

6. Ми просимо, ми вимагаємо від нашого військового командування, щоб воно докладало старань виховувати і вишколювати наших стрільців на справжніх патріотів захисників України.

Вимогу інших (додаткових) питань Ви самі з'ясуєте...

П.Дужий.

ДУМКИ З ПРИВОДУ "ЧОРНОГО ВІВТОРКА"

Подія, яка сталася 18 липня 1995 року в Києві, треба думати, здивувала світ і глибокою журбою огорнула серця багатьох українських громадян. Гірко про цю подію і згадувати. В центрі нашої столиці, на історичному Софіївському майдані пролилася кров невинних мешканців Києва, а навіть деяких гостей, що прибули до Золотоверхого. Чия кров пролилася? "Велику майстерність" проявили не чужаки, а таки київські міліціонери і їх спеціальні відділи у червоних беретах, штурмуючи похоронну процесію. Виконуючи наказ осатанілого начальства, стражі правопорядку, зодягнені у захисні жилети, з гумовими палицями, немов шакальня, накинулися на тих, що несли домовину з покійним Патріархом Української Православної Церкви Київського патріархату бл.п. Володимиром Романюком.

Менша вина тих, що виконували наказ. Головна провина за кривавий інцидент у Києві вищого старшинства, генералів, а також найвищих посадових державних осіб. Власне, ота перелічена верхівка могла мудро і гуманно покерувати справою, уникаючи кровопролиття, і не було б гіркоти в душах...

Місце кривавого інциденту Софіївський майдан, історична площа - найголовніша в Києві. В 1649 році на цю площу в'їхав творець Гетьманської України - гетьман Богдан Хмельницький. Наш славний художник Івасюк увіковічнив цю славетну подію на картині "В'їзд Богдана Хмельницького до Києва". Це був тріумфальний В'їзд, це одна із найсвітліших сторінок нашої історії. Тепер на цій площі, неподалік Софіївського собору красується пам'ятник славному Богданові. Пролетіли роки і століття. На цій площі 22 січня 1918 року проголошено Українську Народну Республіку самостійною державою, а роком пізніше - 22 січня 1919 року тут

зачитали Акт об'єднання українських земель, злиття Української Народної Республіки з Західноукраїнською Народною Республікою.

В січні 1991 року на цій площі закінчувався “ланцюг” – сув’язь, що простягнувся із Івано-Франківська через Львів до самого Києва. Українці заманіфестували, що хочуть бути разом навіки вічні у своїй Суверенній Державі. Цю подію запам’ятали всі учасники і свідки тих січневих днів. Ця площа пов’язана з процесом політичного прозріння, з великим рухом, який закінчився проголошенням Вільної Української Держави 24 серпня 1991 року і славетним референдумом 1 грудня того ж року, який підтвердив прагнення українців жити у своїй державі.

Кілька днів після “чорного вівторка” високе начальство суворими словами оголосило, що винуватці будуть покарані, але спочатку слідчі органи й органи правосуддя визначать, хто винен, кого покарають, а можливо, тільки налякають і переведуть на інше посадове місце. Скидається на те, що ті, які давали наказ бити людей гумовими палицями, вони ж і будуть “вирішувати питання в душі існуючого законодавства”... Немає причини сумніватися, що найвищих не покарають, а можливо, що вони самі себе ще й похвалять. Забувають вони лише те, що остаточний суддя над ними буде Історія, а її нічим підкупити, не намовити стверджувати брехню, вона державним можновладцям непідвладна.

Понад три дні десь там у високих кабінетах розглядали питання, де і як поховати тіло, серед загадкових обставин померлого Патріарха Володимира. Були різні позиції, один - поховати Патріарха на Байковому кладовищі. Правда, там хоронять померлих і досьогодні, але там знайшли місце вічного відпочинку християни, і нехристияни, на почесних ділянках там не хрести, а червоні зірки на тумбочках, там і ті, що людей убивали, що голодом виморювали, там і ті, що за український прапор і герб по тюрмах саджали, що українське слово переслідували, там і ті, що хотіли бачити знедолену Матір-Україну в лабетах московської імперії. А треба знати, що покійний у минулому карався 19 років у дротяних засіках червоної імперії. Патріарх - “політичний в’язень, український патріот, що Бога і Україну завжди носив у серці”.

На довгі роки збережуться у народній пам’яті вислови й повчання покійного Патріарха, який закликав до єдності Церков, до єдності всього українського народу. Патріарха поважали й любили чесні українці, але водночас вовками на нього дивилися московсько-кагебістські псевдо-духовники. Для патріарха Росії Алексея, для його поплічників - Патріарх Володимир – “раскольник”, бачте, лише тому, що хотів і боровся за повну церковну незалежність Української Автокефальної Православної Церкви. Відомо, що століттями була самостійна Київська Митрополія, але після Переяславської угоди пішов московський наступ на все українське, а в тому числі і на Київську Патріархію. Підкупивши царгородських церковників, в 1686 році Київську Патріархію перенесено до Москви. Щоправда, ще довгі роки українська наука стояла вище, але москалі докладали зусиль, щоб використати український науковий потенціал - до Москви, а згодом і до Санкт-Петербурга привозили з України вчених, духовників, композиторів, митців, а навіть - хорових співаків. Після Риму й Царгороду “Москва мала стати третім Римом”, і більше таких величних центрів не повинно бути, “четвертому Римові не бувати”, - лепетали москалі...

Затія тримати Українську Церкву в залежності від Москви триває і по сьогоднішній день. Після “чорного вівторка” москалі, в тому числі й московські духовники потирають руки. Не без чужого, ворожого підшепту сталась трагедія “чорного вівторка”. Адже відомо, що Москва і далі не хоче погодитися з тим, щоб

Свята Софія Київська була підпорядкована Українській Церкві. Саме Москва була зацікавлена, щоб місце спочинку Патріарха не було й поблизу цього Храму. Місцеві власті підтримали вимогу Москви, намагаючись їй приподобатися. Патріарха таки похоронено недалеко Софії Київської, але не на почесному місці, а біля в'їзних воріт. Люди самотужки викопали могилу і поховали Патріарха Володимира. Є вістки, що провокатори намагаються збезчестити могилу ще й тепер, не дають спокою померлому. Одне слово, ворожа затія не втихомирюється...

Перекиньмося думками в минуле: де хоронили наших вищих духовників у минулому? Починаючи від 16 століття, високих духовників хоронили у підземеллях Печерської Лаври. Домовини з тілами духовників-святців збереглися до сьогодення, пам'яті їх поклоняються паломники, Печерська Лавра святе українське місце.

А чи не збудувати б тепер пантеону-некрополю в районі Печерської Лаври? Ясна річ, що, враховуючи теперішні технічні можливості, не треба було б будувати підземелля, так, як це зроблено в минулі століття. Тепер є можливості збудувати пантеон, в якому можна б і треба б хоронити померлих великих церковних достойників. У Лаврі є на це місце.

Якщо це питання поставити тепер, можна почути пояснення: “у нас Церква відлучена від держави” це справа церковників, а Печерська Лавра у підпорядкуванні патріарха Сабодана, який підвладний московському патріархові. Ось як кільце замкнулося... Значить, якщо б виникло питання будови пантеону, то останнє слово за московським патріархом. А чи може той патріарх прихильно поставитися до Української Церкви Київського патріархату? Аж ніяк! Київські владики для Москви, для московського патріарха і йому підвладних – “раскольники”, тобто самозванці, оскільки не бажають підпорядкуватися московському патріархові, який у числі перших апологетів російської імперії. І тепер той патріарх явно-славно наголошує про “єдинство русской Церкви”, а вона є однією із основ імперського спрута.

Чи повинна мати слово щодо того, щодо Печерського пантеону українська державна влада? Безумовно, - так, оскільки Печерська Лавра - це не тільки домена духовників, домена Церкви, це водночас і історичний заповідник, а якщо так, то і за державою слово, вагоме слово. Але державна влада України “вмиває” руки, бо вона гуманна, демократична і добренька до московських насильників. Вона навіть не хоче захищати достатньою мірою українських інтересів. На кожному місці лише уступство, і все це “в ім'я миру і злагоди”...

Московський патріархат - опосередковано господар і Печерської Лаври, і Лаври Почаївської і докладає всіх зусиль, щоб і Київська Софія була у його підпорядкуванні. Московський патріархат - господар в Україні через своїх підпорядкованих, своїх підплічників. І то не зважаючи на те, що Росія (Російська Федерація) і Україна - це дві окремі держави. З чим, очевидна річ, не бажають погодитися всі імперіалісти, всі російські “єдінонеделімці”. Вони і думки не хочуть допустити, щоб Росія була без України, своєї колонії, джерела сировини, робочих рук, без українського багатства, імперіалісти хочуть і докладають зусиль, щоб Україна була вічно під московським караулом, щоб була тягловою силою московського імперського воза. Московські імперіалісти усіх відтінків змагають до того, щоб наново “єднати” ці дві держави, оскільки (це вони добре знають) Росія без України - не така вже й сильна. А якщо Україна окрема держава, то це причина до так званої ланцюгової реакції, бо й інші народи не захочуть погоджуватися на московське панування. А якщо не буде з Росією

України, держав Прибалтики, Далекого сходу, Приуралля, Сибіру й інших - то що собою являтиме російська імперія? Вона скотиться у провалля і зачахне.

Дехто може поставити запитання: який вихід. Пригадаймо: до 1918 року існувала Австро-Угорська монархія, це був конгломерат із 17 “коронних країв”, але прийшов час, усе розпалося, залишилася Австрія у своїх етнографічних кордонах. Таке, треба вірити, станеться і з Росією як імперією. Росія існуватиме, але не маючи під собою колоній. Прийшов час на падіння імперії, це історично доказано, що ні одна імперія у світі не відродилася. Не станеться цього і з Росією, і то навіть за умов, коли московський патріархат сприятиме відродженню імперії і буде радіти, що чи то в Україні, чи в інших Москвою поневолених країнах будуть якісь нові “чорні вівторки” й інші інциденти, нерідко і самою ж Москвою інспіровані...

“Чорний вівторок” у Києві - це пересторога, що ворог не спить, це нагадування, що і в нашій самостійній державі є елементи, які тишком-нишком допомагають північним “старшим братам” у їх затіях, у їх підривній праці. Який вихід? Вихід один: спрямувати всі зусилля на духовне відродження нашого народу. Свідомі українці прагнуть сильною і могутньою держави, бо тільки Суверенна Українська Держава є найкращою запорукою нормального життя нашого і всіх майбутніх поколінь. Ворожа рука не має права вмішуватися у наші справи, ніхто не має права будувати і об’єднувати нашу Церкву - нашу Духовну Твердиню. Процес духовного відродження буде вагомою перешкодою “чорним вівторкам”, які залишають глибокі рани у наших думках і серцях. Україні бути єдиною і могутньою, Україні єдина Християнська Церква.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО МОНУМЕНТОТВОРЦІВ

Можливо, що хтось з наших мовознавців не погодиться із словом монументотворець чи пам’ятникотворець, либонь, надто довге воно, може, і не милозвучне. Мається під цим виразом на увазі не лише, скажімо, скульпторів чи архітекторів, але цілий ряд інших громадян, які можуть мати якесь відношення до виготовлення пам’ятника, отже, і порадників, і ідейних натхненників тощо, одне слово, тих громадян, які можуть якусь хоча б малесеньку крупинку внести в проект спорудження пам’ятника у честь якоїсь видатної особи чи небувалої події.

Свого часу винесено ухвалу у Львівській міській раді про встановлення пам’ятника Степанові Бандері на невеликій площі, що побіля вулиці, яка носить назву С.Бандери. Розписано конкурс, надійшли проекти, але журі конкурсу рекомендує його продовжити, щоб, урешті, підібрати проект, який найповніше мірою відповідав би усім вимогам.

З цього приводу членам журі годилося б обмінятися своїми міркуваннями з цього приводу. І такий обмін думками відбувався під час засідання журі. Вже на першому засіданні Голова журі професор Андрій Рудницький звернув увагу на те, що пам’ятник Степанові Бандері має бути розміщений у “воротах міста”. Декого з наших громадян може це здивувати. Про які “ворота міста” йдеться? А насправді воно так: вже історично склалося так, що та площа, на якій стоїть колишній костел св. Єлизавети й далі розкинутий майдан (отже, там, де проектується встановити пам’ятник С.Бандері), це і є “ворота Львова”. Адже шлях від залізниці (від “головного Двірця”, як казали ще донедавна) веде до “воріт”, які відкривають даліше

проходження до центра міста.

І тут годилося б звернути увагу на те, що за ті “ворота” велась боротьба, про яку, можливо, ще й досі не написано, громадяни не знають про неї. Ще перед Першою світовою війною у Львові винесено ухвалу, що на тому місці (сьогодні площа Кропивницького, недарма така назва) мав бути збудований український театр у прекрасному (українському) стилі, вже були виготовлені відповідні технічні документи, а навіть його макет, виготовлений інженером-архітектором Василем Нагірним (1847-1921). Що ж до побудови театру велась ще дискусія, у якій брав участь і Іван Франко. Характерне було те, що дехто з учасників дискусії не наполягав на тому, щоб будувати театр у Львові, якщо потрібніше будувати школи.

Але в той час “не спали” польські шовіністи, які докладали зусиль, щоб українці у Львові (на такому престижному місці) театру не мали. Вони звернулися прямо до цісаря Франца-Йосифа, прохаючи в нього дозволу саме на тому місці збудувати “римо-католицький храм” у готичному стилі та ще й у честь Єлисавети - дружини цісаря, яку спіткала трагічна смерть. “Мотивація” зробила своє, і сам цісар наклав резолюцію на побудову храму, а українцям відведено маленьку площу ім. Шашкевича, на якій і по сьогоднішній день українського театру не збудовано...

Отже, повторюю, пам'ятник С.Бандері мав бути споруджений на тій площі, що разом із площею ім.Кропивницького становить “ворота”, чи одні із “воріт” міста Львова.

Ясна річ, що це треба особливо накреслити, що проектантами пам'ятника мусить враховуватись те, щоб пам'ятник уписався в тому місці в ансамбль ближчих і дальших будинків. І тут слово таки в першу чергу за архітекторами.

ДЕ КОРІНЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ЛИХА?

Під тягарем проблем нашого славного і водночас тривогами та неспокоєм наповненого сьогодення, як часто це буває, звертаємось до Шевченкового авторитету, до його живлющої криниці. В ній, як завжди, знаходимо спасенну думку, котра осяває вихідні позиції.

Гостро протестуючи проти народних кривд і поневіряння, проти важкого підневільного стану України, поет сконцентровує увагу не лише на тогочасному, він заглиблюється у минуле, оцінка якого дає йому змогу краще збагнути реальність. Звертаючись до Основ'яненка, Кобзар закликає: “Співай же їм (людям), мій голубе, Про Січ, про могили, Коли яку насипали, кого положили. Про старину, про те диво, Що було, минуло...”

Для Шевченка наша історія – це слава України. Про Славу України, отже, про нематеріальну, але безцінну вартість у поезії “До Основ'яненка” поет писав, що вона, хоч “Без золота, без каменю, Без хитрої мови, а голосна та правдива, як Господа слово...”. Для нашого Національного Пророка духовні вартості, а такими є і Правда, і Слава, — цінніші, ніж матеріальні. Ця Шевченкова аксіома є фундаментальною частиною його світогляду.

Кобзареве переконання впливає з євангельського джерела.

Коли після сорокаденного посту в пустелі до Христа підійшов спокусник і сказав: “Коли ти Син Божий, то звели, щоб каміння стало хлібом”, то Христос відповів: “Не самим лише хлібом житиме людина”.

Врешті спокусник вивів Христа на височину і, показуючи звідтіля “всі царства

світу”, тобто велетенські матеріальні цінності, запропонував: “Оце все я дам тобі, як упадеш ницьма і поклонишся мені”. На те Христос відповів: “Господеві, Богу твоєму, поклонишся і Йому єдиному служитимеш”.

Як у Шевченка, примат духовної сили над матеріальною — християнська догма — є філософською основою українського національно-визвольного руху.

Не шукатимемо пояснення, чому так сталося, але констатуємо як факт, що високу — чи не найвищу — ціну для багатьох людей має не духовна, як у Шевченка, лише матеріальна вартість, конкретно – золото, нержавіючий метал жовтого кольору та ще й з прикметниковим окресленням “благородний”.

Пихаті зазнайки товчуть одне й те ж: “За золото все (а дехто додає: і всіх) куплю, за золото весь світ можу собі підкорити”. Очевидна річ, що ті “благородні” громадяни під словом “золото” розуміють не лише отой жовтий метал, а матеріальні цінності взагалі, тобто чомусь — свідомо чи ні — ставлять матеріальне на найвище місце. І роблять це не лише ті, що мають більш чи менш розвинуте поняття про матеріалістичну філософію (правду кажучи, дехто з них про неї і словечком не може обмовитися), а ще інший трактує її як непотріб, приший кобилі хвіст, але до золота, під яким розуміють усе матеріальне, вони ставляться з великою пошаною, ледь не з пієтетом.

З історії відомо, що цілі ватаги авантюристів пускалися у світ в пошуках якогось, як вони казали, чудесного “Ельдорадо”, тобто нікому невідомої, але все ж “десь існуючої” казкової країни, що золотом повна, де в золоті всі “купаються”.

Дещо пізніше чи саме тоді, коли почали шанувати золото, тобто матеріальні цінності, за які можна “все (і всіх) купити”, виникло ще інше, ще дужче цінування булату — криці, а в переносному розумінні — зброї, яка “твердіша та тривкіша” від золота, а з допомогою якої можна “відібрати” всі ті надбання, які “купило” чи в якийсь хитрий спосіб “придбало” всемогутнє золото. На місце шукачів золота прийшли стократ зухваліші від авантюристів шукачів золота, вкрай знахабнілі розбійники, вбивці та грабіжники...

Тоді виникли дві антагоністичні “ідеології”, обидві оперті на матеріалістичний світогляд, з тією лише різницею, що в одній з них у найвищій пошані золото, а в іншій — булат.

Звеличчування, а передовсім застосування булату — головного знаряддя розбійництва та пов’язаних із ним “вартостей”, таких як провокації, погрози, шантаж, залякування, підкуп і т.ін., — стало найголовнішим напрямом при монтажі й закріплюванні московської (російської, комуно-большевицької) імперії, що була і (в які шати не зодягалася б) є найлютішим, смертельним ворогом України.

Щоб збагнути цей феномен, подаймося у давню епоху...

Московський народ, якому згодом присвоєно вкрадену назву “російський”, утворювався із змішання слов’янських племен, що жили на північних землях європейського Сходу, з угро-фінськими племенами, відомими з літопису “Повість временних літ” під назвами весь, меря, мурома, мордва. А загалом асимільовано близько двадцяти угро-фінських племен. Таким чином, після послов’янення угро-фінів утворилася нова слов’янсько-фінська спільнота, зовсім відмінна від інших слов’ян. Проживаючи у суцільній лісовій смузі, живлячись у початковій стадії продуктами мисливства та рибальства, мешканці того понурого краю, загартовані суворими кліматичними умовами, відрізнялися психікою од інших слов’ян, вони були фанатичні, нетерплячі, деспотичні...

Пройшли століття, а характерні риси північної слов'янсько-фінської спільноти не затиралися. Скажімо, коли християнство Києва визнавало принцип рівності всіх народів перед Богом, то Церква в Московії була знаряддям московської держави. Це ж у Москві зродилася безпрецедентна концепція, згідно з якою Москва мала б стати “третім Римом” і “останнім Римом” (а “четвертому не бути”!), тобто і церковним верховодом, і навчителем, і повелителем “всей вселенной”.

І в питаннях зовнішніх взаємин московська політика своєрідна: коли Київ, ідучи за традицією своїх предків, поставив збройний опір азійським ордам, Москва пішла на співпрацю з ними. В тридцятих роках XIV століття за те, що Іван Калита став ретельним збирачем данини з московської землі для татар, хан надав йому титул московського князя, а той, користаючи з ханської підтримки, зробився “собірателем” земель, укріпивши своє панівне становище.

Вирішальним фактором у здійсненні московських політичних тенденцій став булат, який проклав марш до російської імперії: у 1346 році Москва загарбує землі Комі, а в другій половині XV століття до складу Московії “входять” Карелія і Удмуртія.

Якщо не всі, то більшість російських істориків і за царату, і в роки большевицького панування, з'ясовуючи процес творення російської імперії, навіть не згадує, що те державне “будівництво” здійснювали шляхом нечуваного розбою і кровопролиття, поневолення чужих племен і народів руками жорстоких опричників.

У вісімнадцятому столітті Росія окупувала Каракалпакію, Гірський Алтай, Калмицьке ханство, Білорусь, Північну Осетію, Кабарду, Крим, Молдавію, Литву... Не призупинилися загарбування чужих земель і в наступному, XIX, сторіччі; під панування Росії потрапили Фінляндія, Грузія, Південна Осетія, Карабахське ханство, Інгушетія, Басарабія. Бакинське, Ширванське, Тебризьке і Дагестанське ханства...

У 1828 р. російська орда напала на Чеченію, але повністю окупувала її лише в 1859 році. Волелюбні кавказькі народи відбивали атаки імперських збройних ватаг.

У листопаді 1845 року в поемі “Кавказ” Шевченко звернувся до поборників національної волі кавказьких народів з полум'яним закликком: “Борітеся — поборете, Вам Бог помагає, За вас правда, за вас слава і воля святая!” В ім'я правди й справедливості Шевченко став на захист волелюбних кавказців. А якими нищими постали в очах світу московські писаки — звеличники катюг ермаків, ермолових, — опричників та грабіжників...

Чеченці боролися за свою свободу в минулому, вони борються за державну незалежність і сьогодні, а російські імперіалісти, що горляють про мир і справедливість, про стабілізацію взаємин між народами, багатостраждальну, рясно политу народною кров'ю чеченську землю називають не інакше, як “споконвічно російською”.

Різними надуманими претекстами “виправдовують” російські імперіалісти свої провокації і криваві затії проти волелюбних народів світу, скажімо, прищеплюванням “вищої культури”, поширюванням “прогресивних” методів у сфері господарювання тощо, приховуючи те, що та “вища культура” і фальшивий прогрес несли завойованим народам загибель.

Що ж до взаємин між Україною і Московією після підписання Переяславських угод (1654 р.), то тут про прищеплення “вищої культури” говорити не доводиться, оскільки українська культура була вищою від московської. Тут Москва застосувала інше ошуканство. Москалі твердять, а за ними їх доморощені лакеї, що Україну “з'їли

б” Польща й Туреччина, якби не було Переяслава. Отже, для нас, українців, було б краще, якби нас “з’їли” москалі, аніж мали б “з’їсти” поляки чи турки. Ось така імперська логіка! Тим, хто сумнівається у достеменності щойно сказаного, слід дати в руки 2-й том УРЕ (Української советської енциклопедії), де на сторінці 546 написано: “Ухвала Переяславської ради була здійсненням прагнень і сподівань українського народу і знаменувала поворотний стан в його житті. Цим Україна була врятована від поневолення шляхетською Польщею і султанською Туреччиною...”

Про гірку долю України під московським чоботом важко промовчати, тому й тут безсоромні большевицькі брехуни знаходять “виправдання”, твердячи, що, не зважаючи “на соціальне і національне гноблення народніх мас України російським царизмом, возз’єднання сприяло економічному розвитку, культурному взаємозбагаченню двох братніх народів...”

Чи не цю пісеньку ми чуємо нині від сформованих окупантами манкуртів? І чи ж не брак волі до повноцінного національно-державного життя власного народу у керівників, які волею історії опинилися біля державного керма, є причиною негараздів у нашій державі?

Впродовж двох століть українських патріотів, котрі намагалися вирвати Україну з-під російської корми, Москва називала “мазепинцями”, силкуючись цьому термінові надати осоружне звучання, а Церква московська, що завжди була і донині залишилася імперським знаряддям, наклала на Мазепу прокляття. Проте мазепинська ідея жевріла, а віддані Батьківщині українці пишалися ім’ям “мазепинців” як виявом нашої національної гордості.

Після років державного будівництва в 1917-1920 рр., яке закінчилося невдачею, певний час продовжувачі царського імперського шалу — большевики називали українських патріотів “петлюрівцями”, а від 40-х років нашого сторіччя — “бандерівцями”, від імені тієї славної людини, яку вважають символом української нації.

Україна і Росія — два антиподи, дві діаметрально протилежні сили, два світи. Апологети російської імперії постійно силкуються втовкмачувати, що це один організм, у якому не лише росіяни, а й українці досягнуть щастя. Оця фальшива імперська теорія с живильним матеріалом для кореня українського національного лиха!

Перед кожним українцем, що знав чи пізнає неосквернену правду, стоїть завдання пояснити тим незрячим співвітчизникам, що вже саме зіставлювання слів “Україна” і “Росія” асоціюється із жахливою трагедією нашої Батьківщини. Термін “російська імперія” тісно сполучений із намаганням російських імперіалістів (білих, червоних чи ще якимось інакше перефарбованих) доценту знищити не лише українську державно-самостійницьку ідею, а й потенційних прихильників тієї ідеї і то лише з однією метою: зробити українців рабами, “тяглом бистроїзного імперського поїзда”.

Тягнутися до Росії, силоміць підштовхувати наш народ під її хижацьке крило можуть лише невігласи або ж зрадники. Комуно-соціалістичний зрадницький елемент, створюючи в Україні політичну й соціально-економічну нестабільність, закликає відвертати очі від минулого, називаючи спасенними “ідеологію наживи” і нове “входження” у московський “союз нерушимий”.

“Не говорімо про голод, штучно Москвою організований, не говорімо про диктатуру компартії, не говорімо про тоталітарну систему, що виросла на большевицьких дріжджах, забудьмо про асиміляцію та зросійщення...” —

затуманюють голови наших громадян вороги України, противники її незалежного від Росії суверенно-державного життя.

Мовчати не можна, треба скрізь і всюди говорити правду, а вона така:

Москва вкрала національну назву “Русь”, назвавши Росією свою територію і території чужих народів, загарбані нею. Мало того: “стараннями” Москви-Росії з карти Європи зникла наша національна назва “Україна”, Москва замінила її глумливим висловом “Малоросія”, а на противагу до тієї назви ввела назву “Великоросія”. Таким чином, вже в терміні було закладене поняття, що Московія (Великоросія) щось вище ніж Україна (Малоросія). Чи не почуття меншовартості, виховане окупантом, є головним духовним гальмом у процесі побудови держави?

І біла, і червона російська імперія вела відкрити, а частково приховану “політику” насаджування в Україні вірних Москві осіб, передовсім з числа слабохарактерних і безхарактерних громадян, ласих на матеріальні багатства, прибуткові посади.

Розпоряджаючись, як у себе вдома, цар і його посіпаки почали обдаровувати земельними наділами, високими посадами деяких українців, здобуваючи таким чином їх прихильність до царського престолу. На тому тлі почали між нагородженими чужою (московською) владою громадянами виникати суперечки, при тому Москва забезпечувала за собою останнє слово, підкріплюючи таким чином свою значимість.

В подальшому розвитку того московського “політичного курсу” в хід пішло монтування секретної мережі донощиків, яким Москва платила подарунками та обіцянками. Донощицтво “культивувала” Москва впродовж усього свого існування, а до “апогею” дійшло воно за большевицьких вельмож. Чекістські карально-репресивні органи організували цілу армію конфідентів, послуговуючись при тому шантажем, залякуванням і провокаціями. Комуно-большевицькі “специ” через своїх агентів проникали в усі середовища, вони ж, згідно з московськими інструкціями, розпускали вигідні для Москви “чутки”, сіяли зневіру, підривали ідеологічні основи українського національно-визвольного руху тощо. Комуно-большевицька “діяльність” була спрямована на те, щоб створювати атмосферу недовіри у суспільстві, щоб кожний кожного боявся, щоб тримати маси у непевності, щоб “переконувати” у безперспективності боротьби за українські національні інтереси...

Найголовнішою прикметою нації є її мова. Коли ворог хоче знищити націю, він забороняє мову поневоленого народу. Ще в 1720 р. цар Петро видав наказ, яким заборонив друкувати книжки українською мовою. В 1863 р. з’явився “валуєвський циркуляр”, у якому констатовано, що української (“малоросійської”) мови не було і немає. “Емським указом”, підписаним царем Олександром II в 1876 р., заборонено ввозити на територію російської імперії будь-які книжки українською мовою з-за кордону, публікувати твори нашою мовою, заборонено перекладати книжки українською...

І тут напрошується риторичне запитання, звернене до тих відповідальних осіб, від кого це залежить: чи без болю серця сприймають вони той нестерпний стан у наші дні, коли полиці українських книгарень завалені російськомовними виданнями, а українських книжок обмаль, недостатня кількість шкільних підручників українською мовою?

Впав Советський союз — одна із найстрашніших форм російської імперії, що є коренем нашого національного лиха. Після підписання Біловезьких угод він і юридично перестав існувати.

Історія нагадує нам, що після розвалу інших імперій світу були намагання деяких кіл їх реставрувати, але найпотужніші силкування не увінчалися успіхом. Не відбудують зюганови ССРСР, кінець імперії, за неї і більшість росіян після компрометації у Чеченії не захочуть проливати своєї крові.

Поставмо запитання: до чого змагає Зюганов? До втримання при житті російської держави, не втрачаючи при тому апетиту на окупацію України...

А до чого змагають так звані українські комуністи-соціалісти? Та до того, щоб Україну знову втягнути в імперське ярмо. Не вийде. Для нас російська імперія — смертельна загроза, та й для світу вона невігідна.

І знову звернімося у пошуках за словом правди до Шевченка, який писав: “В своїй хаті Своя правда, і сила, і воля...”. Своя хата — це Суверенна Українська Держава, своя Правда — мудрі державні закони, своя сила — власні Збройні сили, фізична основа держави, що єдиним гарантом розвитку й життя нації. Всі чесні українці — за таку Хату-Державу.

Не треба вигадувати фантастичних шляхів побудови своєї держави та добробуту у ній чи приставати на підкинуті ворогом ідейки. Ми вже маємо вистраждану поколіннями дорогу до власної Правди, Сили і Волі. І на цій національній ідеї збудуємо власну повноцінну омріяну поколіннями державу.

13 квітня 1996 р.

Львівська Державна Телекомпанія

ПРОГРАМА “АВТОГРАФ”

(14 червня 1996 р., год. 22-30)

Ведучий – ред. Василь Глинчак

Коментатор – Петро Дужий

Вед.: Шановні Телеглядачі!

У нас на столі три, величеського формату, книжки. Прокоментувати зміст цих книжок ми запросили пана Петра Дужого – знаного багатьом телеглядачам, довголітнього учасника національно-визвольної боротьби українського народу. Беру до рук найбільшу за обсягом книжку п.н. “Євген Коновалець та його епоха”. Що цікавого для наших телеглядачів Ви могли б сказати?

П. Дужий: Ваше запитання на часі: саме сьогодні, 14 червня, минає 105 років від дня народження Євгена Коновальця. Громадяни знають про цю видатну постать, що в нашому національному житті відіграла неабияку роль. Проте годилося б дещо пригадати...

Вед.: Пробачте, що перерву Вашу інформацію, але я допускаю таку можливість, що Ви могли особисто Євгена Коновальця знати, оскільки відомо, що Ви своє життя ще з юнацьких років пов’язали з тією боротьбою, якою керував полковник Євген Коновалець...

П. Дужий: Навесні 1932 року я став членом Юнацтва ОУН. Коли ж загинув полковник Коновалець – мені було 22 роки, я був студентом Львівської Академії Закордонної Торгівлі. У 1938 році я уже втретє був арештований польською поліцією. Звільнили мене з тюрми (“на вільну стопу”) 24 травня 1938 року. Вийшовши з тюрми “Бригідки”, я побачив на газетному кіоску напис “Полковник Коновалець не живе”. Та вістка мене ошелесила. Мені не хотілося вірити, що така трагедія сталася. Я чимдуж

побіг до редакції газети “Діло”, і там мені цю страшну вістку підтвердили... Це такий гіркий спогад. А тепер я відповім на Ваше запитання: ні, особисто я не бачив полковника Коновальця, бо і такої потреби не було. Але я знав тих людей, які зустрічалися з Коновальцем, проводили наради. Це були: Зенон Коссак, Богдан Кравців (перший провідник Крайової Екзекутиви ОУН), Володимир Янів, Роман Шухевич і ін. Від цих людей і інших я довідався про цю Велику постать – про полковника. З розповідей знаю, що Коновалець – людина енергійна, але дуже спокійної вдачі, небагатомовна, надзвичайно культурна у спілкуванні. Коли заходив Коновалець до кімнати нарад, усі без команди вставали, вшановуючи таким чином цю особистість. Коли Роман Шухевич очолив ОУН на Рідних Землях – всі, в тому числі і я як член Головного Проводу ОУН – всі вставанням вшановували Шухевича. Ця форма додатково ще підкреслювала єдність наших позицій, революційну дружбу, яка так дуже потрібна в такій Організації, як ОУН – авангард визвольної боротьби.

Вед. Прошу сказати ще кілька слів про книжку “Євген Коновалець”.

П.Дужий: Це є збірка праць багатьох авторів, здебільшого – націоналістичних переконань, хоч і є авторами такі, що ніколи націоналістами, тобто членами ОУН не були, як наприклад: Іван Кедрин-Рудницький, які полковника знали, вели з ним розмови, обмінювалися думками щодо політичного становища тощо. Книжка має характер монографічно-енциклопедичний. І що тут найцікавіше? Та саме те, що в книжці статті авторів різних націоналістичних напрямів, таких, що в багато де вчому не погоджувалися, вели суперечки, але мали одну велику Ідею, Ідею Нації і Держави – і це їх єднало. Вони відкидали все, що їх ділило, а на найвищий п’єдестал ставили те, що найцінніше, – націю і державу, як форму нації, як її найголовніший гарант, врешті, як гарант самого існування народу. Це велика ідея.

Вед.: Все те, про що Ви тут говорите, якимось перегукується із тим, що нам – українцям – дуже і дуже потрібно сьогодні. Співають же в нас, навіть у церквах: “Боже, нам єдність подай!”, але далі заклик діло не посувається.

П.Дужий: Справді, так. Чомусь серед наших політично провідних людей не помічається належного ставлення до того, до тієї ситуації, коли єднання нам найбільше потрібне. Я думаю, що розуміння цієї проблеми стане на своєму високому місці. Добре було б, щоб наші політичні керівники ближче знайомилися з діяльністю і боротьбою, якою керував полковник Євген Коновалець.

Мене повідомили, що післязавтра, у неділю 16 червня о годині 15-й у селі Зашкові, де народився Коновалець, відбудеться пошанування пам’яті полковника біля пам’ятника й музею Євгена Коновальця. Запрошувати окремо хіба не треба, хто матиме змогу – туди поїде...

Вед.: А ось ще одна книжка, чималого формату, виходить, що і про неї треба щось сказати: Ой, лишенько! Та тут якимсь непорозуміння. Що це таке? Що за напис? “З історії колективізації сільського господарства Західних областей Української РСР”. Хіба ж нам ще того бракувало? Згадувати про колективізацію? Дивовижа одна...

П. Дужий: Прошу не хвилюватися. Це не назва твору, це камуфляж! Це тільки така обкладинка, а зміст книжки не про колективізацію, це твори Степана Бандери. Книжка видана в 1976 році. В нас шалів большевицький терор. Людей арештовували, судили, висилали, одне слово – у нас був справжній большевицький “рай”. Але хотілося нашим людям із-за кордону переслати праці, статті Степана Бандери. Як перевезти? Важко. Отже, на обкладинці надрукували, що вона про колективізацію, і таким чином дещо, правда, дуже мало – щасливо переплило радянський кордон.

Майже всі головніші праці Степана Бандери передруковані у тому одному томі під правдивою назвою: “Перспективи Української Революції”.

Вед.: Нещодавно мені потрапила до рук книжка – спогади якогось автора з Канади. Він - колишній запеклий комуніст, а потім до націоналістів мав пристати, а тепер у Канаді. Отже, він дивується, як Коновалець “нерозважно” поступив, призначивши в 1933 році на пост Провідника Крайової Екзекутиви “24-річного юнака” Степана Бандеру.

П.Дужий: Степан Бандера, як зрештою і Євген Коновалець мали ворогів – це передовсім московсько-большевицьких імперіалістів, і тут нічого дивного немає. Але, на превеликий жаль, ці великі люди мали й мають своїх противників і серед деяких українців. Тут велике непорозуміння. Пригадаймо: Євген Коновалець у 27-річному віці командував військовими силами понад 20 тисяч військовиків. А маючи тридцять років очолив УВО. Це тільки у сьогочасному розумінні тих, що мають 24 роки – юнаки, це своєрідна хвороба інфантилізму. Колись було не так: люди 18-20 років це були поважні громадяни. Читайте твори Степана Бандери – і Ви переконаєтесь про те, якої високої наукової та політичної ерудиції ця людина.

Вед.: Мені здається, що про Степана Бандеру Ви могли б дещо більше сказати...

П.Дужий: Про Степана Бандеру я пишу обширну працю п.н. “Степан Бандера – символ нації”. Перша частина цієї книжки вже вийшла і появилася у книгарнях. За два тижні майже четверта частина книжки розкуплена. Вона має 190 сторінок. Друга частина буде майже у півтора рази більша і разом обидва томи поміщатимуться у 500 сторінках. Другий том уже готується до друку.

Вед.: Чи Ви мали на увазі лише подати точну біографію Бандери?

П.Дужий: Не тільки біографію. Для сучасного читача важливо “бачити” Степана Бандеру на тлі національно-визвольної боротьби. А це значить, що я пишу і про те середовище, в якому виростав і мужнів Провідник ОУН, як формувалася його політична думка. Мало того, розповідаю, з ким співпрацював Степан Бандера, подаю його концепції, його політичне прогнозування...

Вед.: Я розумію, що Ви розвинули широке полотно, якщо висловлюватися таким у сфері мистецтва.

П.Дужий: Саме так. Дивлючись сьогодні з перспективи певного часу на наші визначні політичні постаті, то можна прийти до переконання, що серед цілої плеяди діячів особливо виділяються три особистості: це є Євген Коновалець – військовик, політик, консолідатор... далі – це Степан Бандера – політичний аналітик, автор концепції, врешті – прогнозист. І на третьому місці – це, без сумніву, – Роман Шухевич – політик, прекрасний організатор збройних сил України, це наш славетний “генерал Чупринка”. Його я найкраще знав, з ним працював, одне слово – був під його командою. Я міг би навести цілий ряд прикладів, щоб зрозуміти характер цього поважного і в той же час оптимістично настроєного діяча, чесну людину, прекрасного побратима.

Вед.: Чи є вже якісь відгуки про Вашу працю “Степан Бандера – символ нації”.

П.Дужий: Проминуло кілька тижнів від появи перших примірників книжки про С.Бандеру. Минулої неділі у Львові, в Народному Домі (9 червня) відбулася презентація твору. Битком набитий зал. Викуплено кількасот примірників книжки. А відголоси отримую звідусіль – з Києва, з різних міст Західної України, з Англії, Америки, Канади, Німеччини. Книжку читають. Зміст її доступний. Наведено цілий ряд епізодів, про які до сього часу не писали...

Вед.: Чим це пояснити?

П.Дужий: Справа в тому, що багато разів я був не лише свідком, але й активним учасником певних подій, і вони у моїй праці висвітлені вперше. В праці немає надмірної патетики, а факти, прізвища, дати, а навіть пояснення деяких слів. Наприклад: є слово неґація, яке у публіцистиці передвоєнних років часто вживали. Тепер його дехто не розуміє, то я і пояснюю, що неґація – це по-українськи – заперечення.

Вед.: Чи назва праця “Степан Бандера – символ нації” Ваш головний твір?

П.Дужий: Так. Окремою книжкою це більший за обсягом твір. Але і раніше я друкував коротші праці і про Степана Бандеру “За яку Україну боровся Степан Бандера?” і книжечку про Першу Конференцію Поневолених Народів Сходу Європи й Азії”. Багато статей на ідеологічні й політичні теми у газетах і журналах. Є й мистецький літературний доробок, є збірка поезій “Розкуте слово”, видане в Австралії (у Мельбурні) 1980 року, зрозуміла річ – під псевдонімом Опанас Скелястий. Перед війною я опублікував п’єсу “Обжинки”, багато статей, присвячених популяризації наукових знань і т.д.

Вед.: Цікаві були б Ваші спогади...

П.Дужий: І в цьому жанрі є перший доробок, але поки що краще ще промовчати, поки діло не буде доведене до кінця.

Вед.: Виходить, що Ви працюєте і доволі плідно. Вашу працю “Степан Бандера – символ нації”, залюбки читають...

П.Дужий: Є таке латинське прислів’я, в якій підкреслюється: “якщо думаю – то значить – живу”, а я, дещо перефразую чи, кажу: поки працюю – то це значить – я живу.

Вед.: І як Ви оцінюєте сьогочасну політичну ситуацію?

П.Дужий: Зарисувалось різке розмежування протилежних сил: на українських державників і антидержавників. Виграють державники, я оптимістично дивлюся на справи: московська імперія розвалюватиметься далі, а Україна буде могутньою державою!

ПРОПОЗИЦІЯ НА РОЗГЛЯД

Навколо відновлення сакральної скульптури Пресв. Діви Марії у Львові, на площі Міцкевича, колишній площі Марійській, почалася широка дискусія, яка вносить непотрібні дисонанси і непотрібне сум’яття. А справу можна б полагодити спокійно.

Вважаю, що перший голос у даному питанні за церковними властями, але не можна поминути голосу Львівської міської ради, бо вона є фактичним господарем міста і несе юридичну відповідальність.

Конкретно: погодьмося, що відновлення сакральної скульптури є доцільне, хоча б з того міркування, що дана скульптура була знесена большевицькою окупаційною владою, а виступати проти її віднови - це значить: не брати до уваги того факту.

Ані у Варшаві, ані в Кракові немає вулиць чи площ Шевченка і тому змінити назву площі Міцкевича на стару - Марійська - є доцільним, і ніхто не може противитися, бо так було за Австрії і за Польщі і тим більше, що Пресвята Діва Марія є вище за Міцкевича, зрештою Міцкевич високо цинив культ Пресв. Марії.

Погодьмося теж, що існуюча (збережена в доброму стані) скульптура була

виконана, скажімо, “в стилі західному”, зрештою, при її відкритті не брав участі (не був запрошений) Митрополит Шептицький, але були Церковні власті польські (римокатолицькі), це значить, що це буде на догоду полякам - і місцевим, і тим, що приїдять.

Вважаю, що скульптура Божої Матері на вказаній площі повинна бути. Під омофор Пресвятої Діви Марії віддав Україну наш Великий Володар Київський Ярослав Мудрий, назвавши її ОПІНКОЮ України.

До Пресвятої Діви Марії як до своєї Покровительки зверталися наші козаки, і Свято Покрови було для козацтва великим. Є картини, на яких зображено, як козаки моляться до Пресвятої Богородиці. Свято Покрови – козацьке свято.

Продовжуючи козацькі ідейні традиції, Святу Покрову за Свою Опікунку взяла Українська Повстанська Армія, і 14 жовтня вважається ДНЕМ ПОКЛИКАННЯ ДО ЖИТТЯ - УПА.

Пропоную: на місце давньої скульптури Пресв. Діви Марії встановити Пресв. Діву Марію як ПОКРОВУ УКРАЇНИ і кожного року - 14 жовтня проводити у Львові побіля неї релігійно-національні торжества. І тому у підніжжя скульптури помістити золотий напис на мармурі:

ПРЕСВЯТА ДІВА МАРІЯ – ПОКРОВИТЕЛЬКА УКРАЇНИ

Під омофор Пресвятої Діви Марії віддав Україну князь Ярослав - Пресвята Діва Марія - покровителька українського козацтва.

Історичне козацьке свято Покрови - святковий день Української Повстанської Армії (УПА), що постала 14 жовтня 1942 р. в День Покрови.

12.IX.1996 р.

ПРИВІТАЛЬНЕ СЛОВО

*До Всіх Достойних Учасників і Прихильників Світового Українського
Державницького Фронту з нагоди Різдва Христового і Нового 1997-го Року*

Дозвольте з нагоди Великих Свят Різдва Христового й Нового Року скласти Вам найщиріші побажання щастя, успіхів і доброго здоров'я, наснаги й витривалості у змаганнях за кращу долю Українського Народу.

Христос народився! Славимо Його!

Всі ми повною мірою усвідомлюємо, що доля нам судила жити в особливо важливій, історичній добі, коли боротьба за народне щастя і добробут вступила у свою завершальну фазу. П'ять років проминуло з того часу, коли наша Батьківщина Україна була проголошена і славетним Референдумом 1-го грудня 1991 року підкріплена самостійною державою. Понад півтора століття державами світу Україна визнана, отримавши від багатьох, у тому наймогутніших держав, гарантію про державну суверенність і недоторканість її державних кордонів. Інакшими словами Україна вписалася у політичну констеляцію світу, як писав Іван Франко: “засіяла у народів вільних колі...” Україна вступила на шлях демократичних перетворень, доказом чого є прийняття 28 червня 1996 року Конституції, яка гарантує широкі громадянські права усім мешканцям України, гарантує свободу, яка є найбільшою цінністю для кожного народу. Нами почав цікавитися увесь світ. Навіть великі досягнення влітку того ж року, коли українські спортсмени здобули 9-те місце в Олімпіаді, що проходила в Атланті (США) – заманіфестовано, що Україна стала широко знаною державою у

світі. Світ довідався, що Україна вже не колонія ненависної московсько-більшевицької імперії. Це і є історичні досягнення, які глибокою вірою сповнюють наші серця у дальшому розвитку Української Держави і поступовий ріст народного благополуччя. Для нас, українців і українців, яких доля закинула у різні країни світу, майбутнє всім нам дорогою і найдорожчою Батьківщини завжди лежить на серці, ми з великою увагою прислухаємося до всього того, що в Україні діється доброго, але водночас і дуже тривожимося, якщо спостерігаємо, що процес духовного відродження народу йде дещо сповільненим темпом. Ми мусимо бути реалістами, мусимо усвідомити, що кожна держава, яка вирвалася з-під чужого ярма, витрачає ще певний період часу на свою повну розбудову. Наш славний Головний Отаман Симон Петлюра у своїй одній політичній праці акцентував, що на повне оновлення народу, на належний ріст його національного укріплення протікає інколи життя одного покоління. І з цим ми мусимо погодитися, ми мусимо реально дивитися на світ.

Ми констатуємо, що імперія московська, яка тепер сильно звужена, але речники відновлення тієї імперії не позбулися своїх надмірних апетитів. Запам'ятаймо, що це явище закономірне, історично доказане, що, як тільки починає розвалюватися імперія, то вже ніяка сила її не відновить.

Проте сили, які намагаються московську імперію відновити, не покидають надії і, в першу чергу, вістря своєї непогамоної пожадливості спрямовують саме на нашу Батьківщину - Україну, без якої російська імперія не може бути на тій висоті, якої бажають її речники. Офіційні чинники Російської Федерації - Дума, а також мер Москви Лужков висувують свої незаконні претензії на місто Севастополь, тобто грубо йдуть на порушення суверенності й недоторканості України. Це і є старий метод залякування, метод створювання деякої нестабільності. Бо ж і багато хто думає, що свої претензії на Севастополь, та й загалом - на Крим - Москва може підкріпити своїми збройними силами. Є всі причини думати, що так не станеться, бо російська армія зазнала великих утрат, здійснюючи свою авантюру в Чеченії, де невеликий кавказький народ щодо кількості населення, але великий щодо патріотичного духу не зумів дати належну відсіч Москві. Російська Федерація не може розраховувати на свої збройні сили.

На перешкоді розвитку України, державної могутності стоять ті, що захопили важливі державні місця і діють проти Української Держави як зрадники України - це передовсім комуністи й соціалісти - одне слово – більшовики, які не бажають скласти присяги на вірність Україні, це ті, що силкуються затягнути наш народ у московське ярмо. Ситуація така, що є ще частина жителів України, яка не сприяє розвиткові держави, а чинить перешкоди. Проте і тепер очищається Україна від її внутрішніх ворогів-зрадників. Усунено з поста міністра збройних сил України Шмарова, усунено мера Києва Косаківського, голову президентської адміністрації Табачника і інших, які назовні нібито прихильні Україні, виконували свою підлу Юдину роботу. Робимо висновок, що Україна ще мусить очиститися від всякого ворожого елементу. Значить, що боротьба за укріплення Української Держави не припиняється. Сьогодні є ще сили в Україні і, на великий жаль, поза її межами, які очорнюють боротьбу ОУН-УПА і змагають до того, щоб не визнати боротьби тих патріотичних сил, які за вільну Україну, за щастя народу в умовах державності життя своє віддавали. Є в Україні ще й крайньо ворожі елементи, мерзотні виродки, які проти Української Держави ведуть скриту боротьбу, обманюють людей, залякують, а то й підшиваються під наші національні прапори й ведуть антидержавну й антинародну акцію. Проти таких

ворогів, хоча їх і небагато, треба вести боротьбу, треба усвідомлювати народ, треба боротися за економічне скріплення, треба боротися проти розбійництва і всіляких чорних сил, які, користаючи зі свободи, проводять свої чорні діла. Проти тих сил треба й далі вести боротьбу, і це мусять робити українці, передовсім ті, що на Рідних Землях, але й ті, що розсіяні по всіх континентах. Ніхто не сміє опускати рук, коли ведеться боротьба за стабілізацію відносин в Україні, коли ведеться процес укріплення Держави, яка є спільним добром всіх Українців і в Україні, і у світі. Останню фазу нашої боротьби, спрямованої на укріплення Української Держави, мусимо довести до переможного кінця. Україна живе, Україна мусить жити. Це доказали своєю працею і своєю кров'ю найкращі Сини й Дочки України.

Шановні Громадяни!

У 1993 році ми перейменували нашу Світову Організацію (Фронт) з Визвольної на Державницьку. І не дарма. Кожний свідомий українець розуміє, що тільки власна ні від нікого незалежна, тобто Суверенна Держава Українська є нашою запорукою, гарантом життя Нації і її всебічного розвитку. Знаючи, яку велику вагу має самостійна Держава у житті Нації - нашу Організацію переіменували на Державницьку. Ми ще раз підкреслили, що ми за Суверенну Українську Державу, за її укріплення, за її велич, за славу. Наше покоління не сміє передавати нашим нащадкам кайдани, лише сонячну свободу в ім'я нашого життя на всі часи. І так буде!

Не втрачаймо віри в міць народу, в його великі здібності, в його розум і кмітливість, у його гаряче прагнення жити не гірше від інших народів, а краще.

Боротьба за укріплення Української Держави не припиняється, а набирає сили. Кріпимось духом і глибокою вірою, бо в силі духу наші успіхи і перемога нашого народу.

Христос народився! Славимо Його!

Слава Україні! Героям слава!

31 грудня 1996 р.

Керівництво Світового Українського Державницького Фронту.

Примітка: Це є, так би мовити, кістяк, на якому можна б побудувати Звернення СУДФ до Народу. При тому треба б поставити відповідний підпис (такий, як треба).

*РЕЦЕНЗЕНТ**

КРИТИКА

Критика не для самої критики, а для повчання, для оздоровлення суспільних відносин, для визначення, що добре, а що погано...

Подаймося думками в минулі десятиліття нашого сторіччя. І з великою радістю, і з невимовним смутком судилось нам зустрічатися. І цього не можна промовчувати, адже правда, якою гіркою вона не була б, то все-таки краща за солодку брехню.

Пригадаймо: у березні 1917 року почала валитися російська імперія – найлютіший ворог України. Наші громадяни кинулись, як вони казали: будувати нове життя. Утворилась в Києві Центральна Рада – перший парламент України. Її учасники вважали, що настав час свободи, верх взяли демократичні принципи, то й життя попливе за тими принципами. Треба вибороти автономію у межах російської великодержави. Велика частина учасників Центральної Ради думала інакше: настав

* Петро Дужий

час, щоб будувати свою власну хату – свою незалежну державу, бо ж “у своїй хаті – своя правда, і сила, і воля”, як повчав нас наш Національний Пророк Тарас Шевченко. В листопаді, 20 дня 1917 року проголошено Українську Народну Республіку – це прекрасно, але... не самостійну, а в союзі з Росією. А тим часом большевики вчинили у Петрограді збройний переворот і захопили владу. Ленін взявся рятувати російську імперію - тепер під червоними прапорами. І чого він не наобіцяв, якими надіями не годував він громадян? І землю повинні мати селяни, а робітники - заводи, і мир повинен панувати, і соціальна справедливість, одне слово – пропливе ще трохи часу і буде большевицький “рай” на землі... Люди слухали й вірили фальшивим словам червоного диктатора, найбільшого обманця світу. І чи так чи не так, але, як пише наш історик М.Чубатий, наставляли вуха. Вони і думки не допускали, що земля не буде власністю селян, а держави, вони не знали, що червона російська імперія, якщо окріпне, то візьметься до завоювання світу ціною велетенських жертв...

Врешті, вимушені подіями – наступом на Україну червоних орд з півночі українці зрозуміли, що треба приступати до рішучих кроків, треба проголосити Україну – Українську Народну Республіку вповні незалежною – самостійною державою. Це сталося 22 січня 1918 року. Справедливість узяла верх. Здійснилася заповітна мрія українців. А тим часом сам тодішній Прем’єр УНР – Голова Генерального Секретаріату – Володимир Винниченко, виступаючи ще тиждень перед проголошенням Акту 22 січня, говорив і доказував, що “нам своєї армії не треба, оскільки запанує соціалізм і той соціалізм стане помостом до будови добросусідських взаємин між новоутвореними державами...”.

Ми це критикуємо і піддаємо гострій критиці, бо як може існувати держава без війська, без власних і надійних збройних сил?

А тепер перейдім до розгляду оборонного питання Сучасної України.

Відомо, що збройні сили кожної держави (а це значить, що і сьогодишньої Української Держави) повинні виконувати важливу й почесну роль щодо захисту держави та в державотворчих процесах. І що ж? Усупереч історичним фактам та елементарній логіці ще й тепер можна почути нічим необґрунтовані твердження про те, що збройні сили та їх діяльність “несумісні з політикою”, оскільки “політика може мати негативний вплив на спаяність збройних формувань, на послаблення, а то й підрив військової дисципліни” тощо. Виходячи з такої надуманої засади, дехто навіть украй потрібну виховну роботу в національно-патріотичному дусі у війську силкується підтасовувати під поняття “шкідливої політичної діяльності”.

Помилковий погляд розвіється, якщо звернутися до компетентних наукових джерел. Видатні теоретики військової справи наголошують, що належна організація війська, а за цим бойові дії під час війни є нічим іншим, як продовження політичної діяльності, причому не лише дипломатичними, а й фізичними засобами.

Велике значення збройними силами в Україні надавали загалом українські патріоти, а зокрема громадяни націоналістичних переконань. Виходячи із засади, що нація є найвищою суспільною цінністю, українські націоналісти твердили й твердять, що єдиним і дійовим гарантом розвитку нації, а навіть її існування є Українська Суверенна Соборна Держава.

В розвитку цієї тези націоналісти поділяють думку, що саме такою – суверенною, ні від кого незалежною – може бути держава за умов, коли вона захищена надійними збройними силами. Власне, від потрібної кількості військових формувань, від їх бойової підготовки, а передовсім, від їх високої ідейності та повсякчасної

готовості самовіддано служити своїй нації та державі залежить майбутнє України.

Українські патріоти, політичні діячі національно-визвольного спрямування правильно оцінювали вагу власних Збройних Сил і докладали зусиль, щоб Україна мала надійне, крицевого гарту й вірцевої жертвовності військо.

Вони змагали до того, щоб і в умовах бездержав'я класти ідейно-політичні підвалини під організацію Збройних Сил.

І знов згадаймо минуле: у висліді розвалу імперій в останніх роках Першої світової війни на європейській карті з'явилися нові держави: Фінляндія, Литва, Латвія, Естонія, Польща, Чехословаччина, Югославія... В цьому спискові були аж дві українські держави: Українська Народна Республіка на Великій Україні і Західноукраїнська Народна Республіка, котрі, виражаючи волю українського народу, славетним Актом 22 січня 1919 року з'єдналися в одну державу. Це був триумф української політики! І що ж? Незабаром сталося нещастя... Українська Держава перестала існувати, а її територія опинилася під чобітьми чотирьох окупантів: російсько-большевицьких, польських, румунських і чехословацьких...

З упадком держави настало сум'яття, появилась розгубленість, апатія, самозвинувачення у невдачах, а навіть зневіра у власних силах. І понеслась-покотилась сумовитим гомоном пісня, в якій згадувалося, що “скільки народу впало за свободу”, проте “встояти не було сили...” І тут оправдання за невдачу покладалось, головним чином, на зовнішніх ворогів, на несприятливу політичну ситуацію, та навіть на непоінформованість зовнішнього світу щодо українських державницьких інспірацій... А все-таки не можна поминути критики, бо ж треба було відповідної політичної підготовки у наспіх утворених українських Збройних Силах, недостатньою були охоплені українськими політичними гаслами і широкі народні кола.

Пригадаймо: Винниченко “переконував”, що війська нам не треба. За тиждень після того Центральна Рада таки проголосила самостійність Української Народної Республіки, але вже тиждень після цього Київ на захист молодої Української Держави післав на її охорону перед большевицькими північними полчищами під станцію Крути триста молодих студентів, а треба було післати триста куренів...

Під гострий обстріл критики піддається і наша національна розпорошеність. Це ніби окреме, але не менш болюче питання: на півдні України появился отаман Махно – провідник самобутнього селянського анархістичного руху, маючи під своєю командою щонайменше 20 тисяч сміливців, згрупованих у надзвичайно, як на той час, мобільні підрозділи. Махно воював “проти всіх”, отже, і проти українських національних військ УНР і Гетьманщини, блокуючись з большевиками. Він аж ніяк не сприяв укріпленню молодої Української Держави... А інший – отаман Григоріїв, під командою якого було до 30 тисяч шабель, у березні-квітні перейшов на большевицький бік, отже, став проти Української Держави. Не менший був загін отамана Зеленого (під цим прізвиськом виступав Данило Терпило), який у січні 1919 року допоміг большевикам захопити Київ і хоч урешті опам'ятався і почав громити і большевиків, і денікінців, але було запізно виправити фатальну помилку... Ганебну роль відіграв отаман Волох – колишній командувач Запорізького корпусу, що виступив проти Директорії УНР і перейшов на бік большевиків. Це була пряма зрада України... А були ще й дрібніші отамани, навіть отаманша “Маруся”, яка командувала трьохсотним загonom. Хто ці ганебної пам'яті отамани? Це розкольники національних сил, а мали вони під своїми наказами не менше 100 тисяч добірного війська. Подумаймо: яка це підпора була б для Української Самостійної Держави!

Саме слово отаман (військовий ступінь між сотником і підполковником) стало осоружним, і тому у військах Української Повстанської Армії замість слова-терміну отаман поставлено слово майор. Це не є російське слово, як, може, від декого непоінформованого і тепер почути. Слово це латинське і дослівно означає: більший.

Політичне розбиття, яке було і дотепер не зникло з нашого обрію, відіграло фатальну роль в наших військах. Проте українські військовики збагнули ситуацію. Хоч утрачена була державність, проте вони зберегли політичну свідомість і рівновагу духу, не покладаючи рук, узялися за організацію кістяка майбутньої української армії. Вони покликали до життя УВО (Українську Військову Організацію). На базі УВО і сконсолідувавши ряд молодіжних студентських організацій національного спрямування в 1929 році утворено Організацію Українських Націоналістів, яка згодом виросла у могутню силу, під керівництвом найкращого організатора і командира прекрасного військового формування Корпусу Січових Стрільців у Києві полковника Євгена Коновальця.

Наскільки організовані українські націоналісти надавали значення військовій справі, свідчить те, що однією з шести комісій, які працювали під час установчого Великого Збору ОУН, була і військова комісія, очолена полковником Євгеном Коновальцем.

У системі ОУН визначне місце займала військова референтура, до складу якої входили колишні учасники армій УНР і УГА. Згодом склад тієї референтури поповнили молодші кадри – учасники Карпатської Січі й Української Повстанської Армії: Михайло Колодзінський, Зенон Коссака, Роман Шухевич, Дмитро Грицай, Олекса Гасин, Василь Сидор, Омелян Грабець, Дмитро Клячківський, Мирослав Онишкевич та ін.... Запам'ятаймо: це Герої України. Вони віддали своє життя у боротьбі з окупантами за волю й державну суверенність України! Вічна їм честь і слава!

А сьогодні Голова Верховної Ради України Олександр Мороз рішуче виступає проти того, щоб Українську Повстанську Армію визнати воюючою стороною у час Другої світової війни, і що вона (УПА) вимагає ще подетального вивчення. Виходить, що УПА ніби й не воювала за Українську Суверенну Соборну Державу, і та держава, яка тепер є, може і не визнати УПА, ту збройну Всеукраїнську Силу, яка виступала і проти німецьких, і проти російсько-большевицьких загарбників. Мороз ще з болем у серці міг би погодитися, що УПА воювала проти німецьких нацистів, але серце його болить, що УПА воювала проти большевиків, що та сила опиралася на всемірну допомогу українського народу, бо інакше не могла б проіснувати понад десять років.

І тут потрібне критичне слово проти Мороза, який – на наше нещастя – при підтримці лівих сил Верховної Ради, посів крісло Голови (спікера). Та хто ж такий Мороз? Це большевик модерного пошиву. Коли пішов наступ на комуністичну партію в Росії і в Україні, і коли комуністи, очікуючи всенародного покарання за свої злочини перед народом, коли вони припинили, коли почали ховатися, а наші демократичні сили не змогли того належним чином використати, і не усунули комуністів з посад, а повірили, що вони стануть врешті-решт патріотами України, Мороз побачив, що треба якось рятувати оту велетенську большевицьку зграю. Він тут засновує Соціалістичну партію, яка є нічим іншим як наступницею, а фактично тією ж самою комуністичною структурою. На що розраховував Мороз? А на те, що спритно заховався під новою назвою – соціалістичною і тим самим не брав на себе відповідальності за всі комуно-большевицькі злочини, спричинені українському народові голодоморами,

депортаціями українців у найдаальші закутини червоної імперії, винищуванням і розстрілами українських інтелектуалів і людей культурної праці, руйнуванням української національної духовності... От яка хитрість! Але ця хитрість на коротких ногах. Мороза треба критикувати, треба перед світом показати його як такого, що є проти української державної суверенності, отже, – і проти України. Не треба дивитися на те, що він носить значок синьо-жовтий і що заявляє, що нібито він за Україну, навіть – за державу, бо примушений ситуацією, щоб не залишитися на маргінесі історії – голосував і за прийняття Конституції України, це підступна людина, яка хитрим способом намагається продовжувати “роботу” большевиків, тобто поступово і хитро-злобно заганяти Україну до імперії російської... І тут потрібна критика, і гостра та безпощадна. Треба критикувати й виводити на денне світло всіх тих, що проти України, хоч на словах нібито й бідкаються її долею...

І накінець усвідомімо, запам’ятаймо і на весь світ оголосімо: баталії Другої світової війни точилися на всіх українських етнографічних землях, що вони спустошили Україну, завдаючи найдошкульніших ударів по нашому населенню: Україна втратила близько 8 мільйонів, тобто 19,1% населення. Запам’ятаймо, що воєнна громовиця, що згодом рознеслась по широких європейських просторах для України почалася не 1 вересня, а вже в березні 1939 року, коли після узгодження з Гітлером і, задовольняючи бажання Сталіна, перед навалом Угорщини на захист молодій Українській Державі стали українські карпатські січовики.

Українська Повстанська Армія захистила честь України перед усім світом, вона заманіфестувала, що українська нація жива й здатна на боротьбу за своє існування в умовах державної суверенності. Її не перемогли вороги, бо живою залишилася Ідея Нації, яка живе в серцях усіх чесних українців, готових на боротьбу і на подвиги. І в той же час не можна опускати рук, не можна мовчати, коли підіймають ниці голоси наші вороги, яких треба всемірно поборювати, піддаючи під безпощадний вогонь критики.

ДЕРЖАВНА ІДЕОЛОГІЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

або у конкретній формі:

КОНСОЛІДАЦІЯ ДЕРЖАВОТВОРЧИХ СИЛ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ

тези

1. Державна ідеологія сучасної України є суто українське явище, оскільки вона базується на літературній спадщині Тараса Шевченка, який є головним ідеологом українського державництва та Батьком духовного відродження України.

Глибокодумні слова Т.Шевченка: “в своїй хаті своя правда, і сила, і воля” найвимовніше підкреслюють погляд поета, що “своя хата”, тобто своя держава, є для українського народу найпотрібніша.

У наведених словах Шевченка міститься основна теза ідеології сучасної Української Держави:

Суверенна Соборна Українська Держава це єдиний ефективний гарант не лише розвитку й процвітання, але і життя української нації.

2. Будівання й укріплювання Української Держави - це справа всього українського народу, а не якогось суспільного класу, політичної партії чи окремого

середовища. Державна ідеологія України категорично відкидає монопартійну систему, як це було у колишньому Радянському Союзі, а також в інших державах нацистського типу.

3. Актуальне питання сучасності - це консолідація державницьких сил, а в даний час консолідація таких сил є найпекучішою справою, беручи до уваги те, що й далі посилено діють ворожі чорні сили реакції, які всіма, в тому числі найгидкішими, способами поборюють єдність державницьких сил і цим самим підривають фундаменти української державності.

4. Українська Держава повинна бути унітарною державою із сильною президентсько-парламентарною владою, якої головним завданням є відстоювання та скріплювання української державної могутності, а передовсім - збереження цілісності й непорушності державної території.

5. Українська Держава повинна бути сильною, тому-то рішуче відкидаються всі форми федеративного устрою, союзи слов'янських держав (Росія-Україна-Білорусь), які у кінцевому результаті ведуть до розпорошення національно-державних сил і до анархії.

6. Українська Держава є великою цінністю українського народу, український народ будував її, українці за неї проливали кров і не шкодували свого життя. Для прикладу: Францію ми називаємо державою французького народу, Німеччину - державу німецького народу, врешті, Росію - державою російського народу, не дивлячись на те, що в ній проживає велика кількість етнічних частин, в тому й українців.

І в той же час в Українській державі мають відповідну увагу та захист інші етнічні групи, що тривалий час проживають на нашій території. Відповідно до цього Українська Держава має право вимагати і від її автохтонного населення - українців, а також від етнічних груп лояльного ставлення до Української Держави згідно із правилами, прийнятими у всіх державах світу.

Український народ є повновласним господарем на своїй відвічній прадідівській землі.

7. Розбудова Української Держави та її укріплення можуть здійснюватися лише на базі духовного відродження нації. Духовні вартості є домінантними над матеріальними, яким теж надається відповідне місце.

8. Гасло **“УКРАЇНА ВИЩЕ ВСЬОГО”** для кожного українця є провідною зорею і означає безмежну любов до всього рідного, а це в свою чергу ніякою мірою не виключає росіянам проповідувати гасло “Росія вище всього”, білорусам твердити: “Білорусія вище всього” і т.д. Любов рідного не виключає належного пошанівку до чужого, якщо те чуже не стає на перешкоді нашого національного розвитку й поступу, не підриває основ нашої державної суверенності.

9. Гасло **“ДОБРО УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ - НАЙВИЩИЙ НАКАЗ”** - це означає, що в драбині всіх наших вартостей на найвищому щаблі вміщаємо український народ, його добро.

Під поняттям **“добра народу”** українці розуміють:

- а) фізичне здоров'я народу;
- б) високу, героїчну мораль українських людей;
- в) високий рівень української культури, високий культурний рівень українських мас;
- г) плекання в народі розвинених всіх його здорових творчих сил;

г) високий економічний і цивілізаційний рівень країни, високий добробут народних мас;

д) максимальну готовність до кожночасної оборони власної національної незалежності.

БОРОТЬБА ЗА ДЕРЖАВУ ТРИВАЄ

Коли московсько-більшовицький шал розбушувався по світі, а кремлівські ватажки зухвало почали вигадувати, що, мовляв, під їх “мудрим керівництвом” і під “благодійними впливами Кремля уже щонайменше третя частина земної кулі благоденствує”, коли вони взялися подавати впевнену надію на нові територіальні “здобутки” Советського Союзу та на дальше безперервне поширювання його впливів, - отоді вже західні політичні діячі заметушилися, кинулися розглядати пропозиції, яким чином покласти б край експансії червоної імперії, як би не допустити до розгулу непогамовної більшовицької пожадливості. І тоді Захід ніякої співчутливості до нас - українців - не виявляв, не звертав уваги на наше національне лихо, не турбувався, що наш народ поневіряється у московсько-більшовицькій неволі, не брав до серця того, що ми страждаємо від бездержавності.

Гірко розчаровується той, хто саму думку допускає про якесь уболівання Заходу щодо нашої долі. В політиці немає ані натяку на сентиментальність, а є розрахунок...

Власне, тоді серед громадських кіл, затривожених бурхливою більшовицькою експансивністю, розповсюджено (а в Україні тихцем і крадькома), - на погляд декого, - “рятівну думку”, автором якої мав би бути хтось із західних політиків, можливо, чи не сам Черчилль. Яка ж то була ота “спасенна думка”, здійснення котрої мало б усунути більшовицьку небезпеку?

Прирівнюючи СРСР до вчетверо чи й вдесятеро щільно складеного, доброго для користування, але надто засміченого килима, розуміючи під тим засміченням більшовицьку партійну знать, пропонувалось той килим (тобто червону імперію) розмотати й випрямити, а тоді все сміття з нього витріпати, і таким чином очищений од червоного бруду килим міг би “красуватися у впорядкованому світі”...

Протягом тривалого часу в кулуарах західної політики власне на такому підході щодо оптимального вирішення міжнародних і міждержавних відносин побутувала концепція, суть якої найкоротше можна б виразити так: “Росія без більшовиків”. Це значить: лиш би усунути більшовиків од державного керівництва в Росії (малось на увазі - російську імперію), і все піде на лад...

Ми, українці, мусили знайти відповідь на запитання: чи усунення більшовиків од державного керівництва, але збереження російської імперії, нехай би і під іншими, небільшовицькими прапорами, відповідає інтересам українського народу?

Відповідь на це запитання (саме у той час, коли висували на Заході потребу “очистити килим”) дав Степан Бандера, 90-літні роковини від дня народження якого будемо зустрічати.

Степан Бандера писав: “Організація Українських Націоналістів (революціонерів) - це визвольна політична організація, що своїм характером, своїми цілями, своїм ідейним змістом і своєю діяльністю істотно відрізняється від усіх українських політичних партій. Вона не стає речником інтересів якоїсь окремої частини народу... її основне завдання і посвята - це боротьба за визволення України, змагання за Самостійну Соборну Українську державу, що єдина може забезпечити українському

народові повну волю, всебічний вільний розвиток, добробут, соціальну справедливість і справжнє народоправство. Коли ця мета буде досягнена, тоді рацією існування і змістом діяльності ОУН буде дальша служба Україні відданою працею і творчим змаганням за найкращий розвиток і досягнення українського народу в усіх ділянках життя за розквіт і велич Української держави... ОУН змагається за добро цілого українського народу і всіх громадян України, а не якоїсь однієї частини, суспільної верстви тощо.

Український народ матиме змогу жити й розвиватися тільки тоді, коли визволиться від гніту й визиску російсько-більшовицького імперіалізму, коли позбудеться всякого поневолення і стане сам господарем на своїй землі, в Самостійній Соборній Українській державі. Визволення і самостійна держава - це питання, чи бути українському народові, вільно жити й розвиватись, внести у розвиток людства свої творчі цінності, чи стати погноєм для дальшого розросту ретроградного російсько-більшовицького імперіалізму, що несе поневолення, нужду, занепад усього людства..."

Степан Бандера пояснює: "В сучасності сама устроєва форма держави ще не вирішує і не віддзеркалює її дійсного змісту. На наших очах діється так, що в одних державах, з такою самою устроєвою формою, чи то республікансько-демократичною, чи монархічною, панує народоправство (демократія), свобода, справедливість і добробут..."

Народоправству (демократії) Степан Бандера надавав великої ваги. Хай би добре це запам'ятали сьогочасні автори, які чомусь силуються представити Степана Бандеру як речника ворожою силою придуманого так званого "інтегрального націоналізму!"

У противагу до держав, де панує "народоправство", свобода, справедливість і добробут, в інших, як констатує С.Бандера, "шаліє тоталітаризм, тиранія, терор, гніт, безправство і найчорніший визиск..." - і наголошує: "Адже ж СРСР - держава - тотальний концтабір, держава найгіршої тиранії, диктатури й невільництва, - хоча хвалиться "найдемократичнішою" устроєвою формою..."

У сучасному світі не може бути й думки про державну самоізоляцію. І Українська держава мусить "уписуватися" у міждержавну констеляцію світу. В мистецтво дипломатичної праці входять постійні пошуки за нав'язуванням відповідних міждержавних контактів з метою укладання договорів у сферах: економічній, культурній, політичній... Степан Бандера з'ясовує це такими словами: "Ми не думаємо виступати проти міждержавних союзів, блоків чи об'єднань. Україна, напевно, входить в союзи чи блокування з іншими державами по лінії спільних інтересів і своєю активною участю в широких міждержавних об'єднаннях зможе творчо спричинитися до мирного співжиття і співпраці між вільними націями світу. Коли об'єднуються суверенні держави як рівні з рівними, для спільних цілей, корисних для всіх учасників, без переваги і привілеїв одних народів перед другими, без визиску й упосліджування, - то це не порушує самостійності ні вільного розвитку жодного народу. Всі об'єднання в широкому чи вужчому союзі держави вирішують і нормують свої спільні інтереси спільно, на спільному форумі. Це не порушує засади національно-державної суверенності тоді, коли до такого блоку, об'єднання всі народи, держави входять добровільно, вільні і рівні... Такі об'єднання можливі. Тільки між вільними державами і неімперіалістичними націями..."

На запитання, коли Українська держава може бути вповні суверенною, Степан Бандера відповів: "Основною метою і найголовнішим принципом всієї української політики є і мусить бути відбудова Української Самостійної Соборної держави

шляхом усунення більшовицького поневолення і розчленування російської імперії на самостійні держави”.

З'ясована вище думка співзвучна з постановами Третього Надзвичайного Великого збору ООН, в яких підкреслено: “Система вільних народів і самостійних держав - це одинока і найкраща розв'язка питання порядку в світі. Спроба підпорядковувати світ на інших основах не дала ніколи позитивних результатів. Всі понаднаціональні утворення - імперії виявилися завжди чинниками історичної реакції і занепаду. В імперіях завжди один народ поневолює й веде до занепаду інші народи”.

“Тому ООН обстоює право всіх народів на самостійне життя у власних державах, на повний їх культурний і економічний ріст, бо тільки таким шляхом іде людство до поступу”.

Однією з головних рис політичних концепцій Степана Бандери є далекоглядна передбачливість. Ще на початку 50-х років він писав: “Якщо б на зміну більшовизмові в Україні пробували стати ногою московські імперіалістичні загарбники іншого забарвлення, то український народ поведе проти них таку ж саму боротьбу, як проти більшовиків...” І додав: “...незалежно від того, чи вони матимуть чужу підтримку і з боку яких держав”.

Українським людям мудрості позичати не треба. Хто вміє дивитись, той бачить: німці мають свою Німеччину, свою німецьку державу, французи втішаються своєю демократичною республікою; невеликий щодо чисельності, але великий щодо глибоких патріотичних почуттів (в минулому тривалий час гноблений російським імперіалізмом) фінський народ має свою державну самостійність і до москалів з проханням, щоб ті його взяли під своє крило, - не поспішає.

Український робітник, селянин, громадянин розумової праці, ще донедавна промовчував, лякаючись репресій з боку каральних органів Советського Союзу, але знав, що німці, які програли в Другій світовій війні, а також переможені японці краще живуть від “ощасливлених громадян” більшовизму. Причиною було те, що комуністичні верховоди утворили привілейований клан, а це потягнуло надто великі кошти, а ще більшою мірою те, що червоні імперіалісти постійно готувалися до дальших поневолювань волелюбних народів і на утримання дивізій, озброєння, а також на освоєння космосу видавали величезні гроші...

Українські люди бачили, що СРСР претяся до берегів Індійського океану, спричинивши криваву різню на просторах Афганістану. А що нам - українцям - від того? Зацинковані домовини з трупами молоденьких наших хлопців... Яку користь мала Україна від тієї авантюри?

У кожній мислячій українській людині глибоко вкоренилось переконання, що самостійна, політично й економічно незалежна Українська держава, і лише вона може бути найефективнішою запорукою нормального життя, розвитку й процвітання. Нам аж ніяк не потрібно, щоб північний “брат” панував у нас і заводив у нас “свої” порядки, Україна має шанси прожити без чужої “опіки”... І саме тому Першогрудневий референдум 1991 року став виявом великої народної мудрості.

І тут же хтось може згадати, що депутати Верховної Ради 24 серпня, проголошуючи Україну самостійною державою, теж вирішили стати на правильну стежку. Але це не так. Не минуло багато часу - і правда виплила на поверхню: голосуючи за самостійну українську державність, величезна більшість депутатів учинила це не через ідейні переконання, не у зв'язку з проявом мудрого мислення, а ... через страх перед відповідальністю за злочини, які були на рахунку компартійної

камарильї. Відповідальні за антинародні злочини комуністичні верховоди - люди з психологією щурів. Лякаючись, щоб каральна рука Москви не добралась до них, чимдуж пішли на проголошення української державної самостійності. І великий недогляд національних політичних структур в Україні, що досі над комуністичними злочинцями не проведено суду, на зразок суду над гітлерівцями у Нюрнберзі.

Тепер більшовицьке охвістя “виходить з окопів”, тих “окопів”, у які з виглядом загнаних і переляканих тварин заховалося від народу. І знов (уже під назвою комуністів і соціалістів) виступають з трибуни Верховної Ради зрадники українського народу і репетують за відновлення “більшовицького раю”.

З історії знаємо, що після падіння імперій були ще намагання їх відродити, але цього не сталося. Настав кінець московській імперії і її відродити не вдається. Чеченія довела, що і на свою збройну силу Москва більше розраховувати не зможе.

На сьогочасному українському парламентському олімпі утворюється непролазний мур між депутатами - такими, що обстоюють українську державну суверенність, і депутатами – ворогами і зрадниками України.

Боротьба за український державний суверенітет триває. Вона закінчиться в момент повного розчленування російської імперії, незалежно від того, під якою б назвою вона не виступала.

1 січня 1997 року

Борці за волю України

ГЕНЕРАЛ ЧУПРИНКА

(30 червня виповнюється 90 років від дня народження Романа Шухевича – “генерала Чупринки”)

Напередодні цієї дати наш кореспондент зустрівся з автором книги про Головнокомандувача Української Повстанської Армії, його близьким соратником під час визвольної боротьби, тодішнім головним редактором офіційного видання ОУН “Ідея і Чин” Петром Дужим.

Пане Петре, ви добре знали генерала Чупринку, часто зустрічались з ним? І читачам цікаво саме від вас почути розповідь про нього, як про живу людину, а не ікону чи легенду. Який він був, хто і що формували його характер, світогляд, уподобання?

- Почну з того, що тривалий час була плутанина щодо самої дати і місця народження Романа Шухевича. Комуś, і можна здогадатись кому, дуже залежало на тому, щоб документи про його народження, шкільні свідоцтва і таке інше ніколи не потрапили на очі дослідникам життя Шухевича. Можливо навіть, що ці документи були призначені до знищення. І тому, коли йшлося про дату народження Шухевича, називались різні дати – 7 липня, 17 липня, якийсь день у травні. Оскільки батько Шухевича працював суддею у містечку Краковці, біля Яворова, то вважалося, що Роман там і народився. І пам’ятник там навіть поставили. І тільки нещодавно в архівах – обласному і центральному історичному – було знайдено документи (“Високий Замок” писав про це), які остаточно з’ясували, що Шухевич народився 30 червня і не у

Краковці, а у Львові, в будинку на вулиці Довбуша, 2. Стало відомо, що і охрестили його у Львові, в Успенській церкві на вулиці Руській, 26 липня.

Яким він був? Відомо, що цю видатну постать намагались представити у викривленому світлі. Наприклад, представляли його як отаманчика, відчайдушного, бойовитого, відважного, але трохи, може, простакуватого, навіть, от скажімо, таким, яким був Махно. Ну то був гуляйпільський батько, який начитався книжок про анархізм, створив свій великий загін, мобільний, з тачанками, і потім то переходив до більшовиків, то відходив від них, коротше кажучи, вів таке авантюристичне життя. Отаким отаманчиком і намагались представити Романа Шухевича.

Насправді ж в українському національно-революційному русі Роман Шухевич належав до трійці його найвизначніших осіб, він стоїть поруч із полковником Євгеном Коновальцем, командиром корпусу Січових Стрільців у Києві в 1918-1919 роках, головним командантом Української Військової Організації, а згодом з 1929 року – головою Проводу ОУН, із Степаном Бандерою.

Коли говорять про Шухевича, а він був генералом-хорунжим (звання його відповідає радянському генерал-майору), у звичайної непосвяченої людини створюється враження, що це типовий військовик. А військовики, знаєте, це люди, освіта яких спрямована в одному, військовому напрямку. Шухевич же був політиком, його політичні якості перевершували усі інші.

За освітою він – інженер, закінчив Львівську політехніку. Але водночас студіював у Вищому музичному інституті імені М.Лисенка, був прекрасним піаністом. Поєднання це дуже цікаве. Це була людина, яка виділялася серед інших.

Очевидно, підвалини такої багатогранності у цій людині закладались поколіннями?

- Звичайно. Шухевич походить з дуже славної родини, яка була українським національним бастионом щонайменше протягом півтора століть. Його прадід Осип Шухевич був священиком. Відомо, що священик хрестить, сповідає, вінчає, хоронить людей, відправляє літургію. А як можна назвати людину, яка ще й до того перекладає Вергілія, класиків німецької літератури українською мовою? Осип Шухевич був на п'ять років молодший від Маркіяна Шашкевича і був його близьким приятелем. Про його високу перекладацьку, літературну творчість свідчить те, що вже після його смерті редактором його творів був сам Іван Франко. У прадіда Романа Шухевича було багато дітей. Найстарший син був адвокатом, середній, Володимир, – етнографом світової слави. Володимир і був дідом Романа Шухевича. Крім того, родина Шухевичів була пов'язана з найславнішими львівськими родинами – Окуневських, Любовичів, Старосольських, Левицьких. Це були ті родини, з яких виходили пізніше відомі громадські діячі, лікарі, священики, юристи, педагоги. Оце середовище і формувало світогляд Романа Шухевича.

А звідки, від кого походить його захоплення музикою?

- Я якраз це дослідив. Мені вдалося встановити, що молодша сестра його батька – Дарія була професором музики, власне, піаністкою. Це від неї, мабуть, була така настанова: “Нехай Ромчик іде і здобуває ще музичну освіту”.

А потяг до війська звідки?

- Також від родини. Його дядько доктор Степан Шухевич, відомий літератор і прекрасний юрист, мав військове звання. Ще в юнацькі роки у Романа Шухевича сформувалася думка, що народові потрібна держава, потрібна для розквіту, для самого його існування, а фізичною опорою кожної держави є збройні сили. Він вчився у

польській офіцерській військовій школі. Безсумнівно, що на обрання ним військової професії значно вплинула зустріч з командантом УВО, полковником Євгеном Коновальцем, що відбулася у Львові 1921 року, коли Коновалець приїхав до них з-за кордону. Роману Шухевичу тоді було 14 років, а через чотири роки він сам став членом Української Військової Організації. У 1929 році, коли у Відні було засновано Організацію Українських Націоналістів, Роман Шухевич автоматично стає її членом.

Коли Ви, пане Петре, зустрічались з Романом Шухевичем? За яких обставин?

- Найчастіше це було у 1943-1945 роках. У 1943 році, 22 листопада, у селі Бударажі, між Дубном і Острогом на Рівненщині відбулася перша конференція поневолених народів Сходу Європи та Азії. Мушу вам сказати, що на Волині, а потім і в Галичині, близько 20 відсотків УПА становили представники різних націй: грузини, азербайджанці, узбеки, латиші, білоруси, навіть росіян було кілька. Ми брали участь у цій конференції. Але Шухевич не виступав на ній як Шухевич. Він усе сміявся: “Ми йдемо з тобою на ту конференцію як кореспонденти”.

- Що можу сказати про Шухевича? За три роки довготривалих контактів з ним я ні разу не чув, щоб він підвищив на когось голос. Військовикам, це знаєте, не притаманне. Не було в нього жодного і лихослів'я. Він був людиною виваженою, дуже життєрадісною, міг і анекдот розповісти. Досконало знав свою рідну мову, також польську, німецьку, старогрецьку, старолатинську, церковно-слов'янську.

Чим він захоплювався?

- Я вже говорив, що він любив музику. Був дуже добре ознайомлений із світовою класичною музикою, світовою художньою літературою, з історичними творами. І, крім того, був прекрасним шахістом. Навіть в умовах підпілля, щоб відпочити, розслабитись, часом пропонував: “Давай заграємо у шахи”.

А що його вирізняло як військового командира?

- У нього була чудова риса – він дбав про рядового стрільця. Пам'ятаю, він говорив: “Для мене найдорожче – життя, але й для рядового стрільця життя – найдорожче. Так, це нас якоюсь мірою рівняє”. Його вважали батьком, за ним йшли у вогонь.

На початку розмови ви підкреслили, що політичні якості Романа Шухевича перевищували усі інші. Як це позначалось на його діяльності, коли він очолив УПА?

- Чому Шухевич у першу чергу політик? Він не тільки організатор, не тільки військовик, він прекрасний прогнозист. Українська Повстанська Армія не мала своєї матеріальної бази, базою був народ, люди, які їй допомагали, а зброя була та, яку здобували у ворога. Шухевич передбачив, скільки може тривати опір у таких умовах, які будуть етапи у цій боротьбі і визначив, у які форми вона виливатиметься. І залежно від цього визначали і стратегію, і тактику цієї боротьби.

Що ви знали про особисте життя Романа Шухевича?

- Він одружився досить молодим, ще будучи студентом, з Наталією Березинською – дочкою священника з Оглядова, що біля Радехова. Був дуже добрим сім'янином. Його брат Юрій Шухевич, оперний співак, якого у 1941 році розстріляли більшовики у в'язниці на вулиці Лонського. Роман Шухевич мав сестру Наталію, яка ще живе. В нього було двоє дітей – син Юрій і донька Марія.

Чи зустрічався він з ними в умовах підпілля?

- Так, хоча і не часто. А їх згодом чекали арешти, дружину – концтабір, дітей – дитячий будинок, вимоги зректись батька, осудити його. Пізніше Юрій провів майже тридцять років у концтаборах, звідки повернувся сліпим.

Пане Петре, ви, напевно, буваєте в Білогоріччі, там, де на своїй останній конспіративній квартирі Роман Шухевич, будучи важко пораненим, вистрелив собі у скроню, щоб не датись ворогам живим. Що ви відчуваєте у ці хвилини?

- Я згадую слова, які сказав Степан Бандера: “Душа жадібно шукає за всім, що могло б заперечити правдивість страшної звістки чи бодай поставити її під сумнів”.

Інтерв'ю взяла Джемма Домбровська.

(Газ. “Високий Замок”, 27 червня 1997 року)

ЗАПОВІТ

Петра Дужого для української молоді

ОСНОВНІ - НАПРЯМНІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Основні визначення

Українська молодь - суцвіття нації. Вона - її невід’ємна та органічно спаяна частина, дієва і життєтворча сила;

- спадкоємець і прямий та закономірний продовжувач ідейно-творчих спрямувань нації;

- ударний авангард у змаганнях за віднову і розбудову суверенної й соборної української державності, що є єдиним гарантом повноцінного життя, розвитку та процвітання нації;

- активний співучасник боротьби у подоланні імперіалістичних хижаків - найлютіших ворогів волелюбних народів;

- борець за суспільно-політичну підметність України, за її державне існування й утвердження на всі віки;

- організатор боротьби за силу нації, за її могутність, велич і розбудову Держави України;

- співправний володар неоціненної спадщини усіх минулих поколінь;

- надійний оберігач і постійний та турботливий захисник національних надбань;

- непохитний примножувач ідейних, моральних і всіх насущних цінностей;

- визнавець неухильної правди й національної віри в примат духовності й високої ідейності, що є основою всього існуючого.

Молодь - це майбутнє нації

Виховання молоді в дусі безмежної любові до своєї Батьківщини - України, відданості народній справі, готовності на подвиги й жертви для Матері-Вітчизни, виховання в дусі моральної стійкості, наполегливої завзятості, тривкої непохитності у прямуванні до досягнення ідеалів нації - за всіх часів і за всіх умов - опора й запорука життя та поступу.

Спільність ідей і боротьби

Визначення: молодь - майбутнє нації - це і є безсумнівна очевидність і перевірена, незаперечна й вічно актуальна правда. Якщо ж ідеться про виживання, коли в повній гостроті виринає проблема самого існування нації, - умови підневільності ставлять перед цією правдою сувору вимогу, щоб, уникаючи розтяжності, конкретніше з’ясувати глибинну суть цього поняття.

Майбутнє - це не абстрактне явище, це навіть не менш чи більш чітко зображена

віддаленість, під цим словом слід розуміти також і найближчу прийдешність, яка початок свій бере вже на схилі сьогоднішнього дня.

Життя народу тверде та важке, про легковажне ставлення до нього не може бути й мови. Українській молоді необхідно активно включатися у боротьбу за досягнення ідеалів нації. Таке трактування справи окрилює національно свідому молодь, позитивно впливає на вироблення витривалості у подоланні труднощів, робить її морально стійкою, а головним чином - вселяє почуття відповідальності перед своїм народом, нащадками, історією.

Культивування почуття відповідальності перед нацією це - згідно з духом націоналістичних накреслень - один із фундаментальних складників у процесі виховання молодого покоління.

Незважаючи на те, що в теоретичному плані на всіх континентах погоджуються з думкою про важливість виховання молоді, - то в практиці витворилися два діаметрально протилежні підходи: 1) виховання молоді - віддане на самоплив, 2) виховання молоді насильницько-примусовими способами.

Перший підхід спостерігається в деяких країнах т.зв. вільного світу, де нібито в ім'я повної, а насправді нічим необмеженої, тобто дикої, свободи місце для таких величних вартостей, як ідейність, патріотизм, а передовсім відповідальність перед нацією, зайняли цілковита безідейність, моральна розпуста, споживацтво, алкоголізм і наркоманія, злочинність, прямо кажучи, такі осудні негативи, що ведуть до деградації особи, розладу родинного співжиття, занепаду суспільства.

Примусово-насильницьке виховання молоді вкорінилось у країнах тоталітарного режиму. Молодіжна проблематика віддана там в руки панівної верхівки, яка трактує молодь як сліпу виконавчу силу у проведенні в життя антинародних планів, незважаючи на те, якщо здійснення їх супроводилося б пролиттям неповинної крові. Молодь позбавлена права не тільки брати участь у вирішуванні загально-народних і державних проблем, а навіть у розгляді молодіжних справ.

У протигагу до цих двох підходів висувається зовсім інше трактування молодіжних питань: знаходячи себе у власних проявах, у своїх організаційних структурах і під власним керівництвом, українська молодь рівняється на борців за долю нації. Спільність ідей і боротьби, злагоджена співпраця молоді з усіма суспільними верствами - запорука успіхів і повної перемоги.

Прапороносець національної віри

Ідеологія українського націоналізму - це в логічній і послідовній структурі об'єднана сукупність творчих думок, глибоко обґрунтованих висловлень, бойових закликів і безсмертних заповітів найвидатніших Світочів України.

Виникаючи з віковичних прагнень і стремлінь усіх генерацій, вона всеціло відповідає найістотнішим потребам української нації.

Як усенародній набуток неоціненного значення, поступово й безперерійно завойовуючи своєю переконливою правдою серця й уми широких суспільних верств, ідеологія українського націоналізму в процесі національно-визвольної боротьби набирає рис національної віри.

Найлютіші вороги людства - комуністично-московські імперіалісти, намагаючись за всяку ціну зберегти за собою неподільне право вирішувати долю підневільних народів, вістря своєї безпощадної боротьби спрямовують проти всіх національно-визвольних рухів, а, в першу чергу, проти авангарду визвольного руху в

Україні - українського націоналізму, проти його ідеології - національної віри.

Рягуючись від неминучої загибелі, московські імперіалісти всіх відтінків вдаються до наймерзенніших засобів: вони безсоромно втовкмачують людям наскрізь фальшивий погляд на нібито нездатність українського народу без їх підмоги жити окремим державним життям за умов повної суверенності.

Московські імперіалісти і в угоду їм комуністичне охвістя всіх мастей прагнуть докорінно винищити самостійницькі аспірації всіх ними ж уярмлених народів, а святу ідею української державної самостійності й соборності намагаються замінити чучелом наддержавної та наднаціональної креатури - так званим Советським союзом (фактично хитро завуальованою тюрмою народів), - зліпленим на "нових" договірних основах і з різними назвами.

Молоді українці - визнавці національної віри - заявляють: **наша Ідея - відбудова Української Самостійної Соборної Держави. Ми самостійники-державники, ми - українські націоналісти! Воля народам! Воля людині!**

Культ позитивних особливостей

Плекання високих якостей - невідкладна й пекуча вимога.

Українська молодь - авангард усенародних сил у боротьбі за віднову і побудову української суверенної й соборної державності - покликана не так пристрасно **мріяти** про осягнення найвищої національної мети, яка зобов'язана **плекати** палку любов і почуття відданості нації.

Всі свідомі українці, а, в першу чергу, українська молодь, **лише** у щасті нації знаходять своє **повне** щастя.

Філософ Платон наголошує: **"Премудрість сріблястих віків для всіх нас девізом стає - в турботах про щастя братів знаходимо щастя своє"**.

Услід за ним не менш яскраво висвітлює цю думку мислитель і поет Навої: **"Якщо людина ти, людиною не зви того, що за народ не понесе турбот"**.

Формування характеру української молоді проходить у трьох напрямках:

1) **Морально-етичному**, тобто у свідомості того, що дух вище матерії, що любов до рідного - безмежна, що відданість нації та відповідальність перед нею й вірне служіння нації відносяться до сукупності найголовніших прикмет;

2) **інтелектуальному**, тобто поряд зі здобуттям необхідних знань і вмілостей у професійній ділянці конче осягнення відомостей в царині наук: суспільно-політичних, економічних, гуманітарних, культурологічних тощо, хоч би в найменшому обсягу, знаючи, що Україні завжди потрібні люди широкого діапазону знань і вмінь з метою застосування їх у повсякденній діяльності, а особливо у боротьбі за торжество національної Справи;

3) **оздоровчо-фізичному**, категорично відкидаючи всі шкідливі здоров'ю пристрасні навики, а плекаючи ті фактори, що позитивно впливають на здоров'я, довголіття людини з тривалим збереженням працездатності. Слід пам'ятати, що здоров'я і фізична сила та витривалість одиниць - гарант успіху в боротьбі з труднощами, а в кінцевому результаті - фізична сила нації. Фізкультура і спорт поряд з досконалим вивченням військової справи, використовуючи при тому всі наявні можливості, враховуючи якнайповніше вивчення всіх військово-технічних здобутків світової практики, - наказ часу. Добрий воїн, в першу чергу, добрий фізкультурник. Слід не забувати, що боротьба за державну самостійність у залежності від потреб прибирає різні форми до фізичної включно.

Шлях життя та діяльності української молоді просвічують: не статика - а динаміка, не безідейність - а патріотизм, не виживання - а героїзм, не відступ - а наступ, не бездіяльність - а боротьба, не кволість - а сила.

Наступ і захист

Основним правилом поведінки української молоді, яке накладає обов'язок на її виховання та діяльність, а в найповнішому розумінні - на її щоденне життя, є повсякчасна готовність боротися за правду української нації, захищати визвольні позиції, а також віддана й невсипуща активність на національно-суспільному полі, а передовсім неослабний наступ на ворогів України, на їх підступні замисли та зловмисні вчинки.

Найлютішим ворогом українського народу, загрозою його існуванню в історичному минулому і в наші часи є російський імперіалізм чи то під виглядом великодержавницького “єдінонеделімства”, чи антинародного большевицького деспотизму, чи, врешті, ще в минулому столітті вигаданої, а останнім часом наново розфарбованої кошари під назвою “трюхєдіная Русь”.

Виходячи із засад, що кожний народ має право на своє окреме державне існування, а це значить, що і російський народ таке право має, - всіх росіян, а тим більше тих, що не зазіхають на чужі землі та народи, що за Україною признають непорушне право на державну суверенність, - у списки ворогів не вносити.

Водночас слід не забувати, що російськими імперіалістами є не лише росіяни. До них прирівнюється і нарівні з ними трактується і грузина Джугашвілі - Сталіна, і поляка Дзержинського, і мордвина Малєнкова, і перевертнів українського походження: затонських, мануїльських, щербицьких і інших, чи, врешті, численних комуністів, членів горезвісної парт-прибудівки КПУ - лакеїв кремлівської партократичної верхівки.

Не треба скидати з рахунку і “хитро завуальованих” російських імперіалістів, які прикриваються німбом об'єктивних “дослідників минувшини” і які, наприклад, Київську Русь вважають колискою “трюх руських народностей”, які видумали побрехеньку “старшобратства”, які, - промовчуючи горезвісну валуєвщину та їй подібні інші русифікаційні акції, силкуються дикий і кровожадний російський деспотизм представити в позитивному світлі, прикрити його маскою месіаністичного посланництва, гуманізму, культуртрегерства тощо, за що українці й інші народи повинні відплачуватися безмежною вдячністю...

З особливою наполегливістю потрібно розкривати злочинства комуністичної партії, її членів і лакеїв, а між ними і перевертнів українського походження, які, слугуючи комуністично-московській партократії та її терористично-репресійному апаратові, в минулому розповсюджували та й тепер розповсюджують брехню, нібито большевики не терористи, а мирні ягнятка, нібито вони не несуть відповідальності за фізичне винищення десятків мільйонів у нічому не винних громадян, нібито большевики штучно не організували голоду в Україні, жертвою якого стало понад сім мільйонів жителів України, нібито тісна співпраця з гітлерівськими нацистами не допомогла Гітлерові поневолювати європейські народи тощо...

Не відступати під натиском ворога, наступ на ворога - девіз молоді!

Творча молодь

Беручи до уваги те, що багатогранні молодечі прояви, як правило та головним чином, здійснюються у належно організованих молодіжних середовищах (у гуртках, ланках, відділах, лігах, братствах, товариствах, об'єднаннях тощо - не в назві справа), середовища ті, а в першу чергу їх суспільно-політична діяльність, збагачена шляхом внесення в неї нових, здорових та вдосконалених елементів, повинна знаходитися під неослабним і турботливим піклуванням найідейніших, ініціативних і досвідчених у ділянці громадської праці передовиків творчої молоді.

Відповідно спрямована діяльність у молодіжних середовищах - важливий фактор виховання молодшої генерації, що, будучи вірною ідеалам української нації, ставить перед собою чітко накреслену політичну мету.

Вічно актуальна й необхідна потреба: виховання молоді в душі відданості українській нації та нескореності, в душі попередніми роками культивованого прометеїзму, що є кузнею твердих і незламних характерів, притаманних борцям за торжество національної віри.

Погоджуючись з безсумнівним поглядом, що, в силу природних обставин, є і мусять бути різні ступені розвитку молоді, її зацікавленості суспільною працею, не однакова підготовка до різногранних форм діяльності, врешті-решт, різні нахили, таланти й темпераменти, на передове місце між молодечими колами виходить найбільш творча молодь, яка, не створюючи якоїсь відокремленої (в практиці завжди шкідливої) привілейованої касты, свій авторитет завойовує більшою активністю, життєвим динамізмом, ґрунтовнішими знаннями, обдарованими організаційними здібностями.

Опираючись на вивченому досвіді минулого, слід особливу увагу звернути на те, що в праці та в боротьбі, та й загалом у житті, потрібні і сумлінні виконавці, але, що більш важливе і творці. Потрібні воїни і командувачі, матроси і стернові, рядові і керманичі, потрібна творча молодь. У виховному процесі необхідно докласти всіх зусиль, щоб найширші молодіжні кола рівнялися на своїх передовиків.

Виходячи із положення, що приклад виховує краще від наказу, потрібно, щоб молодь старшого віку своєю гідною націоналіста поведінкою, проявами високої ідейності та патріотизму, невтомною працьовитістю та зразковою дисциплінованістю, громадянською й особистою чесністю благотворно впливала на молодше юнацтво.

Рішуче відкидаються самоуправство, осудливі прояви особистої сваволі, а також надмірне "піклування" молоддю, що в усіх випадках золотим правилом не стає і не дає бажаних результатів. Старші передовики творчої молоді контролюють молодших побратимів, але їх перевірка не сміє мати навіть найменшої рисочки офіційщини. І вона - один з виховних засобів. Перевірка - це і почесний обов'язок, і сувора відповідальність.

Вічно актуальне питання "батьки і діти", "старші і молоді" помітно злагіднюється і не входить у межі конфліктування за умови, що старша генерація не робитиме перешкод молоді, яка старається вносити в національну проблематику нові конструктивні елементи (на думку старших - "надмірно революційні", на погляд молодших - "помірковані").

Не можна забувати того, що внесення нових конструктивних елементів в теорію і практику національно-визвольного руху - один із засобів проти стагнації (загнивання) і водночас стимул до поступу.

Єднання всіх суспільних верств, згуртованість старших з молоддю в ім'я

відновлення державної самостійності України просвічують шлях нації, що веде до перемоги. Особливе завдання в цьому процесі виконують передовики й керманічі творчої молоді.

Передовик творчої молоді - це людина із здоровим нахилом до керівної ролі, здатна "задавати тон" у своєму середовищі, це активіст, здатний наполегливо й ґрунтовно готуватись до того, щоб стати дієвим учасником національно-визвольної боротьби.

Керманіч молоді - це суспільно-політичний діяч, який вміє організувати й вести когорти молодих борців за державність України, він непохитний патріот, у боротьбі - натхненник і авангардист, а в приватному житті - взірцево чесна людина.

Ні на хвилину не послаблюється боротьба за молодь. Хто виграє цю боротьбу - здобуде майбутність!

Українська молодь усвідомлює об'єктивно існуючу дійсність і робить висновок: кожний українець, стаючи на захист українських суверенно-державницьких позицій, почуває себе і стає в повному розумінні націоналістом за переконаннями.

Найхарактернішою рисою сьогочасної української молоді (і тієї, що в рядах молодечих об'єднань, і тієї, що з різних причин поки що до тих об'єднань не входить), є політичне прозріння, яке значною мірою гарантує позитивні наслідки у боротьбі за українську державну самостійність.

Прозріння - результат логічного мислення - визначається такими даними:

- 1) розвал російської імперії, яка існує під назвою ССРСР, - неминучий;
- 2) кожний підневільний народ змагає до своєї суверенної державності;
- 3) антибольшевицький визвольний процес зворотньої сили не має.

Силкуючись за всяку ціну рятувати російську імперію від розвалу, найлютіші вороги України - комуністично-московські імперіалісти пустили в хід проти українських самостійників-державників видумки, інсинуації і брехню, щоб таким чином відірвати молодь від правди. Сонця правди долонею не закрити, українській молоді відомо, що комуністична Москва:

- навалою північних ватаг задавила Українську Народну Республіку;
- голодом винищила понад сім мільйонів мешканців України;
- мільйони українців вигубила розстрілами, репресіями, вивозами;
- вела й веде русифікаторську й асиміляційну роботу;
- довела Україну й усю імперію до краю економічної катастрофи;
- до аварійного стану довела екологію;
- нещадно експлуатує український народ і його багатства;
- веде жорстоку колоніальну політику...

Якщо до того додати, що комуністично-московські імперіалісти, злигавшись з гітлерівськими нацистами, розпутали Другу світову війну, допомагали гітлерівцям окупувати європейські країни і вже в ході війни, нав'язуючи контакти з Берліном через болгарських дипломатів, за ціну примирення з Гітлером і збереження решток російської імперії, готувались йому віддати всю Україну, то переліку большевицьких злочинів супроти України продовжувати не треба. Політично прозріла молодь висловлює кровожадній Москві своє рішуче: НІ! Ніколи Україна не буде рабою Москви!

У комсомолі, що вирвався з-під впливів компартії, від конфронтації думок дорога привела до повного розвалу. Ініціатором того процесу стали самі комсомольці.

Вакуум у природі неможливий: найдохідливішими аргументами, посилаючись на

конкретні цифри й факти, в найбільш результативний спосіб напоювати серця, уми й душі молоді єдиноспасенними ідеями українського націоналізму - національної віри України.

Треба приєднувати до осередків свідомої творчої молоді всіх молодих українців, повсюдно й повсякчасно доказуючи, що большевизм, російський імперіалізм - найлютіший ворог України.

В теоретичній площині молодь докладе всіх зусиль, щоб назавжди й докорінно підважити всі прищиплювані большевиками комуністичні засади й марксистсько-ленінські догми.

Прапор боротьби і розбудови Держави Україна нести молоді!

Українська молодь у діаспорі

Ані ріки, ані гори, ні моря, ні океани, а навіть пильно військами стережені кордони не можуть бути перешкодою єднання української молоді, яка є невід'ємною й органічно спаяною частиною нації.

Основою духовно-моральної сили української молоді в діаспорі є спільне з молоддю України національно-політичне спрямування до віднови і розбудови суверенної соборної української держави, що єдина лише здатна гарантувати не тільки життя нації, але й її успішний розвиток.

Українська молодь у всіх осередках українського поселення плекає безмежну відданість Україні, радіє її досягненням у боротьбі за волю, ставиться з повним розумінням і співчуттям до невдач, сприяє ростові авторитету своєї Батьківщини у закордонні, а свої особисті успіхи тісно пов'язує з її успіхами.

Українська молодь у діаспорі скріплює духом свідомість того, що вона складова частина народу і право державного громадянства України (підданства) набуває разом з усіма українськими закордонними громадянами й особами чужих національностей, з'єднаними з українцями родинними зв'язками, - в перший день відновлення самостійності української держави, і користується на рівних правах усіма привілеями громадян, що проживають на території тієї ж держави.

Усіх українців окрилює сама думка про те, що вони не "безбатченки", що в усіх спільна і єдина Батьківщина - Мати-Україна.

Поділяючи думку, що збереження української ідентичності в діаспорі першочергове завдання всіх спільнот, а зокрема самої молоді, найбільш нараженої потрапити під згубні асиміляційні процеси, крайньо необхідно з цими процесами вести постійну та безпощадну, але водночас добре продуману, тобто з урахуванням найкращих ефектів, боротьбу.

Кожний молодий українець (кожна молода українка) в діаспорі докладає всіх зусиль, щоб не допустити до - спричиненої асиміляцією - втрати хочби одного молодого українця, одної молодої українки.

В молодечих організаціях української діаспори вести обов'язковий облік усіх молодих українців, яких пощастило урятувати від асиміляційних процесів. Додатково вести облік тих молодих українців, яких ще не вдалося врятувати, розробити програму антиасиміляційної праці, доручити цю працю молодим побратимам, установити контроль цієї роботи. У звітних частинах молодечих організацій завести облік врятованих українців, і цей облік повинен бути головним критерієм при винесенні загальної оцінки діяльності кожної організації.

Українська молодь, як святощі, зберігає національні традиції і шанобливо

ставиться до української мови - неоціненного скарбу, найголовнішої прикмети нації. Вона дбає про її розвиток, популяризацію, збагачення. **Відречення від рідної мови чи недостатнє її цінування рівносильне із самообкращанням.** Відкинути рідну мову - це те саме, що викидання в болото високої цінності, переданої попередніми поколіннями на збереження.

Ніхто не ходить самопас. Активна участь у національних патріотичних молодечих організаціях конечна й обов'язкова.

Поширювати між чужонаціональною молоддю інформації про Україну, зокрема про її боротьбу за державну самостійність, - почесний обов'язок кожного молодого українця (українки).

В пропаганду, поширювану між чужонаціональною молоддю, повинно входити:

- зацікавлення чужонаціональної молоді українською проблематикою, а, в першу чергу, боротьбою України за її місце в колі вільних народів;
- з'ясування позицій українського націоналізму як прогресивного руху, що веде боротьбу за право українського народу жити самостійним державним життям на віковичній предківській землі;
- з'ясування різниць між націоналізмом і нацизмом;
- з'ясування, що український націоналізм визнає законним право кожного народу на свою незалежну державність, що - всупереч нацизмові - рішуче поборює зазіхання імперіалістів на чужі території та народи;
- приєднання з чужонаціональної молоді прихильників боротьби України за свою суверенну державність;
- інформування чужонаціональної молоді про наші національні символи й святкування;
- інформування молоді про нашу окремішність від інших народів, зокрема від росіян;
- поширювання видань (у чужих мовах) про Україну, про боротьбу за волю;
- інформування чужонаціональної молоді про боротьбу українського народу, про наші акції, зокрема про протести проти російських імперіалістів;
- інформування чужонаціональної молоді про національно-визвольну боротьбу на українських землях у минулому й сучасному;
- популяризація українських досягнень у ділянці науки, культури, мистецтва та спорту;
- воля народам, воля людині - головний заклик українських націоналістів;
- опір усім ворожим підступам, викривленням істини, большевицько-московським інсинуаціям;
- опір наклепникам - ворогам України - головним чином у чужомовній пресі й інших публікаціях;
- розвінчування антиукраїнської наклепницької пропаганди й агітації різношерстих ворогів, зокрема т.зв. "супер" - сіоністів і ін.;
- нав'язування зв'язків з чужонаціональною молоддю, що, подібно до української, бореться за свободу своїх народів і розбудови власної держави.

Не забувати, що життя і діяльність молоді базується на національних і християнських принципах.

Щоб бути - озброєним знаннями, інформатором і пропагандистом української суспільно-політичної проблематики за кордоном, треба скрупульозно готуватись (знати історію України, знати про її економіку й культуру, про національно-визвольну

боротьбу), треба готуватись до гострих дискусій, треба постійно збагачувати арсенал переконливих доказів для підтвердження нашої національної правоти.

Докладати зусиль на підготовку якнайбільшої кількості українських учених, щоб мати відкритий шлях до університетських кафедр, до науково-дослідних інститутів тощо.

Готувати якнайбільше відмінних спеціалістів у ділянці советології, філософії, світової економіки, найновіших наукових дисциплін, техніки і винахідництва тощо.

Обов'язково треба пам'ятати: в процесі виховання і навчання української молоді, в підготовці до діяльності у сфері формування суспільно-політичного погляду перед нашою молоддю слід ставити вищі вимоги від вимог, які стоять перед молоддю, що живе в умовах власних державностей.

Український патріот і нині повинен жити відповідно до десяти заповідей українського націоналіста - "Декалогу".

Однак нині кожний український патріот повинен просто підійти до якомога більшої кількості українців і запитати:

- 1. Хто Ти: Ти просто громадянин чи український свідомий патріот?**
- 2. Ти за волю України, за її державну незалежність?**
- 3. Тобі не байдужа доля України?**
- 4. Чи бажаєш Ти українському народові добра, щастя, слави?**
- 5. Ти любиш українську мову, свою рідну землю, минуле України?**
- 6. Ти допоможеш повернути своєму ближньому, знайомому і просто зустрічному почуття національної гідності, честі і гордості, що ти - УКРАЇНЕЦЬ?**
- 7. Ти навчиш своїх дітей і онуків любити, знати і розуміти Україну, бути гордими, що народився саме на цій землі, саме в цій нації?**
- 8. Ти щоденно готуватимеш себе до вміння дати відсіч усім запродавцям, яничарам і тим, для кого його "хата скраю"?**
- 9. За жодних обставин не відмовишся від свого українського "Я"?**
- 10. Проси Бога, щоб допомагав тобі бути незламним, упевненим гордо-благородним українцем, який уміє пошанувати і чужого, якщо він не зазіхає на твою свободу.**